DIRECTORIUM CONSCIENTIAE IN DUAS PARTES DIUISUM. PARS PRIMA, IN QUA...

Juan : de la ; domenicano>
Cruz (; domenicano>)

Digitized by Google

NAZ. CENTR.
R. BIBLIOTECA VITT. EMAN. II
204
1 B
2
ROMA

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

31-I-2
31.2.28

Digitized by Google

204 . 1 . B . 2

Digitized by Google

Digitized by Google

204.1.B.2

DE STATV RELIGIONIS ET DE PRIVILEGIIS, QVIBVS A SVMMIS PONTIFICIBVS EST DECORATVS, EPITOME.

Auctore R.P.F. IOANNE DE LA CRVZ Talabricenſi Theologo Sacri Ordinis Prædicatorum.

BIBL. S. COLL. ROM. SOC. IESV

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PARISIIS,
Apud EDMVNDVM COVTEROT, viâ Iacobæâ, ſub ſigno boni Paſtoris.

M. DC. LXXIII.
CVM PERMISSV.

Digitized by Google

CENSVRA.

DE Mandato noſtri Reuerendiſſimi Magiſtri Prioris Prouincialis Fratris Ioſeph Goncalez, vidimus *Epitomem de ſtatu Religionis & de priuilegiis quibus à ſummis Pontificibus eſt decoratus*, compoſitam à R. P. F. Ioanne de la Cruz, & inuenimus in ea doctrinam ſecuram, & veram, ac pro bono & defenſione ſacrarum Religionum, non ſolum vtilem, ſed etiam neceſſariam, ſiquidem breuiter & compendiosè priuilegiorum & exemptionum, quibus ſtatus religioſus illuſtratur, notitiam præbet. Dat. in noſtro Conuentu Sancti Thomæ de Madrid, 26. die Iunij, anni 1613.

F. Ioannes de la Puente M.

F. Auguſtinus Spinola M.

Facultas Reuerendiſſimi Prouincialis Auctori facta.

NOs Frater Ioſeph Goncalez, ſacræ Theologiæ Profeſſor, ac Prouinciæ Hiſpaniæ Ordinis Prædicatorum Prouincialis, facultatem concedimus fratri Ioanni de la Cruz, habitanti in noſtro Conuentu S. Thomæ de Madrid, vt præmiſſis quæ ſacrum Conc. Trid. & pragmaticæ iſtorum regnorum circa impreſſionem librorum diſponunt, poſſit prælo mandare quandam *Epitomem de ſtatu Religionis & de priuilegiis, quibus à ſummis Pontificibus eſt decoratus*, cùm à perſonis doctiſſimis & valde grauibus noſtræ ſacræ Religionis, quibus hoc opus commiſimus, ſit approbata. Datis in noſtro Conuentu S. Thomæ de Madrid, 28. die Iunij, anni 1613.

F. Ioſeph Goncalez Prior Prouincialis.

CENSVRA OPERIS.

DE Mandato ſupremi Senatus Regij accuratè vidi *Epitomem de ſtatu Religionis, & de priuilegiis, quibus à ſummis Pontificibus eſt decoratus*, compoſitam à P. F. Ioanne de la Cruz ex ſacro ordine Prædicatorum, & nihil in eo inueni fidei Catholicæ, aut veræ ſapientiæ diſſonum, quin potius accuratam in explicandis ſummorum Pontificum & Conciliorum decretis diligentiam, ſolidam ac veram Patrum & doctorum doctrinam ad vnguem enucleatam, cœleſtem Religionis ſtatum, eiuſque priuilegia, quibus à Sede Apoſtolica illuſtratur, pro virili ab erroribus hæreticorum vindicata, quæ omnia diſtinctè, clarè, & ſubtiliter, in hoc aureo opere ab auctore traduntur, non ſine incredibili facilitate & fœlicitate, quare vt typis præloque mandetur, in Theologorum gratiam & magnam religioſorum vtilitatem, omnino cenſui. Madrid, 16. menſis Iulij, anno 1613.

Gundiſaluus Sanctius Luzero ſacræ Theologiæ Doctor.

Digitized by Google

SAPIENTISSIMO MAGISTRO PROVINCIALI SACRI Ordinis Prædicatorum Prouinciæ Hiſpaniæ digniſſimo, eximióque Philippi III. Hiſpaniarum Regis Concionatori, atque Confeſſori meritiſſimo Principis Hiſpaniarum, P. F. IOSEPH GONCALEZ, *ſuus Filius* F. IOANNES DE LA CRVZ, *perpetuam fœlicitatem exoptat.*

CONSVETVM eſt, Præſul digniſſime, volentibus ſuas lucubrationes in lucem prodere, pro eorum patrocinio patronos eligere. Huius opuſculi materia, etſi ita grauis ſit, ſtylus tamen humilis, & auctor humillimus auxilium veſtræ Reuerendiſſimæ P. implorat, cui Religionum priuilegia defendere valde proprium eſt, vtpote qui inter omnes Religioſos

Digitized by Google

literis & religione præſtas, in inſigni Valliſoletano Cœnobio nutritus, & à Catholiciſſimis Hiſpaniarum Regibus & Principibus ad munera ita honorifica euectus. Quamuis enim cœleſtis Rex cum officiis ſimul & ſufficientiam pro illorum exercitio conferat, Reges tamen terræ cum cunctipotentes minimè ſint, ad ſufficientiam pro officiis eligendorum maximè attendunt: iſta autem in te cum tanto cumulo reperitur, quantum par eſt pro talium munerum exercitio, ad laudem & gloriam Dei, totiuſque noſtræ Religionis decus. Vale.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

IN iſto opere ſumma qua potero breuitate referam Religioſorum priuilegia, tam circa ſpiritualia & ſacramenta, quàm etiam circa temporalia: & quia plurima priuilegia ſunt reuocata, maximè in Concil. Tridentin. vt oſtendimus: vt ex non reuocatis multa idem omnino concedant, ex iſtis quæ clarius & efficacius illud tribuunt, in medium proferam: cum noſtræ intentionis ſit, vt hoc opus præ manibus à religioſis habeatur, in quo ſui ſtatus obligationem & poteſtatem, tam in ordine ad ſe, quam in ordine ad ſæculares, ſibi à iure, aut priuilegio competentem, facile videre poſſint; Bullas autem & viuæ vocis oracula in iſto opere citata inuenies authentica in Bullario Reuerendi admodum P. F. Emmanuelis Rodriguez, & pro aliis multis & neceſſariis ibi deficientibus, citantur aliorum Auctorum compendia quæ licet authenticata ibidem non ſint: valent ſaltem pro foro conſcientiæ.

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Libri Primi.

1. De ſtatu in communi.
2. De ſtatu Religionis.
3. De voto Paupertatis.
4. De bonis in communi habendis à Religioſis.
5. De voto Caſtitatis.
6. De voto Obedientiæ.
7. De iis quæ competunt religioſis, vt ſunt prædicare, docere, mendicare, tranſire de vna in aliam regionem.
8. De recipiendis in Religione.

INDEX CAPITVM

Libri Secundi.

1. De natura Priuilegij.
2. De interpretatione legum & priuilegiorum.
3. De ceſſatione priuilegij.
4. De communicatione priuilegiorum.
5. De priuilegiis Regularium circa Sacramenta.
6. De priuilegiis circa Sacramentum Pœnitentiæ.
7. De priuilegiis Regularium circa cenſuras Eccleſiæ.
8. De priuilegiis circa Sacramentum Ordinis & Officium diuinum.
9. De priuilegiis circa temporalia.
10. De Iudice conſeruatore.

Digitized by Google

LIBER PRIMVS
DE STATV RELIGIONIS.

PROLOGVS.

IN iſto libro explicatur, in quo conſiſtat ſtatus Religionis, & ad quæ Religioſus ex vi ſuæ profeſſionis obligetur, qualiter ſuis ſuperioribus, vt patribus, vt iudicibus & vt prælatis ſubdatur, & quanta ſit iſtorum ſuperiorum poteſtas, tam ex iure communi, & particulari ſuarum legum, quàm etiam ex priuilegiis eiſdem competentibus, ad gubernandum, & puniendum, ad ligandum & ſoluendum ſubditos ſuos in vtroque foro.

Digitized by Google

CAPVT I.

De ſtatu in communi.

SVMMARIVM.

Quid ſit ſtatus. n. 1.
An epiſcopus poſſit fieri religioſus. n. 2.
Quæ ſit diuerſitas ſtatuum in eccleſia. n. 3.
Status epiſcoporum eſt omnium perfectiſſimus. n. 4.
Status religioſi præſtat ſtatu Curati. n. 5.

1 DVB. I. *Quid ſit ſtatus. Prima concluſio.* Status eſt diſpoſitio conueniens homini ſecundum modum ſuæ naturæ (vtpotè cum libertate & non coactè) cui obligatur homo cum quadam immobilitate, & firmitate. Dicitur, cui homo obligatur, quia licet laicus faciat omnia quæ facit Religioſus, non tamen eſt in ſtatu religionis: cum non exerceat illa ex obligatione: & dicitur, cum quadam firmitate, & immobilitate; quia ſicut in corporalibus quod facile mutatur non eſt ſtabile, & quod mouetur, non ſtat; ſic in ſpiritualibus: iſta tamen firmitas, & immobilitas cauſatur per ſolemnitatem voti, ſicut & contractus ciuilis firmatur per ſolemnitatem iuris; vnde viduitas & virginitas quæ non ſunt voto firmatæ non ſunt ſtatus, nec etiam Clericatus, cum ex illo ad coniugium poſſit Clericus retrocedere. Quamuis enim qui eſt in vno ſtatu poſſit ad ſtatum altiorem aſcendere, ſicut religioſus licitè ad Epiſcopatum aſcendit; non tamen poteſt à ſtatu religionis ad inferiorem ſtatum retrocedere. Prædicta doctrina eſt communis Thomiſtis cum *D. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 183. art. 1.* Si arguas, quòd poteſt Epiſcopus *retrocedere ad ſtatum religionis*: Ergo *eſt licitus tranſitus à ſuperiori ad inferiorem ſtatum*;

2 *Ad hoc argumentum Reſpondetur,* quod Epiſcopus dum manet Epiſcopus, vtpote cum cura animarum non poteſt fieri monachus, ſi tamen non valente ſuorum ſubditorum ſalutem procurare, & ſuis ouibus proficere ob impedimenta ſtatim à nobis numeranda, tollatur ab eo cura animarum, ex qua conſtituitur in ſtatu Epiſcopali, & ad quam retinendam non obligatur ex voto, poterit tunc fieri monachus. Pro cuius maiori explicatione, *Nota ex D. Thom. 2. 2. q. 184.*

art.4. quod dum Epiſcopus ſuis ouibus prodeſſe poteſt,non poteſt Epiſcopatũ deſerere,ob quietem etiã contẽplationis. Paulus enim *ad Epheſ.1.* ob neceſſitatem ſubditorum à contemplatione beatitudinis ſe deferri patienter tolerauit. Ob aliquas tamen cauſas poteſt Epiſcopus de licentia Papæ Epiſcopatum deſerere,& Religionem intrare,& harum *prima cauſa* ſit,ob defectum conſcientiæ,vt ſi ſit homicida,aut ſymoniacus.*Secunda*,ob defectum corporis,aut ſalutis,vt ſi ſit ſenex. *Tertia*, ob defectũ ſcientiæ requiſitæ. *Quarta*,ob irregularitatem. *Quinta*, ob defectum ſubditorum,quibus Epiſcopus prodeſſe non poteſt. *Sexta*, quando ex alicuius prælatione graue oritur ſcandalum, niſi aliàs ſcandalum oriatur ex malitia volentium fidem,& iuſtitiam calcare:ſecluſis tamen prædictis cauſis, erit peccatum mort. illa diſpenſatio, nec erit valida,quia Epiſcopus iure diuino aſtringitur curæ animarum:ſed Papa non poteſt diſpenſare in iure diuino,niſi iuxta voluntatem veri domini,quæ talis præſumitur eſſe, vt cum cauſa legitima diſpenſet, ſeu declaret ius diuinum non obligare tunc, & alias non : ergo.

Dub. 2. *An in Eccleſia ſit diuerſitas ſtatuum. Prima concluſio.* 5 In Eccleſia eſt diuerſitas ſtatuum, vt Epiſcoporum,& Monachorum, ſicut & diuerſitas officiorum, vt Prædicatorum,& Doctorum. *Ita D.Thom.2.2.q.184.art.2.* hoc enim pertinet ad Eccleſiæ perfectionem : ſicut enim in naturalibus perfectio, quæ eſt in Deo ſimpliciter, non poteſt eſſe in creaturis niſi multipliciter : ſic perfectio gratiæ, quæ in Chriſto ſicut in capite adunatur, ad eius membra diuerſimode redundat, vt ſic corpus Eccleſiæ perfectum ſit. Vnde dicitur de Chriſto ad *Epheſ.4. Ipſe*,ſcil. Chriſtus,*dedit quoſdam Apoſtolos,alios verò Euangeliſtas, alios autem Paſtores & Doctores ad conſummationem Sanctorum*:& hoc ita expedit, tum ad neceſſitatem actionum Eccleſiæ, quæ vt expeditius exerceantur & ſine confuſione, debent ad eas diuerſi homines deputari, tum etiam ad dignitatem & pulchritudinem Eccleſiæ quæ in quodam ordine conſiſtit. Vnde 3. *Reg.10. videns Regina Saba omnem ſapientiam Salomonis, habitacula ſeruorum & ordines miniſtrantium,non habebat vltra ſpiritum.*

2. Conclu. Differentia ſtatus ſumitur ex ordine ad perfectionem,provt vnus ſtatus eſt altero perfectior; differentia tamen officiorum ſumitur ex ordine ad diuerſas actiones, differẽtia verò graduum ſumitur per reſpectum ad or-

Digitized by Google

dinem pulchritudinis Eccleſiaſticæ, prout in eodem ſtatu & officio vnus eſt altero ſuperior, vnus præeſt, & alter eſt ſubditus. *Ita D. Thom.* 2. 2. *qu.* 184. *art.* 3.

3. Concluſio. Status largè ſumptus diuiditur in incipientes, proficientes, & perfectos. *Ita D. Thom. art.* 4.

4 Dub 3. *Quis ſtatus ſit perfectior. Prima concluſio.* Status Epiſcoporum eſt omnium perfectiſſimus. *Ita D. Thom. art.* 7. Et oppoſitum eſt erroneum, quia Epiſcopi obtinent locum Apoſtolorum, ſed eſſet erroneum negare ſtatum Apoſtolorum eſſe aliis ſtatibus perfectiorem, secũdum illud 1. *Cor.* 12. *Quoſdam poſuit Deus in eccleſia primum Apoſtolos, &c.* Et idem Apoſtolus ad Epheſ. 4. ait, *Nos ſumus primitias ſpiritus habentes. Secundò*, ad ſtatum Epiſcopi requiritur vitæ perfectio, *vt ait D. Thom.* 2. 2. *q.* 185. *art.* 1. *ad* 2. & conſtat ex illo *Ioan.* 21. vbi Chriſtus antequam Petro paſtorale officium committeret, ab eo quæſiuit an ipſum plus cæteris Apoſtolis diligeret. Secundo, Epiſcopi munus eſt, alios, etiam Religioſos ad perfectionem adducere: ad ſtatum autem Religioſi non requiritur vitæ perfectio, ſed Religio eſt via ad perfectionem. Vnde Chriſtus *Matth.* 19. non dixit adoleſcenti, Si es perfectus, ſed, ſi vis perfectus eſſe, vade, & vende. Et ratio iſtius differentiæ eſt, quia ſecundum *Dion. de Eccleſ. Hierar. cap.* 6. perfectio pertinet ad Epiſcopum actiuè ſicut ad perfectiorem, ad Monachum autem paſſiuè ſicut ad perficiendum; requiritur verò, quod ſit perfectus, qui alios debet ad perfectionem adducere, non ſic autem, qui debet ad perfectionem adduci.

Si argu. *Qui vouit Religionem debet prius intrare Religionem, quam acceptare Epiſcopatum, vt diffinitur in c. per tuas, de voto: ergo ſtatus Epiſcopi non eſt perfectior.* Ad hoc reſpond. quod quando perfectio vnius rei includit alterius rei perfectionem, & alias ſunt incompatibiles, qui vouet, quod eſt minus, ſatis implet votum, ſi omiſſa re minore faciat maiorem, vt ſi vouiſti perpetuo ſeruire hoſpitali, imples votum intrando Religionem, *vt habetur in ca. ſcriptura, de voto.* at Epiſcopatus etiamſi ſit ſtatus perfectior compatitur ſecum ſtatum Religionis, & ſic in dicto caſu prius ille debet fieri Monachus.

5 2. Conclu. *Status Religioſi eſt perfectior quam ſtatus Curati. Ita D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 184. *art.* 8. quia Religioſus habet obligatã totam vitam ad opera perfectionis. ſcilicet ad caſtitatẽ, &c. at Curatus nec ratione ordinum obligatur ad

Digitized by Google

opera externa perfectionis, vt ad caſtitatem, ſed ex ſtatuto Eccleſiæ Latinæ, *vt patet in ca. placuit, d. 32. & ca. cum in præterito, d. 84.* nec etiam ſunt Curati in ſtatu perfectionis ob curam animarum, quia ſtatus perfectionis inducit obligationem perpetuam ad opera perfectionis, ſed Curatus non eſt obligatus ad perpetuam curam animarum, poteſt enim illam deſerere, & tranſire ad religionem, etiam inconſulto Epiſcopo, *vt dicitur in cap. duæ ſunt, 19. q. 2.* ergo. Secundo: etſi cura animarum ſit quid perfectius quam ea ad quæ tenetur Religioſus, tamen iſta cura non conuenit Curato cum obligatione perpetua vt dixi, nec conuenit ei principaliter ſicut epiſcopo, ſed ſicut coadiutori, & inſtrumento Epiſcopi, & ſic ei non omnia, ſed quædam peculiaria circa curam animarum committuntur.

CAP. II.

De ſtatu Religionis.

SVMMARIVM.

Quid ſit ſtatus religionis. n. 1.
An ſit ſtatus perfectionis. n. 2.
An eius eſſentia conſiſtat in tribus votis. n. 3.
An Religioſus peccet mortal. tranſgrediendo vota vel regulam. num. 4.
Ad quæ teneatur religioſus factus Epiſcopus. n. 5.

DVB. 1. *Quid ſit ſtatus Religionis. Prima conclu.* Status Religionis eſt quidam modus viuendi, totum hominem diuino cultui applicans ſub aliqua regula, abducendo eum à curis ſæculi retardantibus à perfecta charitate, & vnione cum Deo. *Ita colligitur ex D. Thom. 2. 2. qu. 208. articul. 2.* 1

2. Concluſio. Status Religionis, eſt ſtatus à Chriſto inſtitutus, quia ſtatus iſte conſiſtit in obſeruantia trium votorũ, ſcilicet obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis, ſed vota iſta ſunt à Chriſto inſtituta; de paupertate enim dicitur *Mat. 19. Si vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia quæ habes & da pauperibus*, & de obediẽtia ſubditur ibi. *& veni, ſequere me:* De caſtitate etiam ibidem dicitur, *ſunt eunuchi qui ſe caſtrauerunt,* ideſt, amputauerunt vſum & poteſtatem ve-

qui tecum aliquid amat, quod non propter te amat.

3. Concluſio. Perpetua continentia requiritur ad ſtatum Religionis. *Ita D. Tho. art. 4.* quia ad ſtatum Religionis requiritur abſtractio impedientium hominem ne totaliter feratur in Dei ſeruitium, ſed vſus copulæ carnalis retrahit hominem ne totaliter feratur in Dei ſeruitium, tum ob vehementiam delectationis, tum etiam ob ſolicitudinem circa gubernationem vxoris, filiorum, & temporalium pro illorum victu: ergo. Ex hoc patet commendatarios de Dactiago, & de Alcantara, & de Calatraua, non eſſe propriè Religioſos. *Ita D. Thom. 2. 2. qu. 186. art. 4. ad 3. & communiter Thomiſtæ contra Nau. & alios quos refert Rod. in qq. regul. q. 1. art. 6. to. 1.* quia iſti non vouent abſolutam & omnimodam caſtitatem, cum ducant vxores; vnde nec gaudent priuilegio cap. ſi quis ſuadente diabolo, *vt ait Caiet. verb. excommunicatio*, nec ipſi mutando habitum manent excommunicati: ſecus eſt de commendatariis Melitenſibus, cum ſolemniter voueant perpetuam, & omnimodam Caſtitatem, Obedientiam, & Paupertatem. Verum eſt quod Alex. 3. Bulla vnica, vbi approbat Religionem ſanct Iacobi de Spata cum voto coniugali, ſtatuit quod qui manus violentas iniecerit in fratres vel ſorores dicti Ordinis, manet excommunicatus, quo etiam priuilegio gaudent per communicationem ſuorum priuilegiorum alij commendatarij aliorum Ordinum militarium.

4. Concluſio. Ad ſtatum Religionis requiritur, quod paupertas, caſtitas & obedientia cadant ſub voto. *Ita Diu. Thom. art. 6.* quia Religioſi ſunt in ſtatu perfectionis, *vt dixi cap. 1. dubio tertio*, ſed ad ſtatum perfectionis requiritur obligatio ad ea quæ ſunt perfectionis; quæ obligatio fit per votum, ergo cum ſtatus Religionis conſiſtat eſſentialiter in Paupertate, Caſtitate, & Obedientia, & hæc ſint opera perfectionis externa ſtatus religionis, ad hæc debet religioſus cum voto obligari.

5. Concluſio. Prædicta tria vota Paupertatis, Obedientiæ, & Caſtitatis debent eſſe ſolemnia per profeſſionem expreſſam, vel tacitam, ad certam regulam ſeu Religionem à Sede Apoſtolica approbatam, vt ait Bonif. 8. *ca.* vnico de voto, & vo. redemp. & vt iſta profeſſio valeat, debet fieri in manib. illius, qui poteſt profitentem tali Religioni incorporare, vt cum communi ſententia tenet Panormit. *in cap. correctum, de reg. iur. & Silu. ver. Religio. 8. num. 14.*

Digitized by Google

Ex dictis patet, quod licet *Greg.* 13. *Bu.* 20. declaret patres Societatis Ieſu, etiam ſimplici voto caſtitatis aſtrictos, eſſe verè & propriè Religioſos, & irritet matrimonium cũ illo ſimplici voto celebratum, adhuc tamen eſt differentia inter iſtos, & alios Religioſos voti ſolemnis, quod iſti eſſentialiter & ex iure diuino ſunt inhabiles ad matrimonium, tum quia illorum votum à tempore Apoſtolorum habet iſtam vim irritandi matrimonium, nec extat aliqua lex Eccleſiaſtica, quæ illam vim ei tribuat, tum etiam, quia per iſtud votum ſolemne totaliter homo Deo traditur, & conſecratur per internam voluntatem iuxta doctrinam *D.Tho.* 2.2.*q.*88.*art.*7. at Religioſi Societatis, voti ſimplicis, ex iure Eccleſiaſtico prædicti decreti Greg.13. ſunt inhabiles ad matrimonium, & ſic in omni ſententia poſſunt diſpenſari per Eccleſiam ad matrimonium contrahendum, imò in dicto decreto Greg. habetur, quod ex cauſa rationabili poſſunt dicti Religioſi voti ſimplicis à Miniſtro generali dimitti, & votis iſtis liberari; ſi tamen iſti ſine licentia Miniſtri generalis recedant, ſunt apoſtatæ, & excommunicati, vt ibidem decernitur.

6. Concluſio. Inter illa tria vota Religionis votum obedientiæ eſt præſtantius. *Ita D. Thom. art.* 8. quia per votum obedientiæ offertur Deo maius bonum; ſcilicet propria voluntas; ratione cuius, quod fit ex obedientia eſt magis acceptum Deo, quam id quod fit ex propria voluntate; vnde ieiunium ex propria voluntate factum non acceptatur à Deo. *Eſai.*58. vbi interrogantibus quibuſdam ieiunantibus, *quare ieiunauimus, & non aſpexiſti?* reſpondet Deus: *quia in die ieiunij veſtri inuenitur voluntas veſtra. Secundò*, quia ſub voto obedientiæ continentur alia vota, & cæremoniæ regulares, & ſic in profeſſione Fratrum Prædicatorum ſola obedientia expreſſe promittur.

4 Dub. 4. *An religioſus peccet mort. tranſgrediendo vota, & alia contenta in ſua regula. Prima* concluſio. Religioſus tenetur ſub peccato mort. ex genere ſeruare tria vota eſſentialia; alia tamen ſub peccato veniali, niſi ſub formali præcepto, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandentur. *Ita Diu. Thom.*2.2.*q.*186.*art.*9. Imò vt ipſe *D.Tho.* notat, in noſtro Prædicatorum ordine, non obligamur etiam ſub peccato veniali ad conſtitutionum obſeruantiã, vt in iiſdem diſponitur: niſi ad vota & expreſſè mandata in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obedientiæ, niſi, vt ait *D. Thom.* ad pri-

Digitized by Google

mum, adſit negligentia mortalis, vel venialis, aut contemptus: & tunc aderit negligentia, vt ibi explicat *Caiet.* quando ſuppoſito, quod vadis v.g. ad matutinas, vadis negligenter, tunc peccas venialiter negligenter eundo, quia etiamſi non tenearis ſub peccato ire ad matutinas, ſi tamen vadis, debes à te excutere omnem negligentiam; ſicut etiamſi hodie non tenearis orare, ſi tamen ores, debes attentè orare. Contemptus autem tunc aderit (*ait Diu. Tho. ad tertium & ibi Caiet.*) quando quis renuit ſe ſubjicere legi; hoc eſt, non vult facere quod lex iubet, ex eo quod illud ſibi iubetur, & contemptus iſte ex ſuo genere eſt peccatum mort. cum opponatur directæ obedientiæ, quæ obligat ſub peccato mort. ex genere, qui tamen habet animum, & conſuetudinem ob iram, concupiſcentiam, aut aliam cauſam violandi legem, non eſt contemptor formaliter, *vt ait Diu. Thom. ad* 3.

2. Concluſio. Epiſcopus Monachus, *vt ait D. Thom.* 2.2. *q.* 88. *art.* 11. ad 4. tenetur ſub peccato mort. ad tria vota 6
eſſentialia prædicta, ſicut alij Religioſi, nec liberatur à voto paupertatis, *quidquid Rod. cum aliis incaute dicat in ſu.* 2. *pa. c.* 70. *num.* 5. quia Epiſcopus iſte manet Religioſus iuxta dicta: cum ſtatus Religionis non repugnet ſtatui Epiſcopi, & alias ſtatus Religionis eſſentialiter conſiſtat in tribus votis, paupertatis ſcilicet, caſtitatis, & obedientiæ.

Ex dictis patet primò, quod Epiſcopus Monachus de nullis bonis teſtari poteſt; cum non habeat proprium. *Ita communiter, cum D. Tho.* 2.2. *q.* 185. *art.* 6. & 8. *Soto,* 10. *de iuſ. q.* 5. *art.* 7. *& Cob. cap.* 1. *de teſt num.* 18 alij tamen Epiſcopi poſſunt de ſuis patrimonialibus teſtari, non tamen de bonis Eccleſiaſticis, aut intuitu Eccleſiæ acquiſitis: ſed iſta in dominio Eccleſiæ conſeruentur: *vt dicitur in ca. quorundam, de teſt.* Et licet in cap. *cum in officiis, de teſta.* idem ſtatuatur de Clericis, ſed iam lex iſta non eſt in vſu in Hiſpania, ſed de omnibus bonis teſtantur Clerici, & in eorum bonis ſuccedunt eorum conſanguinei ab inteſtato. *Ita lib.* 5. *noua Recop tit.* 8. *l.* 13.

Secundo, ſequitur Epiſcopum Monachum teneri portare habitum ſuæ Religionis, cum habitus iſte ſit obligationis ſignum. *Ita D. Tho. art.* 8. imò in 8. Synod. generali *actione* 8. *cap.* 27. præcipitur Epiſcopis Monachis, ſub pœna depoſitionis, ne veſtem monaſticam deponant.

3. Concluſio. Epiſcopus Monachus, etſi non teneatur ad

Digitized by Google

obſeruantias ſuæ Religionis officio Pontificali repugantes: cuiuſmodi ſunt ſolitudo, ſilentium, aut vigiliæ graues, quibus impotens redderetur, ad exequendum Pontificale officium; tamen tenetur ad obſeruantias non impedientes Pontificale officium: quales ſunt ieiunia, abſtinentia à carnibus, &c. In quibus tamen poteſt ſecum in neceſſitate diſpenſare, ſicut Prælati Religionum ſecum in neceſſitate diſpenſant *Ita D.Thom.* 2.2.*q.* 185.*art.* 8. Secundo, in conſtitutionibus Ordinis Prædicatorum, *d.* 2. *cap.* 13. *in gloſ. habetur*, quod Prouinciales, in ſuis Prouinciis moneant Epiſcopos ordinis, vt in veſtibus, abſtinentiis, & aliis non impedientibus Pontificale officium Ordini ſe conforment: alias non concedant eis fratres in ſocios; & conceſſi reuocentur. Hæc de votis Religionis in communi, deinceps agemus de illis in ſpeciali.

CAPVT III.

De voto Paupertatis.

SVMMARIVM.

An Religioſus poſſit habere peculium. n. 1.
An poſſit habere reditus annuos. n. 2.
An poſſit ſine licentia recipere ſibi donata. n. 3.
Vel ſibi applicata ſine licentia diſtrahere. n. 4.
Quantam licentiam poſſit Prælatus Regularis ſibi & ſubditis concedere ad donandum extraneis. n. 5.
Quæ ſint prohibita religioſis à Clemente VIII. circa largitionem munerum. n. 6.
Pœna impoſita tranſgreſſoribus huius decreti & qui eas incurrant. n. 7.

1 NOT. Quod Religioſus per votum paupertatis abdicat à ſe dominiũ cuiuſuis rei temporalis, & peccat mort. ex genere tale votum violando: in indiuiduo tamen peccabit mort. vel venialiter, eo modo quo peccat, qui contrectat rem alienam inuito domino rationabiliter, & ſic quæ eſt materia grauis ex obiecto pro furto; eadem erit grauis pro cõſtituendo peccato mortali contra votũ paupertatis.

Dub 1. *An Religioſus poſſit habere peculium*, Not. 1. quod peculium eſt habere aliquid deputatum, & ſequitur

Digitized by Google

tur ſtatum ab aliis ad vtendum illo, vel iure dominij poſſidendo, & defendendo illud, vt proprium, vel iure ſolius adminiſtrationis ad illud, ſcilicet adminiſtrando, vel diſtribuendo ſecundum leges, & conditiones ſibi præfixas; vel iure vſusfructus tantum, qui eſt facultas vtendi re & fructibus eius, in propriam, & etiam aliorum vtilitatem: ſalua tamen ſubſtantia rei fructiferæ, vel ſolius vſus, qui eſt facultas vtendi re ad vſus proprios tantum.

1. Concluſio. Religioſus non poteſt, etiam de licentia Papæ, habere peculium irreuocabile, quod ſcilicet ſaltem à Papa non poſſit reuocari, & limitari, in quos velit vſus. *Ita Silueſt. verb. Abbas 4. §. 3. & Lud. Lopez, 1. part. cap. 154.* quia Religioſus per votum paupertatis abdicauit à ſe omne dominium & proprietatem quam importat prædictum peculium irreuocabile.

2. Concluſio. Licitum eſt Religioſis habere pecunias in communi depoſitas ad vſus ſibi à Prælato conceſſos, aut concedendos. *Ita Lud Lop.* & patet ex vſu: nec ſic habere pecuniam inducit proprietatem, cum ſint per Prælatum reuocabiles, & limitabiles pro vſibus ſibi placentibus. *Vbi Not.* Primò quod ſi Religioſus habet licentiam diſtrahendi aliquas pecunias in quos velit vſus, poteſt etiam in actus illicitos conſumere illas: *vt ait Medina in ſumm. in 7. præcepto. §. 29.* cuius ſententia eſt communiter vſu recepta; licet alij oppoſitum ſentiant, ſatis probabiliter, & fortè verius, quia cum Prælatus non ſit dominus, ſed diſpenſator bonorum Religionis, & non diſſipator, non poteſt concedere licentiam expendendi pecunias, niſi pro vſibus licitis: & ſic licentia ab eo data religioſo, iuxta facultatem concedentis videtur eſſe interpretanda.

Not. 2. quod ſecundum Victoriam communiter receptum (*de quo Ludouic. Lop.*) non peccat Religioſus mort. retinendo pecunias in cella, & non in communi depoſito, dum tamen habeat animum expendendi eas de licentia Prælati. Et intelligitur hoc duplici limitatione. *Prima*, quod intelligitur hoc ſtando in natura voti paupertatis, & ſecluſo ſpeciali præcepto. ſi circa hoc imponatur. *Secunda*, quod non retineatur pecunia in cella, vel alibi extra commune depoſitum animo celandi illam Prælato: imo ſi religioſus quando à Prælato fit ſcrutinium, aliquid in cella, vel alibi retentum celaret, peccaret mortaliter ex genere: imo magiſter Bandelus cenſet eſſe peccatum mort. etiamſi

Digitized by Google

res celata ſit leuis, ſed rei veritas eſt, quod etiam in iſtis præceptis, ſicut & in aliis naturalibus & poſitiuis, quod ex ſuo genere eſt peccatum mort. fit veniale ob leuitatem materiæ.

2 Dub. 2. *An liceat Religioſis habere cenſus, & reditus annuales.*

1. Concl. Ante Conc. Trid. licebat religioſis de licentia ſuorum Prælatorum habere tales cenſus, etiam ad diſtrahendum in vſus ſibi placentes, dum Prælatus non reuocaret, vel limitaret talem licentiam. *Ita Sil. Nauar. & alij quos refert, & ſequitur Lud. Lop.* quia iſtud peculium cum ſit à Prælato reuocabile non inducit proprietatem.

2. Concl. Etiam poſt Conc. Trid. non peccant Religioſi habentes cenſus, & reditus annuos: non tantum loquendo de reditibus ſibi, à ſe ipſis legatis in teſtamento ab eiſdem condito ante profeſſionem, aut à parentibus, ſiue aliis ſibi relictis: ſed etiam loquendo de reditibus emptis ex bonis à Religioſo iam profeſſo acquiſitis, & quorum dominium tranſierat iam in communitatem, poteſt enim communitas reditus illius cenſus, nomine tamen communitatis fundati, concedere Religioſo in præmium ſui laboris, vt conſtat ex vſu ſapientiſſimorum, & timoratorum. *Si obiicias*, quod in Conc. Trid. *ſeſſ. 25. ca. 2.* ſtatuitur *non licere Religioſis vtriuſque ſexus, bona mobilia, vel immobilia quouis modo acquiſita, vt propria poſſidere: ſed iſta ſuperiori tradantur, & conuentui incorporentur.* Et iterum dicitur ſic: *Non liceat ſuperioribus Religioſorum bona ſtabilia Religioſis concedere, etiam vſumfructum, vſum, vel commendam.* vbi per bona ſtabilia intelligũtur bona immobilia, & cẽſus.

Ad hoc reſp. quod loquitur Concilium de reditibus non habendis etiam quantum ad vſum, vt propriis, & irreuocabilibus per Prælatos, & ſine eorum licentia diſtrahendis, intendit enim Conc. tollere, à Religioſis dominium, & proprietatem, vt conſtat ex titulo dicti cap. qui eſt *de paupertatis voto integerrimè ſeruando:* & ſi aliud intendat, illud decretum non eſt cum tanto rigore receptum ob multas neceſſitates Religioſorum, quibus ex bonis communitatis non ſubuenitur, etiam iuxta ſuum ſtatum, & Religioſam paupertatem, quod maximè verum eſt in Monialibus. *ita Lud. Lop. cap. 154. vbi citat. Nauar. & Rod. in ſum. tom. 1. cap. 90. num. 9.*

3 Dub. 3. *An poſſit Religioſus ſine licentia ſibi donatum*

Digitized by Google

recipere. *Not.* duplicem eſſe licentiam, aliam expreſſam, & formalem, aliam virtualem ſeu interpretatiuam; & iſta explicatur dupliciter. *Primò,* quando ſubditus certo ſcit, quod ſi petat licentiam à Prælato non ſibi denegabit, ſed ſimul ſcit Prælatum velle, quod nihil fiat ſine eius licentia expreſſa, & iſta virtualis licentia ad nihilum valet, cum illa enim non poteſt Religioſus exigere à Conuentu. *Secundò,* quando per ſigna probabilia credo, quod ſi ego faciam aliquid, v. g. emam librum, aut aliquid donem, hoc Prælato placebit: & de hac interpretatiua licentia loquimur, quoties dicimus illam ſufficere. *Ita Lud. Lop. tom. 1. capit. 156. & Rodrig. in ſum. 1. p. cap. 31. num. 3.*

1. Concluſio. Etſi ſit probabilis ſententia Victoriæ aſſerentis poſſe Religioſum ſecluſa ſpeciali prohibitione circa hoc recipere aliquid ſine Prælati licentia; dum tamen habeat animum petendi licentiam quando expenderit illud, probabilius tamen videtur, illud non poſſe recipere ſine Prælati licentia, ſaltem interpretatiua: quia talis receptio ſicut & datio eiuſdem rei, eſt tranſlatiua dominij: ergo & eſt interdicta Religioſo, cum per votum paupertatis reddatur incapax dominij.

2. Concl. Religioſus accipiendo ſine licentia aliquid communitatis, aut rem alteri Religioſo applicatam, peccat mort. ex genere: cum accipiat alienum inuito domino rationabiliter. Ex paruitate tamen materiæ erit peccatum veniale, vt ſi à communitate accipiat ſibi gallinam: ſecus eſſet ſi donaret eam extraneo.

3. Concl. Religioſus accipiendo ab amico prandium, aut alia comeſtibilia, non peccat: ad hoc enim præſumitur habere licentiam à Prælato interpretatiuã. Et idem eſt de Religioſo exiſtente cum licentia extra conuentum, qui habet conſequenter licentiã interpretatiuã recipiendi ſibi oblata.

Dub. 4. *An poſſit Religioſus ſibi applicata diſtrahere ſine licentia.* Prima concluſio. Religioſus emens, vendens, commutans, aut donans aliquid communitatis, vel ſibi applicatum ſine licẽtia, ſaltem interpretatiua, peccat mort. ex genere. Quia in iſtis actibus cum ſint tranſlatiui dominij, habet ſe vt dominus, & vſurpat alterius dominium: poterit tamen commodare librum, aut aliam rem ſine expreſſa licentia, quia per commodatum non transfertur dominium. 4

5. Concluſio. Religioſus poteſt dare alteri Religioſo ſui

Digitized by Google

conuentus librum valentem quinque argenteos, aut aliud ſimile. *Ita Lud. Lop.1.p.q.156. conc.3, imo Rodrig. in ſum.1. p.cap.* 90. *nu.* 11. tenet, poſſe dare librum valentem quinque aureos.Item,poteſt Religioſus commutare libros cum aliis libris,etiam ſęcularium,æquè bonis: *vt ait Ludou. Lop. conclu.* 4. quia ad omnia prędicta præſumitur adeſſe licentia pręlati interpretatiua:ſi alias non ſtet ſpecialis prohibitio pręlati in contrarium. Imò *vt ait Lud. Lop.* iuxta iſtam interpretatiuam licentiam, Religioſus iter agens, ex pecuniis ſibi datis in eleemoſynam, aut aliter acceptis, poteſt expendere cum conſanguineis etiam diuitibus, vſque ad decem aureos, aut eorum valorem. Hæc enim donatio non cenſetur prodiga: ſed rationabilis, in ratihabitione Pręlati fundata.

Dub. 5. *Quantam licentiam poteſt Prælatus regularis ſibi & ſubditis concedere, ad donandum extraneis.*

2. Concluſio. Pręlati regulares poſſunt ſibi & ſuis, concedere licentiam donandi vſque ad decem aureos, de bonis ſibi applicatis pro cauſa pia & rationabili: v. g. pro pauperibus, pro nuptiis cognatorum, pro gratificatione beneficiorum, pro cultu diuino, & ſimilibus: non tamen poſſunt amplius inſumere, ſine licentia Prouincialis aut alterius ſimilis, vel ſuperioris Pręlati. *Ita Cord.in ſum.q.*54. *& Lud. Lop.in inſtru. nego. ca.* 40. Et ita ait iſte:pręceptum eſt fratribus Ordinis Prędicatorum in capitulo Piſano.Et hoc ita ſeruant Pręlati timorati & docti. Et intelligitur concluſio de donatione inter viuos, non de donatione cauſa mortis: hæc enim in multis æquiparatur teſtamento,quod Pręlatus regularis condere non poteſt. *Ita Nauar. lib.3.conſ.6.tit. de dona.& Man.Rod. in ſum.1.p.c.90. num.7.*

An verò prædicti prælati poſſint concedere licentiam ad prædicta hoſpitibus ſui ordinis. Ad hoc 2. Concluſio ſit negatiua. *Ita Lud. Lop.in ſum.1.p c.156.in fine*:quia in cōſtitutionibus Fratrum Prędicatorum.*d.1.cap.*14. habetur quod Religioſus non expendat pecunias ſine licentia ſui Pręlati: ſed Pręlatus vnius conuentus non eſt propriè Pręlatus hoſpitum in ſuo conuentu exiſtentium, etiamſi in aliquibus ex diſpoſitione dictarum conſtitutionum, & ordinationum ſuperiorum hoſpites eis ſubdantur: ergo.

5. Concluſio. Religioſus extra ſuum conuentum cum licentia exiſtens,cenſetur habere interpretatiuam licentiam ad expendendum pecunias non tantū pro vſibus in itinere

neceſſariis: ſed etiam quoties inſtat neceſſitas aut vtilitas expendendi aliquid, nec adeſt Prælatus, poteſt cum interpretatiua licentia, quæ tunc etiam præſumitur adeſſe, illud expendere.

Hæc dicta ſint de religioſis intra Ordinem degentibus: nam aliis ex Papæ licentia ab Ordine exẽptis, vt Epiſcopis, aut aliis beneficiatis, ſolet Papa ampliorem concedere licentiam, vt ſcilicet ex redditibus ſuorum beneficiorum vel ex aliter acceptis poſſint in vita, vel morte ad pia opera pro libito diſpẽſare. Hactenus dicta procedunt ſtando in natura voti paupertatis, & ſecluſis ſpecialibus prohibitionibus ſummorum Pontificum, aut aliorum Prælatorum.

Nouiſſimè *Clem. VIII.* in motu qui incipit, *Religioſa Congregationis*, edicto 3. Calend. Iul. an. 1594. multa vetat Réligioſis vtriuſque ſexus, exceptis militaribus, circa largitionem munerum: quæ tamen omnia, exceptis pœnis ibi impoſitis, continentur in iure communi antiquo, vt notauimus. 6

Primò, interdicitur Religioſis, etiam Prælatis, & conuentibus, ne per ſe aut per alios, etiam indirectè, aliquid liberaliter, vel munera donent, exceptis leuibus eſculentis, & poculentis, & ad deuotionem pertinentibus munuſculis: & adhuc iſta leuia nomine conuentus largiantur, & vbi ſuperiori de conſenſu conuentus, videbitur, expedire. Et quidem donatio liberalis vetatur *Religioſis in ca. nulli liceat, & cap. ſi quis de rebus Eccleſ. non alien. & C. cum ad monaſterium de ſta. Mona.* Donatio leuium nomine conuentus facienda habetur etiam in ca. *Tua nuper*, de his quæ fiunt à Prælato ſine conſenſu capituli.

Not. Primo, pro explicatione: quod in hoc decreto ſola liberalis donatio vetatur, quæ ſecundum *D. Tho. in 1. d. 18. q. 1. art. 2.* eſt datio irreddibilis compenſationem non intendens. Et ſic benè poſſunt Religioſi cum licentia ſuorum Prælatorum elemoſynas facere, feſta celebrare expendendo aliquid pro muſica, &c. remunerare, & gratificare obſequia, & beneficia recepta à Medico, aduocato, aut ab aliis. Hæc enim & ſimilia non ſunt propriè donationes, ſed ſatisfactiones. *Secundo not.* quod donatio indirecta, in hoc decreto vetita dicitur, v. g. ſi conuentus remittat liberaliter, & non titulo eleemoſynæ, aut alio iuſto titulo, legitimam Religioſi iam hæreditatem, aut alia debita, aut ſi Religioſus mutuet, animo repetendi mutuum.

Digitized by Google

Tertio. Nota res leues eſſe in duplici differentia: aliæ ſunt ita paruæ quod nullam merentur recompenſationem, vt calculus benedictus, modicus panis, & ad iſta diſpenſandum non eſt neceſſaria dicta licentia: aliæ ſunt æſtimabiles, & recompenſabiles, ſiue ſint comeſtibilia, ſicut vna caja de conſerua, ſiue ſint res ad deuotionem pertinentes. ſicut vna imago, vnæ horæ, &c. & de his præcipitur quod dentur nomine & conſenſu conuentus. Et licèt in iſto decreto tantum fiat mentio de leuibus comeſtibilibus, & ad deuotionem pertinentibus: idem etiam dicendum eſt de leuibus alterius generis, ſicut vna caja de cuchillos, &c. quoties enim in aliqua regula excipiuntur aliqui caſus, cõſequenter manent excepti ſimiles caſus. *Ita in Clement. exiui de paradiſo §. deinde, & eſt communis ſententia iuriſtarum, Bart. in ca. 2. de coniugio leproſorum, Feli. in cap. Paſtoralis.* Imo licet lex (dicunt iſti) limitaret exceptiones dicendo, exceptis iſtis tantum caſibus, adhuc exceptio eſt extendenda ad ſimiles caſus, *ſicut in leg final. C. de reuocandis donationibus* ſtatuitur, quod per ſolas quinque cauſas poteſt reuocari donatio, & tamen gloſſa cum communi ſententia, tenet poſſe reuocari per alias ſimiles cauſas. Et ratio eſt quia cum lex non poſſit excipere omnes caſus exceptione dignos: ponit aliquos loco exemplorum. *Et ſi obijcias* communem regulam iuris, quod caſus exceptus firmat regulam in non exceptis; intelligitur de caſibus non exceptis, qui aliàs ſunt diſſimiles exceptis.

Secundo, vetatur in dicto decreto Religioſis, etiam Prælatis, ne iſta dona inter ſe largiantur, niſi rerum minimarum, & cum licentia ſuperioris in ſcriptis. Et quidem iſta largitio vetatur Religioſis in locis ſupra citatis ad adipiſcenda officia, & dignitates. Exceptio verò minimarum cum Prælati licentia habetur, in *c. Exiit qui ſeminat. de ver. ſignif. §. de vilibus.*

Not. 4. Quod pro aſſignanda materia leui in hoc non datur certa regula: ſed iuxta regulas prudentiæ, attentis circunſtantiis loci, temporis, perſonæ, & finis erit ſtatuenda, *ſecundum Naua. in ca. non dicatis n.* 25. quod enim reſpectu vnius perſonæ & in vno loco, vel tempore eſt paruum, reſpectu alterius perſonæ, &c. eſt magnum: & quod in ſe eſt paruum, reſpectu alicuius finis poteſt eſſe magnũ: ſicut deferre triticum, aut alia extra Regnum, in ſe eſt quid paruum; ſed in ordine ad bonum reipub. erit magnum; & ſic

Digitized by Google

pro aſſignanda materia leui ſunt duæ regulæ.

Prima eſt, conſiderare finem iſtius legis vetantis donationes extra Ordinem ad fugiẽda multa dãna, ex diſſipatione patrimonij Chriſti prouenientia, & vetantis donationes inter Religioſos, ne praua ambitione impulſi pro conſequẽdis in Religione gradibus & dignitatibus, alter alterius gratiã aucupetur. Et ſic ſecundũ hoc licet Religioſus furãdo, aut ſine licentia donando quatuor argenteos v. g. peccet mortaliter contra iuſtitiam, aut contra votum paupertatis (ſi iſta materia, vt ſuppono, ſit grauis pro furto, vel pro voto paupertatis) non tamen erit materia grauis pro virtute liberalitatis: nec eam donãdo Religioſis diſſipatur patrimonium Chriſti, aut dignitas aucupatur: & ſic nec peccatur contra iſtam legem. Iſta doctrina approbatur à Nau. *tract. de dat. & promiſ.* vbi explicando decretum Bonif. 8. prohibentis data, & promiſſa ad aliquid gratis, vel ex iuſtitia obtinendum, ait, non ſatis eſſe dare rem, quæ ſi defraudetur, eſſet peccatum mortale. Nam tali perſonæ poteſt dari, verbi gratia, equus vt recte iudicet, tali dono eum non obcæcante, qui eſt finis dictæ legis. Et confirmatur hoc ex capite, *etſi quaſtiones de Simonia*, vbi Papa ſcribit cuidam Epiſcopo: Ne timeat incidiſſe in Simoniam, per hoc quod eius frater dedit equum Cardinali cui eum conſecrarat: quia præterquam quod ibi nullum interfuit pactum, equus erat donum nimis paruum reſpectu talium perſonarum, nec cenſetur Cardinalem ex hoc ad illud inclinatum.

Secunda regula pro cognoſcenda materia leui iſtius legis eſt grauitas pœnarum impoſitarum pro eius tranſgreſſoribus: & ſecundum hoc, omnis donatio quæ non punitur pœnis iſtius legis, etſi alias ſit iſta lege vetita, vtpotè, ſi non ſit cum licentia ſuperioris, & nomine, & conſenſu conuentus, reputatur leuis. *Vbi nota*, quod vt pœna ſit iuſta, debet proportionari culpæ, & cum lex iſta, vtpotè, à Chriſti Vicario lata, ſit ſancta, & illius pœnæ grauiſſimæ, non eſt extendenda ad minima; verbi gratia ad vnũ libellum, & ſimilia, quia ad iſta non ſe extendit ratio legis: imò licet iſtorum largitio ſine licentia Prælati ſit alias peccatum mortale contra votum paupertatis, tamen reſpectu illius legis, & in ordine ad finem illius, erit tantum culpa leuis, cum ſit donum leue, nec puniatur pœnis iſtius legis. Quæuis enim lex intendit punire peccata, quæ ſunt grauia in ordine ad eius finem.

Digitized by Google

Tertio, præcipitur Religioſis, ne cum aliquo benefactore, vel præſule, etiam ex eodem ordine aſſumpto, occaſione tranſitus, aut ad memoriam accepti beneficij gratique animi teſtificationem, aut quauis occaſione pecunias inſumant honorifice, laute, & opipare, pro eorum receptione, pro conuiuiis, pro exhibendis ſpectaculis etiam piis: niſi reuera pro diuino cultu, & veris pauperum neceſſitatibus, habita in hoc neceſſitatis ratione, & ex conſenſu ſuperioris; vel alias in rebus licitis, nec vetitis per capitula Prouincialia, aut Generalia. Iſta etiam ſumptuum prohibitio, ſicut & conuiuia, & fercula, habentur in c. comeſſationes, & c. *non liceat. d.* 44.

Not. Primò. Hic tantum vetari ſumptus exceſſiuos, dum dicitur, honorifice, opipare, & laute. Vnde non eſt hic vetitum, inuitare aliquem ſine iſta prophanitate, & multo minus, quod fit in Religionibus quando in feſtis ſuorum patronorum inuitant alios Religioſos, & perſonas deuotas. Sic enim fraternitas cõciliatur, & plebs ædificatur. Et quod inſumitur in feſtis, monumentis, & Euchariſtiæ ſolemniis, & pauperum hoſpitio, ſeruata in hoc modeſtia Religioſa, iam excipitur in iſta lege, vbi etiam habetur, quod ſi diuites occaſione tranſitus, vel ex deuotione, aut neceſſitate, ad Religioſorum loca diuertant, communi refectorio ſint contenti.

Secundo notatur; circa illam grati animi teſtificationem hoc eſſe intelligendũ, quod non diſſipent bona Religionis ſumptibus exceſſiuis hoc colore gratificationis, quod continget, quoties volent gratificari aliquod obſequium parui momenti, vt ſi alicui donem, quia exhibet mihi conſuetam reuerentiam: non tamen intendit lex iſta tollere verum titulum gratificationis, ita neceſſariæ ad hominum conuictum, & fundatæ in lege naturali: ſi enim Religioſi non eſſent grati ſuis benefactoribus, nullus eiſdem benefaceret.

Quartò, in iſto decreto inhabilitantur recipientes aliquid contra illius tenorem ad illud retinẽdum, nec abſoluantur. dum non reſtituunt; ſi commode poſſunt: ſin minus, ſi non præſtant cautionem de reſtituendo. Ita etiam habetur in *Clem.* 1. de rebus Eccleſiæ non alie. & præcipitur in dicto decreto, quod iſta reſtitutio fiat conuentui, de cuius bonis facta eſt donatio, & ſi donatio non ſit facta de bonis conuentus, fiat reſtitutio conuentui in quo Religioſus qui donauit, eſt profeſſus; & ſi donatio ſit facta nomine cõuentus,

Digitized by Google

aut prouinciæ aut ordinis, reſtituatur donatũ cõmuni menſæ eius cuius nomine datus eſt: ita quod nec donator, nec conuentus valeat reſtitutionẽ remittere, vel cõcedere, *quod pauperibus erogetur, & hoc etiam habetur ſic in c. abbati. d.* 54. Ex dictis patet legem iſtam loqui de donationibus factis ex bonis, quorum communitas Religioſorum eſt domina, cum præcipiat quod reſtitutio fiat communitati.

Quinto. Ponuntur grauiſſimæ pœnæ pro tranſgreſſoribus. *Primo,* Perpetua infamia. *Secundo,* Priuatio (ipſo facto) vtriuſque vocis, dignitatum, graduum, munerum, & officiorum. *Tertio,* Inhabilitas ad iſta; & ſimilia. *Quarto.* Aliæ pœnæ furti, & ſymoniæ, & quæ continentur in iure, & in ſtatutis Religionum contra proprietarios.

Nota 1. quod cum iſtæ pœnæ ponantur tranſgreſſoribus iſtius legis (quæ eſt de largitione munerum, vt patet ex eius titulo) non incurruntur à recipientibus, ſed à ſolis largientibus dicta munera.

Nota 2. quod nomine officij vel dignitatis intelliguntur officia habentia honorem cum ſuperioritate, vt ſunt Prioratus: non tamen intelligitur officium Lectoris, Prædicatoris, vel Confeſſoris. Ita declarauit *Sixt. V.* in motu qui incipit; *Ad Romanum ſpectat Pontificem,* edicto duodecimo Calendas Nouembris anni milleſimi quingenteſimi octogeſimi octaui, pro explicãdo ſuo proprio motu cõtra illegitimos, vbi eos eodẽ tenore priuat officiis, dignitatibus, &c.

Nota 3. circa illud ipſo facto, &c. quod ante ſententiam declaratoriam non tenetur quis ſubire pœnam poſitiuam conſiſtentem in actione, & paſſione, vt exilium vel pœnam pecuniariam: imo nec pœnam conſiſtentẽ in ſola paſſione, vt pœnam mortis, aut abſciſſionis membri, etiamſi lex dicat ipſo facto, & abſque alia declaratione ſint priuati ſuis bonis, ſuo officio, &c. Hoc enim ſic debet intelligi, ipſo facto, abſque alia declaratione, ſcilicet pœnæ, non tamen abſque alia declaratione culpæ, cui eſt impoſita illa pœna. *Ita communiter Thomiſt. cum D. Th.* 1. 2. *q.* 96. *art.* 4. *&* 2. 2. *q.* 62. *art.* 3. *Bannes ibi dub.* 2. *Silu. ver. pœna. n.* 28. inhumanũ enim eſſet, quod reus occultus condemnaret, & proderet ſe: & ſimul eſſet iudex, teſtis, accuſator ſui, & executor ſententiæ: ſecus ſit de pœna conſiſtente in ſola priuatione, cuiuſmodi ſunt cenſuræ Eccleſiaſticæ, quæ incurruntur ante ſententiam declaratoriam à violantibus leges habentes tales pœnas. Et ratio differentiæ eſt, vt ait *Bannes,* quia per iſtas

BIBLIOTECA ... ROMA

Digitized by Google

pœnas non priuatur homo bonis iam habitis, ſicut per excommunicationem non priuatur homo bonis iam acquiſitis, ſed ſuffragiis, quæ ſibi ab Eccleſia prouenire poterant, & per ſuſpenſionem & irregularitatem non tollitur poteſtas iam habita: ſed tantum impeditur exercitium talis poteſtatis: non ſic autem in aliis, ſed per illas priuatur reus bonis iam habitis.

Sextò, præcipitur Ordinariis, ac eorum Vicariis, & ſuperioribus Regularium, vt curent hoc ſtatutum inuiolabiliter obſeruari. *Vbi notandum primo*, quod Papa non facit Epiſcopos executores iſtius legis, vt aliqui dixerunt, ratione cuius excuſabantur aliqui dum lex iſta per Epiſcopos non promulgabatur: ſed ipſis Epiſcopis, ſicut & ſuperioribus Religionum, ſingulis pro ſibi ſubditis, etiam Monialibus executio iſtius legis præcipitur. Multæ enim Moniales ſubduntur Epiſcopis. *Secundò Not.* quod quando Prælati inferiores ſub formali præcepto, & in virtute Spiritus Sancti præcipiunt iſtius legis, ſicut & aliarum legum ſuorum ſuperiorum obſeruantiam, ſicut ſolet fieri in Religionibus, non imponunt nouum præceptum, nec iſtud præceptum cadit ſupra materiam, quæ ſtando in ſola vi legis ſuperioris non obligaret ſub peccato mortali, ſed præceptum inferioris Prælati cadit ſupra promulgationem legis, & ſupra totam legem in communi, in ea forma ſicut in illa continetur: ſicut qui vouet aut iurat ſtatuta alicuius Religionis, vel Collegij, vel leges alicuius officij, promittit illa ſeruare ſecundum formam, & rigorem in eis contentum, & non ſub maiori obligatione.

Septimò, In iſto decreto reuocantur contraria priuilegia, & ſtatuta etiam iurata, ordinationes Apoſtolicæ, conſuetudines, indulta cuiuſuis Ordinis, aut Collegij, quouis iuramento, & auctoritate etiam Apoſtolica roboratæ: dum non fiat expreſſa mentio iſtius legis de verbo ad verbum. Et intelligitur hoc de indultis concedendis ab eodem Papa, qui tulit iſtam legem. Nam vt Papæ ſucceſſores aliter ſtatuant, non neceſſitantur facere iſtam expreſſionem iſtius legis de verbo ad verbum. De quo dicemus latius *l. 2. cap. 3. dub. 3.* Et notandum quod hic non reuocatur ius commune, vt patet, & ſic nec priuilegia in illo inſerta; cum iſta vendicent ſibi aliud nobilius nomen, & ſint iam leges communes & ſic non manent reuocata per generalem reuocationem omnium priuilegiorum. *Ita communiter Iuriſtæ in le. hæres*

Digitized by Google

abſens ff. de iudiciis. Felin. cap. 1. de reſcriptis, num. 12. & Nauar. lib. 3 conſ. 87. titulo de regularibus.

Octauò ponitur promulgatio dictæ legis; & præcipitur, quod iſta lex incipiat obligare intra montes poſt ſexaginta dies à promulgatione in Romana Curia: & vltra montes: poſt quatuor menſes à dicta promulgatione. Et licet de hac lege fuit ſupplicatum, non tamen fuit à Papa admiſſa ſupplicatio. Et ſic in Hiſpania per Nuntium Apoſtolicum fuit hoc intimatum cunctis Ordinum Procuratoribus, illis præcipiendo, vt de hoc ſuos ſuperiores certiores faciant, & executioni mandent. Et ita eſt intimatum noſtro Prædicatorum Ordini in Capitulo generali Romæ anno 1601. Hoc decretum latius à nobis eſt interpretatum, vt ex eius interpretatione ſimilia decreta interpretari noſcamus.

CAPVT IV.

DE BONIS IN COMMVNI HAbendis à Religioſis.

SVMMARIVM.

An Religioſi poſſint habere bona in communi. n. 1.

An habere bona in communi minuat paupertatem euangelicam. n. 2.

Quid ſit alienatio & quæ ſit diuerſitas inter bona monaſterij. n. 3.

Conditiones requiſitæ ad licitam alienationem bonorum monaſterij. n. 4.

Quibus competat hæc poteſtas alienandi bona monaſterij. num. 5.

DVB. 1. *An poſſint Religioſi habere bona in communi.* 1

1. Concluſ. Aliquæ Religiones non poſſunt habere bona etiam in cõmuni, ſicut ſacra Religio Seraphici Patris Franciſci. Item noſtra ſacra Prædicatorũ Religio fuit fundata à ſanctiſſimo Patriarcha noſtro Dominico, cum hoc rigore non habendi poſſeſſiones aut redditus etiam in communi, ſed poſtea per *Sixtum IV.* fuit in hoc diſpenſatum vt habetur in noſtris conſti. d. 2. cap. 1. & 10. Et merito; quia cum noſtra ſacra Religio ſit ſpecialiter inſtituta pro ſalute animarũ, ad quod tanto ſtudio, & litterarum exercitio, ſicut

Digitized by Google

in hac veluti generali Vniuerſitate profitemur, opus eſt, ſi Religioſi ad ſubueniendum tot neceſſitatibus, extra ſepta monaſterij paſſim egredi cogerentur &ab illo tam ſancto & valde neceſſario litterario exercitio nimis retardarentur.

2. Concl. Aliæ Religiones, præter Seraphicam, poſſunt habere bona in communi: & ſic ſuccedunt Religioſi, & pro ipſis dum viuunt, religio in bonis parentum, & ſanguineorum eo modo, quo ſuccederent ſi eſſent in ſæculo. Ita conceſſit ordini Prædicatorum *Clem.* 4. *Bul.* 2. *& Nicol.* 3. *Benedictinis Bul.* 1. Item monaſteria poſſunt acquirere hæreditates, legata, fidei commiſſa, &c.

Et illa, & alia ſibi debita reperere. Ita conceſſit Cæleſtinis *Eug.* 4. *Bul.* 7. & Benedictinis *Bul.* 9. vbi excommunicantur qui contrauenerint, ſi intra tres dies à notitia huius indulti non deſiſtunt. Item poſſunt religioſi recipere quæcunque ſibi donantur de male acquiſitis, incertis, & de legatis indiſtinctè relictis in pios vſus. Ita conceſſit Minoribus *Alex* 4. *Bul.* 16. *&* 27. Et poſſunt religioſi commutare ſibi legata ad vnum vſum in alios vſus, ſine ſcandalo tamen iſta legantium. Ita conceſſit *Sixtus IV.* inter viua oracula, & idem etiam conceſſit inter viua oracula *Leo X.* de rebus donatis per viuentes.

2 Dub. 2. *An habere bona in communi, contrarietur paupertati Religionis, vel minuat paupertatem Euangelicam.* Concluſio. Habere bona in communi in nullo minuit paupertatem Euangelicam. Imò iſta eſt perfectiſſima paupertas à Chriſto & Apoſtolis ſeruata, vt patet Actor. 2. Habebant enim Apoſtoli bona in communi. Et oppoſitum noſtræ Concluſionis damnatur à Ioan. 22. in extrau. *ad conditorem*. & in extrauag. *inter nonnullos, de verb. ſig.* Et aliqui illud aſſerentes ſunt ſicut hæretici combuſti. De quo indirect. inq. *q.* 17. *&* 18. *Et Nicol.* 3. qui hoc ipſum tenuit, errauit ſicut Doctor particularis explicando ſuam ſententiam, vt declarat *Bened.* 12. in direct. in q. loco cit.

3 Dub. 3. *An adminiſtratio bonorum monaſterij pertineat ad ſolum Prælatum regularium, ita quod ſolus ille ſine conſenſu conuentus poſſit bona alienare.*

Not. 1. quod alienatio propriè ſumpta eſt actus, quo trãſfertur dominium rei quæ alienatur. *Ita leg.* 2. *C. de feudo.* Sed large ſumpta includit emphiteuſim, locationem ad longum tempus, ſcilicet vltra triennium. *Ita in extra ambitioſè, de reb. Eccleſiæ non alie.* Includit etiam venditionẽ ſub con-

Digitized by Google

ditione, donationem,venditionem,permutationem,ac emphiteuticum contractum perpetuum. *Ita in cap.nulli liceat, de rebus Eccleſiæ non alie.* Et in materia odioſa ſumitur alienatio propriè & in materia fauorabili, ſicut modò ſumitur large.

Not. 2. quod inter bona Monaſterij alia ſunt, quæ ſeruando ſeruari poſſunt, vt ſunt bona immobilia,& mobilia, pretioſa ſcilicet, veſtes ſacræ,ius ad annuos redditus,etiam redimibiles; vel annuos fructus, *vt ait Panor. in cap. cum nullo,de reb. Eccleſiæ non alie. & Nauar. lib. 3.conſ.c. 7. tit. de reb. Eccleſ. alie.* Item res quæ non corrumpuntur triennio, & alias ſunt fructiferæ : vt oues ſunt res quæ ſeruando ſeruari poſſunt : *ſecundum Silu. ver. alienationum. 7.* Alia ſunt bona, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, vt ſunt veſtes detritæ, fructus arboris exſciſſi,& res, quæ vnico conſumuntur vſu,ſicut oleum, vinum, triticũ, immò, & pecunia, niſi in duobus caſibus.*Primo*, quando eſt deputata pro emendis immobilibus, ita quod Prælatus & capitulum ſic eam inueſtire teneantur, non tamen quando ſimpliciter, & ſine voto, aut iuramento ſic eam inueſtire deliberauit. *Secundo*, quando eſt in magna quantitate; ſecundum Armi. *verbo alienatio, num. 4. & ſecundum* alios, licèt Silu. hoc non approbet, & merito : aliàs pecunia iſta à ſolo prælato alienata, poſſet repeti à conuentu, iuxta dicenda infra.

1. Concluſio.Prælatus ipſe,ſine conuentu poteſt alienare bona, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, vt patet ex vſu, ſemper tamen debet adeſſe cauſa ſufficiens, cum Prælatus non ſit dominus, ſed diſpenſator bonorum conuentus. *Ita Armi. ver. alienatio.*

2. Concluſio. Licita eſt alienatio bonorum Eccleſiæ, aut monaſterij,etiam bonorum, quæ ſeruando ſeruari poſſunt, 4
cum aliquib.tamen conditionibus.*Prima,* quod adſit cauſa ſufficiens,v.g. ſi debita vrgeant,& de redditibus monaſterij ſolui non poſſint,ita in c.ſicut,12.q.2.Item erit cauſa ſufficiens vtilitas conuentus, vt ſcilicet rem meliorem habeat, ſicut fabricatio Eccleſiæ,ampliatio monaſterij.*Ita in c.ſine exceptione 12. q. 2. & c. tua nuper,de his quæ fiunt à prælato ſine conſenſu.*Erit etiam cauſa ſufficiens, incommoditas, vtpotè quia res eſt magis damnoſa, vel minus vtilis. *Ita in c. terrulas 12. q. 2.* Item erit cauſa ſufficiens,pietas: ſicut pro redemptione captiuorum, pro cibis pauperum in tempore famis,*Ita in c.Sacror.12.q.2.de quo Sil.ver.alienatio.dub.2.*

Digitized by Google

3. Conditio eſt, licentia Prælati ſuperioris, v. g. in noſtro Prædicatorum Ordine poſtulatur pro alienationibus iſtis licentia magiſtri Ordinis. Ita habetur in noſtris cõſtit. d. 2. cap. 1. & per Paulum Secundum excommunicatur vtraque pars aliter contrahentium, cum inualidatione contractus. Quia tamen iuxta eaſdem conſtitutiones, *d. 2. c. 3.* Prouincialis in ſua Prouincia habet eandem poteſtatem, quam magiſter Ordinis in toto Ordine, Prouincialis licẽtia ſufficiet, & de facto ita ſeruatur: *de quo Silu. verbo alienatio. n. 3.* Sed nota quod ex conceſſione *Eug. 4. Bul. 20.* pro Ciſtercienſib. & ex conceſſione *Greg. 13. Bul. 9.* pro Auguſtinianis poſſunt Generales ordinum ratificare, & reualidare alienationes à ſuis Religioſis factas ſine licentia eorundem Generalium, vel Prouincialium, & vt notat *Rod. in qq. Reg. tom. 1. q. 27. art. 2.* cum Generales Ordinum ſint tantum diſpenſatores bonorum Ordinis, non poſſunt reualidare dictas alienationes ſine tractatu, & cauſæ cognitione. Conceditur enim in dictis priuilegiis Greg. & Eug. poſſe ratificare & reualidare non quaſuis alienationes à ſubditis factas, ſed quæ ſunt factæ in euidentem eorum vtilitatem. Dicitur enim in Bul. Greg. quod ſcilicet Generalis diligenter cauſa examinata, & euidenter vtili comprobata, poſſit ratificare contractus: ita tamen quod non ſint validi ante dictam ratificationem, nec transferant dominium. Vnde ait Geminianus *conſ. 48. Præsbyt. colum. 3.* non poſſe dictos Prælatos ſuam authoritatem impertiri ſine cauſæ cognitione: alias non erit valida authoritas Prælatorum præſtita, & conſequenter nec alienatio.

Tertia conditio, quod præcedat tractatus inter Religioſos in Capitulo congregatos, an expediat talis alienatio. Et licet regulariter præmittantur tres tractatus cum tribus interuallis temporis: tamen vnus ſolemnis & diligens ſat eſt: *vt ait Armi. & Silu. verb. alienationum, 10. cum Panor. in c. tua, de his quæ fiunt à Prælato, &c.* vbi etiam ait Gloſſa, quod tractatus non requirit deliberatum conſenſum, ſed diſcuſſionem, & indagationem circa rem alienandam, an expediat, quod alienetur, & poſſit ſubueniri Eccleſiæ, vel monaſterio ſine tali alienatione.

Quarta conditio, quod adſit conſenſus conuentus ad ſonum campanulæ iuxta morem in capitulo congregati. Et conſenſus iſte debet eſſe expreſſus, niſi quando agitur de alienatione rei, reſpectu alicuius neceſſitatis, vbi parum læ-

Digitized by Google

ditur monaſterium, tunc ſat erit tacitus conſenſus, & taciturnitas. Ita Rebuffus de alienatione bonorum Eccleſiæ nu. 118. Vbi not. quod ſtando in iure communi ſat eſt conſenſus maioris, & ſanioris partis capituli, id enim communitas facere cenſetur quod facit maior & ſanior pars, & maior pars totam communitatem repræſentat, *iuxta cap. Cum in cunctis, de his quæ fiunt à maiori parte, &c. Et cap. dudum de elect. & dicitur maior & ſanior pars illa*, quæ innititur maiori rationi, & pietati, *iuxta capit. ſane quippe d. 9.* Standum tamen ſemper eſt maiori parti, niſi contrarium probetur, *iuxta cap. dudum el primero de electione*, vel niſi (*vt dicitur in cap. cum in cunctis*) minor pars rationabiliter contradicat, & id oſtendat. Hæc procedunt ſtando in ſolo iure communi: Nam ſtando in priuilegiis, *Clem. VII.* (vt habetur inter priuilegia Ordinis Prædicatorum) conceſſit generali Prouinciali reformato iſtius Ordinis, & Prouinciæ reformatę huiuſmodi, ſibi ſubditis in Italia conuentibus vtriuſque ſexus, vt alienationes fiant de conſenſu duarum partium ex tribus partibus vocalium conuentus, & ſic in conſtitutionibus iſtius Ordinis *diſt. 1. c. 14.* petitur pro alienationibus in toto Ordine faciendis aſſenſus prædictarũ duarum partium. Hoc ipſum conceſſit Auguſtinianis & eorum monialib. Greg. 13. Bul. 9. & idem conceſſit *Leo. 10. Bul. 26.* monialibus *S. Claræ*, & Tertiariis. Sed iſtæ, & ſimiles conceſſiones, in Religionibus, quibus ſunt conceſſæ, debent obſeruari. In aliis vero religionibus ſeruentur quæ illis fuerint conceſſa, cum aliis de iure communi requiſitis, vbi defuerit priuilegium.

Quinta conditio, quod fiat inſtrumentum alienationis, vbi nomina conſentientium ſcribantur, *ſecundum Bart. in lib. 1. ff. de albo ſcribendo*, an vero ſit neceſſaria ſubſcriptio religioſorum, in hoc Panor. relatus à Silu. ver. alienatio nu. 4. ait Innocentium dare regulam, quod non requiritur ſubſcriptio niſi in caſibus à iure expreſſis, quia regulariter in quauis diſpoſitione ſat eſt cõſenſus, nec requiritur ſcriptura. *Ita l. pactum c. de pactis*, & ſic in alienatione rei Eccleſiaſticæ, non eſt neceſſaria regulariter prædicta ſubſcriptio: niſi in tribus, ſcilicet in venditione, permutatione, & donatione, *iuxta cap. ſine except. 12. q. 2. & c. 1. & c. tua nuper, de his quæ fiunt* à Prælato, &c.

3. Concluſ. Alienatio ſine dictis conditionibus facta irritatur in Clem. monaſteriorum, de rebus Eccleſiæ non alie.

Digitized by Google

& in extraua. *ambitioſe, eodem titulo*, & alibi ſæpè, & incurritur excommunicatio, & ſuſpenſio ab officio ab alienante, & ab eo cui res alienatur, & Epiſcopo, & Abbati alienanti inconſulto Papa, aut contra tenorem dictæ extraua. *ambitioſè*, interdicitur ingreſſus Eccleſiæ. In quo ſi obdurato animo per ſex menſes perſeueret, illis tranſactis eſt ſuſpenſus à regimine Eccleſiæ, vel monaſterij, & alij inferiores prçlati ſunt ipſo facto priuati ſuis officiis Eccleſiaſticis, ſçcularibus, & regularibus, curatis, & ſimplicibus, dignitatibus, & adminiſtrationibus, & res alienatç ad Eccleſiam, vel monaſterium reuertuntur, nullo dato pretio, *vt notat D. Ant. 3. p. q. 24. c. 9.* Item in cap. omnes 17. q. 4. omnes raptores Eccl. atque ſuarum facultatum alienatores, & eis conſentientes, à limine ſanctç Eccleſię pelluntur, anathematizantur, damnantur, & ſacrilegi iudicantur.

§ 4. Concluſio. Generales Ordinum habent multa priuilegia pro alienatione bonorum ſui Ordinis. Primo poſſunt reualidare alienationes à ſubditis factas alias in euidentem conuentus vtilitatem: ſed ſine ſolemnitatib. de iure requiſitis, v. g. ſi ſint factç ſine inſtrumento, de quo fiat mentio de tali, vel tali re, &c. *Ita Nauar. de ſpoliis Cleric. §. 2. n. 6.* Et patet in alienatione facta à pupillo ſine licentia tutoris, *vt ait Gloſſ. in l. 2. ff. de acceptil.* Quia, quando in aliquo actu requiritur aliqua ſolemnitas in ordine ad certũ finem, valet obtento fine, licet deficiat ſolemnitas. Sat eſt enim, quod ſolemnitas poſtea interueniat. Quia iura tantum volunt effectum ad finem. *Ita Corſe. in addi. verſi. pupil.* Patet etiam exemplo electionis validç ſtando in iure naturç, ſcilicet, ratione conſenſus eligentium, quç valet in conſcientia, nec electus tenetur renuntiare, licet ſit nulla, ob defectum ſolemnitatũ requiſitarum de iure poſitiuo. *Ita Innoc. in cap. quia propter de elec. & Anton. de Butr. & Panorm. relati à Silu. ver. alienatio. n. 12. & 13.* Quia ius poſitiuum adinuenit iſtas ſolemnitates ob vitanda ſcandala, & deceptiones, & ſic, ex quo omnia iſta ceſſant, & interuenit verus conſenſus, ſatis erit tutus, quoad Deum. *Et notetur* hoc dictum (ait Silu.) quia valet in omni actu in quo eſt omiſſa ſolemnitas iuris poſitiui, ſeruato alias iure naturali.

Secundo Greg. XIII. Bul. 20. conceſſit Generali Societatis Ieſu, vt accepta informatione à Prçpoſitis, vel Rectoribus domorum, vel ab eorum Vicariis, vel à Prouincialibus, vel ab aliis ſibi bene viſis, auditis, iuxta eorum inſtitutum conſultori-

ſultori-

Digitized by Google

ſultoribus poſſit, per ſe, vel per alterum in euidentem tamen domorum vtilitatem, quæuis bona vendere, alienare, permutare, & in emphiteuſim, ſeu libellum, ad tres generationes, vel ad longum tempus concedere. Et hoc priuilegio communicant aliorum ordinum generales, iuxta dicenda *lib. 2. cap. 4.*

Tertio. Generales ordinũ ac capitula generalia poſſunt quæuis bona conuentuum pro illorum vtilitate, & neceſſitate vendere, permutare, alienare, locare, vel in emphiteuſim ſeu libellum ad tres generationes, vel in longum tempus dare, etiam cum donationis, & inveſtituræ acceptione, ac præſentata pecunia, ſine diminutione tamen ſoliti eorum redditus, nec non generaliter, & ſpecialiter obligare, & hipothecare, ſuper illos cenſus quoſuis redimibiles imponere, & vendere, nec non de bonis eiſdem compromittere, & quomodolibet de eiſdem tranſigere, illíſque ſimpliciter aut liti deſuper habitæ, & actionem etiam in non poſſeſſorem cedere, & renuntiare vtilitatem, venditionum, & aliorum huiuſmodi, vel etiam neceſſitatem, vel aliam cauſam ob quam fiant ſimpliciter, & abſque forma iudicij cognoſcere, iudicare, & definire, & penitus dererminare, libere, liciteque, & quod quilibet contractus ſuper prædictis initi, vſque ad inſtans conceſſionis tempus perpetuo valeant, parteſque ipſæ ad illorum obſeruationem omnino obligentur, & ipſi contractus quibus generalium vel capitulorum generalium conſenſus, ſeu confirmatio acceſſerit, non egeant alia Sedis Apoſtolicæ confirmatione, & approbatione. Ita conceſſit Societati Ieſu, Iuli. 3. & Greg. 13. *vt habetur in compend. Societatis tit. alienatio §. 1. & 2. & refertur à Rodr. in qq. reg. tom. 1. qu. 27. art. 3.* Quo priuilegio communicant aliæ Religiones, & ſic earum generales ac capitula generalia poſſunt renuntiare cuiuis actioni & liti habitæ ſuper iuribus pertinentibus ad monaſteria, etiam ſine conſenſu conuentuum, quibus competunt talia iura, & hoc eſt magnum priuilegium pro ſedandis litibus, interdum non ſine ſcandalo ortis inter Religioſos ex vtraque parte, & inter Religioſos & alios, ex hoc tamen non debent generales facilè cedere dictis iuribus, niſi re vera hoc redundet in vtilitatem monaſteriorum: alias, *vt ait Rod.* tenebuntur ſatisfacere conuentibus læſis.

Digitized by Google

CAPVT V.

De voto Caſtitatis.

SVMMARIVM.

Quid votum caſtitatis & quotuplex. n. 1.
Non licet mulieribus intrare monaſteria religioſorum. n. 2.
Declaratio Pij V. circa hoc. n. 3.
Quibus caſibus hoc liceat mulieribus. n. 4.
Nemini etiam per ſe licet intrare monaſteria monialium. n. 5.
Aliquando tamen id licet. n. 6.
An & quando moniales poſſint exire è monaſterio. n. 7.
Quæ cauſæ ſufficiant vt in hoc licitè diſpenſetur. n. 8.

1 NOt. 1. Religioſum per votum caſtitatis abdicare à ſe omnes venereorum delectationes, etiam aliàs ſibi in ſtatu coniugali licitas: & quòd caſtitas, quæ ante votum ad ſolam virtutem temperantiæ & caſtitatis pertinebat, per votũ pertinet etiam ad virtutem Religionis; & ſic violatio caſtitatis in Religioſo habet duplicem ſpecificam malitiam in confeſſione neceſſariò explicandam, vtpotè & contra Religionem & contra temperantiam, & caſtitatem.

Not. 2. votum caſtitatis eſſe duplex, aliud ſimplex, aliud ſolemne: & fit ſolemne, vel per ſuſceptionem ſacri ordinis vel per profeſſionem expreſſam, aut tacitam ad certam regulam ſeu Religionem à Sede Apoſtolica approbatam.

Not. 3. quod cum Religioſi magis ſubdantur, etiam per votum obedientiæ, Papæ, quam Prçlatis ſuorum ordinum, & ei potius obedire teneantur, ad eundum Pontificem ſpectat, ſtatuere leges, quibus ſtatus Religioſus conſeruetur. Et ſic pro voto caſtitatis melius ſeruando ſtatuit leges vetantes ingreſſum ſæcularium in monaſteria Religioſorum vtriuſque ſexus, & egreſſum monialium extra clauſuram ſuarum domorum, quas in hoc capitulo explicare contendimus.

2 Dub. 1. *An liceat mulieribus intrare monaſteria Religioſorum. Not.* quod per monaſteriũ tantum intelligitur clauſtrum, dormitorium, & officinæ interiores, vt patet ex Innoc. 4. *Nico.* 3. & Greg. 9. ſic explicantibus regulam Mino-

Digitized by Google

rum vetantem dictum ingreſſum. Et ſic mulieres intrantes hortos contiguos monaſteriis & ſacriſtiam,dum tamen per iſtorum portas, & cõuentus non intrent, non violant Pontificum leges vetãtes ingreſſum in monaſteria. Nec obſtat, quod Greg 13. in ſuo proprio motu de quo ſtatim, ait quod non liceat intrare monaſteria,& loca: quia per monaſteria, & loca idem importatur, licet Manu. Rod. exponendo decreta *Pij V. & Greg. XIII.* dicat intelligi de hortis etiam contiguis, ſed contra vſum contrarium. Secundo in conſti. fratrum Prædicatorum d.2.c.1. habetur,quod mulieres non intrent Clauſtrum,oratorium,vel alias officinas interiores. Et licet ſtatim in Gloſſ. declarando, ponatur pœna grauioris culpæ introducentibus mulieres in hortos, in dormitorium, in cameras vel alias officinas interiores,tamen quantum attinet ad culpam, ſola priora loca dicuntur monaſterium, de quo loquitur prohibitio Summorum Pontificum.

1. Concl. Non licet mulieribus intrare monaſteria Religioſorum. Quia *Eug. 4. Bul.* 9. pro Benedictinis excommunicat mulieres monaſteria Religioſorum intrãtes & ductores, & receptores earũ ſi voluntariè id fecerunt. Et ſi dicas legem iſtã per contrarium vſum eſſe abrogatam, vt dicebat ſapientiſſimus, & Religioſus valde magiſter frater Petrus Ferdinandez Confeſſarius Principis Hiſpaniarum Philippi III. tamen poſtea *Pius V. Bul.* 20. excõmunicat cum reſeruatione mulieres monaſteria Religioſorum intrantes prętextu aliquarum licentiarum, quas ibi reuocat,etiamſi iſtas licẽtias habentes ſint Duciſſę, Marchioniſſę vel Comitiſſę. Et ibidem pręcipit Præſidentibus Conuentuum, ac eorum Religioſis ſub priuatione officiorum, & inhabilitatione in poſterũ ad eadem & ſimilia, & diſſimilia, & ſuſpenſione à diuinis ipſo facto, & ſine alia declaratione incurrendis: ne eas introducere,admittereve præſumant. Et poſtea *Gregor. XIII. Bul.* 41. *idem ac Pius V.* & ſub eiſdem pœnis ſtatuit,& confirmauit. Imo & addit imponendo excommunicationem latæ ſententiæ, dictum ingreſſum ſub prætextu dictarum licentiarum permittentibus: *vbi nota,* quod in dictis decretis non comprehenduntur Imperatrices, Reginæ, Infantes, quibus ingredientibus licet ſecum ducere ancillas ex more eis aſſociantes. Quia ſecundum Panor. tit. de priu. n. 7. priuilegium alicui conceſſum eius etiam ſociis fauet, vt patet in illo, qui in tempore interdicti, intereſſe poteſt diuino officio, cum aſſociantibus ei, ex more.

Digitized by Google

2. Concluſio. Licet ſtando in rigore prędictorum decretorum *Pij V.* & *Greg. XIII.* tantùm videatur interdictus ingreſſus mulierum in monaſteria, ſub prætextu illarum licentiarum ibi reuocatorum, tamen ſtando in declaratione *Pij V.* data Romæ die 27. Ianuarij anni 1568. omnibus mulieribus eſt interdictus ingreſſus, quocunque motiuo id faciant. Et declaratio *Pij V.* talis eſt.

3 *Nos Alexander miſeratione diuina tituli S. Ioannis ante portam Latinam Presbyter Cardinalis Cribelus nuncupatus, omnibus, & ſingulis præſentes litteras inſpecturis, lecturis, & audituris, fidem facimus indubiam, & in verbo veritatis atteſtamur, qualiter ſanctiſſimus in Chriſto pater Pius diuina prouidentia Papa V. viua vocis oraculo nobis facto dixit, & declarauit, fuiſſe, & eſſe mentem ſuam, & intentionem, quod eius litteræ ſub forma breuis, ſub die 24. Oct. anni 1566. Pontificatus ſui anno 1. edita, in quibus mulieribus quibuſcunque ingreſſus monaſteriorum regularium cum derogatoriis clauſulis, & irritantibus decretis prohibebatur, non ſolum comprehenderent & comprehendant mulieres habentes, & habere prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi huiuſmodi monaſteria, ſed etiam omnes, & quaſcunque mulieres alias tam in genere, quam in ſpecie,* &c. Ita refert Rod. inter viua oracu. *Pij V.* & ita ſeruant Romę Papę, pœnitentiarij de ſententia *Greg. XIII.* & Nuncius in Hiſpania. Et in noſtro Prædicatorum ordine ſic eſt executioni mandatum. Et intelligitur de mulieribus habentibus ſex annos completos, vt etiam notat Rod. dum exponit dicta decreta.

4 3. Conc. In aliquibus caſibus licet mulieribus intrare monaſteria Religioſorum. Primo in declaratione prędicta *Pij V.* ſubiungitur ſic, *ſignificans nihilominus idem ſanctiſſimus dominus noſter eodem viua vocis oraculo nobis facto: quod propter hoc, & per dictas ſuas litteras non intellexit nec intelligit quod mulieribus præcludatur aditus accedendi ad monaſteria, & loca regularium ac eorum clauſtra, quando in eis Miſſa, & alia diuina officia celebrantur, ac quando proceſſiones fiunt & quando fidelium cadauera ibi ſepeliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt: ſed liberè conceſſit, & concedit eiſdem omnibus mulieribus facultatem, vt ad illa loca, in quibus dicta pia opera exercentur cum aliis Catholicis perſonis accedere, libere & licitè poſſint, & ſimiliter, quod quando diuinum verbũ in Eccleſiis monaſteriorum, & regularium locorum huiuſmodi proponitur, vel propter aliquam cauſam eſt tantus concurſus po-*

Digitized by Google

puli, quod commode ingredi non poſſunt, per principalem portam Eccleſiæ, concedit eodem viua vocis oraculo vt dicta mulieres, vna cum aliis ſecularibus perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam clauſtri monaſteriorum, & regularium locorum huiuſmodi, dum tamen recto tramite accedant ad portam, qua exitur à monaſterio. Non obſtantibus &c. Hæc *Pius V. vbi Not.* 1. non licere facere proceſſiones extraordinarias, hoc animo, vt mulieres clauſtrum intrent: ſi tamen aliqua mulier petat Miſſam in aliqua capella clauſtri, poſſunt cum ea omnes mulieres intrare.

Not. ſecundo, poſſe mulieres exiſtere in dictis locis quando prædicta celebrantur, non taliter, quod ſtatim finita celebratione egredi teneantur: ſed poſſunt aliquantulum immorari, quia res morales non conſiſtunt in indiuiſibili, ſed habent latitudinem moralem ad arbitrium prudentium. Si tamen mulieribus ſic ingreſſis præbeatur ibi prandium, aut ſi quando in feſto Corporis Chriſti proceſſione facta de mane, mulieres per totum diem in clauſtro, etiam ornato detinentur, violant dicta decreta. Secùs ſit, ſi proceſſio fit in mane, & veſpere.

Secundo, licet mulieribus intrare monaſteria Religioſorũ. Religioſo grauiter ægrotante, & deficiente medico poteſt intrare mulier medica, quæ eũ medeatur, ſi Religioſus exire nõ poteſt, cum licentia tamen Prioris de conſilio Diſcretorum, & cum aliquibus ſecularibus aſſociata, vt ſic vitetur ſcandalum. Quia cõſeruare vitam eſt cuique naturaliſſimum. Item quia egreſſus monialium à clauſura ſtrictius vetatur, quã ingreſſus mulierum in monaſteria Religioſorum: ſed moniales ob cauſam legitimã morbi, & aliarũ rerum poſſunt egredi à clauſura, *vt dicetur latius Dub. 3. ergo.*

4. Cõc. Officia quibus priuantur & ad quæ inhabilitantur violatores iſtarum legum, ſunt quæ habent iuriſdictionem annexam, vt ſunt Prioratus, &c. juxta dicta ſupra in explicatione decreti de largitione munerum. Et ſic poſſunt eſſe Definitores, Lectores, Prædicatores, &c. Itẽ iſti violatores ſuſpenduntur à diuinis, ſcilicet ab exercitio ordinum, etiam minorũ. Non enim poſſunt ſolemniter miniſtrare aliquod Sacramentũ, nec dicere ſolemniter orationes in choro, nec Euangelium, aut Epiſtolam ſolemniter, nec cereos deferre, vel alia annexa ordinibus etiã minoribus exercere. Suſpenduntur etiam à diuinis officiis ordinibus non deputatis, etiamſi fiant extra Eccleſiam, exceptis horis canonicis, quas

Digitized by Google

priuatim recitabũt. Et officia ordinibus non deputata, ſunt pſallere in choro, pſallere reſponſoria & litanias, baptizare ſine ſolemnitate extra extremã neceſſitatẽ, audire Miſſam, acceptare electionẽ, excõmmunicare, & conferre beneficia. Verum eſt quod quãdo ſuſpenſus à diuinis exercet iſta non deputata ordinibus, non fit irregularis, licèt peccet. *Ita Na.. in man. c.* 26. *n.* 103. *& Cou. in cap. alma mater.* 2. *p.* §. 2 *num.* 2.

An verò iſtæ, & ſimiles pœnæ incurrantur ipſo facto per peccata externa omnino occulta; dixi *ſupra exponendo decretum de largitione munerum; quis autem poſſit abſoluere ab iſtis cenſuris, dicetur in fin. c.* 6. *dub.* 15.

5 Dub. 2. *An liceat intrare monaſteria monialium.*

1. Concluſio. Non licet iſta loca intrare per ſe loquendo. *Primò*, quia in Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 5. vetatur ſub excommunicatione talis ingreſſus omnibus perſonis cuiuſuis ſtatus, & ætatis, niſi in caſibus neceſſariis, & cum expreſſa licẽtia Epiſcopi in ſcriptis, pro ſuis ſcilicet ſubditis, aut alterius ſuperioris pro ſuis ſcilicet ſubditis. Secundò, quia Gregor. 13. Bul. 40. & 41. reuocat licentias perſonarum cuiuſuis ſtatus, etiam Duciſſarum, Comitiſſarũ, & Marchioniſſarũ, quarum prætextu dicta monaſteria intrare conabantur: & ſub excommunicatione ſibi reſeruata præcipit illis ne iſtarum licentiarum prætextu monaſteria monialium, vel earum loca intrare audeant, niſi in caſibus neceſſariis, & cum licentia ſuperioris in ſcriptis: iuxta dictum Concil Trid. & Abbatiſſis, Præſidentibus, conuentibus ac aliis ſuperioribus præcipit ſub excommunicatione Papæ reſeruata, nec non & priuatione dignitatum, beneficiorum, & officiorum ſuorum ac inhabilitate ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne prætextu illarum licentiarum quemquam dicta monaſteria, vel loca ingredi faciant aut permittant.

2. Concluſio. Prælati regulares poſſunt per ſe & per alios, capere, incarcerare, & ſecundum arbitrium ſuum, & delicti qualitatem punire quoſcunque repererint intra clauſuram monialium ſibi ſubditarum. Ita conceſſit *Bonifac.* 9. Prædicatoribus, vt habetur in eorum conſtitutionibus, *d.* 2. *cap.* 17. *in glo.*

6 3. Concl. In aliquibus caſibus licet intrare monaſteria monialium. Primò, id licet infantibus diſcretione carentibus, cum ad peccatum incitare non poſſint. Et quando Concil. excludit omnes cuiuſuis ætatis, loquitur de habentibus vſum rationis, & de illis, qui ad peccatum mouere

Digitized by Google

poſſunt: vt ſunt fatui qui licet intrando non peccent, peccant tamen moniales eos admittentes. *Ita Nau. in c. ſtatuimus* 19. *q*. 3. *n*. 59. Secundo licet intrare dicta monaſteria, de licentia Eſpiſcopi, pro monialibus ſibi ſubditis, aut de licentia alterius ſuperioris pro ſibi ſubditis: & in caſibus neceſſariis. Alias enim, ſine neceſſitate etiam cum licentia intrãtes, & moniales illos admittentes incurrunt excommunicationem, & alias pœnas, vt habetur in Bul. 41. *Gregor. XIII.* Et confirmatur hoc ex declaratione congreg. Card. in tempore *Clem. VIII.* relata à Rodrig. in compen. vbi dicitur non poſſe mulieres commorari in monaſteriis monialium, etiam cũ licentia Epiſcopi, vt moris erat in diœceſi Salmantina: ob caſus ſcilicet occurrentes, litium ſcilicet matrimonialium, adulteriorum, diſſenſionum inter viros, & vxores, quibus in caſibus mulieres ibi ſequeſtrari ſolent, cũ non inueniantur alia ſecuriora loca. Alias ſi ſic intrent, incurrunt excommunicationem, & alias pœnas Conc. Trid. & ibidem declaratur non licere in monaſteriis intra oſtium clauſuræ, & clauſtrum, habere cubiculum, quo ex conſuetudine intrent mulieres ad colloquendũ cum monialibus, ſed quod contrarius vſus abuſus reputetur, & pœnis Conc. puniatur. Verum eſt, quod Proſperus Farinacius Iuriſconſultus Romanus refert ex practica in Curia ſeruata ſuper Concil. Trident. ſeſſ. 25. cap. 5. poſſe ordinarium puellas in monaſteriis collocare ad tempus donec lites finiantur, & mulieres ſuſpectas de adulterio ob quod timent maritos: cum conditionibus infra dicendis circa ingreſſum viduarum, &c. ad ibi commorandum.

Not. 1. quod cum capitulum ſuccedat Epiſcopo in Sede vacante, *vt ait Silu. ver. capitulum n.* 4. Prouiſor à capitulo nominatus erit ſuperior ad dictam licentiam concedendam reſpectu monialium Epiſcopo ſubditarum, ſicut reſpectu monialiũ Religioſis ſubditarum mortuis Generali, vel Prouinciali, Vicarij iſtis ſuccedentes habent omnem eorum authoritatem, etiam circa moniales, vt conceditur à Iulio 2. & habetur in conſtit. Prædicatorum d. 2. cap. 3.

Not. 2. quod licet minor cauſa ſufficiat pro ingreſſu mulierum, quam virorum in iſta monaſteria monialium, & adhuc minor pro ingreſſu matris, vel ſororis, non tamen eſt cauſa ſufficiens pro matre viſitare filiam morti proximam, aut quando profitetur, aut habitum recipit. Ita declarauit Cong. Card. vt refert Rod. in qq. reg. to. 1. q. 64. art. 11.

Digitized by Google

quia nec eſt in praxi talis ingreſſus aut ſaluti corporali, aut ſpirituali filiæ neceſſarius.

Not. 3. non eſſe neceſſariam licentiam in ſcriptis pro caſibus communiter occurrentibus: vt pro ingreſſu medici, cofeſſoris, viſitatoris, artificis, & aliorum, quorum repentina opera paſſim ſunt neceſſaria: poteſt enim ſuperior hanc generalem licentiam in ſcriptis committere Prioriſſis, vel confeſſoribus monialium, vt in ſimilibus caſibus ipſi dent licentiam, vel poteſt dici, non eſſe neceſſariam licentiam ſuperioris expreſſam in his etiam verbo tenus, ſed Prioriſſa ex præſumpta interpretatiua voluntate ſuperioris eam concedere poteſt iuxta *Diuum Tho.* 2. 2. qu. 147. art. 4. vbi ait, non requiri ſuperioris diſpenſationem quando cauſa non ſeruandi legem, eſt euidens, aut ſuperior adiri non poteſt, maxime ſi conſuetudo ita habet.

Tertio, licet Religioſis curam monialium gerentibus illarum monaſteria intrare, pro exercẽdo monaſterij opere, pro conſeruandis monialibus ab incendio, aut ſimilibus, & pro defendendis à latronibus. Licet etiam Preſbytero cum ſocio intrare pro miniſtrandis Sacramentis in infirmitate monialium, aut famularum ac pro cadauera ſepeliendo. Ita conceſſit Minoribus *Innocen. VIII. Bul.* 12. Quartò, licet ſuperioribus monialiahũ intrare earum monaſteria in caſibus tamen neceſſariis, & comitari à paucis perſonis ſenibus, & Religioſis. *Ita Greg. XIII. Bul.* 42. & ibidem Epiſc. ſine cauſa neceſſaria intrãtes in monaſteria ſuarum monialium, interdicuntur pro primo ingreſſu ab ingreſſu Eccleſiæ, & pro ſecundo ingreſſu excommunicantur, & ſuſpenduntur à munere Pontificali, & à diuinis, & alij ſuperiores regulares ſine cauſa neceſſaria, in monaſteria monialium ſuarum intrantes excommunicantur, & officio, & omni miniſterio ſunt priuati. *Vbi Not.* quod licet in Conc Trident. ſeſſ. 25. c. 5. ſtatuatur, quod qui præeſt electioni Prioriſſæ, aut Abbatiſſæ Epiſcopus, aut alius ſuperior, non intret monaſterium, ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat, aut accipiat, tamen lex iſta, etſi nullam ponat exceptionem, eſt limitanda ſic, niſi Prælati prudenter iudicent, non poſſe fieri canonice dictam electionem ipſis non intrantibus, ob inquietudinem monialium & ſuſpicionem ſubornationis votorum inter ipſas ſubortæ, aut ob alias iuſtas cauſas à ſuperioribus prudenter arbitrãdas, & ibi poſſunt vota recipere. *Ita Nau. loc. cit. n.* 59. *& Ro-*

Digitized by Google

drig. art. 4. *&* 5. & patet, quia cum ipſi poſſint cum aliis diſpenſare ex cauſa neceſſaria in iſto ingreſſu, etiam ſecum idem poterunt, *ſecundum Caiet.* 1.2. *q.* 96. *art.* 5. *& Codr. lib.* 5. *q.* 3. & ita diſponitur in Bulla Greg. citata.

Secundo, non obſtante Conc. Trid. ſi alias non obſtet ſtatutũ alicuius Religionis, licet recipere in monaſteriis monialium viduas, mulieres nobiles, & puellas vſque ad viceſimum quintũ annum, vt in moribus inſtruantur, cum habitu ſeculari honeſto, & ſine ancillis, & cum licentia ſuperioris monialium, & conſenſu Abbatiſſæ, & maioris partis monialium, & ſeruando legem communem clauſuræ: & ſi ſemel è monaſterio egrediãtur, iterum illuc intrare ſine noua licentia non permittãtur, niſi ad hoc vt fiant moniales: licet tamen curandæ valetudinis cauſa dare licentias ad balnea, dictis puellis, & ſic cum dicta licentia in monaſterium redire poſſunt. Ita refert Proſp. Farin. lo. ci. ex practica in Curia ſeruata, vbi etiam refert declarationem Cardi. factam Epiſcopo Abulenſi, pro monaſterio sãctę Annę eiuſdem ciuitatis: vbi habetur, non licere ancillis monialium ſecularibus clauſtra monaſterij intrare, & exire quoties velint.

DVBIVM III.

An moniales poſſint exire monaſteria.

1. Concluſio. Non licet moniali profeſſæ exire à monaſterio, etiam ad breue tempus quouis prætextu, niſi ex aliqua cauſa legitima per Epiſcopum approbanda. Ita in Conc. Trid. ſeſ. 25. c. 5. & loquitur Conc. de monialibus Epiſcopo ſubiectis: nam approbatio cauſæ ad exeundum pro monialibus Religioſis ſubiectis debet fieri per earum generalem, aut Prouincialem. Et licet *Pius V.* in motu, qui incipit, *decori, & honeſtati*, edicto calendis Februarij anni 1569. requirat pro egreſſu monialium, non tantum licentiam ſuorum ſuperiorum, ſed etiam Epiſcopi, & ita etiam declarauerit congregatio Cardinalium, vt refert Rod. in qq. reg. to. 1. q. 49. art. 6. tamen in Hiſpania hæc lex pro hac parte per contrarium vſum eſt abrogata, & cum ſola licentia ſuorum ſuperiorum exeunt moniales. Et intelligitur noſtra concluſio, etiam de monialibus tertij Ordinis Prædicatorum, & Minorum collegialiter viuentium, cum iſtarum vota ita ſolemnia ſint, & irritantia matrimonium, ſicut & aliarum monialium vota ex priuilegio *Paul III. Bul.* 6. & eodem rigore tenentur ad caſtitatem ſeruandam ſicut & moniales habentes velum.

Digitized by Google

2. Conclu. Moniales exeuntes è Monaſterio ſine licentia, & ſuperiores ſine cauſa rationabili ad id licentiam concedentes & qui illas ſic egreſſas comitantur, & recipiunt, incurrunt excommunicationem Papæ reſeruatam: & vltra hoc dicti ſuperiores & moniales ipſo facto priuantur officiis, dignitatibus, & adminiſtrationibus, & ad obtenta, & in poſterum obtinenda inhabilitantur. Ita ſtatuit *Pius V.* in motu proprio citato. Quis autẽ poſſit abſoluere ab iſtis pœnis, dicetur *capit. 6. Dub.* 15. eadem enim eſt ratio de iſtis ac de pœnis violantium clauſuram monaſteriorum.

Dub. 4. *Quæ cauſæ ſufficiant, vt ſuperior licitè diſpenſet cum egreſſu monialium à monaſterio.*

§ 1. Concl. Cauſa legitima pro iſto egreſſu erit prima, magnum incẽdium, lepra, aut epidymia. *Ita Pius V.* in motu citato. *Vbi not.* 1. quod exiſtente aliqua iſtarum neceſſitatum petenda eſt licentia à ſuperiore, ſi in breui haberi poſſit, cũ ſit in iure vetita talis egreſſio ſine tali licentia: *in ca. monachum, 20. q. 4. & in Conc. Trid. lo. cit.* ſi tamen ſit periculum in mora, ſat eſt licentia præſumpta, & tunc transferant ſe moniales ad locum competentem, vbi quantum commodè fieri poſſit, clauſæ morẽtur quouſque de monaſterio ſit prouiſum. Ita ſtatuit Vrba. 4. pro monialibus ſanctæ Claræ, vt refert *Rod. in qq. reg. to. 1. q. 49. art.* 1. & à Pio V. lo. cit. præcipitur, & declaratur, quod ad ſolum tempus neceſſarium ſtare licet monialibus extra monaſterium, & non amplius.

Secundo not. quod ſtando in rigore vocabuli, *epidymia* poteſt hic accipi, pro morbo multos inuadente, & populariter graſſante, etiam ſine pernicie & morte, non enim eſt reſtringenda dicta lex *Pij V.* ad ſolam Epidymiam peſtilentem, & mortiferam; conſiderauit enim pater ille ſanctiſſimus, quod ſi dicta epidymia etiam abſque pernicie & morte ex vna in alias moniales tranſeat, & per monaſterium graſſetur, difficillime ſeruaretur monaſteriorum clauſura, cum ad minus neceſſe ſit, illuc introducere mulieres ſæculares ad monialium medicamen, & iſtas ad curationem extra ſepta monaſterij frequenter exire.

Secunda cauſa legitima pro egreſſu monialis, erit, vt ſi à ſuo ſuperiore mittitur ad fundãdum alibi monaſterium, vel vt in alio conuentu ſit Prælata, vel magiſtra nouitiarum, vel vt ponatur in alio officio, in quo maximè conſiſtit honeſtas Religionis: ex quo peracto officio ad ſuum monaſterium reuertitur. Item ob correctionem poteſt duci

monialis ad aliud monaſterium,quando in ſuo monaſterio, ob cognatos, aut aliter non poteſt corrigi. Item poſſunt moniales exire, quãdo de mãdato ſui Prælati primo monaſterio ex cauſa rationabili relicto,totus conuentus ad aliud monaſterium ſe transfert. Imò ſi iſta tranſlatio fit à locis deſertis ad oppida,commendatur maxime à Conc.Trid.ſeſ. 25.ca.5.Prædicti caſus referũtur ab *Vrba* 4.loc.cit.nec ſunt reuocati à *Pio V*.in ſuo proprio motu,ponendo tantũ incendium, lepram, & epidymiam: nam præterquam quod iſti caſus ſunt ſimiles caſibus *Pij V*. cum omnes concernant bonum communitatis, & non bonum monialium in particulari,tamen ex vſu etiam comprobantur. Et hoc etiam eſt conforme Conc.Trid.loco citat. diſponenti non licere moniali exire à monaſterio, niſi ex rationabili cauſa ab Epiſcopo approbanda: ſed iam iſtæ cauſæ ſunt approbatæ ab *Vrbano IV*. totius orbis Epiſcopo, ergo. Vnde ſuperiores dum concedunt monialibus licentiam exeundi è monaſterio in iſtis caſibus, ſolum debent declarare iſtoſmet caſus eſſe ex iis, qui ſunt approbati à Papa.

An verò liceat monialibus exire è monaſterio ob alias cauſas præter iam dictas: In hoc Gutierrez in qq. can. cap. 14. ait illud eſſe licitum in cauſis ſimilibus cum cauſis exceptis à *Pio V*. v. g. in caſu hoſtium inuadentium monaſterium, in caſu aquæ ductus, aut ruinæ domus,& aliorum ſimilium, incendio, & in aliis infirmitatibus contagioſis, & nociuis communitati monialium: ſicut ſunt lepra, & epidymia. Et hoc tanquam certum ab omnibus acceptatur, iuxta dicta à nobis ſupra explicando motum proprium de largitione munerum in principio, de quo etiam vide Silu. ver. aliena. n.11. non tamen erit licitus iſte egreſſus,ait iſte Doctor, in infirmitatibus ſoli moniali nociuis, quia cum Papa in ſuis tribus exceptionibus,incendij ſcilicet, lepræ,& epidymiæ ſemper conſuluerit & prouiderit bono communitatis, & non monialis in particulari, bene colligitur tantum voluiſſe, commoditatem communitatis eſſe præferendam clauſuræ, & cum clauſuræ detrimento eſſe conſeruandam, ſecus tamen eſt de commoditate, & neceſſitate monialis in particulari. His non obſtantibus

2. Concluſio ſit. Satis pia & probabilis eſt ſententia Nauar.in c. ſtatuimus n. 4 extendens dictum decretum *Pij V*. ad infirmitatem ſoli moniali nociuã: cui exeundo è monaſterio remedium adhibetur,ſi alias periculum vitæ,aut gra-

Digitized by Google

uis, & diuturnæ infirmitatis probabiliter timetur. Et hoc maximè eſt verum in monialibus non ex voto, ſed ex ſtatuto Eccleſiaſtico ad clauſuram obligatis, lex enim humana non obligat cum tanto rigore, & morali periculo mortis, aut grauis & diuturnæ infirmitatis. Imò nec votum perpetuæ clauſuræ ab aliquibus monialibus emiſſum fit ab eiſdem cum iſto rigore moriendi potius, quam exeundi à monaſterio, nec in earum regula hoc poſtulatur, ſicut poſtulatur in regula Carthuſienſium potius eſſe moriendum, quam carnes guſtandum. *Et confirmatur* ex doctrina Bald. in rubr. C. de Conſt. partic. & aliorum iuriſtarum communiter aſſerentium ſtatuta regularium non eſſe ita rigorosè interpretanda, vt apices iuris ſeruentur, ſed debent ampliari ex bono, & æquo, hoc eſt ſecundum æquitatem naturalem, licet non ad libitum, ſed prudenter ſecundum terminos iuris naturalis & gentium, & hoc maximè debet verificari in noſtro caſu, vbi agitur de periculo vitæ, aut grauis, & diuturnæ infirmitatis.

CAPVT VI.

De voto Obedientiæ.

SVMMARIVM.

Ad quid obligetur religioſus per votum obedientiæ.

NOt. 1. quod per votum obedientiæ obligatur Religioſus obedire Prælato ſecundum ſtatuta ſuæ Religionis, & non maiore rigore, quã quo ibi obligatur. Si enim inter ſua ſtatuta aliqua non obligent ſub peccato, non tenetur, ex vi voti illa ſub peccato ſeruare. Ex quo patet non teneri Religioſum obedire Prælato præcipienti aliquid contra Dei mandata, aut Eccleſiæ ordinationes, aut ſi aliquid præcipiat contra regulam, aut ſtatuta ſuæ Religionis, vt quod ſanus comedat carnes. Item non tenetur obedire, ſi præcipit aliquid ſupra regulam, vel ſua ſtatuta: vt quod ieiunet in pane, & aqua, niſi alias hoc ſibi imponatur, in pœnam ſuorum defectuum. Item non tenetur obedire quando præcipit ea ad quæ non ſe extendit prælaturæ authoritas: vt quod ſibi reuelet ſuum peccatum occultum, aut quod

Digitized by Google

confiteatur peccatum iam confeſſum. Ita habetur in conſtitut. Fratrum Prædicatorum *d. 1. capit. 15.*

Secundo Not. quod Religioſus per votum obedientiæ, ſubjicit ſe plenarie ſuo ſuperiori, vt Patri, vt iudici, & vt Prælato, vt in ſequentibus videbimus.

ARTICVLVS PRIMVS.

De poteſtate paterna Prælati regularium.

SVMMARIVM.

Ad quæ ſe extendat poteſtas paterna Prælati regularium.

DVBIVM I.

Quanta ſit iſta paterna poteſtas.

1. CONCLUSIO. Poteſtas iſta extendit ſe ad corrigenda, & punienda delicta ſubditorum, etiam leuia, nulla præmiſſa de iſtis leuibus accuſatione, aut denuntiatione, nec facta ſuper iſtis aliqua informatione, eo modo quo pater familias reſpectu ſuorum filiorum ad iſta punienda procedit.

2. Concluſio. Prælati Religioſorum, ſicut Prior & alij ſimiles & ſuperiores Prælati, poſſunt per poteſtatem dominatiuam irritare omnia ſuorum ſubditorum vota, & iuramenta: exceptis tribus votis ſolemnibus, paupertatis ſcilicet, caſtitatis & obedientiæ, & excepto voto tranſeundi ad arctiorem Religionem, vt eſt communis ſententia, de quo latius in materia de voto: poſſunt tamen hoc votum diſpenſare, vt dicetur *dub. 2.*

ARTICVLVS SECVNDVS.

De poteſtate Prælati regularium in quantum eſt iudex.

SVMMARIVM.

An religioſi ſint exempti à iuriſdictione ſecularium. n. 1.
An ſuperiores religioſorum ſint eorum iudices. n. 2.

Digitized by Google

An liceat religioſis appellare ad iudicem ſecularem. n. 3.
An liceat appellare ad Papam, vel ſuperiores Prælatos eiuſdem Ordinis. n. 4.

DVBIVM II.

An Religioſi ſint exempti à poteſtate iudicum ſecularium.

1. CONcluſio. Omnes Religioſi & Eccleſiaſtici ex iure humano canonico, & ciuili, ſunt exempti à poteſtate & iuriſdictione ſeculari, tam in cauſis ciuilibus, quam in criminalibus. *Patet ex Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 20. & in authen. ſtatuimus de Epiſcopis & Cler. & in iure Hiſpano lib. 5. tit 6. par. 1. & to. 1. ord. reg. tit. 3. le. 6.* Et in Bulla Cœnæ excommunicantur iudices ſeculares ſe intromittentes ad cognoſcendas cauſas Eccleſiaſticorum, vel vocantes ad ſua tribunalia Eccleſiaſticos. Et ſi aliquando Religioſi, aut laici ad conſilium regale recurrunt, quando vident ſe grauari aliquibus litteris Apoſtolicis, aliquid ſub grauibus pœnis præcipientibus, & tunc regale conſilium detineat literas, præcipiendo ne executioni mandentur, non ideo fit, quia conſilium regale de hoc velit iudicare, nec etiam præcipit quod litteris Apoſtolicis nō obediamus: ſed quod non mandentur executioni, quouſque Papa certificetur de inconuenientibus talium litterarum executioni obſtantibus, & videat quid facto opus ſit. Et iſta litterarum detentio licite fit, ſiue ex priuilegio, *vt fertur à Bannes, 2. 2. q 67. art. 1. du. 2. conc. 2.* ſiue ex cauſa rationabili, quia ita expedit paci & bono regimini, *vt ait Bald. in condi. 2. pa. de bulla Cœna, n. 22. Cod. in pra. q. 35. n. 4. & alij quos refert Co. in qq. reg. tom. 1. qu. 6. art. 8.* & eadem authoritate auditores cancellariarum & conſilij regalis ſæpè præcipiunt iudicibus Eccleſiaſticis, vt abſoluant à cenſuris iudices ſeculares, aut alios ad eos confugientes, *por via de agrauio, ó fuerca,* dum examinatur, an iudex Eccleſiaſticus legitime procedat.

2. Concluſio. Etſi Religioſi, ſicut & Clerici teneantur ſeruare leges ciuiles in bonum reip. ordinatas, cuiuſmodi ſunt leges taxantes precia rerū, vetantes aliquod genus veſtium, arma aliqua, venationem in certis temporibus: tamen iſtarum legum tranſgreſſionem punire, ſpectat ad ſuperiores delinquentium, & non ad iudices ſeculares.

Digitized by Google

3. Concl. Religioſi, ſicut & Clerici, non poſſunt cogi ad iurandum, vel teſtificandum in extraneis ſecularium tribunalibus: imo nec in tribunalibus aliorum ordinariorum Eccleſiaſticorum extra ordinem, licet eorum teſtimonia etiam pro ipſorum Religioſorum cauſis, in omni tribunali Eccleſiaſtico & ſeculari, ſint legitima, & admittenda, prout conceſſit Cæleſtinis Eug. 4. Bul. 7. & Benedict. Bul. 9. & 17.

DVBIVM III.

An ſuperiores Religioſorum ſint eorum iudices.

1. COncluſio. Superiores Religioſorum ſunt eorum iudices ad punienda eorum delicta iuxta ſua ſtatuta: & *Bonif. VIII & IX.* conceſſerunt Prælatis ordinis Prædicatorum, ad quos ſpectat Religioſorum punitio, poſſe eos libere punire ſecundum conſtitutiones approbatas, & inſtituta Ordinis generalia facta, & facienda, relictis rimulis, & apicibus iuris, etiam iuris ordine poſtpoſito. Ita habetur in conſtit. iſtius ordinis, d. 2. c. 17. vbi nomine rimulorum, & apicum iuris non venit intelligenda accuſatio, & citatio: hæc enim in cauſis grauibus neceſſario debent præcedere: alias ſententia lata, ſine his, etiam inter Religioſos erit nulla. *Ita Nau. lib. 2. conſil. 1. titul. de ſententia, & re iud. & Rodr. in ſu. tract. de ordi. iudi. cap. 12. n. 7.* non tamen eſt neceſſe, quod iſta accuſatio fiat per Religioſum offenſum, aut etiam per alium Religioſum, ſicut enim iudex ſecularis, ſaltem in criminalibus, etiam non accuſante iniuriato, per ſe, vel per alterum tenetur ex officio procedere, dum adſit aliquid ſupplens vicē accuſatoris, vtpotè clamoroſa inſinuatio, publica infamia per maiorem partem viciniæ, vel communitatis ſparſa, vel euidentia patrati ſceleris coram iudice exiſtente cum aliis, *vt ait Caiet. 2. 2. q. 67. ar. 3. ad ſecundum D. Tho ex c. euidentia de accuſat,* à fortiori ad id tenetur ſuperior regularium in iiſdem caſibus. Alias Religioſorum communitas, & Religio, quæ ſemper petit ſatisfactionem, maxime læderetur. Et cum Religioſi non ita facilè conquerantur apud ſuperiorem de iniuriis ſibi illatis, ſed ferant patienter, obſeruantia regularis paulatim corrueret delictis impune manentibus. Item inter rimulos & apices iuris non comprehenditur, quod dicta teſtiū declarentur ſub præcepto, iuramento, vel excommunicatione, & quod non ſcri-

bantur à iudice, ſed à ſecretario, vel notario, vel ſaltem ab ipſis teſtibus: hæc enim omnia cum aliis de iure ſubſtantialibus neceſſario debent interuenire etiam in cauſis regularium: *vt notat Rod. in qq. regul. tom. 1. q. 13. art. 1. & 2.* ſecus ſit de aliis non ſubſtantialibus, quæ nomine apicum & rimulorum intelliguntur.

2. Concl. Religioſus ſine licentia ab ordine recedens, poteſt per ſuum ſuperiorem compelli cenſuris ad hoc, vt reuertatur. Et iſtum detinentes poſt denuntiationem priuilegiorum quæ regulares habent circa hoc, ſunt excommunicati. Ita conceſſit Prædicatoribus *Sixtus IV. Bul.* 13. *& Iul. 2. Bul.* 26. Et ordinarij locorum à Religioſis requiſiti tenentur denuntiare tanquam excommunicatos, eos qui dictum Religioſum detinent, auxilium, aut fauorem apoſtatandi præbent. Ita conceſſit minoribus *Clem. IV. Bul.* 15.

3. Conc. Religioſus fugitiuus, vel qui tranſiit ad alia monaſteria, aut ſeruitia etiam alicuius Cardinalis ſine licentia ſui ſuperioris, poteſt per ipſum etiam cum auxilio brachij ſecularis (ſi opus ſit) capi, incarcerari, & cenſuris compelli. Ita conceſſit Benedictinis *Eug. 4. Bul.* 8.

4. Concl. Ordinarij à religioſis requiſiti examinare debent licentias religioſorum ab ordine exeuntium, & ſi non inueniantur veræ reuocentur, aut ſaltem non permittant eos morari vbi ſunt monaſteria ſuorum ordinum. Ita conceſſit Minoribus *Iul. 2 Bul.* 12.

DVBIVM IV.

An liceat Religioſis appellare à correctione ſuorum ſuperiorũ.

3 1. Conc. Non valet appellatio Religioſorum ad iudicem extra ordinem. *Primo*, quia Iul. 2. prohibet appellationes fratrum & monialiũ ad curias Eccleſiaſticas, aut ſeculares, & præcipit ſub excommunicatione iudicibus quarumlibet curiarum: ne iſtas appellationes vllo modo recipiant, vel cognoſcant: & aliter factæ ab eo irritantur, non obſtãtibus ordinationibus Apoſtolicis vel dicti ordinis, ſcilicet Prędicatorum ſtatutis in contrarium. Ita habetur in cõſtit ordinis Prædicatorum d. 2. c. 8. *Secundo ex Bonif. VIII.* loc. cit. habetur, quod nullus frater, vel ſoror ordinis prædicti corã iudice extraneo ex quauis cauſa cõueniri, nec à correctione quauis ſeu alias ab aliquo Prælato, aut fratre dicti ordi-

nis quauis occaſione appellare, aut cõtra eos querelam proponere audeat: niſi prius coram Priore ſeu Prouinciali, ſeu Magiſtro ordinis cauſam, & querelam ſuam propoſuerit verbo, aut ſcripto. *Tertio, Greg.* 13. *Bul.* 2. prohibet fratribus Minoribus ſub excõmunicatione, appellationes ad ſecularia tribunalia: ſed Maior difficultas eſt, an liceat appellare ad Papã, aut ad Prælatos ſuperiores eiuſdẽ ordinis. Et videtur quod non. *Primo,* quia eſt vetita religioſis talis appellatio in c. ad noſtram, & c. reprehẽſibilis, de appellationibus. *Secundo,* quia *Bonif. VIII.* Bul. 1. pro Minoribus, & Bul. 10 pro Ciſterc. & *Eug.* 4. *Bul.* 9. pro Benedict. dicũt non licere Religioſis appellare à correctionibus ſuorũ ſuperiorum, etiam ad Papam, & irritant appellationem, ſi fit.

Tertio, in conſtitutionibus ordinis Prædicatorum diſt 2. c. 8. habetur ſic, *Declaramus, quod licet appellatio ſit de iure naturali, vnuſquiſque poteſt iuri ſuo renuntiare, & eo ipſo, quo quis obedientiam profitetur ſecundum noſtras conſtitutiones, ſecundum quas non licet appellare, ex hoc renuntiat iuri ſibi à natura cõpetenti de appellatione, ſicut & iuri poſſidendi aliquid vt proprium:* vnde in c. apud Carcaſonam celebrato an 1612. ſic dicitur: *Volumus, & ordinamus, quod quicũq; frater repertus fuerit iudicio eius ad quẽ ſpectat ſine cauſa rationabili à ſuo ſuperiori appellaſſe, incarceretur: denuntiantes fratribus vniuerſis, quod de iure communi, & ex priuilegio ordinis ſpeciali, nulli licet à correctione, vel officiorum remotione appellare.* Et iterum, *ne delicta maneant impunita, & obedientia per appellationes friuolas infringatur, qui cõtra obedientiã appellare præſumit, niſi infra duos menſes renũtiet, vel infra annũ proſequi non incipiat, vel incepta proſecutione non deſiſtat, vel in ipſa ſuccumbat, ſit ipſo facto carceri addictus.* Et iterum, *qui appellat ab abſolutione facta, aut facienda Prouincialatus, Vicariatus, Prioratus; etiã prætextu grauaminis, ſit ipſo facto ab illo officio abſolutus.* Pro parte affirmatiua ſunt etiam aliquot argumenta. 1. ex tit. c. ad noſtram, citati in oppoſitum, vbi ſic habetur: *à correctione exceſſiua non appellatur, niſi modus excedatur.* Et hoc etiam ita videtur iuxta c. ſuper quæſt. & c. de Priore, de appellatione, & Gloſſ. in ca. ad noſtrã 2. quia in c. generali celebrato in cõuentu S. Pauli Valeoletani an. 1605. ſub magiſtro fratre Hieronymo Xauier, præcipitur quod in appellationibus ſeruetur conſtitutionis modus, vtpote, quod appellatio fiat gradatim, ergo iam admittuntur appellationes.

Digitized by Google

Tertiò. Gregorius XIII. Bul. 2. conceſſit Minoribus poſſe appellare ad Generalem, ad Protectorem, vel ad Papam. Item à Congregatione Cardinal. Præceptum eſt an. 1587. vt appellatio gradatim hoc ordine proſequatur: à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, à Protectore ad ſacram Cardinalium congregationem. Et iſta appellatio permittitur in conſtitutione *Sixti V.* de quo Rod. in qq. reg. tom. 2. q. 29. art. 2. Propter iſta argumenta Nauar. *lib. 2. conſ. 4. de appel. Lud. Lop. inſu. 1 p. c. 284. Arrag. 2. 2. q. 69. ar. 3. Sil. ver. appellatio, n. 9. Armi. ver. appel. n. 15. & Rod. loc. cit.* dicunt quod quamuis non liceat religioſis appellare à correctione ſuorum ſuperiorum iuſte facta ſecundum ſua ſtatuta, aut ad effugiendam Eccleſiaſticā diſciplinā, & hoc intendant teſtimonia in primo loco adducta, maximè priuilegia *Bonif. & Eugenij*: licet tamen religioſis in cauſis grauiſſimis, à mandatis aut correctionibus exceſſiuis recurrere per viam appellationis, aut ſimplicis querelæ, aut defenſionis ad ſuperiorem, non tantum intra ordinē, ſed etiam ad Papam, ad Protectorem, ad ſacram Cardinalium congregationem, ad legatos Papæ habentes iuriſdictionē & poteſtatem in regulares. Et ad argumenta in contrariū adducta ex c. *ad noſtram*, dicunt non loqui de correctione exceſſiua, vt ait Silu. & conſtat ex tit. dicti c. ſed de correctione iuſtè facta, vel de correctione leui, & hoc ipſum intendunt priuilegia *Bonif. & Eugenij*. Teſtimonia verò ex conſtitutionibus Ordinis Prædicatorum allata, intendunt remouere appellationes factas ſine cauſa rationabili, & appellationes friuolas, quibus obedientia infringitur: vt patet ex contextu, & appellationes circa res leues, in quibus parum iniuriæ religioſo irrogatur. In his enim religioſus patienter ferat, & humiliter pareat, vt ſi in ordine noſtro Prædicatorum damnetur quis, etiam iniuſtè, ad pœnas grauis culpæ, ſcilicet ad tria ieiunia in pane & aqua, & totidē diſciplinas, quæ ſolent infligi pro negligentiis, quæ non ſunt peccata etiā venialia. Appellationi enim ab iſtis, & ſimilibus videtur Religioſus renuntiaſſe: ſecus eſſet, ſi in dicto ordine damnaretur quis iniuſte ad pœnas grauioris culpæ, cum ex hoc magnam incurrat infamiam, quam ſine culpa pati non debet, ſed habet ius à natura defendēdi ſe mediis licitis, qualis tūc eſt appellatio pro tuenda fama ad virtutem conſeruandam maxime neceſſaria: ſecundū illud Eccl. 41. *Curam habe de bono nomine; hoc enim*

Digitized by Google

magis permanebit tibi quam mille theſauri pretioſi, & magni. Imo, quando ſic eſſet fama neceſſaria pro virtute conſervãda, vt regulariter contingit, & inſinuatur Eccl. loc. citato, non poſſet homo cedere iuri appellandi, quando hoc medio ſibi recuperat famam iniuſte ablatam, ſicut licet homo ſit dominus diuitiarum, ſi tamen illis opus habet pro alenda familia, nõ poteſt illas pro libitu prodigere; ſic etiam à fortiori non poſſet famæ renuntiare, quando eſt neceſſaria ad virtutem conſeruandam. His tamen non obſtantibus ſit

1. Concluſio. Non licet Religioſis, maxime Dominicanis, appellare. Patet hoc argumentis in primo loco factis. Secundo, quia appellatio ſuſpendit ſententiæ executionem, vt patet ex lib. 6. tit. 23. p. 3. & alibi ſæpe: ſed nõ ſuſpenditur executio ſententiæ in Religionibus, ergo, &c. Religioſus enim bene poteſt omni appellationi renuntiare (maxime quando aliter poteſt recuperare famam) pro bono Religionis altiori, ſicut & Carthuſianus pro eodem bono licite renuntiat comeſtioni carnium, etiam quando hic & nunc eſſet neceſſaria pro vitæ conſeruatione.

2. Conc. Licet Religioſis, quando ſentiunt ſe iniuſte in cauſis grauiſſimis grauari, recurrere ad ſuperiores per viam ſimplicis querelæ, aut defenſionis. Sic enim recuperant ſibi famam, dum ſuperiores talem querelam admittendo, maturo conſilio, agendo potius patrum quam iudicum officium, & miſericordiam cum iuſtitia coniungentes, pœnarum temperant rigorem, aut innocentiam accuſati declarant.

ARTICVLVS TERTIVS.

De poteſt. ſuperioris regularium in quantum eſt Prælatus.

SVMMARIVM.

An religioſi ſint exempti à iuriſdictione Epiſcoporum. n. 1.
An habeant intra Ordinem ſuos Prælatos. n. 2.
Quanta ſit poteſtas Prælatorum regularium, & ad quæ ſe extendat. n. 3.
An iuriſdictio Prælatorum Regularium ſit ordinaria & delegabilis. n. 4.
Quos caſus poſſint reſeruare Prælati Regularium. n. 5.

Digitized by Google

An caſus reſeruati in religione, ſint reſeruati pro nouitiis. num. 6.
An Prælati regulares poſſint dare licentiam ſuis ſubditis, dum ſunt extra conuentum, confitendi ſacerdoti ſæculari vel religioſo alterius Ordinis. n. 7.
An religioſi ſine licentia ſuperiorum poſſint vti priuilegiis eligendi confeſſarium. n. 8.
An Prælati regularium poſſint abſoluere ſubditos à reſeruatis Papæ extra bullam Cœnæ. n. 9.
An poſſint etiam à reſeruatis in bulla Cœnæ, n. 10.

DVBIVM V.

An Religioſi ſint exempti ab obedientia, & iuriſdictione Epiſcoporum.

1. CONcluſio. Religioſi erant olim ſubiecti Epiſcopo diœceſis vbi morabantur. Ita patet ex c. qui vere 16. q. 1. *& ex Conc. Tol. 4. c. 5. & ex Con. Calc. c. 4. & ex D. Tho.* 2. 2. q. 186. art. 5. ad 3. Et tunc Epiſcopus ſicut generales, admittebant ad profeſſionem Religioſos, vt habetur in c. viduitatis 27. q. 1.

2. Concl. Religioſi iam nunc ex priuilegio ſunt exempti à iuriſdictione Epiſcoporum, & aliorum ordinariorum & Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecti. *Bonif. 8. & Mart.* 5. exemierunt ordinem Prædicat. ac eorum moniales ab ordinariis; vt habetur in monum. ordi. conceſſ. 681. & Rod. in qq. reg. to. 2. q. 63. & idem Ro. in compen. authenticato multa refert priuilegia circa hoc. Primò refert priuilegium *Benedicti* 12. Bul. 1. concedentis nullum præter Papam, vel Cardinalem legatum poſſe cenſuris ligare monachos Benedictinos, imò nec Clericos Eccleſiæ ſuorum monaſteriorum. Secundo *Eug.* 4. Bul. 7. exemit Celeſtinos cum ſuis bonis ab omnibus legatis, & Epiſcopis, & ab habentibus iuriſdictionem ordinariam, & contra hoc facientes excommunicantur, ſi moniti non deſiſtant intra tres dies. Tertio *Sixtus IV. Bul.* 33. *& Iul. 2. Bul.* 25. conceſſerunt ordini Prædicatorum, ne ratione delicti, aut alterius rei poſſint conueniri coram ordinariis. Imò & idem *Sixtus IV.* conceſſit Minoribus Bul. 14 & Prædicatoribus Bul. 33. quod Eccleſiæ Parochiales apud iſtos Religioſos conſtructæ, & capellanei ſeculares per iſtos Religioſos

deputati, ſint liberi ab omni ordinariorũ ſuperioritate. Sed poſtea *Leo X. Bul.* 45. edita in Conc. Late. ſtatuit poſſe Epiſcopos viſitare Eccleſias Parochiales monaſteriis vnitas: & idem ſtatuit Conc.Trid. ſeſſ. 25.cap. 11. excipiendo tamen monaſteria, vbi capita ordinum ſedem ordinariam principalem habent, & monaſteria vbi Prælati regulares exercent iuriſdictionem Epiſcopalem & temporalem in Parochos, & Parochianos, & excipiendo etiam monaſterium Cluniacenſe, cum ſuis limitibus. Alias Bullas ad hoc refet Rodri. loco citat.

3. Concluſio. Religioſi in Concil. Trid. & alibi, in aliquibus ſubduntur Epiſcopis, tanquam delegatis Sedis Apoſtolicæ, vt ex dicendis conſtabit.

DVBIVM VI.

An Religioſi habeant intra ordinem ſuos Prelatos? 2

1. Concluſio affirmatiua, v. g. in noſtro Prædicatorum Ordine, præter Papam, qui eſt omnium fidelium paſtor, proprij Prælati ſunt, Magiſter ordinis pro toto ordine: Prior Prouincialis pro ſua Prouincia, & Prior conuentualis pro ſuo conuentu: & quolibet illorum mortuo vel amoto Vicarius eis ſuccedens, quia *Iul.* 2. conceſſit iſtis Vicariis omnem poteſtatem, tam Apoſtolica authoritate, quam quomodolibet conceſſam, aut concedendam illis quorum ſunt Vicarij, exceptis iſtis tantum, quæ in ſuis conſtitutionibus eis inhibentur. Ita habetur in conſtit. Prædicatorum d. 2. cap. 3. *Et notetur* iſta conceſſio pro multis caſibus. Ex quo colligitur, quod Vicarius Magiſtri ordinis, & Vicarius Prouincialis habent poteſtatem in moniales: quam habebant dum viuerent Magiſter, & Prouinciales, & poſſunt etiam ſicut illi creare Vicarios pro monialibus.

2. Concluſio. Licet ſupprior ex officio ſuo nec habeat curam animarum, nec ſit Prælatus, vt dicitur in prolog. conſtitutionũ Fratrum Prædicatorum: tamen mortuo, vel amoto priore vices eius in omnibus plenariè obtinet, quouſque Prior electus & cõfirmatus in domo præſens ſit: niſi Prouincialis aliter ordinauerit. Ita colligitur ex dicto prin. *Iul.* 2. cum ſuperior ſit Vicarius prioris, & ita habetur in conſt. Prædicatorum d. 2. c. 2. vbi gloſſ. conformiter ad

Digitized by Google

limitationem in dicto priuilegio contentam, ſcilicet exceptis illis, quæ in ſuis conſtitutionibus eis inhibentur, declarat eſſe intelligendum de his, quæ iure ordinario competunt Priori: vt ſunt creare Vicarium, eligere ſibi & ſubditis confeſſorem, recipere religioſos ad habitum, & profeſſionem. Non tamen ſuccedit ſupprior priori, in illis, quæ competunt priori ex commiſſione: ſicut ſunt cura monialium, præſentare religioſos Epiſcopis pro ordinibus recipiendis, aut pro confeſſionib. ſecularium audiendis, &c. Verum eſt tamen Benedictum 13. conceſſiſſe Vicario conuentus de Quadalupe, in Sede vacante, omnia, & ſingula in ſpiritualib. & temporalib. quæ prior quomodolibet facere poterat, vt ipſe etiam facere valeat: nil limitando ſicut limitauit *Iul. II*. vt vidimus. Ita habetur in compen. D. Hier. ver. Vicar. §. 1. & ſic iuxta hoc priuilegium dictorum religioſorum, Vicarij illos præſentant Epiſcopis pro ordinibus recipiendis. Quo etiam priuilegio communicant aliæ Religiones, iuxta dicenda à nobis lib. 2, c. 4. niſi conſuetudo per centum annos perſcripta, iuxta dicenda à nobis lib. 2. c. 3. dub. obſtet in contrarium, vel alia lex, qua hoc priuilegium Benedict. 12. derogetur.

DVBIVM VII.

Quanta ſit Prælatorum regularium poteſtas, & ad quæ ſe extendat?

3 1. Concluſio. Prælati iſti habent in ſibi ſubditos tantam poteſtatem, quantam Epiſcopi in ſuas oues: Sunt enim verè Prælati habentes pleniſſimam poteſtatem in vtroque foro Eccleſ. ad ligandum etiam cenſuris & ſoluendum. Secundo quia *Eug. IV. Bul.* 9. concedit Abbatibus, Rectoribus, & Prioribus Benedictinorum, vna cum eorum conuentibus, in omnibus caſibus auctoritatem ordinarij de iure neceſſariam. Ex quo colligitur, quod ea quæ in iure communi de nouo conceduntur Epiſcopis, conſequenter cenſentur conceſſa dictis Prælatis, pro ſibi ſubditis; niſi oppoſitum exprimatur. Ita Pan. in c. *at ſi Clerici*, §. *de adult*. *num*. 18. *de iudiciis*, ſequendo Benedictum, & Fredericum: alias ſubditis iſtorum Prælatorum non eſſet ita ac ſecularibus prouiſum, cum alias ne cogantur egredi extra ſepta monaſterij debeant eſſe melioris conditionis.

Digitized by Google

2. Concluſio. Religioſi quantumuis exempti,& licentiati ad ſeruiendum alicui beneficio,ſunt ſubiecti ſuperioribus ſuorum ordinum: niſi alias per Sedem Apoſtolicam habeant Eccleſias Parochiales, aut earum perpetuas Vicarias illis actualiter ſeruiendo. Ita conceſſit ordini Prædicatorum *Leo* X. *Bul* 32. Imo & Religioſi aſſumpti in Capellaneos Papæ, manent ſubiecti ſuis Prælatis. Ita conceſſit Gregorius XI. Bul. 1.

3. Concl. Religioſus non poteſt aſſumi in ſocium Prælatorum,aut aliorum, niſi aſſignatus à ſuo Generali vel Prouinciali; Qui adhuc eiſdem ſubdatur, & per eoſdem, aut per ſuos Vicarios corrigatur,& amoueatur, & alius ſubſtituatur. Ita cõceſſit Minoribus *Innoc. IV. Bul.* 5. *Iul.* 2. *Bul.* 25. *&* *Alex.* 4. *Bul.* 1. Et idem poteſt Prouincialis, circa prædicatores Cruciatæ, eos amouendo,& alios ſubſtituendo. Ita idem *Iul.* 2. *&* *Sixtus* 4. *Bul.* 33. pro Prædicatoribus. Item per *Leonem* X. *Bul.* 4. nullus legatus,niſi de latere poteſt vllum religioſum ad ſecum commorandum, vel pro ſuis negotiis aſſumere.

4. Concl. Literæ vel exceptiones religioſis à Papa conceſſæ nullo modo eis ſuffragantur, ſine expreſſo conſenſu Vicarij generalis. Ita conceſſit Minoribus *Leo* X. *Bul.* 4. quod etiam poſtea conceſſerat Prædicatoribus *Innoc.* 8. *Bul.* 3. & poteſt Generalis reuocare gratias etiam à Papa concedendas ſine licentia ſuperiorum regularium cum limitatione de qua dicemus lib. 2. c. 6. dub. 2.

5. Conc. Religioſus ſine ſui ordinis licentia non poteſt in Epiſcopum aſſumi. Ita conceſſit Minoribus Alexand. 4. Bul. 5.& in conſti. Ordinis Prædicatorum d. 2. cap. 13. in gloſſ. habetur tres Papas conceſſiſſe iſti ordini, ne quis Religioſus ſine licentia Magiſtri ordinis vel Prouincialis ſpeciali, vel mandato Sedis Apoſtolicæ, electioni, vel poſtulationi, ad quamnis dignitatem extra ordinem de ſe factæ audeat conſentire, aliter factum ſit irritum. Et ibidem ſtatuitur in textu, quod Prouincialis acceptans Epiſcopatum ſine licentia Magiſtri ordinis & quiuis alius, ſine licentia Prouincialis, manet priuatus ſuffragiis, ſocietate ac omnibus beneficiis ordinis in vita, & in morte: niſi per talem cogatur acceptare, quod peccatum ſit mort. non obedire.

6. Concluſio. Epiſcopus Religioſus eſt iam ab obedientia ſui ordinis exemptus, & quando iam eſt conſecratus licet Epiſcopatum deſerat, non poteſt in ſuo ordine officium

tenere. Ita conceſſit, & ſtatuit pro Epiſcopis cuiuſuis Religionis *Paul IV. Bul IV.*

DVBIVM VIII.

4 *An iuriſdictio Prælatorum regularium ſit ordinaria, & conſequenter delegabilis.*

1. Concluſio. Non tantum iuriſdictio competens Prælatis regularium, ex iure communi, vel particulari ſuarum legum, eſt ordinaria, ac ſubinde delegabilis: ſed etiam iuriſdictio illis conceſſa ex priuilegio Principis perpetuo. *Ita Nauar. in Manu. c. 27. num. 42. Bart. Bald. & Panorm. citati à Rod. in qq. regul. tom. 1. q. 17. art. 11.* An vero delegatio talis poteſtatis ex ſpiret morte delegantis, dicitur lib. 2. cap. 3. dub. 1.

2. Concluſio. Si alicui etiam Prælato committitur certum, vel nudum miniſterium, ſine iuriſdictione, vt prædicare, &c. non poteſt illud ſubdelegare: niſi alias ſit delegatus Papæ, vel niſi illud miniſterium ſit leue, & parui momenti. *Ita Silu. cum Panorm. & Innoced. verb. delegatus, nu.* 10. ſicut nec etiam poteſt ſubdelegare ille cui aliquid committitur quando per verba reſcripti ſeu commiſſionis ſibi factæ deprehenditur electi fides, & induſtria iſtius, ſicut quando dicitur in reſcripto, *confidimus de tua induſtria,* vel ſi dicitur, *perſonaliter exequaris*, vel quando negotium non eſt per alium bene expedibile: hoc autem (*ait Silu.*) non currit in delegato Papæ, qui adhuc in iſtis caſibus ſubdelegare poteſt.

3. Concluſio. Etiam in noſtro Prædicatorum ordine, (& idē eſt in aliis ordinibus) Prouincialis in ſua Prouincia habet eandem authoritatem quam Magiſter ordinis in toto ordine, vt habetur in noſtris conſtit. d. 2. cap. 3. tamen authoritas, quam de iure communi, vel particulari habent Prælati regulares, poteſt limitari non tantum à Papa, ſed etiam authoritas Prælatorum inferiorum poteſt limitari per ſuperiores, iuxta ſua ſtatuta, quia licet vtriſque Prælatis ſit conceſſa talis poteſtas iure communi, vel etiam diuino, ſecundum aliquos Doctores citatos à Rodrig. art. 1. & 6. tamen conceſſa eſt, ordine hierarchico, ita vt minores pendeant à maioribus, vt ait Rod. art. 7.

Digitized by Google

DVBIVM IX.

An Prælati regularium poſſint reſeruare caſus. 5

1, Concluſio affirmatiua, declarauit enim *Alexand. 6. Bul.* 4. poſſe Generales, Prouinciales, ac Guardianos, reſeruare caſus: & quod ab illis ſine iſtorum licentia abſoluẽtes nil faciunt, ſed incurrunt excommunicationem latam in cap. *Religioſis de priui.* contra abſoluentes à reſeruatis. Et in noſtro Prædicatorũ ordine Vicarij in capite ac ſupprio- res, in Sede vacante reſeruant caſus, cum ſuccedant Priori in competentibus ei ex officio ſecundum dicta dub. 6.

2. Concluſio. Olim dicti Prælati poterant quos vellent reſeruare caſus; ſed iam ex decreto *Clem.* 8. *edito* 16. die Maij an. 1593. ſolos caſus infraſcriptos reſeruare poſſunt. *Primo,* veneficia, ſortilegia, incantationes. *Secundo,* apoſtaſiam etiam retento habitu quando eo peruenit, vt extra ſepta monaſterij fiat egreſſio. *Tertio,* nocturna ac furtiua egreſſio, à conuentu licet non fiat animo apoſtatandi. *Quarto,* proprietas contra votum paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. *Quinto,* lapſus carnis voluntarius opere conſummatus. *Sexto,* occiſio, vulneratio, ſeu grauis percuſſio alicuius grauis perſonæ.

Septimo, malitioſum impedimentum, retardatio, vel apertio litterarum à ſuperioribus ad inferiores, aut è contra. *Octauo,* iuramentum falſum in iudicio regulari, ſeu legitimo. *Nono,* auxilium, conſilium, aut procuratio ad aborſus, poſt animatum fœtum etiam effectu non ſecuto. 10. falſificatio manus, aut ſigilli officialis conuentus. 11. furtum de rebus monaſterij in quantitate, quæ ſit peccatum mort. & declaratum eſt ab eodem Papa eſſe intelligendum etiam de rebus applicatis ad vſum alicuius Religioſi, & addit Papa, quod ſi quid aliud pro Religionis conſeruatione oporteat reſeruare, id fiat de cõſilio capituli prouincialis, pro tota prouincia matura diſcuſſione & conſenſu, & non aliter.

Item præcipit Papa ſuperioribus regularium, ne confeſſiones ſubditorum audiant, niſi quando habent caſum reſeruatum, aut ipſi ſubditi id ſponte petunt, & derogantur contraria priuilegia, cõſuetudines immemoriales, conſtitutiones, vel ordinationes Apoſtolicæ etiam Concilij generalis, & conſtitutiones ordinum etiam à Papa confirmatæ.

Digitized by Google

DVBIVM X

6 *An caſus reſeruati à Prælatis regularium, ſint etiam reſeruati pro ſuis nouitiis.*

1. Concluſio. Probabilis eſt pars affirmatiua. *Ita Cordu. lib. 1. q. 3. & Rod. in expoſitione Bullæ §. 9. n. 26.* quia cum nouitij ſint exempti à iuriſdictione Epiſcoporum, *vt ait Silu. ver. Religio. 1. §. 11. & 12.* manebunt ſub iuriſdictione Prælatorum ſui ordinis.

2. Concl. Multo probabilior eſt pars negatiua. *Ita Ledeſm. in ſum. c. 13. de pœnitentia dub.* 14. quia ante profeſſionem non ſunt Religioſi: ergo nec ſunt aſtricti legibus religioſorum. Secundo, inter caſus reſeruatos Prælatis Religionum ſolent aliqui reſeruari, qui ſupponunt profeſſionem, ſicut peccata contra votum paupertatis, &c. quæ in nouitiis non imputantur ad culpam: ergo. *Si arguitur*, nouitij gaudent priuilegio *cap. ſi quis ſuadente diabolo*, vt habetur in cap. *Religioſo de ſent. excommunicationis*, ſi enim iſtos percutias excommunicaris, & gaudent aliis fauoribus, circa abſolutionem à peccatis, & cenſuris reſeruatis, ac ſi eſſent vere Religioſi, vt infra videbitur: ergo. *Ad hoc reſp.* quod nouitij, etſi non ſint Religioſi participant aliqua Religioſorum, cum in ſint via ad Religionem, & ſic ſecundum ius gaudent fauoribus Religioſorum. In odioſis tamen cum non ſint profeſſi, non ſe habent ſicut Religioſi: & ſic non ſunt ſubiecti iuriſdictioni Prælatorum Religionum. Ex quo patet nouitios poſſe abſolui à caſibus Epiſcopo reſeruatis, & commiſſis ante Religionis ingreſſum, & per confeſſorem ab Epiſcopo expoſitum, & per confeſſorem expoſitum à Prælato ſui ordinis. Et cum Bulla poſſunt abſolui per confeſſorem approbatum ab ordinario, & per confeſſorem approbatum à ſolo Prælato ſui ordinis, ſicut & alij Religioſi profeſſi. Imo quando Religioſi profeſſi ob aliquod ſpeciale decretum Papæ non gaudent Bulla Cruciatæ quoad clauſulam de eligendo confeſſorem, non tamen debet hoc intelligi de nouitiis qui in odioſis non intelliguntur nomine Religioſorum. *Ita Ledeſm.*

Digitized by Google

DVBIVM XI.

An Prælati regulares poſſint ſibi ſubditis concedere licentiam, vt dum ſunt extra conuentum, poſſint confiteri idoneo Sacerdoti ſæculari, aut alterius ordinis regulari. 7.

ET ratio dubitandi eſt, quia in conſtitutionibus Minorum cauetur ne Religioſi iſtius ordinis præter quam ſuis Prælatis, & de eorum licentia fratribus ſui ordinis confiteantur.

Secundò in Conſtitut. Prædicatorum d. 1. cap. 14. in gloſſ. habetur non poſſe priorem concedere ſibi ſubdito licentiam confitendi Sacerdoti alterius ordinis, ſed ſolus magiſter ordinis hoc poteſt concedere, quando non adeſt confeſſor ordinis. Per quod limitatur authoritas ordinaria iſtorum Prælatorum iuxta dicta dub. 8.

1. Concl. Prælati regulares poſſunt concedere ſibi ſubditis dictam licentiam. Ita conceſſit Minoribus *Sixtus IV. Bulla* 30. hoc tenore. *Vt fratres veſtri, vel aliorum Prælatorum & ſuorum, qui pro tempore erunt, licentia, ſolummodo tamen, cum itinerauerint, vel extra conuentum fuerint, pro vt eis concedetis, confiteri poſſint, &c. Concedimus.*

Secundo, Innocen. VII. Bulla vnica conceſſit Prædicatoribus hoc tenore. Innoc. Epiſcop. &c. *Nos igitur ſupplicationibus inclinati, fratribus huiuſmodi, quos itinerare, & per eorum ſuperiores migrare mitti contigerit, vt ſi aliquem preſbyterum idoneum, ex profeſſoribus dicti ordinis habere non poſſint, quemcumque alium preſbyterum idoneum, & diſcretum Religioſum, vel ſæcularem in eorum confeſſorē eligere valeant: qui confeſſiones eorum audire, & eorum confeſſionibus diligenter auditis, pro commiſſis, eis debitam abſolutionem impendere, ac pœnitentiam ſalutarem iniungere licitè poſſit; niſi talia commiſerint, propter quæ Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda, authoritate Apoſtolica tenore præſentium, indulgemus.* Ex quo colligitur contra Rodr. in qq. regul. tom. 1. quæſt. 62. articul. 5. poſſe dictos Prælatos concedere ſibi ſubditis exiſtentibus extra conuentum, licentiam vt abſoluantur à ſibi reſeruatis: cum in hoc priuilegio ſolum excipiantur caſus Papæ reſeruati. Imò in eodem cum ſola licentia itinerandi, aut exiſtendi extra conuentum videtur conceſſa fa-

Digitized by Google

cultas confitendi, & abſoluendi à prædictis ſine alia ſpeciali licentia Prælati circa hoc. Et licet in iſto priuilegio concedatur iſta facultas confitendi extraneo Sacerdoti in abſentia idonei Sacerdotis proprij ordinis: tamen in priuilegio Sixti 3. non limitatur hoc.

Not. idoneum Sacerdotem pro Religioſis abſoluendis reputari quemlibet Sacerdotem alias non ſuſpenſum, aut excommunicatum. *Ita Diu. Antoninus. 3. p. titul. 1. capite 7. Silueſt. verb. confeſſor. 1. §. 3. Soto diſtinctio. 18. quæſtio 4. articul. 3.* Et idem iſti cenſebant de confeſſore idoneo pro ſæcularibus ante Concilium Tridentinum; vbi iam ſeſſione 25. capite 15. ſtatuitur quod pro ſæcularibus etiam Sacerdotibus ille ſolus idoneus reputetur, qui eſt parochus, aut ab ordinario approbatus; at pro Religioſis nihil ibi innouatur. Ex dictis patet ſolutio ad rationes dubitandi, illæ enim procedunt ſecluſo priuilegio.

2. Concluſio. In licentia data Religioſo itinerandi clauditur virtualiter licentia confitendi: maximè ſi ex naturali obliuione non petitur licentia confitendi idoneo Sacerdoti. Non tamen poterit cum ſola iſta licentia, & ſecluſo priuilegio; imo nec cum expreſſa licentia confitendi cui velit, abſolui à reſeruatis. Iuxta c. *ſi Epiſcopus de pœnis, & remi*, vbi ſic dicitur; *in generali conceſſione non veniunt quæ non eſſet quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus*. Et ſic, ſi Religioſus exiſtens extra conuentum, & habens peccata reſeruata celebrare debeat, reſpectu reſeruatorum gerat ſe, ac ſi non haberet copiam confeſſoris. Ita quod licet teneatur illa confiteri cum aliis peccatis non reſeruatis, & indirectè ab eis abſoluatur, ſed tamen cum obligatione illa iterum confitendi legitimo confeſſori, quando aderit opportunitas.

3. Concluſio. Religioſi hoſpites in conuentibus ſui ordinis poſſunt abſolui etiam à reſeruatis ſuo Prælato, per priorem, ſeu præſidentem talium conuentuum. Ita conceſſit Prioribus Prædicatorum ac eorum Vicariis *Gregor. 11.* & *Clem.* 4. vt patet in monu. ord. con. 318. 319. & 548. Et in prol. Conſt. Prædicatorum habetur quod Vicarius Prioris abſente Priore, poſſit abſoluere omnes fratres ordinis, etiam hoſpites à peccatis & cenſuris, tam à iure, quam ab homine generaliter latis, exceptis Papæ reſeruatis. Et vt dicitur in cap. 14. dictarum Conſtit. d. 1. iſta poteſtas non

Digitized by Google

poteſt eis limitari per Superiores Prælatos, cum ſit eis à Papa conceſſa, ex quo ſequitur, quod cum iſta poteſtas, & iuriſdictio ſit ordinaria, vtpotè ex priuilegio perpetuo obtenta, iuxta dicta dubio octauo, poteſt delegari cuiuis Sacerdoti etiam à nullo ordinario approbato. Nec hoc eſt contra Concil. Trid. loc. cit. cum, vt dixi, loquatur de confeſſoribus regularium etiam Sacerdotum, relinquendo Religioſos diſpoſitioni ſuorum Prælatorum & ſtatutorum.

4. Concluſio. Prælati Eccleſiarum, & alij Confeſſores extra ordinem non poſſunt Religioſorum confeſſiones audire, eorum Superioribus inuitis. Ita conceſſit Minoribus *Sixtus*. 4. *Bul.* 14. & Prædicatoribus *Bul.* 33. & Ciſtercienſibus *Alexand*. 4. *Bul.* 14.

DVBIVM XII.

An Religioſi poſſint ſine licentia ſuorum Superiorum vti priuilegiis eligendi confeſſorem. S

Not. quod in aliquibus priuilegiis conceditur Religioſis, vt per confeſſorem à ſuo Prælato deputatum abſoluantur, ſicut *Sixtus* 4. inter viua oracula conceſſit Minoribus, etiam nouitiis habentibus animum profitendi, ac ſororibus ſanctę Claræ, ac Tertiariis vtriuſque ſextus, & iſtorum famulis ſemel eligere confeſſorem de huiuſmodi obſeruantia, qui eorum confeſſione audita, abſoluat eos ab omnibus peccatis, & cenſuris, ab irregularitate, homicidio voluntario, & mutilatione exceptis, & idem conceſſit pro artic. mortis. *Secundo,* idem *Sixt.* conceſſit Prædicatoribus, & Minoribus etiam nouitiis, pleniſſimam abſolutionem à peccatis ſemel in vita, & in articulo mortis, per idoneum confeſſorem ordinis de licentia ſuorum Superiorum electum. Ita habetur in monu. ord. conceſſione 360. *Ter. Leo. X.* inter viua oracula conceſſit monialibus S. Claræ, vt per Confeſſorem à ſuis Superioribus deputatum, quater in anno abſoluantur ab omnibus peccatis, & diſpenſentur in omnibus votis, exceptis ſubſtantialibus, dum tamen ſub ſpe huius gratiæ non peccent. *Quarto,* idem *Leo* conceſſit dictis monialibus ſub cura Minorum obſeruantiæ exiſtentibus, vt in omnibus ſolemnitatibus Domini Sabaoth. B. Virginis, omnium Sanctorum, B. Franciſci ac S. Claræ, earum Confeſſores in ab-

Digitized by Google

ſolutione ſuarum confeſſionum eas plenarie abſoluant. Ita in monu. ordi. conceſ. 132. & idem conceſſit ſororibus B. Virginis ſub cura Minorum exiſtentibus, pro dictis feſtis & pro feſto ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & pro tota hebdomada maiori, vt patet conceſſione 137. De dictis priuilegiis non eſt difficultas, cum poſtulent confeſſorem à Prælato deputatum, aut de eius licentia electum, quod de confeſſoribus ordinarie deputatis, à prælato etiam verificatur, licet alias ſecluſis iſtis priuilegiis non poſſent abſoluere à reſeruatis: iſta enim priuilegia aliquid debent concedere, ſicut abſolutionem à reſeruatis, nam alias, ſine illis poſſet Prælatus concedere abſolutionem, ſaltem à ſibi reſeruatis iuxta dicta dubio octauo, & 11.

In aliis tamen priuilegiis Religioſorum proponitur quod confeſſio fiat confeſſori deputato à Prælato, vel de eius licentia electo, ſicut *Inno.* 8. id conceſſit pro articulo mortis, ſine iſta limitatiune, vt habetur in priuilegio Benedictinorum, & refertur à Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 63. art. 6. *Secundo, Leo* 10. conceſſit Minoribus quod in feſto ſanctæ Catharinæ Martyris plenarie abſoluantur. Ita habetur inter viua oracula.

Ter. in Bulla Cruciatæ conceditur ſumenti illam, poſſe per Sacerdotem ab ordinario approbatum ſemel in vita, & in morte abſolui à caſibus Papæ reſeruatis, ſola hæreſi excepta, & ab aliis caſibus non reſeruatis Papæ quoties opus ſit, dubium ergo eſt, an Religioſi inconſultis ſuis Prælatis poſſint vti iſtis priuilegiis.

1. Concluſio. In aliquibus ordinibus ſpeciali Papæ conceſſione cautum eſt ne Religioſi vtantur dictis priuilegiis, ſine licentia ſuorum ſuperiorum. Ita conceſſit Prædicatoribus *Iul. 2. Bul* 15. *& Pius V. Bul.* 13. *Secundo Leo X. Bul.* 24. conceſſit Minoribus, ne fratres abſoluātur à reſeruatis virtute cuiuſuis priuilegij aut Bullæ etiam Cruciatæ. *Tertio, Gregor.* 13. conceſſit, non poſſe Religioſos Societatis, ſine expreſſa ſuorum ſuperiorum licentia vti facultatibus Iubilæorum, Bullarum Cruciatæ, confeſſionalium vel aliorum Apoſtolicorum indultorum, quæ communitatibus, perſonis, vel piis locis quouis modo conceſſa ſunt, aut concedentur; licet in eis exprimatur, quod omnes regulares, etiam mendicantes illis vti valeant. Ita habetur in Compen. Societatis ri. abſolutio §. 11.

Quarto, Sixtus IV. idem conceſſit Hieronymianis, vt ha-

betur in eorum compen. Innoc. 8. Idem conceſſit Minoribus & Auguſtinianis,& Iul. 2. Ciſtercienſibus, & *Greg.* 11. conceſſit ſic Congregationi montis Oliueti, ſi quis monachus, vel monialis quodcunque confeſſionale impetrauerit, vel eo abſque ſui ſuperioris licentia vti præſumpſerit, eo ipſo impetratis caret, ac pœnis conſtitutionum, & diffinitionum, ſcilicet inhabilitatis & ſuſpenſionis ſubjicitur; in quibus à nullo niſi à Papa diſpenſari poteſt, prout conceſſit Clem. 7. Congregationi ſancti Georgij de Algala. Prædicta priuilegia late refert Rodr.in qq. reg.t.1. q.62. art. 4. *Quintò, Innocent.8. Bul.3.* conceſſit Prædicatoribus, *& Leo* 10. *Bul.* 4. conceſſit Minoribus, ne literæ & exemptiones Religioſis à Papa conceſſæ, eis ſuffragentur, ſine expreſſo conſenſu Vicarij generalis.

Tandem *Clem.8.Bul.9.* decernit conceſſionem Cruciatæ & aliorum indultorum particularium,quantum ad articulum eligendi confeſſorem, & abſoluendi à reſeruatis cum Religioſis vtriuſque ſexus,locū non habere,ſed (ait Papa) noſtræ intentionis eſſe quod dicti Religioſi in prædictis, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſint ſubiecti autoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo declaramus. *Vbi nota,*quod his *Clem.*8. ſolum declarat ſuam intentionem, vt patet ex contextu, pro bullis ſcilicet & indultis particularibus à ſe conceſſis, & concedendis; non tamen eſt abſoluta, & generalis declaratio pro concedendis etiam à ſuis ſucceſſoribus, quidquid alij dicant.

Sed difficultas eſt, *an iſta priuilegia ſuſpendantur per Bullas Cruciatæ conceſſas poſt talia priuilegia ab aliis Pontificibus:* nam certum eſt non ſuſpendi per Bullas eorundem Pontificum etiam conceſſas poſt dicta priuilegia: cum in eis habeatur non poſſe Religioſos vti Bullis conceſſis, aut concedendis, ab eiſdem ſcilicet Pontificibus, vt ex conceſſione Greg. 13. citata conſtat.

2. *Concluſio.* Probabile eſt, quod priuilegia primę concl. non ſuſpendatur per Bullam Cruciatæ, & ſic Religioſi ſumentes Bullam licet gaudeant gratiis ſuæ regulæ non contrariis, vt ſunt indulgentiæ, eſus ouorum, &c. non tamen priuilegio eligendi confeſſorem.Et patet, *Primo,* quia quando in Bulla ſuſpenduntur omnes indulgentiæ, gratiæ & facultates expreſſæ,excipiuntur gratiæ, Indulgentiæ & facultates conceſſæ ſuperioribus Mendicantium, quoad ſibi ſubditos: qualia videntur eſſe dicta priuilegia. *Secundo, patet*

Digitized by Google

quia Epiſcopo Valentinæ cōſulenti, an Moniales ſibi ſubditæ poſſent per Bullā eligere confeſſorem; reſp. Cong. Card. in tempore *Gregor. 13. ſic. Congregatio Conſilij cenſuit, quatenus gratia ex Bul. Cruciata pertinet ad Moniales non poſſe vigore facultatis in eadem Bulla conceſſa, alios eligere confeſſores, præter eos qui ad audiēdas cōfeſſiones earū ab ordinario ſunt approbati.* Ita refert Rod. in expoſit. Bul. §. 6. n. 24.

3. Concluſio. Probabile etiam eſt, priuilegia primæ concluſionis ſuſpendi per Bullas conceſſas ab aliis Pontificibus: & ſic Religioſi ſumendo Bullam Cruciatæ poſſunt eligere cōfeſſorem, & abſolui à reſeruatis iuxta tenorem eius. *Ita Enriq. tom. 1. fol. 448. & 543. lit. B. & gloſſ. x. Antolinez de indulg. & ita fertur tenuiſſe Bannes, Ioan. Vinc. Luna. & alij.* Qui etiam dicunt, quod quando Bulla poſt ſuſpenſionem omnium indulgentiarum, gratiarum, & facultatum, excipit conceſſa Superioribus mendicantium, quoad ſuos Religioſos, iſta exceptio intelligitur reſpectu tantum indulgentiarum: vt patet ex contextu, dum dicitur, quoad ſibi ſubditos, quod verificari debet de indulgētiis, v. g. de indulgentia plenaria conceſſa viſitantibus noſtras Eccleſias in die B. *Dominici* patris noſtri, quæ ſuſpenditur quoad ſæculares, non tamen quoad Religioſos, ſed ſine Bulla lucrantur illam, & ſic de aliis ſimilibus. Secundo patet Concluſio, quia hæc doctrina, vt ait Rod. in expoſitione Cruciatæ §. 9. dub. 7. practicatur in con. Cruciatæ, & patet etiam ex vſu ſapientium, & timoratorum, videntibus, diſſimulantibus, & conſequenter conſentientibus Prælatis, quorum eſt tollere à ſubditis ignorantiam rei ita neceſſariæ ad ſalutem, & oppoſitum executioni mandare.

DVBIVM XIII.

9 *An Prælati regularium poſſint eos abſoluere à reſeruatis Papæ extra Bullam Cœnæ.*

1. Concluſio. Ante publicationem Bullæ Cœnæ poterant Prælati regulares ac eorum Vicarij per ſe, & per alios abſoluere ſuos Religioſos, & hoſpites ſui ordinis ab omnibus caſibus etiam Papæ reſeruatis, & etiam commiſſis ante Religionis ingreſſum, exceptis tantum hæreticis relapſis, ſchiſmaticis, falſariis literarum Apoſtolicarum & deferētibus prohibita ad infideles. Ita declarauit & moderauit *Sixtus* 4.

tus 4.*Bul.*14.pro Minoribus & Bul. 53. pro Prædicatoribus. Et idem ante conceſſerant, vt conſtat ex bullis *Sixti* 4.*Clement*.4. Generalibus, Prouincialibus, & cuſtodibus Minorum. Et licet *Sixtus* quartus Bul. 20. quæ dicitur Bulla aurea, abſtuliſſet dictam poteſtatẽ antea commiſſam Prioribus Prędicatorum, & eorum Vicariis: tamen poſtea idem *Sixtus Bul.* 12. *&* 22. illam iterum conceſſit Prioribus, & eorum Vicariis Prouinciæ obſeruantiæ Hiſpaniæ, & Lombardiæ. Quo etiam gaudent omnes Priores, & eorũ Vicarij totius ordinis per cõmunicationem, iuxta dicenda l. 2.c. 4.

Concluſio. Dicti Prælati poſſunt Religioſos etiam nouitios ad reincidentiam, ſi non profitentur, cõuerſos, perpetuo donatos, & oblatos abſoluere ab omnibus criminibus, cenſuris, inhabilitatibus, & pœnis à iure, vel ab homine, quouis modo latis ex iam Papæ reſeruatis, ſemel in vita, & ſi ex ignorantia, vel inaduertentia talia incurrerint, poſſunt abſolui quoties opus ſit. Ita conceſſit Benedictinis *Eug.* 4. *Bul.* 1. & inter viua orac.

3. Concluſio. Generales ordinum ac ab eis deputati, poſſunt prædictos quoties opus ſit abſoluere à prædictis, exceptis tantum caſibus *Sixti IV*.in 1. concluſione numeratis. Ita conceſſit Soc. Ieſu *Paul* 3.*Bul.*8. Et intelliguntur dicta priuilegia, & alia ſimilia de caſibus etiam reſeruatis poſt dictas conceſſiones & priuilegia: niſi alias in alicuius caſus reſeruatione illa expreſſè derogentur, ſicut iam derogantur in reſeruatione caſuum Bullæ Cœnæ. *Item*, per dicta priuilegia poſſunt abſolui ſupradicti, etiamſi peccent in contemptum clauium, vel ex confidentia iſtorum priuilegiorum, cum in illis non excipiantur iſti ſic peccantes, ſicut in aliis ſolent excipi.

4. Concluſio. Generales ordinum & Prouinciales, & iſtis amotis eorum Vicarij, *iuxta dicta dub.* 6.*ex confeſſione Iul.* 2. & confeſſores ab iſtis deputati, poſſunt abſoluere moniales ſibi ſubditas ab omnibus peccatis & cenſuris, à quibus poſſunt abſoluere ſuos religioſos: quia *Sixtus* 4. conceſſit monialibus S. Claræ ac *S. Dominici* omnia priuilegia à ſuis prædeceſſoribus conceſſa, & à ſe concedenda Minoribus, Auguſtinianis, Carmelitis, Seruitis, ac Minimis. *Ita in monum. ordi. conceſſ.* 362. *& Rod. in qq. reg. tom.* 1.*q.*55.*art.*13 item *Bonif.*8.*Bul.*4. *& Leo.* 10. *Bul.* 16. *&* 21. conceſſit monialibus ſanctæ Claræ, ac aliis ordinibus Minorum omnia priuilegia conceſſa, & concedenda omnibus ordinibus.

Digitized by Google

An verò nouitiæ dictarum Monialium gaudeant priuilegiis profeſſarum. Ad hoc dico, quod licet pro *illis non* ſtet ſpeciale priuilegium, ſicut pro Religioſis nouitiis, vt patet ex ſecunda concluſione, poſſunt tamen abſolui, tum per priuilegium *Paul* 3. *Bul.* 7. concedentis Religioſis Societatis poſſe abſoluere omnes fideles à caſibus, cenſuris etiam Papæ extra Bullam Cœnæ reſeruatis, tum etiam quia Generales, & Prouinciales, &c. habent poteſtatem ordinariam in ſuos nouitios, vt latè oſtendit Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 17. art. 11. ergo eandem etiam habent poteſtatem in nouitias ad eas abſoluendum, & in votis ac aliis legibus Eccleſiaſticis cum illis diſpenſandum.

DVBIVM XIV.

10 *An Prælati regulares poſsint abſoluere ſibi ſubditos à caſibus Bullæ Cœnæ.*

IN hoc Rod. cum aliis ab eo relatis *in qq. reg. tom.* 1. *q.* 20. *art.* 9. tenet, quod ſic, & probat 1. quia *Iuli.* 2. *Bul.* 17. concedit Prælatis ordinis Prædicatorum, poſſe abſoluere ſibi ſubditos à caſibus Bullæ Cœnæ, exceptis caſibus *Sixti* 4. citatis dubio præc. & excepto peccato conſpirationis in Papam. Imo ſecundum Panor. & alios citatos à Rod. ibi, poſſunt abſoluere ab hæreſi occulta; quia iſtius abſolutio conceditur Epiſcopis in Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 6. de refor. ſed quę in iure conceduntur de nouo Epiſcopis, cenſentur etiam conceſſa dictis Pręlatis pro ſibi ſubditis, niſi oppoſitum exprimatur, cum iſti Pręlati in ſibi ſubditos habeant iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem: ergo, &c. *Ita etiam Nauar. lib.* 5. *conſ.* 13. *de priuil.* & *Panor. in cap. etſi clerici*, §. *de adult. n.* 18. *de iudiciis, ſequens Benedict.* & *Fredericum.* Alias, ait, iſtorum Pręlatorum ſubditis non eſſet ita ac ſęcularibus prouiſum, cum alias ne cogantur egredi extra ſepta monaſterij, debeant eſſe melioris conditionis.

Secundo, quia *Pius V. Bul.* 13. data ad petitionem Prouincialis Hiſpanię ordinis Pręedicatorum ſic concedit, Inſuper quia ſacrum Concil. Trid. conceſſit Epiſcopis poſſe abſoluere in foro conſcientię ab omnibus peccatis, & diſpenſare in irregularitatibus, prout habetur ſeſ. 24. c. 6 ne Prior Conuentualis, & Superiores Pręlati dicti ordinis tam in dicta Prouincia, quam extra, deterioris conditionis, quam

Clerici ſęculares exiſtant,eiſdem Priori conuentuali,& Superioribus Pręlatis, vt ipſi per ſe ipſos idem omnino poſſint in ſibi ſubditos,quoad abſoluendi & diſpenſandi huiuſmodi,& quoad alias quaſcumque facultates,eiſdem authotate & tenore etiam perpetuo concedimus & indulgemus, atque etiam declaramus,pręſentes literas perpetuo durare, & valere. His non obſtantibus

1. Concluſio. In tempore *Iulij* 2. *Pij V*. & aliorum Pontificum, qui conceſſerunt Prælatis regularium poſſe abſoluere ſibi ſubditos à caſibus Bullæ Cœnæ, bene poterant iſti Prælati vti dicta facultate abſoluendi, vt conſtat ex dictis conceſſionibus, & hoc probant argumenta facta.

2. Concluſio. Iam nunc non poſſunt dicti Prælati abſoluere à caſibus Bullæ Cœnæ. Siquidem iſta Bulla quot annis promulgatur, & in illa expreſſè reuocantur contraria priuilegia, etiam mendicantium, & aliorum ordinum ſub quauis forma conceſſa. Et de hęreſi ſpecialiter patet, quia olim etiam ab Epiſcopis erat ablata poteſtas abſoluendi ab hæreſi, & in Conc. Trident. loco cit.ſolis Epiſcopis reſtituitur. Ad illud Panor.quod conceſſa de nouo in iure communi Epiſcopis, cenſentur conceſſa Pręlatis regularium, pro ſibi ſubditis,niſi oppoſitum exprimatur, dico quod iam exprimitur oppoſitum in Bulla Cœnæ: dum reuocautur contraria priuilegia etiam Religioſorum. Et ſic reuocantur priuilegia *Iulij* 2. *Pij V*. & aliorum. Ad illud quod Religioſi non debent eſſe peioris conditionis, dico, quod pro talium abſolutione poſſunt Religioſi cum licentia ſuorum Superiorum ſubjicere ſe iuriſdictioni Epiſcoporum,iuxta doctrinam Frederici Senenſis, quam ſequitur Nauar. lib.5. conſ. 11. tit. de priuil. & colligitur ex *Bull*. 14. *Sixti* 4. pro Minoribus, & ex Bull. 33. pro Prædicatoribus. Vbi inhibetur Pręlatis Eccleſiarum, ne contra voluntatem Pręlatorum regularium audiant ſuorum ſubditorum confeſſiones. Vbi inſinuatur, quod cum illorum licentia bene poſſunt.

Digitized by Google

CIRCA CENSVRAS.

SVMMARIVM.

Prælati regulares & iſtis amotis eorum Vicarij, abſoluunt ſuos ſubditos, hoſpites & nouitios à caſibus & cenſuris reſeruatis Papæ extra bullam Cœnæ. n. 1.

Prædicti Prælati abſoluunt ſemel in vita à prædictis & ab inhabilitate, conuerſos, oblatos, & donatos. n. 2.

Generales Ordinum diſpenſant cum ſubditis male promotis ad ordines. n. 3.

DVBIVM XV.

An Prælati regularium poſſint ſibi ſubditos abſoluere ab excommunicatione, ſuſpenſione, interdicto, ac ab aliis priuationibus, & inhabilitatibus.

1. Concluſio. Prælati regularium non poſſunt abſoluere ſibi ſubditos ab excommunicatione caſuum Bullæ Cœnæ, quia in caſibus Bullæ Cœnæ ſicut & in caſibus Papæ extra Bullam Cœnæ reſeruatis, excommunicatio eſt, quæ principaliter reſeruatur: & ob illam reſeruatur caſus, taliter quod ablata excommunicatione, licet peccatum non remittatur, vtpote ſi excommunicatio tollatur extra Sacramentum, aut in Sacramento inualido, peccatum non manebit reſeruatum. *Ita D. Anton. Palud. & alij quos refert & ſequitur Cano, 5. p. de pœnit. Nauar. in man. cap. 26. n. 13. & cap. 27. n. 154 & Lop. in ſum. 1. p. cap. 55.*

2. Concluſio. Prælati regularium, ac iſtis abſentibus eorum Vicarij poſſunt abſoluere in foro conſcientiæ ſibi ſubditos ab omni excommunicatione Papæ extra Bullam Cœnæ reſeruata. Ita conceſſit Benedictinis *Mart. 5. vt refert Rod. in qq. reg. com. 1. qu.* 10. *art.* 2 & quod dicitur in foro conſcientiæ, non intelligas, quod debeat fieri abſolutio præmiſſa confeſſione in foro Sacramentali, cum abſolutio à cenſuris non ſit annexa abſolutioni à peccatis: ſed ſenſus eſt quod illa abſolutio illis ſuffragetur in foro conſcientiæ, & non in foro externo Eccleſiæ, ſiue impendatur abſolutio iſta in Sacramento ſiue extra. *Ita Enriq. lib. 3. & 7. de indul. cap. 13. vbi cit. pro ſe Victoriam, Penam, & Med. Dominicanæ familiæ.*

Digitized by Google

3. Concl. Dicti Prælati poſſunt abſoluere ſuos Religioſos, etiam nouitios ad reincidentiam, ſi non profitentur, & hoſpites ſui ordinis, ab omni excommunicatione, ſuſpenſione, ac interdicto, à iure vel ab homine generaliter latis, etiã incurſis ante Religionis ingreſſum. Ita conceſſit *Clem.* 4. Generali, Prouincialibus ac cuſtodibus Minorum, vt ait Rodr. in qq. reg. tom. 1. q. 1. art. 21. vbi refert aliam ſimilem conceſſionem eiuſdem Papæ extenſam ad Priores conuentuales ordinis Prædicatorum. Et licet *Leo* 10. *Bul.* 45. vbi moderatur priuilegia regulariũ, exigat ſatisfactionem ante profeſſionem in excommunicato, pro aliquo intereſſe, tamen poſtea *Paul.* 3. *Bul.* 8. idem conceſſit ſine tali limitatione, Præpoſito tamen generali & aliis ab eo deputatis. Et ibidem concedit Præpoſito iſti, & ab eo deputatis, poſſe abſoluere prædictos ab omnibus cenſuris, pœnis, & inhabilitatibus etiam Papæ reſeruatis, quoties opus ſit, exceptis caſibus *Sixti* 4. de quibus dubio 13. concl. 1.

4. Concluſio. Prouincialis, & eo abſente eius Vicarius, & alij ex iſtorum commiſſione, poſſunt abſoluere, etiam volentes ordinem intrare, licet de facto non intrent, & nouitios licet retrocedant, ab omnibus excommunicationibus, ſententiis, cenſuris, & peccatis etiam Papę extra Bullam Cœnæ reſeruatis. Ita conceſſit *Clem. VII.* Prouinciali Prædicatorum S. Crucis, de la Eſpanola, vt refert Rodr. q. 20. art. 21. qua conceſſione gaudent omnes orbis Prouinciales, & ipſis abſentibus eorum Vicarij, & alij ex iſtorum commiſſione iuxta dicenda lib. 2. cap. 3. & iuxta iſtam & illam *Mart. V.* conceſſioné poſitã in ſecunda concluſione, & alias ſimiles, poſſunt prædicti in hac & ſecunda concluſione, abſoluere à cẽſuris à iure vel ab homine, etiam ſpecialiter latis. Quia conceſſis caſibus & cenſuris Papæ, conſequenter conceduntur cenſuræ aliorum inferiorum. Cui enim licet plus, licet etiam minus, vt habetur de reg. iuris in 6.

5. Concluſio. Priores, & per iſtos deputati, poſſunt ſemel in vita abſoluere nouitios cum animo profitendi, conuerſos, perpetuo donatos, & oblatos, ab omni cenſura, & inhabilitate ad dignitates, adminiſtrationes, & officia ordinis, etiam habẽtia curam animarũ: etiamſi iſtam inhabilitatem contraxerint ob violationem legum Papalium ponentium iſtam pœnam, & licet dictæ cenſuræ ſint Papæ extra Bullã Cœnæ reſeruatę Ita conceſſit *Eug.* 4. inter viua oracula, & poſtea *Iul.* 2. *Bul.* 2. extendit hoc indultum ad totã fami- 2

Digitized by Google

liam Minorum. Simile etiam indultum conceſſerat pro Benedictinis, & pro ſemel in vita *Eug.* 4. *Bul.* 1. licet nouitij ſecundum iſtud indultum reincidant in cenſuras, ſi non profiteantur, ſicut etiam dixi dub. 13. Concluſione 2.

Et not. 1. quod etiam facultas iſtius V. Conc. non detur Vicariis Priorum, aut aliorum Superiorum in eorum abſentia, tamen mortuis, vel amotis dictis Prælatis, Vicarij eis ſuccedentes iuxta conceſſionem *Iul.* 2. de qua dub. 6. ſuccedunt illis in omni poteſtate, quouis modo conceſſa, aut concedenda dictis Prælatis, ſcilicet ordinis Prædicatorum, exceptis illis, quę in ſuis ſtatutis eis inhibentur, vt ibi dixi, quo etiam priuilegio communicant aliæ Religiones, vt dicetur lib. 2. cap. 4. Et hoc indultum notetur pro ſimilibus conceſſionibus factis Prælatis, & non eorum Vicariis.

Secundo, not. quod in conceſſione Eug. 4. inter viua oracula petitur pro habilitatis, ſi ſint ſatis literati, recitatio ſeptem Pſalmorum Pœnitentię cum litania per annum in ſingulis ſeptimanis: dum non ſint legitimè impediti. Et ſi non ſint ſufficientis literaturę, recitatio aliarum orationum, arbitrio confeſſorum taxandarũ. Et ſi iſta non recitent in vna ſeptimana, ob impedimentum, aut obliuionem, ſuppleantur in ſeptimanis ſequentis anni. Iſta tamen ſatisfactio non eſt conditio qua ceſſante, abſolutio, aut diſpenſatio erit nulla. Et colligitur ex eo quod ibi conceditur abſolutio à peccatis, & cenſuris, quæ in ſui valore non pendet ex impletione dictæ ſatisfactionis: ergo idem erit de illa habilitatione. Si tamen habilitandus non acceptet iſtam ſatisfactionem, non eſt abſoluendus, etiam in ſententia aſſerente non teneri pœnitentem acceptare pœnitentiam ſibi à confeſſario iniunctam. Quia ſub peccato mortali tenetur acceptare & implere dictam ſatisfactionem, ob præceptum à Papa impoſitum volentibus gaudere dicto indulto. *Ita Rodr. in qu. reg. tom. 2. quæſt. 20. art. 20.*

6. Concluſio. Generales, & Prouinciales, & iſtis amotis, eorũ Vicarij, iuxta ſupradicta, poſſunt, etiã in foro externo reſtituere priuatos ab officiis, & perpetuo inhabiles ad illa, per Conſtitutiones Apoſtolicas ob crimina grauia: ſi alias Papa non reſeruat ſibi taliũ diſpenſationem, quia in ca. *at ſi Clerici, de iudiciis,* dicitur, quod in adulterio, & aliis minoribus delictis poteſt Epiſcopus diſpenſare cum Clericis peracta pœnitentia in pœnis talium delictorum, quando alias illæ pœnæ non reſeruantur; etiamſi in illorum tenore po-

nantur iſta verba, *ipſo facto ſit perpetuò priuatus*: *Et ita docent doctiſſimi iuriſtæ Salmanticenſes, quos refert, & ſequitur Rod. in qq. reg. tom.*1.*q.* 14. *art. vlt.* Sed Generales, & Prouinciales reſpectu ſuorum ſubditorum habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem iuxta dicta dub. 7. & 14. ergo ſicut Epiſcopi poſſunt iſti diſpenſare.

Ex dictis ſequitur primò, poſſe dictos Prælatos diſpenſare cum ſibi ſubditis in pœnis introducẽtium mulieres in monaſteria, cum hoc non ſit grauius adulterio, cum hoc ſit prohibitum, quia malum: illud verò eſt malum, quia prohibitum, & alias iſtæ pœnæ non reſeruantur Papæ, de quibus vide ſupra c. 5. dub. 1. & 2. *Secundo ſequitur*, non poſſe dictos Prælatos diſpenſare in pœnis ſubornantium in electionibus, cuiuſmodi eſt priuatio vtriuſque vocis per ſex menſes: tum quia iſta priuatio eſt reſeruata Papæ ſpecialiter: tum etiam quia ſubornatio eſt peior adulterio, cum lædat immediatius bonum commune, & ob eandem rationem, nec diſpenſare poſſunt in pœnis motus proprij de largitione munerum; cum tranſgreſſio illius legis alias etiam prohibita, quia mala, ſit peior adulterio.

7. Concluſio. Generales ordinum poſſunt cum ſibi ſubditis diſpenſare alias ad ordines male promotis, etiam dum erant in ſęculo, vt miniſtrent in ordinibus male ſuſceptis, & vt vlterius ad ordines promoueantur. Ita cõceſſit Generali Prædicatorum *Honorius* 3. *Bul.* 5. *Si obiicias*, quòd *Sixtus V.* in motu qui incipit, *Sanctum, & ſalutare edictum*, nonis Ianuar. anni 1588. imponit malè promotis ad ordines, ſcilicet per ſaltum, ſine ætate, vel dimiſſoriis, &c. pœnam ſuſpenſionis ab exercitio ordinum, etiam minorum, ſuſceptorum, & ſine ſpe aſcendendi ad vlteriores ordines, & ſi miniſtrare præſumunt, facti irregulares manẽt priuati omni beneficio, officio, & adminiſtratione, & inhabiles ad hęc, & ſimilia, & diſſimilia: & vltra hoc, ſi ſint regulares, priuantur vtraque voce, & prædictorum abſolutio, & diſpenſatio etiam irregularitatis ſoli Papæ etiam in foro conſcientiæ reſeruatur. Non obſtante quouis indulto, Iubilęo, Cruciata, vel Mari magno. Imò & reuocatur Concil. Trid. ſeſſ. 24. c 6. vbi conceditur Epiſcopis, in foro tamen conſcientię, diſpenſare in omni ſuſpenſione ex delicto occulto orta, &c.

Ad hoc reſpon. quod poſt hæc Clem 8. Bul. 21. reducit dictum decretũ *Sixti* ad Conc. Trid. & ad conſtitutionẽ Pij 2. *cum ex ſacrorum* quę eſt Bul. 8. *Pij* 2. & vlt. *Cle.* 8. quod pœnę

Digitized by Google

contentæ in illo decreto Sixti, cum dicta reſeruatione, tantum habeant robur in ſymoniace ordinantibus & ordinatis, ita quod cum iſtis, nec Epiſcopus, nec Prælati regularium, etiam in foro conſcientiæ diſpenſare valeant, bene tamen cum aliis aliter male promotis.

CIRCA IRREGVLARITATES

SVMMARIVM.

An Prælati regularium poſſint diſpenſare in irregularitate orta ex delicto. n. 1.
An poſſint diſpenſare cum bigamis, vel orbatis aliquo membro. n. 2.
Qui ſint illegitimi & ad quæ ſint irregulares. n. 3.
Quis diſpenſet in hac irregularitate. n. 4.
Quis diſpenſet in irregularitate homicidij, aut mutilationis. n. 5.

DVBIVM XVI,

An Prælati regularium poſſint diſpenſare in irregularitate orta ex delicto.

1. Concluſio. Iſti Prælati non poſſunt diſpenſare in irregularitate orta ex celebratione ſymoniace ordinati, in ordine ſcilicet ſymoniacè recepto. Cum iſta irregularitas, etiam occultè contracta ſit Papæ reſeruata, etiam in foro conſcientiæ, iuxta dicta dub. 15. in fine.

2. Concluſio. Prælati regularium & eorum Vicarij in ſuis conuentibus, poſſunt cum ſibi ſubditis & hoſpitibus ſui ordinis, diſpenſare in aliis irregularitatibus ortis, non tantum ex delicto occulto, alias non deducto ad forum contentioſum, cum hoc concedatur Epiſcopis in Conc. Trid. ſeſ. 24. c. 6. ſed etiam ex delicto notorio, & ipſis Prælatis poteſt idem beneficium impertiri ab eorũ confeſſoribus. Ita conceſſit Prædicatoribus *Clem.* 4. vt habetur in eorum Mari Magno de quo Rod. in quæſtione reg. to. 1. q. 20. art. 1. & ſola iſta conceſſio extenditur ad hoſpites. Imo & à *Sixto* 4. *Bul.* 14. conceditur iſta facultas cuſtodibus Minorum & ſuperioribus Prælatis pro nouitiis: dum tamen iſtæ & aliæ cenſuræ ibi conceſſæ, ſint latæ à iure, vel ab homine gene-

Digitized by Google

raliter, & non ſpecialiter contra iſtum, licet poſtea ab eodem *Sixto*, vt habetur in mon. ord. conceſſ. 131. ſit ablata iſta reſtrictio, & pro eiſdem nouitiis ad reincidentiam, ſi non profitentur concedatur prædictarum irregularitatum diſpenſatio. Et non eſt modo ſermo de irregularitate orta ex delicto homicidij, vel mutilationis, de his enim poſtea dicetur, ſed de illa quæ contrahitur ab excommunicato, ſuſpenſo, interdicto, vel in loco interdicto celebrante.

3. Concluſio. Generales ordinum, & ab iſtis deputati, poſſunt quoties opus ſit diſpenſare cum ſibi ſubditis, etiam nouitiis ad reincidentiam, ſi non profitentur in dictis irregularitatibus. Ita conceſſit præpoſito generali Societatis, *Paul 3. Bul* 8.

4. Concluſio. Religioſi etiam nouitij cum animo profitendi & religioſorum famuli, poſſunt diſpenſari, ſemel in vita, in omni irregularitate, homicidio & mutilatione, voluntariis exceptis, per confeſſorem eiuſdem ordinis ab eis electum, audita prius eorum confeſſione. Ita conceſſit Minoribus *Sixtus IV*. vt refert Rodr. loc. cit. & qu. 62. art. 13. Et licet hic non excipiatur irregularitas bigamiæ, ſemper tamen intelligitur excepta: cum etiam excipiatur à *Pio IV*. in conceſſione facta Minorum Prælatis, vt patet in lib. monum. ord. conc. 252.

5. Concluſio. Dicti religioſi per aliam conceſſionem *Eug*. 4. inter viua ora. poſſunt ſemel in vita diſpenſari, per confeſſorem à ſuo Prælato deputatum in omni irregularitate, excepta bigamia, homicidio & mutilatione voluntariis, & ſi dictas cenſuras ignoranter, aut inaduertenter contraxerint, abſoluantur quoties opus ſit, & cum onere recitandi in ſingulis ſeptimanis ſeptem Pſalmos modo dicto dubio præcedenti, concluſ. 4. & idem Papa, idem, pro ſemel in vita conceſſit Benedictinis Bul. 1. ſed ſine onere recitandi dictos Pſalmos.

DVBIVM XVII.

An Prælati regularium poſſint diſpenſare in irregularitate cum ſibi ſubditis, bigamis, orbatis, aut nouiter conuerſis.

1. Concluſio. Prælati regularium poſſunt diſpenſare ad ordines & ad Prælaturas cum ſibi ſubditis, bigamis ſimilitudinariis, ſcilicet cum Religioſo, vel initiato maioribus

ordinibus: qui contraxit & conſummauit matrimonium. Iſte enim dicitur bigamus ſimilitudinarius, *vt ait Sil. ver. bigamia & communiter*. Et patet concluſio, quia Epiſcopi poſſunt diſpenſare cum ſibi ſubditis in iſta bigamia orta alias ex delicto occulto, & non deducto ad forum contentioſum, provt ſibi conceditur in Conc. Trid. ſeſ. 24. cap. 6. ſed Prælati regularium pro ſibi ſubditis habent auctoritatem Epiſcoporum: vt patet ex dictis dub. 7. & 14. in princ. maximè ex declaratione *Pij V*. ibi relata, & idem declarauit concedendo Abbatibus Ciſtercienſibus Hiſpaniæ Greg. 13. anno 1574. vt habetur in compen. dicti ordinis, ver. abſolutio quæ ad fratres, §. 11. ergo & Prælati regularium poterunt cum ſuis diſpenſare in iſta irregularitate alias orta ex delicto occulto, & non deducto ad forum contentioſum.

2. Concluſio. Dicti Prælati poſſunt cum ſibi ſubditis diſpenſare in irregularitate, cum habente membrum abſciſſum, etiam manifeſtum & ſua culpa: dum tamen ceſſet homicidij præsũptio, vt ſi caret pede, oculo dextro, vel digito, qui alias non ſit pollex. Quia cum prædictis ſui ſubditis poteſt Epiſcopus diſpenſare, ergo & dicti Prælati cum ſibi ſubditis ſic orbatis. Et ex hoc ſequitur poſſe dictos Prælatos diſpenſare etiam cum infami infamia facti in irregularitate, cum iſta irregularitas ab Epiſcopo diſpenſetur, vt oſtenditur in tract. de irregularitate.

3. Concl. Dicti Prælati poſſunt diſpenſare ad ordines & beneficia cum nouiter conuerſo ſibi ſubdito, ſicut & Epiſcopi id poſſunt. *Ita Cou. in Clem. ſi furioſus. 1. part. §. 2. n. 7.* & patet concluſio ex dictis in 1. Concluſione.

DVBIVM XVIII.

3 *An Prælati regularium poſſint cum ſibi ſubditis diſpenſare in irregularitate illegitimitatis?*

1. Concl. Illegitimi ſunt irregulares & ad ordines & ad dignitates, *vt conſtat ex cap. 1. & vlt. de filiis Preſbyt.* Et ſic non poſſunt habere officia quibus poſſibiliter ſit annexa iuriſdictio ordinaria: vt officium ſupprioris cui in noſtro Prædicatorum ordine competit iuriſdictio ordinaria mortuo, vel amoto priore. Non tamen vetatur eis iuriſdictio delegata, & ſic poſſunt eſſe Vicarij Prioris abſentis: dum

tamen iſtà delegata iuriſdictio non ſit ſuperior aliqua iuriſdictione ordinaria: qualis eſt iuriſdictio Vicarij generalis, vel Prouincialis, qui eſt ſuperior prioribus, & ſic illegitimi non poſſunt eſſe viſitatores conuentuum, vel Prouinciarum, nec Vicarij generalis, vel Vicarij Prouincialis, niſi diſpenſentur. *Ita Silu. ver. Prælatus. n. 3. & Rod. 20. in quæſtionibus reg. tom. 1. q. 13. art.* 20.

Not. quod ille dicitur in præſenti illegitimus, qui eſt genitus ex parentibus inter ſe non coniugatis: & licet naturalis filius, vtpotè ex ſoluto, & ſoluta non habentibus impedimentũ dirimens matrimonium, genitus, per ſequens matrimonium etiam in ſenectute, vel poſt aliud intermedium matrimonium celebratũ legitimetur. *ſecundum Bart. in le. cum mihi, Cou. in epi.* 10. 4. *p. ca.* 8. *§. 2. nu.* 10. *& Sarmiento l. 1. ſelec. c. 9. n. 9.* tamen ſi iſti haberent impedimentum dirimens, eorum filius nec dicitur naturalis, nec legitimabitur: licet poſtea diſpenſato impedimento matrimonium inter eos contrahatur: niſi alias ante filij concepti natalem parentes ad matrimonium diſpenſentur. *Ita Cou. Sarmient. Sil. verb. de filiis legitimis q. 7. & Led. in ſu. c vlt. de matrim.*

An vero filij geniti ex ſoluta & Commendatariis ſancti Iacobi, Alcantara, & Calatraua, ſint ſacrilegi, nec legitimabiles per ſequens matrimonium. Ad hoc aliqui Doctores quos refert & ſequitur Rod. in quæſtionibus reg. 10. 1. q. 13. art. 2. dicunt eſſe ſacrilegos & à veris Religioſis genitos. Sed oppoſitum tenet *D Tho.* 2. 2. *qu.* 286. *art.* 4. *ad* 3. iuxta ſup. dict. c. 2. dub. 3. *Secundo,* quia licet in l. 11. Taur. inter ſacrilegos cõprehendantur *los hijos de los frailes y de los freiles.* tamen iam in noua reco. lib. 5. tit. 8. le. 7. ablata sũt illa verbo, *y de los freiles*: ex eo, quod iſti Commendatarij per diſpenſationem Papæ non emittunt votum ſolemne caſtitatis, ſed vxorantur, & ſic eorum filij dicto modo geniti, ſunt naturales & legitimabiles per ſequens matrimonium.

2. Concluſio. Illegitimi per profeſſionem in Religione approbata manent diſpenſati ad omnes ordines, vt patet ex ca. 1. *de filiis Presbyt.* 4

3. Concluſio: Prælati regularium poterant olim diſpenſare cum ſibi ſubditis illegitimis ad perſonatus & dignitates, qualia ſunt Prælaturæ, & officium diffinitoris, vt conceſſerat Minoribus *Sixtus* 4. *Bul.* 14. & Prædicatoribus, Bul. 33. ſed iam non poſſunt iſti illegitimi ad prædicta diſpenſari, niſi per Generalem, vel Prouincialem cum Generali

vel Prouinciali, ſeu intermedio capitulo. Ita conceſſit Gregor. 14. data Bulla anno 1590. idibus Martij, quam refert, manu. 20. in quæſtion. reg.to.1.q.13.art.6. vbi *Gregor.* 14. moderatur rigorem *Sixti V.* qui in ſuo motu contra illegitimos, qui incipit: *Cum de omnibus Eccleſiaſticis ordinibus*, dato 6. Calend. decemb. anno 1587. tollebat ab omnibus ſibi inferioribus facultatẽ diſpenſandi cum illegitimis, tam ad ordines, quã ad officia, de quo etiã iterum dicemus c.8.d.1.

4. Concluſio. Licet Papa ſine cauſa diſpenſans cum illegitimo peccet, valet tamen diſpenſatio ob plenitudinem poteſtatis. Secus ſit ſi ſit diſpenſatio à Prælatis religionum ſine rationabili cauſa: quia in dicta Bulla *Gregor.* 14. conceditur iſtis Prælatis, diſpenſare cum illegitimis ſuffragantibus eorum meritis, & non alias. Verum eſt, quod examinatio, & iudicium de his relinquitur arbitrio boni iuris.

5. Concluſio. Sæcularis diſpenſatus ad quæuis beneficia, intrando Religionem non eget noua diſpenſatione à Prælato ordinis. Secus ſit ſi tantum ſit diſpenſatus ad beneficium ſimplex, vel curatum: quia cum illa diſpenſatio ſit limitata, & ſecundum Nauar. l. 4. conſilio 1. tit. *qui filij ſunt legitimi*, ſtricti iuris, erit ſtricte interpretanda ſecundum ius commune, *vt tenet Panormit. in decre. in cap. de multa nu.* 4. *Geminia. conſilio* 47. *nu.3.* Nec in diſpenſationibus valet extenſio, etiam ad caſum maiori ratione pollentem; *vt docent Doctores in cap. poſtulaſtis, de reſcript. cum Panor. in ca. ad aures, num.* 7. *eod. tit.* & ſecundũ hoc diſpenſatus ad curatum, non poteſt habere beneficiũ ſimplex, vel dignitatem.

Ex dictis ſequitur, quod cum dicti Prælati tantum poſſint modo dicto diſpenſare ad beneficia in religione obtinenda, vt patet ex Bul. *Greg.* 14. conſequenter ſi iſti à religione recedant egent, alia diſpenſatione ad beneficia Eccleſiaſtica. Imò ſi diſpenſati in vna religione ad aliam ſe transferant egent, in illa noua diſpenſatione, pro Prælaturis illius religionis: cum per priorem diſpenſationem in priori religione factam, non ſint abſolutè legitimati: ſed tantum ad dignitates prioris religionis.

6. Concluſio. Non valet legitimatio per facultatem principis obtentam: niſi legitimanti manifeſtetur omne id quod eum poteſt retrahere à tali legitimatione concedenda, alias ſubreptitia iudicabitur. Secus tamen eſt de legitimatione in religi. facta. 1. pars patet ex multis capitulis citatis à Cou. in 4.2.p.c.8.§.9. n.1. manifeſtandum enim eſt legitimanti,

an legitimandus ſit ſpurius: & ſi ex adulterio, inceſtu, vel ſacrilegio, & ſi ex adulterio vtrimque, & in quo gradu inceſtus, & ſi ex ſacrilegio, an ex ſacerdote, religioſo, moniali, aut vtrimque, & an concurrerint ſimul ſacrilegium, adulterium, vel inceſtus. *Ita Cou. Panor. in c. per venerabilem, qui filij ſint legitimi Silu. ver. legitimus n. 8. & alij ab iſtis citati.* Si tamen princeps in tali diſpenſatione dicat; ex quouis coitu conceptum legitimo te, valet diſpenſatio, licet prædicta reticeantur, niſi alias illegitimitas ſit talis de qua præſumitur, quod in particulari explicata non diſpenſaretur. *Secunda pars patet*, quia in religionibus veriſimiliter creditur Prælatos earum velle diſpenſare cum illegitimo in quouis gradu, maxime quia cum religioſis facilius, quam cum ſæcularibus eſt diſpenſandum, & ius commune, vt dixi, eos habilitat per profeſſionem multum confidens de eorum continentia ad ſacros ordines.

DVBIVM XIX.

An Prælati regularium poſſint cum ſubditis diſpenſare in irregularitate homicidij, aut mutilatione membri. 5

1. Concluſio. Prælati regularium poſſunt diſpenſare cum ſibi ſubditis iuſtè occidentibus homines, & ad ordines minores, & ad beneficium ſimplex. Cum hoc ipſum poſſit Epiſcopus, *vt ait Medina in ſumm. & alij communiter in tract. de irregularitate.* Imo dicti Prælati poſſunt cum prædictis diſpenſare ad ordines maiores & ad dignitates & Prælaturas, &c. quia *Sixtus* 4. *Bul.* 10. pro Minoribus & Bul. 33. pro Prædicatoribus conceſſit Prælatis iſtorum ordinum, poſſe diſpenſare cum ſibi ſubditis in omni irregularitate, excepta irregularitate bigamiæ, homicidij & mutilationis: & *Iul.* 2. inter viua orac. tantum excipit bigamiam, & homicidium voluntarium. Quod intelligitur de bigamia vera & de homicidio propriè, ſcilicet de iniuſta hominis occiſione, hoc enim ſignificat homicidium: ergo, &c. *Et ita ſentit Caie. ve. irregularitas in fine, quem ſequitur. Cou. in Cle. ſi furioſus, 2. p. §. 3. n. 7. Naua. in manu. c. 28. n. 217. & 240. Bannes, 2. 2. q. 40. ar. 2. & Rod. in qq. reg. to. 1. q. 24. a. 8.*

2. Concluſio. Dicti Prælati poſſunt diſpenſare ad ordines maiores cum ſibi ſubdito iniuſto mutilatore, & cum homicida caſuali ad minores ordines: quia vt oſtēditur in mate-

ria de irregularitate, Epiſcop. poteſt in hoc diſpenſare cū ſibi ſubditis: ergo & dicti Prælati idē poſſūt iuxta dicta d. 17.

3. Concl. Dicti Prælati poſſunt ad omnia diſpenſare cum ſibi ſubditis in irregularitate homicidij iniuſti alias occulti. Et dicitur occultum, *ſecundum Nau. in man. c. 27. num.* 20. quod non eſt notorium: ita quod à multis ſciatur, licet in iudicio probari poſſit. Et patet concluſio, quia *Marti.* 5. conceſſit Abbati Benedictino Valeoletano, poſſe cum ſibi ſubditis diſpenſare in omni irregularitate, quam Papa ſolet ſibi reſeruare, vtpote in irregularitate homicidij voluntarij, & mutilationis, & enormi ſanguinis effuſione: dum tamen hoc non ſit notorium, ob ſcandalum. Ita habetur in quadam bulla quæ ſeruatur in dicto Conuentu: *&* *Iul.* 2. idem conceſſit ordini Prædicatorum, vt habetur in compen. Societatis, ver. diſpenſatio, §. 1.

Si objicias, quòd poſt *Mart.* 5. conceſſit *Sixtus* 4. facultatem diſpenſandi cum homicida caſuali excipiendo homicidium, & mutilationem voluntariam; vt dixi concl. 1. *Ad hoc dico*, quod iſta exceptio *Sixti*, tantum procedit reſpectu conceſſionum eiuſdem *Sixti*, & non aliorum Pontificum: cum hoc non exprimat. Nullum enim priuilegium reuocatur, etiam per legem communem contrariam, niſi de illo fiat expreſſa mentio: ſaltem in communi dicendo, quibuſuis priuilegiis in contrariam non obſtantibus: & ita habet vſus, vt patet, ex Conc. Trid. ſeſ. 23. c. 15. vbi quando ſtatuitur, quod nullus niſi ab ordinario approbatus, audiat ſæcularium confeſſiones, ſtatim ſubditur quibuſuis priuilegiis in contrarium non obſtantibus, & ſic in aliis locis, quod latius oſtendemus lib. 2. c. 3. dub. 6.

Si objicias ſecundo, quod iſta priuilegia Mart. 5. & Iul. 2. videntur per non vſum abrogata, *ad hoc dico*, quod hoc non conſtat ex eo, quod Prælati non diſpenſant in plateis & coram omnibus, cum iſta priuilegia concedantur pro caſibus occultis, nec tot ſe offerant caſus ad diſpenſandum. Præterquam quod *Vera crux* in ſuo compendio manu ſcripto refert, religioſos ordinis Prædicatorum vſos eſſe iſta facultate in ſuo primo capitulo, celebrato in Guatimala anno 1553. Item etiam vt ceſſet aliquod priuilegium per non vſum, multa requiruntur, de quibus dicetur lib. 2. cap. 3. dub. 2. Vide dubio 5. vbi oſtenditur priuilegia regularium per non vſum reuocata, eſſe à *Paulo* 5. confirmata.

Digitized by Google

DE POTESTATE PRÆLATORVM regularium, circa vota, iuramenta, leges Eccleſiæ, officium diuinum, ieiunia, & ciborum qualitatem.

SVMMARIVM.

An Prælati regularium poſſint diſpenſare in votis & iuramentis ſubditorum. n. 1.
An poſſint cum eiſdem diſpenſare in legibus eccleſiæ. n. 2.
An in recitatione horarum & ieiuniis. n. 3.

DVBIVM XX.

An Prælati regularium poſſint cum ſibi ſubditis diſpenſare in votis & iuramentis. 1

1 CONcluſio. *Iul.* 2. inter viua orac. abſoluit moniales à votis & iuramentis: & ſtatuit quod de cætero illarum vota, aut iuramenta ſi fiant, non valeant, nec obligent ad peccatum mortale.

2. Concluſio. Dicti Prælati poſſunt diſpenſare omnia ſuorum ſubditorum vota & iuramenta, etiam tranſeundi ad arctiorem religionem: ſolis tribus votis eſſentialibus exceptis. *Ita Caiet. 2.2.q.* 88. quia votum arctioris religionis non eſt ſimpliciter votum religionis, ſed religionis arctioris.

Ex quo ſequitur poſſe iſtos Prælatos iſta vota commutare, cum ſit minus commutare, quam diſpenſare, ex eo quod per diſpenſationem tollitur omnino vinculum voti: non ſic autem per commutationem, ſed obligatio voti mutatur in aliam materiam, ratione cuius minor cauſa ſufficit pro commutatione.

3. Conclu. Dicti Prælati non poſſunt ſuorum nouitiorum vota commutare, cum non ſint ſibi per profeſſionem & votum obedientiæ traditi: ob poteſtatem tamen, quam in eos habent ſpiritualem, poſſunt vota eorum & iuramenta diſpenſare & cõmutare in exercitia ab eis in religione regulariter facta. Et patet hoc ex Bul. 21. *Eug.* 4. vbi concedit Abbatibus Ciſterciẽſibus poſſe abſoluere in foro cõfeſſionis ab omni voto, excepto voto religionis, omnes donatos,

oblatos, & commiſſos, ideſt, nouitios cum reincidentia, ſi non profitentur. Item, idem *Eug. Bul.* 11. idem & eodem modo concedit, reſpectu commiſſorum, Præſidenti, Viſitatoribus, Abbatibus, Prioribus, & Rectoribus conuentus ſanctæ Iuſtinæ ordinis S. Benedicti in Roma. Et ibidem eiſdem concedit, poſſe diſpenſare cum vouente religionem arctiorem, dum tamen ipſorum diſpenſantium religionem ſolemniter profiteatur: & licet ad diſpenſandum requiratur ſemper cauſa rationabilis, ſufficiet nunc pro cauſa, ſi diſpenſandus putet Deo, melius in hoc ordine, quam in arctiori famulaturum.

4. Concluſio. Omnia vota commutantur cum profeſſione in religione approbata. *Ita D. Th. 2. 2. q. 88. art. 12. ad 1. & in 4. 38. q. 1. art. 3. & Armi. ver. votum.*

DVBIVM XXI.

2 *An Prælati regularium poſſint cum ſibi ſubditis diſpenſare in legibus Eccleſiæ.*

1. Concluſio. Stando in iure & ſecluſo priuilegio, dicti Prælati poſſunt cum ſibi ſubditis diſpenſare in legibus Eccleſiæ: niſi quando ſpecialiter, vel ex conſuetudine diſpenſatio reſeruatur Papæ. Et patet quia iuxta dicta dub. 6. 7. & 14. Prælati regulares habent in ſibi ſubditos poteſtatem Epiſcoporum, ſed Epiſcopi, licet non poſſint cum aliquo generaliter diſpenſare in legibus Eccleſiæ, ſed hoc ſit ſupremi capitis Eccleſiæ: tamen ex cauſa rationabili, poſſunt cum ſibi ſubditis diſpenſare in omnibus caſibus, ſibi alias non prohibitis expreſsè, vel ſaltem ex conſuetudine, *iuxta Clem. ne Romani, de electione, cum glo. ibi, & c. vnic. de ata. & quali. præficiendorum in 6. & habetur etiam li. 20. ti. 17. p.* 1. ergo id ipſum poſſunt dicti Prælati cum ſibi ſubditis.

2. Concluſio. Si certo conſtat obſeruantiam legis nocere communi, vel particulari ſaluti propriæ, vel alienæ, poteſt omitti etiam inconſulto ſuperiore, *ſecundum D. Tho. 1. 2. q. 96. art. 6. & 2. 2. q. 47. art. 4.* poteſt enim comedere quis carnes die vetito, ſi non habet alium cibum, quod enim pro charitate inſtitutũ eſt, contra charitatem militare non debet. Imò vt ait *D. Thom.* 1. 2. loc. cit. licet ſit recurrendum ad ſuperiorem pro diſpenſatione, vel interpretatione legis, quando ſeruare legem, non habet ita ſubitum periculum, ſi

tamen periculum ſit ita ſubitum, quod illam moram non patiatur, ipſa neceſſitas diſpenſationem habet annexam; neceſſitas enim non ſubditur legi: vbi *Caiet.* & *Med.* pro maiori declaratione dicunt, quod in caſu dubij an lex obliget in aliquo caſu, conſulatur ſuperior ſi fieri poteſt, ſin minus, ſeruetur lex: niſi alias dubium ſit de periculo ſalutis; quia quando res eſt dubia & vtrinque periculoſa, eligatur minus periculum, cuiuſmodi eſt non ſeruare legem. Imò ſecluſo periculo ſalutis, ſi ſit veriſimile viro prudenti, quod ſi adeſſet legiſlator, non obligaret illum, non tenetur tunc ſeruare legem, quia licet dubium ſit ſpeculatiuum, tamen certum eſt moraliter licere tunc vti epicheia.

DVBIVM XXII.

An Prælati regularium poſſint diſpenſare cum ſibi ſubditis in recitatione horarum, in ieiuniis, & in qualitate ciborum. 3

1. Concluſio. Dicti Prælati poſſunt diſpenſare cum ſibi ſubditis ſenibus, vel infirmis, non valentibus ſine tædio horas canonicas recitare, vt in tẽpore infirmitatis, vel conualeſcentiæ loco horarum recitent aliquid, ad arbitrium Prælatorum, & ſimiliter cum ipſis Prælatis, Preſbyter, monachus ab eis electus diſpẽſare poteſt. Ita conceſſit Abbatibus Ciſtercienſibus *Eug.* 4. *Bul.* 21. & idem conceſſit Hieronymianis *Mart.* 5. vt habetur in compen. mendicantiũ de quo Rod. in quæſtionibus reg. to. 1. q. 42. art. 7. & licet iuxta dicta dubio præce. poſſet Prælatus regulariũ, ſicut & Epiſcopus diſpenſare cum ſuis in recitatione horarum in caſu neceſſitatis, abſque priuilegio, valet tamen priuilegium ad maiorem claritatem & ſecuritatem, vt dicitur l. 2. c. 1. d. 1.

2. Concluſio. Prælati regularium, poſſunt cum ſibi ſubditis, de conſilio medici ſi commode haberi poteſt, ſin minus, ſine illo, diſpenſare in eſu carnium, ouorum, & lacticiniorum: & idem poteſt Vicarius abſente Priore, & id ipſum poteſt concedi iſtis Prælatis ab eorum confeſſoribus. Ita conceſſit Hieronymianis *Eug.* 4. vt habetur in compend. mendican. ti. ieiunium. §. 7. Et idem ibi conceditur dictis ſuperioribus pro familiaribus monaſterij, licet quantum ad iſtos hoc priuilegium per Bullam Cruciatæ ſuſpendatur; vt ibi patet, vbi in generali ſuſpenſiones indulgentiarum, gratiarum & facultatum excipiuntur conceſſæ ſuperioribus mendicantium quoad ſuos tantum ſubditos.

Digitized by Google

3. Conclu. Dicti Prælati & ipſis abſentibus eorum Vicarij, poſſunt cũ ſibi ſubditis & familiaribus monaſterij (modo explicato in ſecunda concluſione) diſpenſare etiam ſine medico in ieiuniis Eccleſiæ. Et idem poſſunt iſtis ſuperioribus concedere eorum confeſſores. Ita conceſſit *Eug.* 4. loco cit. imo & *Sixtus* 4. conceſſit Minoribus non valentibus bono modo ieiunare ob infirmitatem vel debilitatem, quod ad id non teneantur. *Ita in lib. monumen. ordinum conceſ. 99. & Rod. in ſum. 1. par. cap. 24. n. 4.* & ſic Religioſi non tenentur adire Prælatum pro hac diſpenſatione.

4. Concluſio. Religioſi maximè actu prædicantes, poſſunt ſeruato ieiunio anticipare, & retardare horam comeſtionis, & collationis. Ita conceſſit Minoribus *Leo X.* inter viua orac. n. 57. & n. 60. concedit Minoribus itinerantibus poſſe transferre ieiunia diei itineris in alium diem, & *Pius V.* inter viua orac. n. 11. concedit pedeſtrè itinerantibus poſſe in die ieiunij de mane ientare, & veſpere cœnare, & hoc, vt habeant meritum ieiunij.

CAPVT VII.

De his quæ competunt religioſis, vt ſunt prædicare, docere, mendicare, tranſire de vna in aliam religionem.

SVMMARIVM.

An liceat religioſis mendicare. n. 1.
An liceat eis prædicare ſine licentia Epiſcopi. n. 2.
An & quando liceat eis tranſire ad alium Ordinem. n. 3.
Quomodo peccet & quas pœnas incurrat religioſus non portans habitum ſuæ religionis. n. 4.

DVBIVM I.

An liceat religioſis mendicare.

2 1. Concluſio. Licet religioſis mendicare, nec tenentur manibus laborare. *Ita definitur contra Vvicleph. in Conc. Conſtantien. & D. Tho. 2. 2. q. 18. art. 5.* Et licet religioſi (quod abſit) male viuant, non tenentur, ſicut nec alij pauperes reſtituere eleemoſynas ſibi etiam hoc animo datas vt pro benefactoribus orent; cum in hoc non interueniat pactum. Et ſic licet peccent non orando contra virtutem gratitudinis, non tamen contra iuſtitiam.

Digitized by Google

2. Concluſio. Ordinarij, aut alij impedientes, ſcilicet per vim aut dolum, ne eleemoſynæ dentur religioſis, ſunt ipſo facto excommunicati. Ita conceſſit Auguſtinianis *Sixt. IV. Bul.* 34. & Carmelitis, Bul. 37. vbi præcipitur, quod ad petitionem religioſorum procedatur contra ſic impedientes ſicut contra hæreticos.

DVBIVM II.

An liceat religioſis docere & prædicare.

1. Concluſio. Etſi prædicare ex officio competat ſolis habentibus curam animarum; licitè tamen cõmittitur religioſis prædicationis munus. *Ita D. Th.* 2. 2. *q.* 187. *art.* 1. *& definitur in ca. moderamine, & ca. ex authoritate.* 16. *q.* 1. & in Eccleſia ſunt inſtitutæ religiones ad prædicandum: ſicut ordo *SS. Patriarchæ Dominici*, & iuxta doctrinam *D. Tho.* 2. 2. q. 188. art. 6. religio ad prædicandum inſtituta inter omnes eminet, vtpote, cum attingat contemplationis ſupremum gradum; qui eſt contemplata aliis tradere, ex quo propius ſtatui Apoſtolorum accedit. 1

2. Conclu. Parochus poterat olim in ſua parochia committere religioſis, aut aliis, prædicationis munus, ſed iam in Conc. Trid. ſeſſ. 5. ca. 16. de refor. ſtatuitur, quod nullus religioſus prædicet in ſuo monaſterio ſine licentia ſaltẽ interpretatiua ſui ſuperioris, & alias Epiſcopo non contradicente, vt habetur ſeſſ. 14. cap. 4. de refor. & ad prædicandum in Eccleſiis extra ordinem, cum licẽtia ſui ſuperioris, debet etiam habere religioſus licentiã Epiſcopi. Vnde ſi prædicet ſine vlla dictarum licentiarum, peccabit, cum hoc ſibi ſub excommunicatione ferenda interdicatur, in cap. *excommunicamus.* 1. *§. quia verò de hæreticis*: ſi tamẽ habet licentiam ſaltem interpretatiuam alicuius ex dictis Prælatis, peccabit tantum venialiter, ſi de conſenſu parochi (& alias Epiſcopo nõ renuente) prędicet in ſua parochia: quia quoad hoc verba Conc. nõ importãt tantũ rigorem, vt ex vſu cõprobatur.

Not. tamen, quod ſi religioſus prædicet abſque vlla dictarum licentiarum, non poteſt ab Epiſcopo, ſed à ſuo ſuperiore puniri. Ita declarauit congreg. Card. in tempore *Clem. VIII.* vt refert Manu. Rod. in compen.

3. Concluſio. Licet per dictum decretum Conc. Trid. ſit reuocatum priuilegium conceſſum religioſis Societatis à *Pau.* 3. *Bul.* 7. quo vbique prædicare poterant: cum hoc pri-

Digitized by Google

legium ſit conceſſum anno 1544. & illa ſeſſ. 5. Con. Trid. ſit celebrata anno 1545. non tamen eſt reuocatum priuilegium poſtea eidem Societati conceſſum à *Greg.* 13. *Bul.* 28. vbi reualidat dictum priuilegium *Paul.* 3. & concedit religioſis iſtius Societatis, alias idoneis, etiam ſola prima tonſura initiatis, vbique prædicare verbum Dei de licentia ſuorum Prælatorum, non obſtante quouis Concilio generali, & ibidem mandatur ordinariis, ne eos impediant. Et hoc priuilegio gaudent aliæ religiones iuxta dicenda lib. 2. cap. 4.

Caueant tamen religioſi ne ponendo os in Cœlum in ſuis concionibus detrahant ſacerdotibus eos ſpecialiter nominando, aut æquiualenter dicendo. Alias peccabunt mor. ſecus ſit ſi in genere, & ſine ſcandalo eos reprehendunt. *Ita Nauar. in manu, cap.* 25. *n.* 141. imo in Clem. *Religioſi, de priui.* præcipitur religioſis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interminatione maledictionis æternæ: ne in concionibus ſuis detrahant Prælatis Eccleſiarum, eos ſcilicet nominando, vel per circumlocutionem, quæ vicem habeat proprij nominis, *vt explicat glo. & Armi. ver. prædicare, n.* 6.

DVBIVM III.

3 *An liceat religioſis tranſire de vna in aliam religionem.*

1. Conclu. Tranſitus iſte ſecluſa magna neceſſitate, vel vtilitate non approbatur à *D. Th.* 2. 2. *q.* 189. *art.* 8. quia facilius (ait) proficit quis in religione quam conſueuit: quam in alia quam non eſt expertus.

2. Concluſio. Tranſitus iſte ſine cauſa & licentia factus, eſt peccatum mort. cum in iure, maxime in Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 4. ſub grauiſſimis pœnis vetetur. Imo in extraua. *ambitioſè*, excommunicantur cum reſeruatione ad Papam mendicantes tranſeuntes ad monachales, excepta Carthuſia, & qui illos recipiunt, & ipſe receptus nihil faciunt: ſed ſunt in malo ſtatu dum receptus ad priorem religionem non reuertitur. Hæc habentur de iure communi.

3. Concluſio. Omnibus fere religioſis eſt vetitus dictus tranſitus ex priuilegio. *Primo*, Ciſtercienſes ſine licentia ſui Generalis, vel capituli generalis, non poſſunt ad alium ordinem tranſire. Ita *Mart.* 5 *Bul.* 6. 2. Religioſi ordinis Prædicatorũ non poſſunt recipi in alio ordine Mendicantium, etiã vigore cuiuſuis licentiæ, niſi in ea fiat mentio ordinis à

Digitized by Google

quo recedit,& ad quem ſe vertit. Ita habetur in conſti. Prędicatorum, d. 2. cap. 17. Item, Prædicatores ſub excommunicatione Papæ reſeruata, non poſſunt recipere Minores, nec iſti Prædicatores. Et aliter factum eſt irritum. Ita conceſſit Minoribus Innoc. 4. Bul. 3. & Prædicatoribus *Alexa. 4. Bul. 20. & Clemens 4. Bul. 12. Tertio,* Mercedarij, non poſſunt recipere, aut retinere Minores, aut alios ſtrictioris regulæ, prætextu cuiuſuis priuilegij, aut quarti voti. Ita *Clem. 5. Bul.* 13. vbi declarat regulam eſſe iudicandam ſtrictiorem ab alio, quam à quarto voto. *Quarto,* Minimi ſine licentia ſui Generalis tranſeuntes ad alium ordinem, & illos retinentes excommunicantur *à Iul. 2. Bul. 27.* & à Ioan. 10. Bul. 42. Et ab eodem *Iul 2. Bul.* 11. præcipitur iſtis Minimis ne recipiant, aut retineant Minores. *Quinto,* religioſi profeſſi Societatis Ieſu, ſine licentia ſui Generalis, non poſſunt intrare, aut recipi in alia religione, excepta Carthuſia, alias poſſunt reduci cenſuris & brachio ſeculari. Ita conceſſit *Paul. 3. Bul.* 8. imo nec poſt votum ſimplex poſſunt iſti religioſi alium ordinem intrare: vt conceſſit *Greg. 14. Bul.* 4. Aliæ etiam religiones poſſunt ſe iuuare dictis priuilegiis per communicationem.

4. Concluſio. Religioſus habens licentiam tranſeundi ad alium ordinem, ſi intra tres menſes, vel intra tempus in licentia taxatum non tranſit, eius Prælatus poteſt procedere contra ipſum, ſicut contra apoſtatam. Ita conceſſit Benedictinis *Eug. 4. Bul.* 9. & idem eſt ſi exuto habitu de licentia ſumpto non reuertitur ad priorem religionem. *Ita Iul. 2. Bul. 25.*

5. Conc. Mendicantes tranſeuntes, etiam cum licentia Papæ ad non mendicantes, priuantur in Clem. 1. de regula, vtraque voce, & loco in capitulo, licet iſta ab aliis ſibi libere concedantur. Nec poſſunt habere adminiſtrationes, prioratus, vel officia, etiam ſicut Vicarij: nec pro ſe, nec pro aliis curam animarum exercere, & aliter factũ eſt irritum. Item religioſus ordinis Minorum, ex priuilegio *Nico. 4. Bul. 4.* ſi intret aliam religionem, etiam cum licentia, non poteſt ibi aliquam habere adminiſtrationẽ, Prælaturam, perſonatum, vel officium, cum cura animarum, abſque expreſſa licẽtia Papæ, in ſcriptis facientibus memoriã de hoc ſtatuto

6. Conc. Religioſus etiam cũ licentia tranſiens ad alium ordinem, non poteſt ferre ſecum bona ad propriũ, vel commune bonum deputata: & poteſt cenſuris compelli à priori

religione, vt illa ſibi reſtituat. Ita conceſſit *Greg. 11. Bul. 3.* Et idem eſt de religioſis ad dignitates aſſumptis, qui omnia ſua reſignare debent, niſi eis à ſuo ordine ad tempus concedantur. Ita *Alex. 4. Bul. 3. & Clement. 4. Bul. 5.*

7. Conc. Religioſi Epiſcopi non poſſunt conſecrari antequam reſignent quæ habent ab ordine: niſi Prior cum conuentu vſum illorum ad tempus illis concedat: alias ſuſpenduntur ab executione Pontificalis miniſterij: inter iſta tamẽ bona, non comprehenduntur quaterni ſermonum, aut aliarum rerum notabiliũ. Ita declarant *Alex. 4. & Cle. 4. loc. cit.*

8. Concl. Religioſus in Epiſcopum promotus & conſecratus, non poteſt in ſuo ordine officium tenere: Ita conceſſit *Paul. 4. Bul. 4.*.

9. Concl. Religioſi ſine licentia ad alium ordinem tranſeuntes, ſicut & expulſi, & egreſſi à religione, non tantum ſunt priuati muneribus, & dignitatibus Eccleſiaſticis, & ſæcularibus: ſed etiam officio docendi, prædicandi, & confeſſiones audiendi, ſuper quibus à Prælatis ſuæ religionis excommunicari poſſunt. Ita conceſſit Celeſtinus Eug. 4. *Bul.* 18. Minoribus, *Innoc. 4. Bul. 8. & Alex. 4. Bul. 9. & Iul. 2. Bul. 26.* Et iſti expulſi, ſine licentia ſuorum Generalium, aut Prouincialium, non poſſunt in alio ordine recipi: Ita conceſſit Minoribus *Sixtus 4. Bul. 14.* & Prædicatoribus *Bul. 33.* & Minimis *Iul. 2. Bul. 28.*

DVBIVM III.

An religioſi teneantur portare habitum ſuæ religionis.

4

De Epiſcopis an ad id teneantur dixi iam c. 2. dub. 4.

1. Conc. Religioſus tenetur publice portare habitum ſuæ religionis. Ita decernitur in Con. Tri. ſeſ. 25. c. 19. imo qui animo vagãdi occultat habitũ ſuũ, taliter quod à prętereuntibus propius accedẽtibus non cognoſcatur, incurrit excõmunicationem latam in c. *vt pericul. ne cler. vel monac.* contra dimittentes temerarie habitũ ſuæ religionis: iſta enim habitus occultatio ad libere vagãdum, eſt formalis dimiſſio habitus, *ſecundum Caie. ver. excomm. c. 61. Sil. & Armi. ver. habitus Bann. 2. 2. q. 12. ar. 1. & comm. Canoniſt.* licet Pan. in c. *Deus qui, de vita & hon. cle.* ſatis probabiliter oppoſitũ teneat: quia ait, illa pœna fertur contra dimittentes temerariè habitum, ergo non eſt extendenda ad occultantes habitum; & dicitur temeraria dimiſſio habitus, quando dimit-

titur habitus ad patrandum aliquod malũ, verbi gratia, furtum, homicidiũ, aut aliquam turpitudinẽ, quæ ſit peccatum mort. alio habitu aſſumpto. Nam ſi non aſſumit alium habitum quo liberè poſſit vagari, aut ſi dimittit ſuũ habitum, & aſſumit aliũ, ex motiuo tantum peccati venialis: non incurrit dictam excommunicationem. Vt ſi religioſus nocte vt tranſeat de vna in aliam domum, ſine malo ſine mortali: ſed ad euitandum ſcandalum aſſumit pallium, quo occultetur, ſecus eſſet ſi ille trãſitus ex aliqua quacunque circunſtantia fieret peccatum mort. Ita *Bann. loc. cit. & commun.*

Ex hoc ſequitur, quod ſi religioſus aſſumit habitũ alterius religionis, de licentia Prælati talis religionis ad præſtandũ aliquod obſequium pro tali religione, verbi gratia, ad prædicandum, vel diſputandum, & non ad ibi profitendum: nec peccat, nec incurrit dictam excommunicationem cap. *vt periculoſam*, cum non ſit dimiſſio proprii habitus temeraria, vtpote ad libere vagandum, vel ſcelus patrandum.

CAPVT VIII.

De recipiendis in religione.

SVMMARIVM.

An illegitimi poſſint admitti in religionibus. n. 1.
Qui ſint inhabiles ad religionem. n. 2.
An in receptione nouitiorum poſſint monaſteria aliquid recipere. nu. 3.
Quæ ætas neceſſaria ad profeſſionem. n. 4.

DVBIVM I.

An illegitimi poſſint admitti in religionibus.

1. CONcluſio. In tempore *Sixt.* 5. illegitimi, vtpote ſacrilegi & inceſtuoſi, intra tertium gradum erant inhabiles ad religionem, & alij illegitimi poterant admitti certis conditionibus & habita prius informatione de eorum vita & moribus, & aliter facta profeſſio erat nulla: Ita ſtatuit *Sixt.* 5. in motu qui incipit. *Cum de omnibus Eccleſiaſticis ordinibus*, ſexto Calendas. Decemb. anni 1587. vbi tamen non comprehendebantur legitimati per ſequens matrimonium: ſed habiles cenſebantur ad profeſſionem, ad gradus, honores, & dignitates, ſicut alij legitimi: Ita declarauit idem *Sixtus* in motu qui incipit. *Ad Romanum ſpectat Pontificem*, edito *die* 13. *Nouemb. anni* 1588. 1

2. Concl, Poſt *Sixtum* 5. eius ſucceſſor *Greg.*14. in bulla edita idibus Martij, anni 1590. reduxit decretum *Sixti* prædictum ad ius commune: in iure tamen communi, illegitimus non eſt inhabilis ad profeſſionem, ſed ad ordines & dignitates, &c. Et ad iſta diſpenſatur iuxta dicta c. 6. d. 18 prohibet tamen prædictus *Greg.* ne dictus illegitimus patre viuente admittatur in religione, in qua eius pater ante, vel poſt filij natalem fuerit profeſſus: ſi tamen de facto admittitur & profitetur, valet profeſſio cũ ibi non irritetur.

DVBIVM II.

2 *An maiores ſexdecim annorum ſint ad religionẽ admittendi.*

1. Conclu. In dicto motu *Sixt.* 5. habetur, quod nullus maior ſexdecim annorum ad habitum religioſum admittatur, niſi prius de ſuis parentibus, patria, vita, & moribus diligenter inquiſitus, & compertum ſit ex fide digna relatione, eos non aliquorum criminum, ſicut ſunt homicidia furta, latrocinia, vel ſimilia, aut grauiora, reos, vel ſuſpectos exiſtere, vt proprerea damnati ſint, vel ne damnẽtur formident, nec ingenti ære alieno ſupra vires ſuarum facultatum grauatos, vel reddendis ratiociniis ita obnoxios, vt ex hoc lis, vel moleſtia eis iam illata, vel timẽdum ſit ne inferatur. & niſi conſtet eos non humana aliqua ratione, ſed tantum deuotionis & pietatis feruore vitam religioſam ſponte, & ex animo elegiſſe: & quod de his omnibus in Generali, vel Prouinciali capitulo plena, & indubitata fide facta; tam generalis, ſiue Prouincialis, quam deffinitorum conſenſu approbati, & ad habitum admiſſi fuerint. Et omnes dicti criminoſi, vel ſuſpecti, aut ære alieno oppreſſi, vel ratiociniis obligati, ad religionem inhabilitantur: & iſtorum receptores, tam religioſi quicumque, quàm eorum ſuperiores voce actiua & paſſiua, officiis, gradibus, honoribus & dignitatibus quibuſuis per eos obtentis, ipſo facto priuantur: & ad illa & alia otinenda perpetuo inhabilitantur. Et poſtea idem *Sixtus* in motu, qui incipit: *Ad Romanum ſpectat Pontificem*, edito die, 12. Calendas Nouemb. 1588. declarauit criminoſos, &c. debere intelligi, quando actibus publicis conſtiterit, ipſos iudices & Curiam ſecularem ante ſuſceptum habitum, de ipſo crimine aduerſus eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe.

Digitized by Google

2. Concl. Poſt hæc *Greg.* 14. in decreto cit. dub. 1. ſtatuit, quod modus recipiendi iſtos maiores ſexdecim annorum iuxta decretum *Sixti*, facto prius examine ſufficienti de eorum vita & moribus modo à *Sixto* explicato, ſub eiſdem pœnis in eodem maneat robore. Excepto, quod iſtorum approbatio non ſpectet ad capitulum, ſed ad eos quos Prouincialis deſignauerit. Et poſt hæc *Clement.* 8. *Bul.* 7. reducit ad ius commune receptionem maiorum ſexdexim annorum, quoad hoc quod ſi recipiantur ſine dicta informatione de moribus, valet eorum receptio, & profeſſio illorum: tamen receptores manent obnoxij pœnis contentis in Bul. Sixt. 5. & Greg. 14.

DVBIVM III.

An in receptione nouitiorũ poſſint monaſteria aliquid recipere. 3

1. Concluſio. Licet ſit ſymonia recipere aliquid in precium pro ingreſſu religionis, vt oſtenditur cum *D. Tho.* 2. 2. *qu.* 100. *art.* 3. licet tamen aliquid recipere, etiam ante profeſſionem, pro alimentis recipiendis. Ita permittitur in Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 16. & ita habet vſus in aliquibus religionibus, maximè inter moniales.

2. Concl. Ante profeſſionem præter victum & veſtitum eſt vetita cum excommunicatione, datio & receptio ex bonis nouitij, vel nouitiæ: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem ſuæ ſubſtantiæ, monaſterium poſſideat. Ita Conc. Trid. loc. cit. vbi etiam præcipitur quod nouitio ante profeſſionem recedenti, omnia ſua integre reſtituantur, ad quod ſi opus ſit religioſi ab Epiſcopo cenſuris cogantur.

3. Concl. Conuentus, & capitula ſub ſuſpenſione, Prælati & ſingulæ perſonæ regulares vtriuſque ſexus ſub excõmunicatione Papæ reſeruata, tenentur in receptione nouitiorum vtriuſque ſexus, vel poſt receptionẽ non petere, vel exigere etiam indirecte, paſtus, prandia, cœnas, pecunias, vel alia localia, etiam ad Eccleſiaſticum, vel alium pium vſum. Ita præcipit ante Conc. Tri. *Greg.* 10 *Bul.* 2. ſed hic tantum vetatur prædictorum petitio, ſed non receptio eorum quæ libere donantur: item vetatur hæc petitio ex pacto. *Ita* *Siet. vtr. excom. c.* 73. imo & licet petere ſolitas dotes, lectiſternia & ſimilia, cum iſta titulo alimentorum exigãtur.

DVBIVM IV.

4 *An ad profeſſionem ſit neceſſaria ætas ſexdecim annorum.*

1. Concluſio. In omni religione virorum & mulierum, non fiat profeſſio ante decimum ſextum ætatis annum expletum, nec qui minori tempore, quam per annum in probatione ſteterit poſt ſuſceptum habitũ: aliter facta profeſſio irritatur in Conc. Tri. ſeſ. 25. c. 15. Poſt hęc *Pius V. Bul.* 11. conceſſit, pro nouitiis monialium ordinis Prędicatorum poſſe profiteri in articulo mortis ante annum probationis expletum, vt indulgentiam conſequantur: ſed hoc videtur iam reuocatum iuxta dicenda lib. 2. c. 3. dub. 6.

2. Concluſio. Religioſus prętendens per vim aut metum religionem intraſſe, aut ante debitam ętatem eſſe profeſſum, aut aliud ſimile, volenſque habitum dimittere quacunque de cauſa, aut cum habitu diſcedere ſine licentia Superiorum, non audiatur niſi intra quinque annos à die profeſſionis cauſas deduxerit, quas prætendit, coram Ordinario & ſuo Superiore. Et ſi ante hoc ſponte habitum dimiſerit, non admittatur ad allegandum quamcunque cauſam, ſed ad monaſterium redire cogatur, & ſicut apoſtata puniatur: interim tamen nullo priuilegio ſuæ religionis iuuetur. Ita ſtatuitur in Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 19.

Nota, quod qui cogit mulierem præterquam in caſibus in iure expreſſis, ad ingreſſum monaſterij, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſuis religionis, aut profitendum, & ad id, conſilium, auxilium, aut fauorem dantes, & qui coactionem ſcientes, quouis modo eidem actui præſentiam, conſenſum, vel authoritatem interpoſuerint, excommunicantur in Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 18. Et eadem pœna imponitur ibi impedientibus mulierem, ne velum accipiat, vel votum emittat. *Et Eug.* 4. *Bul.* 7. pro Cæleſtinis & Bul. 8. pro Benedictinis, excommunicat. non tantum extrahentes vel retinentes religioſos profeſſos ſine ſuorum Superiorum licentia, ſed etiam impedientes alios (ſcilicet vi, aut dolo) religionem intrare. Item, in Conc. Trid. ſeſ. 25. c. 17. dicitur quod Epiſcopus vel eius Vicarius, aut alius eorum ſubditus, ante menſem profeſſionis monitus à præfecta monaſterij, exploret monialis voluntatem: an libere, an coactè profiteatur.

Finis huius libri primi.

Digitized by Google

LIBER SECVNDVS

DE PRIVILEGIIS REGVLARIVM.

PROLOGVS.

QVamuis in primo libro multa ſint Regularium adducta priuilegia: quibus ſtatus religioſus maximè illuſtratur: in hoc tamen libro ad particularia deſcendentes, ex profeſſo tractabimus de priuilegiis, eorum naturam oſtendentes, & ſpecialiter explicantes multa priuilegia Regularibus conceſſa, pro ſe & pro ſæcularibus: tàm circa ſpiritualia, & Sacramenta, quàm circa temporalia.

Digitized by Google

CAPVT I.

De natura Priuilegij.

SVMMARIVM.

Quid ſit Priuilegium & quomodo differat à diſpenſatione. num. 1.
Ad vſum Priuilegij an neceſſaria ſit ſcriptura. n. 2.
An & quæ promulgatio ſit de ratione legis. n. 3.
An interpoſita ſupplicatione ſuſpendatur obligatio legis. n. 4.
An efficacia legis pendeat ab acceptatione. n. 5.
An ad effectum priuilegij ſit neceſſaria eius notitia. n. 6.

DVBIVM I.

Quid ſit Priuilegium.

1 1. Concl. Priuilegium, quod (*vt dicitur in c. priuilegia. d. 3. & in D. Tho. 1. 2. q. 96. art. 1. ad 1.* priuatorum lex ſeu priuata lex nuncupatur) eſt ſingulare ius contra ius commune indultum. *Ita Silu. ver. priuilegium, ex c. Abbat. de verb. ſigni.* ſemper enim priuilegium operatur aliquid contra ius commune, *vt dicitur in l. fin. C. de inoffic. teſt. ff. de vſuris*, & licet aliquando non tribuat aliquid contra ius commune, aut præter ius commune, tamen vt vere dicatur priuilegium, ſat eſt quod tribuat clarius & facilius, idem ius quod tribuit ius commune: & ſic priuilegia continentia ius commune, hoc contra ius commune operantur.

2. Concl. Priuilegium differt & à diſpenſatione in hoc quod priuilegium ſolet cõcedi ſine cauſa: at diſpenſatio eſt prouida iuris relaxatio, ſeu moderatio vtilitate ſiue neceſſitate penſata: *Ita Pan. in c. cum in cunctis 1. de electione*: ſic adeo, quod diſpenſatio facta ſine cauſa etiam à Papa, circa legem pendentem à iure diuino, erit nulla, ſicut diſpẽſatio in votis, aut iuramentis, & tam diſpenſantes, quam id procurantes peccent. *Ita Cai. 1. 2. q. 96. a. 5. & q. 97. a. 4. & Soto, 1. de iuſ. q. 7. art* 3. imo licet diſpenſatio circa legem purè humanam, ſicut circa ieiunia, qualitatem ciborum, & circa impedimenta matrimonij facta à legiſlatore ſine cauſa ſit valida, & diſpenſatus poſſit vti illa abſque peccato, ſaltem

Digitized by Google

mortali, *vt ait Sot.1 de iuſ.q.3.Nau.in man.cap.23.num.42. & Victo de poteſt. Papa n.15.contra Caiet.* tamen ſi talis diſpenſatio fit à Prælatis inferioribus, taliter pendet à cauſa iuſta, quod illa deficiente diſpenſatio erit nulla, *vt ait Nauar. in manu. pralud. 9. n. 13. & 14.* quæ tamen cenſeatur cauſa iuſta in particulari, arbitrio prudentium relinquitur, *vt ait Sil. ver. religio 4.§.1. & 2.* omnis tamen cauſæ iuſtitia eſt ſumenda in ordine ad bonum commune. Nam cum lex iuſta non ſit, niſi ad bonum commune referatur, ſic nec diſpenſatio circa eam. Et iuxta iſtam doctrinam numerantur in Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 1. de refor. quatuor cauſæ vt Prælatus licitè diſpenſet in obligatione reſidendi de iure diuino & naturali cum ſuis ouibus: quæ omnes ad commune bonum referuntur: quarum prima eſt, Chriſtiana charitas vt pro liberanda altera Eccleſia ab hæreſibus: quibus proprius Epiſcopus reſiſtere non valet, vel ad componenda diſſidia inter Epiſcopum & clerum. *Secunda*, vrgens neceſſitas Eccleſiæ, vel Epiſcopi. *Tertia*, debita obedientia, vt ſi vocetur à Papa, vel à Rege pro negotiis Regni, vt pro iurando, vel baptizando Principe: tunc poteſt Epiſcopus illuc accedere pro paruo tempore. *Quarta*, euidens Eccleſiæ, vel reip. vtilitas, &c. Ex dictis ſequitur, quod ex eo quod diſpenſatio requirit cauſam, eſt: ſtrictius interpretanda, quam priuilegium, *vt late oſtendit Rebuf. citatus à Rodr. in qq. reg. tom.1. q.22 art.2. Vide dicta ſupra lib.1.c.6.dub.18. con.5.*

DVBIVM II.

An Priuilegium ſit dandum in ſcriptis. 2

1. Concluſio. Vt priuilegium in iudicio probetur, debet dari in ſcriptis; alias ſi viuæ vocis oraculis eadem fides quæ literis Apoſtolicis adhiberetur, multæ fraudes paſſim euenirent.

2. Concluſio. Scriptura, ſeu bullatio, non eſt de eſſentia priuilegij. *Ita in Clem. dudum de ſepul. in fine cum gloſſ. & Innocen. in cap. conſtitutus de reſcriptis, Archid. & Ioan. Andr. in prac. ſexti.* Item *Leo* 10. inter viua ora. n. 4. die 15. April. anni 1516. conceſſit Minoribus, quod vtantur ſecura conſcientia omnibus conceſſis à Sede Apoſtolica, & à Romanis Pontificibus, ſiue per bullas, ſiue per breuia, ſiue per viuæ vocis oracula, pro vt in libris ordinis reperiunrur, ac ſi omnia tunc eſſent ſpecifice expreſſa: & pro maiore cōſcientiarū ſecuritate omnia de nouo cōcedit, itē quod nō ſint minoris

Digitized by Google

efficaciæ viuæ vocis oracula, quam ſi per breuia, aut per bullam ad perpetuam rei memoriam eſſent conceſſa. *Vide Silu. & Arm. verbo, Gratia.*

3. Concluſio. Priuilegia regularium, ſiue facta in forma breuis, ſiue per ſupplicationes expedita, in quibus placuit, vt ſola ſignatura ſufficiat, eandem omnino habent efficaciam, etiam in iudicio: ac ſi plumbeo ſigillo eſſent ſignata. Ita conceſſit Auguſtinianis *Iul. 2. Bul. 22.* vbi ſic dicitur. *Præterea, vt omnia firmiſſima ſint, &c. volumus, vt hæc noſtra conceſſio, & quæcumque alia tibi vel tuo ordini facta, ſiue per ſe, ſiue per commutationem cum aliis ordinibus, eandem vim & efficaciam habeant, tam in iudicio, quam extra ac ſi plumbeo ſigillo ſignata eſſent. Quod intelligi volumus, tam de his quæ in forma breuis, quam de his quæ per ſupplicationes expedita ſunt: in quibus placuit vt ſola ſignatura ſufficeret. Quamobrem, tam omnia præmiſſa, quam quæcumque alia fuerunt tuo ordini vtcumque conceſſa, ſiue per ipſa exemplaria, ſiue iſtorum tranſumpta oſtendantur, Prælati alicuius, vel publici notarij manu ſignata, vel etiam Generalis ordinis ſigillo firmata, eodem motu, ſcientia & poteſtate, mandamus eandem omnino & vim eſſe & fidem adhiberi: ac ſi plumbi ſignum haberent,* hæc Iul. ſecundus.

DVBIVM III.

3 *An ad valorem priuilegij, ſicut & ad valorem legis, ſit neceſſaria eius promulgatio.*

1. Concluſio. Promulgatio eſt de ratione legis. Leges enim inſtituuntur cum promulgantur, *vt habetur in c. in iſtis, d. 4. ita D. Tho. & communiter, Th. 1. 2. q. 90. art. 4.* & patet inductiue in omnibus legibus: lex enim naturalis ſatis omnibus promulgatur per lumen rationis, lex vetus fuit promulgata Exod. 20. quando populus Iſraeliticus audiebat voces, videbat fulgura montemque fumantem, lex etiam Euangelica à Chriſto dum viueret, & in die ſancto Pentecoſtes, fuit Hieroſolymis ſolemniter promulgata; & de legibus humanis, canonicis & ciuilibus experientia conſtat earum promulgatio.

2. Concluſio. Vt lex humana dicatur ſatis promulgata, non ſat eſt, quod in curia promulgetur; nec requiritur, quod ſingulis notificetur, ſed ſat eſt, quod in locis inſignioribus promulgetur. Patet ex authen. *vt factæ Conſtitutiones:* vbi

Digitized by Google

præcipitur, quod leges ciuiles proponantur in omnibus prouinciis: & quod poſt promulgationem non valeant vſque poſt duos menſes elapſos: vt ſic ad omnium notitiam perueniant: lex etiam Eccleſiaſtica debet promulgari in omnibus diœceſibus. Et hæc doctrina non tantum habet verum in legibus præceptiuis: ſed etiam in legibus reuocantibus gratias & priuilegia quæ nullam vim habent, quouſque promulgentur, non tantum in prouincia, ſed etiam in diœceſi. *Ita Soto 1 de iuſt.q,2.art.4.Silu.& Armi. ver,gratia,Med.12.q.90.art,4.Rod. in qq.reg to.1. q.21.art. 10.* Facta tamen ſufficienti promulgatione lex incipit obligare etiam ignorantes, licet ob ignorantiam inuincibilem, à culpa & pœna excuſentur.

An vero interpoſita ſupplicatione ſuſpendatur obligatio legis: dum legiſlatori ſit relatio de inconuenientibus obſtantibus executioni legis. In hoc aliquibus viris doctiſſimis & timoratis viſum eſt, quod ſic: & ita obſeruarunt abſque ſcrupulo in motu de largitione munerum ſupra explicato lib.1.cap.5. dub.5. *Ad hoc tamen dico,* quod licet executio literarum Papæ, aut, alterius, etiam cum excommunicatione ſuper aliquo negotio miſſarum, ſuſpendatur interpoſita ſupplicatione, obediendo illis litteris, & allegando cauſas executioni obſtantes, *vt habetur in cap, ſi quando de reſcriptis, & ibidem Feli. Bart. & Innoc.* ſecus tamen eſt de legibus generalibus latis pro conſeruatione Eccleſiæ, vel reip. quia cum legis ſit conſulere bono communi, & ſit lata iuxta dictamen rationis: vult Papa, aut legiſlator, quod non ſuſpendatur eius executio interpoſita ſupplicatione, licet aliqui ex illa grauentur: at præceptum litterarum particularium facit quoddam ius particulare, ſecundum allegata ex parte petentis, vel proponentis: in quo cum poſſit eſſe error ob malam relationem, non mirũ ſi velit Superior, quod ſpectetur ſecunda iuſſio ipſius, vt executioni mandetur. 4

An vero efficacia legis pendeat ex eius acceptatione. Ad hoc dico, quod lex quæ reuocat gratiam aliquam, aut priuilegium, quale eſt decretum Papæ ſtatuentis ne religioſi vtantur aliqua gratia bullæ Cruciatæ, verbi gratia, facultate eligendi confeſſorem in illa contenta, &c. non pendet ex acceptatione. Quia cum iſtæ gratiæ & priuilegia ex mera principis voluntate concedantur, ex eadem voluntate ſine ordine ad acceptationem poſſunt in toto, vel in parte reuocari: lex tamen præceptiua vel prohibitiua non 5

obligat dum non recipitur per maiorem partem reip. *vt ait Nau. in man. cap. 23. num. 41. & alij quos refert & ſequitur Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 6 art.* 10. & dicitur lex non recipi, vel quando ignorante principe per decennium illi contrauenitur, *vt ait Cou 2. variarum n. 6.* aut quando ſciente, & tacente Principe per binos, aut trinos actus illi contrauenitur: cum ad inducendum conſuetudinem ſufficiant illi actus, *vt ait Panor. c. de tregua & pace, Bart. Caſaneus & alij relati à Rodr. art. 2.* imo ſat eſt, quod iſti actus fiant ſcientibus, & non contradicentibus auditoribus Regiis, & Principis correctoribus, ſi lex ſit ciuilis: & ſi eſt Eccleſiaſtica, ſcientibus Nuntio Apoſtolico & ordinario, vel Superiore quibus incumbit prædicta executione mandare, *vt ait Burgos in leg. 1. Taur. n. 132 & 133.*

6 3. Concluſio. Non eſt neceſſaria notitia priuilegij in illo contra quem obtinetur, ad hoc quod ſuum effectum operetur. *Ita Bart in l. omnes populi, q. 105. par. principalis. n. 37. ff. de iuſt. & iure.* Requiritur tamen ſcientia eius in priuilegiato, niſi oppoſitum conſtet de voluntate concedentis. *Ita Card. in proœ. Clem. c. 3. de conceſſione prabenda in 6. Bart & communiter in l. penul. C. de curia lib.* 10. imo ſi quis per ſe, vel per alterum obtinet aliquod priuilegium, verbi gratia, ne ab ordinario poſſit excommunicari: ſtatim bullato priuilegio incipit habere ſuos effectus: licet priuilegiatus ignoret tale priuilegium. Nam tunc iam concurrit voluntas Papæ concedentis, & voluntas priuilegiati tale priuilegium acceptantis, per ſe, aut per alterum. *Ita Silu. ver. priuilegium. n. 14.*

CAP. II.

De interpretatione legum & priuilegiorum.

SVMMARIVM.

Quis poſſit leges & priuilegia interpretari. n. 1.
Quis poſſit ſtatuta & priuilegia dubia religioſorum. n. 2.
Regulæ communes pro interpretandis legibus & priuilegiis. num. 3.
Regulæ ſpeciales pro interpretandis priuilegiis. n. 4.
Aliæ ſpeciales pro priuilegiis regularium. n. 5.

DVB.

Digitized by Google

DVBIVM I.

Quis poſſit leges & priuilegia interpretari. 7.

1. Concl. Iudicialis iſtorum interpretatio, ſoli legiſlatori reſeruatur, in c. *cum veniſſent, de iudiciis.* Et aliquando aliis à Papa committitur, ſicut interpretatio dubiorum emergentium circa Conc. Trid. commiſſa eſt Congregationi Cardinalium quorum declaratio, authenticata ſigillo Congregationis, aut alio iuridico obligat in conſcientia & in iudicio. Habet enim dicta Congregatio authoritatem declarandi iſta dubia: maxime, quia conſulit Papam, vt conſtat ex commiſſione ſibi data, relata à Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 11. art. 1. quæ eſt *Sixt.* 5. & talis eſt.

CONGREGATIO OCTAVA, pro interpretatione & executione Concil. Trident.

DEo autem patri miſericordiarũ gratias agentes, qui in œcumenico Conc. Tri. Spiritus ſancti lumine diffuſo Catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreſes noſtrorum temporum confutauit, mores & diſciplinam reſtituit, eiuſdemque Conc. decreta ab omnibus obſeruari volentes: cum ad ſingularem Romani Pontificis authoritatem tantummodo ſpectet generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, & vt vbique locorum ſeruentur curare, & præcipere, eorum quidem decretorum, quæ ad fidei dogmata pertinent, interpretationẽ nobis ipſis reſeruamus. Cardinalibus vero præfectis interpretationi & executioni Concil. Trid. ſi quando in his quæ de morum reformatione, diſciplina ac moderamine, & Eccleſiaſticis iudiciis aliiſque huiuſmodi ſtatuta ſunt, dubietas, aut difficultas emerſerint, interpretãdi facultatẽ, nobis tamen cõſultis, impartimur, &c.

2. Concl. Doctrinalis declaratio legum & priuilegiorũ, licita eſt doctoribus, & literatis, & iudicibus in tribunalibus, pro communi vtilitate, iuxta tradita in Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 2. de refor. qui ſæpè per epicheiam temperant legum rigorẽ, iuxta præſumptam legiſlatoris interpretationem, *vt docet Cou. in regula poſſeſſor. 2. p. §. 6. n 2. Caiet. & alij communiter eum D. Thom. 1. 2. qu. 97. & 2. 2. q. 6. art. 5.*

Sot.1. de iuſ. q.7. art. 3. & hoc ita expedit, maxime quando Superior adiri non poteſt pro interpretatione ſuæ legis.

Si obiicias, quòd *Pius* 4. in bulla confirmationis Concilij, quæ incipit, *Benedictus*, præcipit Prælatis ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & aliis ſub excommunicatione, ne commentarios, gloſſas, ſcholia, vllumue interpretationis genus ſuper ipſius Conc. decretis quouis modo edere, vel ſtatuere audeant, etiam prætextu maioris corroborationis, vel executionis ipſius Conc. *Ad hoc reſpondetur*, quod in hoc decreto non vetamur facere annotationes, vel commentarios ad iuuandam memoriam, ſed ne fiant iſta commentaria & ſcholia ad publicandum, ſicut qui imprimunt libros eo animo, vt ad omnium notitiam deueniant. Sic etiam Doctores licite in ſuis libris incidenter declarant, aliqua decreta Conc. cum hoc non ſit edere commentarios, gloſſas, &c. ſuper decreta Concilij.

DVBIVM II.

2 *Quis poſſit interpretari ſtatuta & priuilegia dubia religioſorum.*

1. Concluſio. Archiepiſcopi & alij inferiores Prælati illud non poſſunt. Ita conceſſit Prædicatoribus & Minoribus *Clem.* 4. *Bul.* 31.

2. Concluſio. Generales ordinum poſſunt interpretari omnia dubia occurrentia in ordine, regula, ſtatutis & conſuetudinibus, & omnibus aliis vtpote in priuilegiis. Ita conceſſit Tertiariis *Clem. VII. Bul.* 5.

Item, *Iul.* 3. viuæ vocis oraculo conceſſit magiſtro ordinis Prædicatorum (qui tunc erat frater Stephanus Vluſmaris) vt quæcumque in capitulo Romę an. 1553. per eum ſint inſtituta, conceſſa, declarata, & approbata, pro reformatione & bono ſui ordinis ſtatu, valida ſint, derogando pro hac tantum vice omnibus oraculis & literis Papæ in contrarium. Ita habetur inter acta iſtius capituli, & in virtute iſtius indulti, in ſecunda declaratione dicti capituli ſic habetur: Declaramus nullum breue, vel oraculum Apoſtolicum eſſe ponendum in vſu, in aliqua prouincia, niſi de licentia magiſtri ordinis obtentum, & ab ipſa prouincia prius petitum, vel ſaltem poſtea acceptatum: & acta iſtius capituli, ſunt acceptata in eodem anno 1553. à Prouincia Hiſpaniæ in capitulo Burgis celebrato 22. Octobris.

3. Concl. Prior Prouincialis, de conſenſu maioris partis capituli Prouincialis poteſt declarare, an ſit abſtinendum

Digitized by Google

ab vſu alicuius viuæ vocis oraculi, & poſt talium declarationem, non poſſunt ſubditi, vti tali conceſſione ac ſi eſſet reuocata. Ita conceſſit Leo 10. inter viua orac.

4. Concluſio. Vicarius generalis, cum aliqua perſona in dignitate conſtituta, & duobus iuriſconſultis, poteſt interpretari dubia, circa leges & priuilegia exorta. Et religioſi ſubditi poſſunt ſecurè ſtare iſtis declarationibus. Ita conceſſit fratribus Prædicatoribus Hiſpaniæ Innoc. 8. inter viua oracula.

5. Concluſio. In rebus dubiis & ſcrupuloſis conſcientias Minorum tangentibus: eorum Generales, Prouinciales & Cuſtodes, cum conſilio aliquorum patrum, ſi res ſit magnæ importantiæ, poſſunt in his determinare, & iſtorum determinationi ſubditi ſecura conſcientia poſſunt & debent ſtare. Ita conceſſit Minoribus *Leo* 10. inter viua ora. nu. 14. Imo & num. 61. concedit, quod fratres nimis ſcrupuloſi poſſint in omnibus dubiis ſuas conſcientias tangentibus, ſtare declarationi & determinationi ſui Guardiani vel cuiuſuis alterius Prȩlati.

Ex dictis patet declarationem Prælati in dubiis eſſe optimam ad quietandas timoratas ſubditorum conſcientias: & religioſus debet captiuare intellectum tali declarationi acquieſcendo, iuxta *D. Tho. & Caiet.* 2. 2. q. 147. art. 4. & Nau. in man. c. 21. n. 22. vbi ait imprudenter agere Prælatum, qui dubitantibus ſubditis an ad ieiunia teneantur, hoc ſuis conſcientiis relinquunt, & idem ait Caie. de qualitate ciborum.

DVBIVM III.

An ſint aliqua regulæ pro legum & priuilegiorum interpretatione.

1. Concluſio, Multæ à iuriſtis dantur regulæ pro interpretandis legibus & priuilegiis; ex quibus communiores & magis neceſſarias referam.

Prima, quod attendatur intentio legiſlatoris: quæ ex proœmio legis, aut priuilegij indagatur: proœmia enim iſta cauſam finalem continent. *Ita in cap. Marcion. 1. q. 3. & c. ſedulo d. 28. & c. intelligentia, & c. in his de verb. ſignif. & in l. fin. ff. de hæret. & inf. & ibi. Bart. Bal. & Ang.* Et huc tendit iſta regula ab aliquibus aſſignata, ſcilicet, *verba legum & priuilegiorum ſunt intelligenda, ſecundum id ad quod*

principaliter proferuntur à legiſlatore; & ſic verba poſita ad vnum finem, in ordine ad illum ſunt interpretanda. *Ita in cap. intelligentia, & cap. fin de verb. ſignif.* Et ſic quando in Conc. Trid. ſeſſ. 6. cap. 4. diffinitur nos iuſtificari per gratiam & charitatem in cordibus noſtris diffuſam, non intenditur nos iuſtificari per habitus infuſos, ſed quod non iuſtificamur ab extrinſeco per non imputationem peccati; vt dicebat Lutherus, ſed per internam renouationem.

2. Concluſio. Vna ſcriptura declaratur, & per vnam partem eius, & per alias partes omnino ab ea ſeparatas. Ita Auguſt. 3. de doc. c. 26. vbi ait, cum verba ſcripturæ apertius in vno loco ponuntur, ibi diſcendum eſt quomodo in locis intelligatur obſcurioribus; & in c. *ſecundo requiris, de appella.* dicitur, vtriuſque iuris argumenta nos docent ea quæ in principio ad medium, & ad finem, & quæ in medio ad finem & principium ſæpè referri contingat. Quod ſumit Bald. ibi. his verbis. Per media declarantur extrema, & per vnum extremum declaratur aliud.

3. Concl. Voluntas legiſlatoris à veroſimili indagatur. *Ita in l. non eſt veroſimile, ff. de eo quod metus cauſa.* Nam qui arguit à veroſimili, arguit à ratione naturali: cum ſimilitudo ſit cognata naturæ, *vt ait Bal. conſ. 180. n. 3. vol. 3.* Et pro lege habetur, vt ait Oldradus conſ. 13. & Graueta conſi. 292. n. 6. vbi refert eum qui habet veroſimile pro ſe, habere cauſam legis pro ſe: vnde verba generalia cõſtitutionũ ad veroſimilia extenduntur, iſta tamen regula deficit in legibus pœnalibus: nam pœnæ legũ potius ſunt molliendæ ex declaratione legum; quam exaſperandæ. Et ſic primum caſum non excedunt. *Ita in le. in his, ff. de condi. & demonſt.* Secus eſt in aliis legibus, quia aliæ leges non pœnales taliter pendent à ratione quod ratio legis dicitur mens & anima legis. Et ſic Panor. *in le. fin. de reſcript. & Bald. l. non dubium. C. de legibus*, dicunt quod lex non eſt aliud quam ratio eius. Ita quod vbi illa eadẽ ratio inuenitur, ibi etiam eadem habeatur lex. At lex pœnalis non pendet omnino à ratione, ſed ex legiſlatoris voluntate, in quantum certam pœnam decreuit: quia licet ex recta ratione procedat, quod crimina puniantur, nulla tamen ratio cogit quod tale crimẽ tali pœna puniatur, ſed hoc pendet ex ſola legiſlatoris voluntate.

4. Concl. Leges fauorabiles ſunt ampliandæ, & odioſæ reſtringendæ, iuxta regulam vulgarem: & illa lex cenſetur fauorabilis, quæ principaliter intendit fauorem, licet ex

Digitized by Google

coſequenti in alicuius damnum cedat. *Ita gloſ. in cap. ſciant cuncti, de elec. ſecundum Nau. lib. 3. conſ. 32. de reg. de quo Feli. in c. non dubium, de elect.* & ſecundũ hoc lex quę excommunicat percuſſores clericorũ, eſt fauorabilis, quia intendit præcipuè fauorem Eccleſiæ, licet ſit pœnalis delinquenti.

1. Regula. Lex taliter interpretetur quod inutilis nõ reddatur. *Ita in l. non dubium, C. de legi*, & ſic licet lex ſit pœnalis & conſequenter ſtricte interpretanda, debet etiam ampliari ne inutilis & ridicula reddatur; & eius verba ſunt proprie intelligenda, vt eius mens ſeruetur. *Ita Sarmiento lib. 1. ſelec. c. 12. n. 7. & 8.* vnde licet in expoſitione legũ pœnalium, ſemper præſumatur pro parte per quam pœna vitatur, *vt dicitur in l. proximè, ff. de his quæ in teſt. de lin.* non tamen quando caſus eſt clarus; vtpotę quia ſi proprietas verborum importaret pœnam, ſtaremus proprietati, *vt dicitur in l. cum lege, vbi Aret. ff. de regu. iuris*; & confirmatur ex doctrina Panor. *in c. 2. de conſti.* vbi ait, quod licèt in dubio præualeat interpretatio legis, quæ eſt benignior, tamen plurimum debet attendi verborum proprietas.

2. Regula. Vbi lex non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus, niſi authoritate alterius legis. *Ita Bart. in l vnita, C. quorum leg.* quia conſtitutio generalis per aliam ſpecialem limitatur. *Ita Bart. in l. quæſitum §. fur. n. 12. ff. de fide inſtru.*

3. Regula. Lex non includit id ad quod mens & ratio authoris non ſe extendit. *Ita l. cum pater, §. dolo. ff. de leg. 2. & Panor. in c. ſuggeſtum: & in c. meminimus, de appella* & in dubiis mens Principis ſemper præſumitur eſſe talis qualis de iure debet eſſe, *vt notat Bald. ex l. ex facto, not. 4.*

4. *Regula.* Verba legis intelliguntur, iuxta ſubiectam materiam, *vt dicitur in c. cum intelligentia, de verborum ſignif.* vnde quando *Clemens VIII.* præcipit, quod informationes intrantium religionem fiant coram notario; non eſt neceſſe quod ſit notarius regius, vel Apoſtolicus; ſat eſt enim quod ſit notarius ordinis creatus à generali, vel prouinciali, prout eſt conſuetum in religionibus. Conceſſum enim eſt à *Pio 5. Bul. 12.* Generali & Prouincialibus ordinis Prædicatorum poſſe creare quinque aut plures religioſos ſui ordinis ab eis approbatos, in notarios publicos pro intimandis mandatis & reſcriptis Apoſtolicis, publicam aut priuatam vtilitatem dicti ordinis concernentibus.

5. Concluſio. Aliæ etiam regulæ ſunt ſpecialiter pro interpretatione priuilegiorum.

Digitized by Google

1. *Regula ſit.* Priuilegia recipiunt interpretationem à ſupplicatis; cum mente enim ſupplicantis præſumitur ſe conformare concedens. *Ita in c. inter dilectos, §. caterum, de fide inſtrumentorum, cum glo. ibi.*

2. *Regula.* Quando priuilegium eſt obſcurum & contrarium, debet ſtricte interpretari, vt minus quam poſſit deroget iuri communi. *Ita in cap. cum dilectus, de conſuetu.* vt ſi cum illegitimo diſpenſetur ad ordines, intelligitur de ordinibus minoribus tantum, *ſecundum Panor. in cap. ſi quiſquam, de cohabitat. clerici & mulie. Silu. & Armi. ver. priuilegium*: imo ſi non exprimitur cauſa conceſſionis, vel non fit ex certa ſcientia, vel motu proprio, non prçſumitur de voluntate principis, *l. 1. C. de pet. bono*: imo per importunitatem obtentum *per l. 1. C. de fundis limi.* & vult Bald. & alij in c. *licet cauſam, de prob.* quod ponatur ſimul ex certa ſcientia & motu proprio, & idem eſt de reſcripto tollente ius tertij, vt de priuilegio ad beneficia; vt habetur in c. *quamuis, de præb. in 6.* & hoc niſi conſuetudo aliter interpretetur: *vt notatur in cap. quod dilectio, de conſang. & affin.* vel niſi verba aliud exprimant: quia ab illorum propria ſignificatione non debemus recedere, niſi de mente aliter conſtet, *vt in cap. olim & c. in his, de verb. ſignif.*

3. *Regula.* Priuilegium enormiter lędens Eccleſiam, aut alios, non valet, niſi fiat mentio de iſta enormi læſione: quia in dubio non præſumitur principem concedere aliquid cum alterius graui diſpendio, *l. quoties, C. de praben. in pet. offi. & Pan. in c. cum ad hac, de cler. non reſid.* vnde priuilegium immunitatis ab oneribus alicui conceſſum non liberat eum ab oneribus, quæ poteſt leuiter & breuiter expedire: vt eſt *caſus in l. decurio. C. de decurio.*

4. *Regula.* Priuilegium large ſumptum pro omni conceſſo præter ius, largiſſime interpretetur in præiudicium concedentis: ſtricte tamen ſi eſt in aliorum præiudicium. *Ita in c. quia circa, de priu. in gloſ. vlt. & Innocen. in c. olim, de verb. ſignif.* ſed non interpretetur ita ſtricte, quod nihil operetur, ſemper enim priuilegium debet aliquid operari. *Ita in c. ſi Papa, de priuil. in 6.* & ſeruetur proprietas verborũ: quia quando in priuilegio ſunt verba lata, vniuerſalia & præciſa, eſt late interpretandum, *ſecundum Anton. de Butrio, in c. olim de ver. ſignif.* & licet materia ſit odioſa, nõ excluditur lata interpretatio, quę ex proprietate verborũ naſcitur, vt inſinuat Pan. *in d. c. olim:* vbi ait, quod priuilegiũ late eſt

interpretandum, vbi verba hoc patiuntur, & quando priuilegium conceſſum perſonæ loquitur ſimpliciter, intelligitur ſecundum conditionem perſonæ. *Ita c. ſi placuit, & c. ſi viua 16. q.* 1. & quando conſtat de mente legis, vel priuilegij, debet ſeruari, *ſecundum Panor. in c. quanto in glo. fin.* in dubio requirendum eſt ad verba. reg. ſi. de regu. iuris in 6.

5. *Regula.* Priuilegium latiſſime interpretetur, quantum fieri poſſit. *de donat. c. cum dilectus, ff. de conſti. princ. l. beneficia* niſi præiudicet iuri alieno, quia tunc reducitur ad ius commune. *Ita in c. dilectus, de conſue. §. penul. & fin.* dum tamen aliquid operetur. *Ita Innocen. Bernar. Goſe. relati à Silu. verb. priuilegium.*

6. Concl. Aliæ etiam regulæ ſolent ſpecialiter aſſignari pro interpretandis priuilegiis regularium. Prima regula. Priuilegia dubia regularium, dubietate orta ex ambiguitate verborum, & ex iuriſtarum interpretatione, in fauorem regularium ſunt intelligenda. Ita conceſſit Camaldulenſibus *Leo* 10. & *Iul.* 1. Congregationi montis Oliueti, vt habetur in Compe. Societatis. ver. *priuilegia, §. 4.* & hæc regula notetur à regularibus pro deciſione multorũ dubiorum. 5

7. Concl. Statuta regularium non ita rigoroſe interpretentur, vt apices iuris ſeruentur, ſed ampliari debent ex bono & æquo. Hoc eſt ſecundum naturalem æquitatem, non ad libitum, ſed ſecundum terminos iuris; vt ait Bald. *in rub. C. de conſtit. pecu.* quod humanæ æquitates in ſe vim ſtatuti minimè habent; niſi aliquo ſtatuto & conſuetudine legitimè præſcripta ſint munitæ, & ſic (ait) debent interpretari, quæ ad regulares pertinent, non ſecundum apices iuris, ſed ex bono & æquo ſecundum terminos iuris naturalis & gentium, & non ad libitum cuiuſque.

CAPVT III.

De ceſſatione priuilegij.

SVMMARIVM.

An gratia vel priuilegium ſpiret morte concedentis. n. 1.
An licentia delegata audiendi confeſſiones ſpiret mortuo vel amoto delegante. n. 2.
An licentia eligendi confeſſarium ſpiret morte concedentis. n. 3.

Digitized by Google

An & quomodo Priuilegium ceſſet per non vſum. n. 4.
An ceſſet per vſum contrarium. n. 5.
An per reuocationem. n. 6.
Priuilegia regularium reuocata à Leone 10. *n.* 7.
Sed poſtea reualidata. n. 8.
Priuilegia regularium reuocata à Concilio Trid. n. 9.
An in foro conſcientiæ ſint reuocata. n. 10.
An Priuilegia regularium ſuſpendantur per Bullam Cruciatæ vbi prædicatur. n. 11.
An cenſuræ contra Priuilegia religioſorum & eorum benefactores ſint validæ. n. 12.

DVBIVM I.

An gratia vel Priuilegium conceſſum ceſſet morte concedentis.

Not. quod gratia, aut Priuilegium dupliciter conceditur. *Primo*, abſolutè. *Secundo*, cum limitatione, vtpote ad beneplacitum concedentis, aut eius dignitatis, vel donec illud reuocet. Item, Priuilegium aut gratia, alia dicitur facta, quæ ſcilicet perfectè conceditur ei in cuius gratiam datur, & independenter ab eo cui facienda committitur; alia dicitur gratia facienda, quando non conceditur abſolutè ei in cuius fauorem datur; ſed dependenter ab alio cui facienda committitur; vt ſi in fauorem certæ perſonæ, cum qua diſpenſandum eſt, cõmittitur alicui poteſtas diſpenſandi cum illa.

1. Concl. Gratia conceſſa cum limitatione, vtpote ad beneplacitum perſonæ concedentis, eius amotione ſpirat; quia voluntas perſonæ morte perit, & conſequenter peribit gratia conceſſa, dum ea voluntas durauerit; ſicut etiam priuilegium conceſſum pro certo tempore, ceſſat elapſo tali tempore; & priuilegium conceſſum ex certa cauſa, ceſſat ceſſante cauſâ, iuxta c. *Suggeſtum de decimis*: vbi habetur quod Priuilegium conceſſum de decimis nõ ſoluendis certis monachis ceſſauit, ex eo quod poſtea creuerunt monaſteria illius ordinis; & conceſſum fuit ex eo, quod cum à principio eſſent pauca monaſteria illius ordinis, paruum præiudicium ſequebatur, his quibus de iure competebant. *Ita Panor. cum communi in c. cum acceſſiſſent.*

2. Concl. Gratia conceſſa etiam cum limitatione, ſed ad beneplacitum ſedis, vel dignitatis, ſcilicet perpetuæ & habentis ſucceſſorem, non ſpirat morte concedentis; quia

cum dignitas ſit perpetua, eadem reputatur in ſucceſſore; & ſic idem erit de gratia ad eius beneplacitum conceſſa: *Ita in c. ſi gratioſe. de reſcrip. in 6. de quo Sanchez lib. 8. de matrimonio, diſp. 28. num. 49. & 59. to. 3.*

3. Concluſio. Gratia abſolutè conceſſa, ſi eſt gratia facta, non ſpirat morte concedentis, etiam re integra; ſi tamen ſit gratia facienda, perit morte concedentis re integra. Secus ſi res non eſſet integra, patet ex c. *ſi cui nulla, de preben. in 6.* Vbi habetur, facultatem alicui conceſſam concedendi beneficia non ſpirare obitu concedentis, etiam re integra; ſecus ſi detur poteſtas conferendi perſonis expreſſis, non in gratiam & fauorem conferentis, ſed eorum quibus beneficia conferenda ſunt, ea enim facultas ſpirabit morte concedentis re integra: & glo. dat rationem ex textu deductam: quia in primo caſu erat gratia facta & omnino perfecta, nulliuſque executione egens reſpectu eius in cuius fauorem conceſſa eſt, ſcilicet reſpectu collaturi beneficia: at in ſecundo caſu non erat gratia facta, ſed facienda. Mandabatur enim fieri in cuius fauorem conceditur: & ſic habet vim commiſſionis & mandati, quod perit morte mandantis re integra. *Ita colligitur glo. Ancha. Bald. & alij quos refert & ſequitur Sanchez n. 64. Roſc. & Silu. ver gratia, & Nau. in manu. cap. 27. num.* 253. & intelligitur *primò* niſi ſit gratia facienda ſub nomine dignitatis concedentis, vel ad beneplacitum ſedis: tunc enim non perit morte concedentis, etiam re integra, cum ſedes illa non moriatur. *Secundò*, niſi poteſtas executoris, cui eſt facta commiſſio, ſit acceſſoria gratiæ iam factæ; tunc non ſpirat morte concedentis re integra: ſed ſequitur naturam principalis gratiæ. Ita in c. *ſuper gratia, de officio deleg. in 6.* de poteſtate data executori ad exequendam gratiam à Sede Apoſtolica conceſſam: & datur ibi dicta ratio: & idem eſt de executore gratiæ ab aliis inferioribus conceſſæ: cum ſit eadem ratio. *Tertiò* intelligitur, licet gratia facta tempore mortis concedentis non eſſet acceptata ab eo cui eſt facta, non ſpirat. *Sic Doctores quos refert, & ſequitur Sanchez, num. 43.*

Ex dictis ſequitur primo, licentiam delegatam audiendi confeſſiones non ſpirare mortuo, vel amoto delegante. *Ita Frede. Ioan. Andre. Panorm. & alij quos refert & ſequitur Sanchez nu. 80. Anch. Roſe. Sil. Armi. Tabie. ver. gratia, & Nau. lib. 5. conſ. 1. de priuil.* quia licet iſta licentia ſit data in fauorem pœnitentium, cum non concedatur in fauorem 2

perſonæ determinatæ, aut ad eius petitionem, reputatur potius gratia facta ipſis ſacerdotibus, & in fauorem eorum: Et ſic ſtatim ac illis conceditur eſt perfectè conceſſa, & à nullius executione dependens; & hac ratione poteſtas diſpenſandi cum perſonis incertis, non ſpirat morte concedentis: quia cum in gratiam diſpenſaturi ſit conceſſa, eſt gratia facta, vt in ſimili caſu de poteſtate conferendi beneficia perſonis incertis dicitur in c. *ſi cui nulla. de præben. in 6.* Patet etiam ex vſu: mortuo enim Epiſcopo confeſſores ab eo expoſiti, audiunt confeſſiones, ſicut antea, donec licentiæ à ſucceſſore, vel capitulo reuocentur.

Si arguitur: Iuriſdictio cõtentioſa ceſſat morte delegantis re integra: quia delegatus non habet illam iure proprio, ac in ſe radicatam, ante eius vſum; ſed ea eſt in delegante & cenſetur vna & eadem cum delegantis poteſtate, quæ cum eius morte ſpirat, ſed idem eſt in noſtro caſu, quando tali poteſtate vti non ceperat: ergo. *Confir.* Licet iuriſdictio Vicarij ſit ordinaria, ſpirat morte Epiſcopi, ex eo quod ab eo eſt participata, ergo à fortiori iuriſdictio confeſſorum, cum ſint quaſi Vicarij Epiſcopi. *Ad argum. reſp.* illam nõ eſſe rationem adęquatam, ſed ſuppoſita diſpoſitione iuris ſtatuentis iuriſdictionem delegatam contentioſam ſpirare morte concedentis re integra; Doctores tradunt illam cõgruentiæ rationem, quæ non eſt applicanda his, in quibus eſt contraria iuris diſpoſitio; vt contingit in gratiis iam factis, inter quas computatur licentia audiendi confeſſiones. *Secundo reſp.* quod cum iſtæ gratiæ à tempore conceſſionis ſint iam omnino factę, transferunt ex tunc efficaciter poteſtatem in delegatum. *Ad confir. reſp.* Epiſc. & eius Vic. conſtituere vnum & idem tribunal: & ita re etiam non integra perire poteſtatem Vicarij cum morte Epiſcopi.

Si arguitur ſecundo, quòd cap. *ſuper gratiam, de offi. dele. in 6.* & c. *ſi cui nulla, de præb. in 6.* agunt de gratiis à Papa conceſſis; qui ob ſupremã poteſtatem poteſt priuilegia perpetua concedere; non ſic autem Epiſcopus vel alius. Ob hoc, tenet oppoſitũ Palud. *in 4. d. 17. q. 4. ar. vlt. D. Anton. 3 p. ti. 17. cap. 9. Naua. in ſu. Hiſpana, c. 27. n. 264.* ſolum excipit quando nomine dignitatis delegantis conceſſa eſſet *Sed ad hoc reſpondetur*, idem eſſe de gratiis conceſſis à Papæ inferioribus: nec dicti textus innituntur ſupremæ poteſtati Papæ, ſed eo quod illæ gratiæ factæ iam ſunt, quæ non pereunt morte concedentis: vt enim colligitur ex cap. *ſi cui*

nulla, de prab. gratia abſolute, & ſine temporis limitatione conceſſa, non ſpirat morte concedentis re integra: ſi tamen ſit gratia facienda, perit morte concedentis re integra: ſecus ſi res non eſſet integra: quæ verificantur de licentiis Epiſcopi pro audiendis confeſſionibus, cum inter gratias factas computentur; & idem eſt de licentia data alicui abſoluendi à reſeruatis: *Ita Sa. ver. gratia, & Suarez de pœnitent. diſput. 26. ſect. 3. n. 9.*

Secundo ſequitur, licentiam datam ſacerdoti audiendi confeſſionem pœnitentis determinati, & in illius fauorem, ſpirare morte concedentis re integra, hoc eſt, quoad confeſſionem nondum ante mortem inceptam: quia cum iſta gratia ſit conceſſa in iſtius pœnitentis fauorem, & nondum perfecta, ſed per confeſſorem exequenda, non habet rationem gratiæ factæ, ſed gratiæ faciendæ: quæ morte concedentis re integra ſpirat.

An vero licentia data à Prælato, vel à valente eam iure ordinario concedere, alicui eligendi confeſſorem, ſpiret morte concedentis. In hoc Panor. Ange. Silu. Cord. Feli. & alij citati à Sanchez tenent quod ſic: at Sanchez. n. 74. & 75. tenet non ſpirare morte concedentis, etiam re integra. Quia (ait) iſta facultas non tanquam delegatio, ſed tanquam gratia facta reputatur, vt etiam contrarij fatentur: alias, etiamſi eſſet à Papa conceſſa, periret: & patet, quia in hoc caſu non datur directè facultas confeſſori, ſed pœnitenti, & conſequenter confeſſori electo indirectè; & ſic ſtatim ac conceditur, cenſetur gratia abſoluta & perfectè facta reſpectu pœnitentis cui conceditur. 3

Si arguitur: Iuriſdictio non datur ſacerdoti eligendo quouſque actu eligatur: at quando eligitur, non poteſt ei dari iuriſdictio ab Epiſcopo mortuo, nec à pœnitente, qui ſolet eſſe laicus, ergo. *Ad hoc reſp.* quod datur à concedente licentiam, cuius virtus moraliter manet in priuilegio, vel gratia ita conceſſis; quia concedens iſtam facultatẽ ex tunc transfert iuriſdictionem in alium quantum eſt ex efficacia voluntatis quam tunc habet, quæ dum non retractatur à concedente, vel ſucceſſore, ſat eſt abſque noua voluntate, & ſola applicatio quaſi materialis ad talem perſonã deeſt, quæ ſufficienter fieri poteſt virtute priuilegij permanentis. *Iſta eſt ſententia Nau. in c. placuit. n. 162. de pœni. d. 6. Man. Rod. in qq. reg. tom. 2. q. 46. a. 8. Enr. lib. 7. de indul. c. 21. n. 9. Suarez de pœnit. diſp. 27. ſect. 4. num. 8. & 9. Sa. ver.*

Digitized by Google

gratia, num. 4 & alij quos refert Sanch. loc. cit.

Tertio ſequitur, licentiam celebrandi in priuato oratorio conceſſam ab Epiſcopo non ſpirare eius morte; cum ſit gratia facta. *Ita Nau. ex deciſ. Rota. in c. placuit. n. 163. de pœni. d. 6.* & idem eſt de licentia faciendi alias vetita; vt comedendi carnes, non ieiunandi, aut prædicandi. Iſtæ enim ſunt gratiæ factæ. *Ita Nau. lib. 5. conſ. 6. de priui.* Item non ſpirat facultas diſpenſandi cum perſonis incertis & indeterminatis; quia cum in gratiam diſpenſaturi ſit conceſſa, cenſetur gratia facta, vt in ſimili de poteſtate conferendi beneficia perſonis incertis ſtatuitur in ca. *ſi cui nulla, de prab. in 6.* cum enim hæc non ſit poteſtas ad iuriſdictionem contentioſam exercendam, numeratur inter gratias factas. *Ita Fred. Ioan. And. Panor. Feli. & alij quos refert & ſequitur Sanch. n. 80. Ange. Roſ. Sil. Armi. Tabie. ver. gra. & Nau. in Man. c. 27. n. 253.* Idem etiam dicendum de licentia teſtandi conceſſa Epiſcopo monacho, eſt enim gratia facta. *Ita Cou. Nau. Enri. Gutie. & alij quos refert & ſequitur Sanch. n. 82.* & ob eandem rationem, idem dic de dimiſſoriis ad ordines conceſſis ab Epiſcopo, capitulo, vel Prælatis religionum. *Ita Doctores cit.* & *Led. c. 8. de ordi.* Item, licentiæ ad omnia conceſſæ à quouis ſuperiore abſolute, & non ad certum vſum temporaneum, vel ad certum tempus, ſunt perpetuæ dum à concedente ſucceſſore vel ſuperiore non reuocantur, cum ſint gratiæ factæ. *Ita Panor. Card. & alij quos refert & ſequitur Sanch. n. 85.*

Et intellige prædicta ſtando in iure communi, & ſecluſis peculiaribus ſtatutis alicuius ſtatus, aut religionis, quæ ſemper erunt ſeruanda, ſicut in religione Seraphica inter acta c. generalis Toleti celebrati an. 1583. c. 6. *§. de caſibus reſeruatis*, habetur, quod gratia alicui à Generali, vel Prouinciali conceſſa pro abſoluendo à caſibus reſeruatis, non ſpirat mortuo concedente, ſi alius eius loco non ſit electus: itaque ſecundum hoc quando alius concedentis loco ſit electus, ſpirat.

DVBIVM II.

An priuilegium ceſſet per non vſum.

4 1. Concl. Priuilegium conceſſum Eccleſiæ, ceſſat per non vſum quadraginta annorum, ſecundum *Innoc. 3. in ca. accedentibus, de priui.* Et contra Eccleſiam Romanam eſt neceſſaria præſcriptio, ſeu non vſus centum annorum.

2. Conc. Contra monaſteria, loca, perſonas, vel alia bona

religioſorum, non currit præſcriptio non vſus niſi poſt 60. annos. Ita conceſſit Benedictinis *Eug. 4. Bul. 7. imo bul. 17.* concedit Benedictinis Romæ, quod ſicut contra Romanam Eccleſiam, non niſi centenaria currat præſcriptio. Ita dicto monaſterio minoris temporis præſcriptio non obſtat. Et iam hoc priuilegium eſt ad totum ordinem extenſum, ac aliis ordinibus communicatum, iuxta dicenda ca. 4.

3. Conc. Priuilegium conceſſum perſonæ priuatæ, ceſſat per non vſum decem annorum: *iuxta l. 1. de nundinis, & Bald. in l. omnes populi, ff. de iuriſd. Armi. ver. priuileg.* & idem tenet Bart. cum communi, de priuilegio conceſſo communitati, in cap. *cum accesſiſſent*, ſecluſo ſcilicet priuilegio circa hoc ſtando in iure communi.

4. Conclu. Vt currat dicta præſcriptio, requiritur *primo*, quod habeatur notitia talis priuilegij, & voluntas non vtendi illo. *Secundo*, quod occurrat caſus de quo loquitur priuilegium infra tempus talis præſcriptionis: alias ſi non occurrat, non amittitur priuilegium.

5. Conc. Non poteſt Prouincialis renũtiare priuilegio ordini conceſſo. *Ita Sil. & Armi. ver. exemptio*; & patet ex ca. *cum tempore, de arbi.* vbi dicitur, exemptũ non poſſe renuntiare, quando ſcilicet cedit, non tantum in ſuũ fauorem, ſed etiam in fauorem aliorum; & in conſti. ordinis Prędicatorũ d. 1. c. 18. imponitur pœna grauioris culpę renũtianti alicui priuilegio ordini conceſſo, ſine aſſenſu capituli generalis; & ibi dicitur, quod renũtiatio ſine tali licentia facta eſt nulla.

6. Conc. Quando Papa cõfirmat aliqua priuilegia hoc tenore, ſcilicet, *quatenus ſunt in vſu*, hoc eſt, quæ adhuc ſunt in vſu, per iſta verba fit, quod ſi ſint aliqui anni tranſacti pro præſcriptione contra talia priuilegia, incipiant de nouo priuilegia ex inſtanti talis cõfirmationis; ac ſi tunc de nouo concederentur, & ſic anni tranſacti nil deſeruiunt præſcriptioni. *Ita Cord. in addi ad cõp. ti. abſolutio, quo ad ſaculares, 2. verſ. quod d. §. 15.* Item ſi in confirmatione priuilegiorum addantur iſta verba, ſcilicet, *denouo concedimus*; intelligitur de priuilegiis alias non reuocatis; Ita declarat Iul. 2. Bul. 9. niſi alias addantur iſta verba, ſcilicet, *non obſtãtibus reuocationibus Apoſtolicis*: tunc enim per iſta verba viuificantur & de nouo conceduntur, etiam priuilegia reuocata. *Ita Cord. & Panormit. in cap. cum ſuper. de can. poſ. & propri. & Roſ. tit. abſolutio 1. §. 121. 122.* & multi Doctores Salmantini ita determinarunt, *vt teſtatur Rodrig. in quaſtionibus*

Digitized by Google

regul. tom. 1. *q.* 8. *art.* 2. alias illa verba, *non obſtantibus reuocationibus Apoſtolicis, &c.* nil operarentur: cum tamen verba poſita in litteris Apoſtolicis, aliquid debeant operari.

DVBIVM III.

An priuilegium ceſſet per vſum contrarium.

1. Concluſio. Stando in iure communi priuilegium ceſſat vnico actu contrario directè facto ab habente poteſtatem renuntiandi priuilegio: ſic enim cenſetur ille renuntiare, niſi alias fiat proteſtatio in contrarium, iuxta doctrinam Bartol. communiter receptam, in le. 1. C. de his qui ſpon. Et intelligitur concluſio, *Primo*, de priuilegio habente actum momentaneum, ſicut in caſu cap. *cum acceſſiſſent, de conſt.* Si n. alicui Eccleſiæ conceditur, non habere primicerium, & canonici contraueniunt huic priuilegio, eligendo etiam ſemel primicerium, amittitur illud priuilegium. Non tamen intelligitur concluſio de priuilegio habente actum ſucceſſiuum: vt ſi conceditur alicui priuilegium non ſoluendi decimas, aut alia tributa, ſemel illa ſoluendo, etiam ſine proteſtatione, non amittitur priuilegium. *Ita Bart. in l. fin. infra de conſtit. principum, & Alexand. conſ.* 193. *qui citat Boſium in pract. crim. ti. de princ. & priu. n.* 320. Vbi etiam aduertit, quod ſiue priuilegium conſiſtat in faciendo, ſiue in non faciendo, non amittitur quando poteſt capi alia coniectura, quam coniectura renũtiationis priuilegij, ſecundum glo. communiter receptam in c. *cum illorum de præb. Secundo*, intelligitur concluſio de priuilegio conceſſo perſonæ priuatæ, non de conceſſo communitati, aut Eccleſiæ. *Ita Armi. verb. priuileg. ex gl. in c. cum acceſſiſſent. Et ſi obijcias* quòd deciſio iſtius cap. *cum acceſſiſſent*, procedit de priuilegio non eligendi primicerium conceſſo canonicis Eccleſiæ Tulingenſis; quod tamen ibi decernitur amitti per vnam contrauentionem: *Ad hoc reſpondetur*, quod hoc priuilegium non eſt datum fauore Eccleſiæ, ſed fauore & intuitu perſonarum, & ſic amittitur vna contrauentione. Ita habetur ibi in glo.

2. Concluſio. Priuilegia religioſorum non amittuntur per vnam, aut plures contrauentiones. Ita conceſſit Benedictinis *Eug.* 4. *Bul.* 9. & Celeſtinis *Bul.* 11.

Digitized by Google

DVBIVM IV.

An priuilegia ceſſent per reuocationem.

1. Concluſio affirmatiua & omnibus certa. *Nota* tamen, quod quando gratia ſeu priuilegium conceſſum reuocatur, non ſpirat ante certificationem de reuocatione; niſi quando Papa velit expreſſe ſtatim non valere. *Ita Silueſter ver. gratia, & Gemini. cap. 1. de conceſſione praben. in 6. & iuxta dicta cap. 1. dub. 3. Secundo not.* quod gratia iam facta, ſeu diſpenſatio, aut priuilegium non tollitur per legem contrariam ſequentem; etiamſi effectus pendeat à futuro euentu, ſicut forma data pro teſtamentis faciendis non comprehendit teſtamenta iam facta, licet nondum ſint ſortita effectum. Præterita enim perfecte acta non tolluntur per diſpoſitionem ſequentem, etiamſi effectus eorum pendeat à futuro euentu. *Ita Naua. lib. 4. conſ. 1. ti. qui filij ſunt legi. cum Panor. Imola. Feli. & Bart.*

2. Concluſio. Priuilegia regularium non reuocantur per generalem reuocationem omnium priuilegiorum; quia cũ iſta ob merita cõcedantur, non reuocantur, licet in reuocationibus verba generalia & geminata ponantur. *Ita Mando. in regula Cance. 3 quaſt. 8 nu. 6.* Secundo *Leo* 10. inter viua ora. num. 19. conceſſit Minoribus die 15. April. anni 1516. quod per reuocationem omnium priuilegiorum etiam mẽdicantium, non intelligantur reuocata, vel ſuſpenſa privilegia, indulta, vel gratiæ Minorum; niſi de illis fiat expreſſa mentio ſpecificè & nominatim, & iſta cõceſſio ſaltem quoad illa verba, *ſpecificè, & nominatim*, tantum verificatur reſpectu reuocationum priuilegiorum mendicantium ab eodem *Leone* promulgatarum, non reſpectu Pontificum ſucceſſorum; iuxta modo dicenda.

3. Concluſio. Ad hoc quod regularium priuilegia reuocentur, non eſt neceſſe, quod illorum fiat expreſſa mentio de verbo ad verbum, licet hoc in eorum conceſſionibus aliquando poſtuletur. Sat eſt enim quod eorum fiat mẽtio ſub quauis forma generali; & iſte eſt ſtylus Curiæ, nec in vllis fere reuocationibus priores litteræ inſeruntur. Niſi forte aliquando ad abundãtiorem cautelam: alias ſi hoc eſſet neceſſarium, manus Pontificum eſſent ligatæ ad reuocandum conceſſa à ſuis prędeceſſoribus; cum ſit moraliter impoſſi-

Digitized by Google

bile omnia ſcire: ad hoc, quod in litteris reuocatoriis priores literæ inſerantur. Ita Armi. ver. priuilegium. Et idem ait de teſtamentis reuocantibus aliqua ex prioribus teſtamentis.

DVBIVM III.

7 *An priuilegia regularium reuocata à Leone 10. ſint poſtea reualidata.*

1. Concluſio. *Leo* 10. in Con. Latera. anno 1516. die 19. Decemb. (*& refertur à Rod. in compen. bul.* 45. *inter Bullas Leonis.*) reuocat aliqua priuilegia regularibus antea conceſſa.

Primò, Alex. 4. *Bul.* 25. conceſſerat, quod pacta & conuentiones factæ in præiudicium ordinum & ſuorum priuilegiorum, cum Prȩlatis, Rectoribus & clericis Eccleſiarum, aut cum aliis: ſint irritæ ſine licentia Generalis vel Prouincialis factæ; aut niſi acceptentur à Generali, aut à capitulo generali. Ita etiam conceſſit *Honorius* 4. *Bul.* 1. & licet hoc ſit poſtea reuocatum *à Bonif.* 8. tamen poſt hæc *Iul.* 2. *Bul.* 26. declarat nullas eſſe tranſactiones & concordias ſuper funeralibus & quartis, etiam ſi fiant cum licentia Prouincialis, vel Vicarij generalis, ſine conſenſu generalis, vel capituli generalis, aut ſine confirmatione eorumdem. Sed in Bul. 45. prædicta *Leo* 10. ſtatuitur, pacta & conuentiones factas inter Curias & Prælatos & regulares valere: niſi per ſequens capitulum generale, vel prouinciale refutentur, & talis refutatio ſit debito tempore intimata.

Secundò, ſtatuitur Preſbyteros ſeculares poſſe in Eccleſiis regularium deuotionis cauſa celebrare, & quod regulares libenter eos recipiant.

Tertiò, quod religioſi non intrent proceſſionaliter cum Cruce in alienas parochias ad leuanda corpora defunctorum in ſuis domibus ſepelienda: niſi vbi de hoc ſit conſuetudo, vel niſi clerici requiſiti ad deferendum corpus id facere recuſent, vt etiam conceſſerat *Sixt.* 4. inter viua orac.

Quartò, quod non poſſint religioſi abſoluere laicos & clericos à ſententiis ab homine latis: ſed de hoc c. 7. d. 1.

Quintò, quod religioſi ordinandi poſſint per ordinarios examinari, & per eoſdem ſi cõpetenter reſpondeant libere admitti, ac in eorum domibus ab alio, quam à diœceſano Epiſcopo, (niſi ipſo, aut eius Vicario ſuper hoc cum debita inſtantia

inſtantia requiſito, & ſine cauſa rationabili contradicente, vel eo à diœceſi abſente) ad dictos ordines promoueantur, ſed de hoc c. 8. dub. 1.

Sextò, quod Eccleſiæ, aut altaria religioſorum conſecrentur & benedicantur ab Epiſcopo diœceſano: niſi bis, vel ter requiſitus cum debita reuerentia, & inſtantia venire recuſet: & ſic manet reuocata Bul. 1. *Vrba*. 2. & bu. 5. *Innocen*. 8. conceſſa Abbati Ciſterc. & communicata à *Greg*. 14. bu. 3. alijs Abbatibus dicti ordinis, quibus poterant prælati regulares Eccleſiam, altaria, etiam de nouo conſtructa, tranſlata, reſtaurata, aut mutata chriſmate ſacro ab aliquo antiſtite Catholico recepto conſecrare: de quo cap. 5. dub. 9.

Septimò, quod non poſſint religioſi ſine conſenſu curatorum ſponſos benedicere.

Octauò, quod religioſi ſub pœna centum ducatorum, non pulſent campanas in Sabbato ſancto: antequam campana Cathedralis, vel Matricis Eccleſiæ pulſetur: & nomine Matricis Eccleſiæ, intelligitur Eccleſia Cathedralis, vt habetur in ca. *venerabilis de verb. ſignifi*.

Nonò, quod religioſi moneant ſeculares, vt ſoluant decimas.

Decimò, quod conſeruatores religioſorum ſint in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, nec vllum reum trahant vltra duas dietas à loco ſuæ ſolitæ habitationis, ſed de hoc dicemus, c. 10. dub. 1. & 3.

Vndecimo, quod excommunicati ob aliquod intereſſe, Ordinem Mendicantium intrare volentes, non poſſint abſolui, niſi præuia ſatisfactione; procuratores etiam, operarij, & famuli religioſorum ſubſint ſententijs excommunicationis Epiſcoporum, ſed de hoc c. 5. dub. 4.

Duodecimo, quod fratres & ſorores tertij Ordinis, mantellati, corregiati, pinchochere Cordelati, & alij quouis nomine nuncupati, in proprijs domibus habitantes: non gaudeant priuilegijs collegialiter viuentium, & caſtitatem vouentium. Et poſt hęc idem *Leo* 10. *bu*. 44. apud Manu. Rod. quę eſt poſterior quam dicta bulla 45. vt patet ex eorum datis, iſta declarat ſic, quod dicti fratres & ſorores, licet poſſint eligere ſepulturam vbi velint, tenentur tamen Euchariſtiam in Paſchate, extremam Vnctionem, ac alia ſacramenta præter pœnitentiam, à proprio ſacerdotio recipere. Et tenentur ad alia onera laïcorum, nec ſunt admittendi ad diuina, quando interdicto cauſam, vel dantibus cauſam, dede-

runt auxilium,conſilium,aut fauorem : ac collegialiter viuentes, ac mulieres virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem expreſſo voto etiam ſimplici, vt ibi declaratur,& ſub dicto habitu vitam ducentes,priuilegiis quibus fratres ordinis, cuius tertiæ regulæ habitum geſtant, gaudere debent; provt in Conc. Late. continetur, etiamſi habitent in propriis, vel conſanguineorum domibus.

Vltimò, in dicta Bul. 44. ſtatuuntur alia quæ poſtea in Conc. Trid. iterum renouantur: vt dicemus dub. 6. *Primo*, quod Epiſcopi poſſunt viſitare Eccleſias parochiales monaſteriis vnitas. *Secundò*, quod religioſi à Prælatis requiſiti vadant ad proceſſiones ſolemnes. *Tertiò*, qualiter religioſi debeant ordinariis præſentari, pro confeſſionibus ſæcularium audiendis. *Quarto*, quod ſuis tantum famulis dum durant in eorum obſequio (cum limitatione dicenda dub. 6.) poſſunt viaticum, pœnitentiam, extremam vnctionem miniſtrare. *Quinto*, quod teneantur publicare & ſeruare in ſuis Eccleſiis, cenſuras ab ordinario in eius Eccleſiis promulgatas: quando ab eiſdem ordinariis ſint requiſiti. Prædicta omnia ſtatuuntur in dicta Bulla reuocando contraria priuilegia religioſorum. *Et de iſtis dubitatur, an adhuc modo ſint reuocata*: & non procedit dubium de modo nu-
8 meratis in Conc. Trid. reuocatis: de his enim, ac de aliis ibi reuocatis dicetur dubio ſequenti, ſed de ſolis reuocatis, aut moderatis in dicta bulla 45.

2. Concluſio. Aliqua ex priuilegiis in dicta bulla reuocatis ſunt poſtea à Pontificibus ſucceſſoribus iterum religionibus conceſſa in toto, vel in parte, vt notabimus in ſuis locis.

3. Concluſio. Probabiliſſimum puto eſſe iam reualidata priuilegia *à Leone 10. in Bul.* 45. prædicta reuocata: & ad hoc moueor non propter rationes Man. Rod. quibus in qq. reg. to. 1. q. 8. tenet & probat iſtam ſententiam, ſed ex eo, quod multi Pontifices poſt *Leonem* diuerſorum ordinum priuilegia confirmarunt, excipiendo tantum quæ per non vſum ſunt reuocata, & quæ ſunt contraria decretis Conc. Trid. ac ſacris Canonibus, eiuſdem ſcilicet Concil. Trid. cum in illo decreta & canones contineantur. Sic confirmat *Greg.* 13. *Bul.* 1. priuilegia Minorum. Eodem etiam tenore confirmat idem *Greg. Bul* 20. priuilegia Ciſtercienſium: & bul. 13. privilegia ſancti Hieronymi, Ieſuatarum: & bul 14. priuilegia Militiæ ſancti Ioannis: & Bul. 15 priuilegia Præmon-

Digitized by Google

ſtratenſium : & ſic de aliis; & excipiendo tantum quæ non ſunt in vſu & quæ ſunt tantum contra Concil. Trident. firmat magis noſtram concluſionem. Nec valet dicere, quod dicta priuilegia erant reuocata ſaltem per non vſum: quia ad iſtam reuocationem per non vſum, vt conſtat ex dubio tertio, eſt neceſſarius non vſus centum annorum; quos certum eſt, non tranſiſſe à reuocatione Leonis vſque ad primam confirmationem dictorum priuilegiorum : imo nec ſexaginta. Item, per hoc quod Conc. Trid. reuocat aliqua ex priuilegiis reuocatis in dicta bulla *Leo.* 10. virtualiter inſinuat, & vult alia non eſſe reuocata, ſed in ſuo robore permanere, ſicut ex eo, quod apponendo *Pius V.* in ſuo proprio motu de cenſibus aliquas conditiones ex appoſitis *à Martino V. & Caliſto III.* in ſuis decretis de cenſibus & omittendo alias, colligunt Theologi iſtas conditiones omiſſas à Pio V. non eſſe iam neceſſarias pro cenſibus.

Tandem iſta concluſio efficacius comprobatur, tum ex quadam Bulla *Paul. V.* quę incipit: *Ad perpetuam rei memoriam*, data Romæ, 1. die Decemb. anni 1609. vbi confirmat & innouat, tam pro foro conſcientiæ, quam pro foro externo, omnes gratias, indulgentias, priuilegia, &c. Minoribus etiam per communicationem cum aliis ordinibus conceſſa : ac etiam à *Clem.* 8. ex certa ſcientia antea confirmata, non excipiendo priuilegia, quæ non ſunt in vſu, ſed illa tantum quæ aduerſantur decretis Concil. Trident. & ſaluis etiam decretis ab eodem Clem. 8. conceſſis in fauorem Fratrum Reformatorum. Tum etiam adhuc fortius oſtenditur concluſio ex quibuſdam litteris monitorialibus Auditoris Cameræ Apoſtolicæ, ad fauorem & pro manutentione priuilegiorum ordinis Prædicatorum, incipientibus: *Ioannes Dominicus Spinula*, datis Romæ die 12. Oct. anni 1612. Vbi fidẽ facit *Paulũ* 5. ad inſtãtiam procuratoris generalis dicti ordinis manutenere, & velle in ſuo robore manere omnia Priuilegia, quomodolibet à prædeceſſoribus etiam per viã cõmunicationis dicto ordini conceſſa: & pręcipit ordinariis, & omnibus aliis ſub grauiſſimis cẽſuris, excõmunicatione, ſuſpẽſione, &c. ne eos impediãt quo minùs eiſdem priuilegiis, gratiis, immunitatibus & exceptionibus vti valeant : & ſignanter manutenet priuilegium *Iulij*, die decima *Iulij* an. 1551. in quo ampliſſimam facit cõmunicationẽ ordini Prædicatorũ priuilegiorũ omniũ ordinum. Et ſpecialiter cõmunicat dicto ordini, omnia priuilegia con-

Digitized by Google

gregationi Sanct. Mariæ Fulienſis conceſſa, in quibus inter alia ab ordinario eximuntur, & immediatè Sedi Apoſtolicę ſubduntur, & à decimatum talium & exactionum aliarum ſolutione liberantur. Item tollitur ab omnibus facultas interpretandi illorum priuilegia, & ſoli Papæ iſtorum interpretatio reſeruatur. Deinde præcipitur ne quis per ſe, vel per alios audeat iſtos Religioſos, Conuentus, Eccleſias, domos contra formam dictarum literarum Apoſtolicarum moleſtare, vexare, vel perturbare, aut in eos aliquam iuriſdictionem vllo prætextu exercere, viſitare, punire, corrigere, ſeu emendare aut de reditibus & bonis Conuentus Fratrũ & Monialium, aut receptis, & expoſitis eorumdem aliquam exigere rationem, &c Hæc & alia communicat *Pau.*5. in iſta bulla Ordini Prædicatorum: & tam iſta quam omnia alia ab alijs Pontificibus conceſſa, ſine exceptione aliqua vult in ſuo robore permanere. *Vbi nota* quòd licèt in hac bulla, ſicut nec in Bul. 26. Greg. 13. vbi priuilegia Societatis Ieſu confirmantur, non excipiantur priuilegia contraria Conc. Trid. tamen ex ſtylo Curiæ Romanæ ſemper iſta priuilegia intelliguntur excepta; vt teſtantur Naua, & alij curiales.

DVBIVM VI.

9 *An priuilegia Regularium à Con. Triden. reuocata adhuc ſint etiam pro foro conſcientiæ reuocata.*

1. Concluſio, In Concil. Trident. multa decreta ſtatuuntur, expreſsè reuocando priuilegia regularium contraria dictis decretis. *Primo*, in ſe. 5. c. 2. de ref. præcipitur religioſis ne prædicent, etiam in ſuis Eccleſijs, ſine ſuorum Superiorum approbatione, & cum iſta approbatione Epiſcopo ſe præſentent, & ab eo benedictionem petant. Et quod in Eccleſijs quæ non ſunt ſuorum ordinum, non prædicent ſine Epiſcopi licentia, nec in Eccleſijs ſuorum Ordinum prædicent contradicente Epiſcopo: ſed de hoc dixi lib. 1. c. 7. du. 2. *Secundo* ibidem dicitur, quod ſi Prædicator quis errores. vel ſcandala diſſeminet, etiam in ſuo monaſterio, Epiſcopus ei prædicationem interdicat: & ſi hæreſes prædicet, ſecundum juris diſpoſitionem, aut loci conſtitutionem procedat, licèt Prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio, exemptum ſe eſſe prætendat.

Tertio, in ſ. 14. c. 11. dicitur, quod nullus ſuperior regularium, etiam vigore cuiuſuis facultatis, religioſum alterius

Ordinis ad habitum, vel promiſſionem admittat: niſi in ordine ad quem transfertur ſub obedientia Superioris in clauſtro perpetuo viuat. Et ſic tranſlatus etiamſi ſit canonicus regularis, ad beneficia etiam curata incapax exiſtat.

Quarto in ſe. 22. decreto de obſerua. in Miſſa præcipitur Epiſcopis; vel alijs ordinariis, ne patiantur Miſſam celebrari, etiam à regularibus in domibus priuatis: atque omnino extra Eccleſiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria ab eiſdem ordinarijs deſignanda, & viſitanda, ſed de hoc dicitur c. 5. dub. 7.

Quinto, in ſe. 23. c. 10. dicitur quod non liceat abbatibus, aut alijs quantumuis exemptis infra fines alterius diœceſis, vel ſubditis alterius, ſed tantum ſuis regularibus tonſuram, & Ordines Minores conferre.

Sexto, ibi cap. 12. dicitur, quod nullus ad ſubdiaconatum ante vigeſimum ſecundum ætatis annum, nec ad diaconatum ante 23. nec ad Presbyteratum ante 25. promoueatur: etiam ſi ſint regulares; nec ſine diligenti examine ordinentur iſti, non obſtante quouis priuilegio.

Septimo, ibi c. 13. dicitur quod nemini etiam regulari, duo ſacri ordines eodem die conferantur.

Octauo, ibi c. 25. dicitur quod nullus etiam regularis audiat confeſſiones ſæcularium etiam ſacerdotum; niſi ſit parochus, vel ab Epiſcopo per examen ſi ei videatur, vel alias idoneus iudicetur. Et approbationem quæ gratis detur obtineat: & in omnibus prædictis expreſsè reuocantur regularium priuilegia, vt ibi patet.

Nono in ſe. 25. multa præcipiuntur regularibus reuocando eorum priuilegia in contrarium. *Primo*, in c. 2. dicitur. quod religioſi non habeant bona immobilia: imò nec mobilia, vt propria, vel nomine conuentus, ſed cõuentui incorporentur, & ſuperiori tradantur, ſed de hoc dixi lib. 1. c. 3. dub. 2. *Secundo*, in c. 3 præcipitur, quod non fundentur Conuentus ſine Epiſcopi licentia obtenta, ſed de hoc c. 9. dub. 1. *Tertio*, in c. 5 vetatur egreſſus Monialium à Conuentu, & ingreſſus ad eas, de quo dixi, l. 1. cap. 5. dub. 2. & 3. *Quarto*, in c. 6. ponitur modus ſeruandus in electionibus, ſcilicet per vota ſecreta: & non ſupplendo abſentium voces. *Quinto*, in c. 7. ponitur modus ſeruãdus in electione prælatę Monialiũ; ſcilicet quod eligatur non minor annis quadraginta: & quæ octo annis poſt profeſſioně expreſsã laudabiliter vixerit: & ſi nulla talis in Conuentu reperitur, ex alio Conuentu eiuſdě

ordinis eligi poteſt. Et ſi hoc incómodum præſidenti electioni videatur, ex his quæ ibi annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem rectè vixerint; Epiſcopo, vel alio, ſuperiore ſcilicet monialium conſentiente eligatur; & quod præſidés electioni, clauſtra monaſterij non intret, ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularium audiat, vel accipiat; ſed de hoc dixi lib 1. c. 5. dub. 1. *Sexto*, in c. 10. dicitur, quod Euchariſtia intra chorum, vel intra ſepta monaſterij monialium, & non in publica Eccleſia minime ſeruetur, non obſtante quouis priuilegio. *Septimo* in ca. 11. dicitur, quod in monaſteriis habentibus curam animarum, præter eas quæ ſunt de eorum familia, regulares & ſæculares iſtam curam exercentes ſubſint immediate in pertinentibus ad iſtam curam & ſacramentorum adminiſtrationem, iuriſdictioni, viſitationi & correctioni Epiſcopi in cuius diœceſi ſunt ſita; nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur, niſi de conſenſu Epiſcopi & præuio examine per eum, aut eius Vicarium faciendo: excepto monaſterio Cluniacéſi cum ſuis limitibus; & exceptis monaſteriis in quibus capita ordinum ſedem ordinariam principalem habent; & exceptis monaſteriis vbi Prælati regulares Epiſcopalem & téporalem iuriſdictionem in parochos, ac parochianos exercent; ſaluo tamen Epiſcoporum iure, qui maiorem in dicta loca, vel perſonas exercent iuriſdictionem. *Vbi not.* 1. non poſſe Epiſcopos viſitare ſacriſtias, paramenta, vaſa ſacra, altaria, Euchariſtiam in Eccleſiis regularium, quibus non incumbit cura animarum ſæcularium. Ita declarauit Congregatio Cardi. in tempore *Clem*. 8. vt refert Rod. in compendio. *Secundo not.* quod religioſi & Vicarij etiam ſæculares Eccleſiarum monaſteriis vnitarũ, in vacatione iſtarum Eccleſiarum non ſint vocandi ad concurſum per edicta iuxta Conc. Trid. ſed præſentati à Prælatis religioſorum approbentur ab ordinarii. Ita concedit *Sixtus* 5. *bu*. 22. *& in bu*. 24. cócedit, quod iſt Vicarij, ſeu parochi ſint ad nutũ amouibiles per monachos, & taxato eis ſeruientibus ſalario decenti, reliqui fructus monaſterio cedant. *Octauo*, in c. 12. dicitur quod cenſuræ & interdicta etiam ordinariorum mandante Epiſcopo, à regularibus in eorum Eccleſiis & publicentur & ſeruentur, & dies feſti ab Epiſcopo præcepti ſeruentur, etiam à regularibus. *Nono*, in c. 13. dicitur, quod Epiſcopus amota omni appellatione componat regularium controuer-

ſias, etiam circa præcedentiam In proceſſionibus exortas, & quod exempti omnes, tam clerici ſæculares, quam regulares & monachi, ad publicas proceſſiones vocati accedere compellantur: his tantum exceptis qui in ſtrictiori clauſura perpetuo viuunt: & exceptis etiam illis qui diſtant à ciuitate per dimidium milliare, vt declarauit Cōgregatio Card. in tempore Clem. 8. vt refert Manu. Rod. in compendio.

Decimo, in c. 14. dicitur, quod regulares extra clauſtra monaſterij ita notorie delinquentes, quod populum ſcandalizent, inſtante Epiſcopo à ſuperiore intra tempus ab Epiſcopo taxatum ſeuerè puniantur; ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat: ſin minus à ſuo ſuperiore ab officio priuetur, & reus ab Epiſcopo puniri poſſit.

Vndecimo, in cap. 15. dicitur, quod profeſſio regularium vtriuſque ſexus non fiat ante decimum ſextum annum expletum: & niſi habitu ſuſcepto per annum in probatione ſteterint, alias profeſſio ſit nulla.

Duodecimo, dicitur in cap. 16. quod renuntiatio nouitij vt valeat, fiat de licentia Epiſcopi, aut eius Vicarij: & infra duos menſes proximos ante profeſſionem; ac non aliter ſuum effectum ſortiatur, niſi profeſſione ſecuta: nec ante profeſſionem præter victum & veſtitum aliquid à parentibus, propinquis, vel curatoribus ex bonis nouitij monaſterio detur: ne ſic diſcedere nequeat, quia monaſterium totam, aut maiorem partem ſuæ ſubſtantiæ poſſideat: nec facilè ſi diſcedat recuperare poſſit. Et ſub anathemate præcipitur dantibus & accipientibus, ne hoc vllo modo fiat. Et quod abeuntibus ante profeſſionem omnia ſua reſtituantur, & ad hoc per cenſuras ſi opus ſit ab Epiſcopo compellantur, ſed de hoc dixi lib. 1. c. 8. dub. 3.

Decimotertio, in c. 19. præcipitur regularibus ne tranſeant ad laxiorem religionem: nec poſſit alicui concedi licentia ferendi occultè habitum ſui ordinis, de quo dixi lib. 1. cap. 7. dub. 4. & ſtatim in cap. 22. ſubditur, Hæc omnia & ſingula in ſuperioribus decretis contenta præcepit ſancta Synodus obſeruari in omnibus Cœnobiis, monaſteriis, collegiis, &c. non obſtantibus eorum priuilegiis, &c. Vbi illa verba, in ſuperioribus decretis contenta, loquuntur de decretis iſtius 25. ſeſſionis, non de aliis aliarum ſeſſionum: & ſic priuilegia decretis iſtius ſeſſionis contraria tantum reuocantur in illis verbis, *non obſtantibus eorum priuilegiis.* Ita Rod. in qq. reg. to. 1. q 8. art. 6.

Digitized by Google

Decimo 4. in ſe. 25. c. de refor. vetantur locationes bonorum Eccleſiæ anticipatis ſolutionibus in damnum ſucceſſorum.

Decimo quinto ibi c. 23. ſtatuitur de quarta funerali ſoluenda Cathedralibus & Parochialibus Eccleſijs, quæ ſolita eſt perſolui ante annos quadraginta, ſed de hoc dicetur latius infra c. 9. dub. 5. In prædictis ergo decretis expreſsè reuocantur regularium priuilegia. Et iſta tantum priuilegia ſic reuocata cenſentur contraria Con. Tri. de quibus fit ſermo quoties in confirmatione priuilegiorum regularium, excipiuntur priuilegia contraria Conc. Trid. Ita ſentiunt multi ſapientiſſimi quos refert & ſequitur Rod. in qq. reg. tom. 1. quæ 8. artic. 6.

Ex hoc ſequitur, quod licet in eodem Con. Trid. ſe. 23. c. 1. de refor. ſtatuatur; quod ordines celebrentur temporibus à iure ſtatutis: quia tamen ibi non reuocantur regularium priuilegia, quæ habent circa hoc, poſſunt religioſi juxta illa ordinari extra tempora ſtatuta pro ordinibus celebrandis: & ita declaratum eſt à Congregatio. Card. in tempore Greg. 13. de quo Rod. in compen. Nec iſta & ſimilia priuilegia cenſentur contraria illi decreto, nec per illud reuocari: cum lex generalis non reuocet priuilegium paucorum, quando de illo ſaltem in generali non fit expreſſa reuocatio juxta dicenda c. 6. dub. 1. & ita tenent multi ſapientiſſimi Theologi & Iuriſtæ, quos refert & ſequitur Rod. quam ſententiam, ait, ſecutus quidam Epiſcopus ordinauit extra tempora quoſdam religioſos.

Secundo ſequitur, quod licet in ſeſſ. 24. cap. 4. de reformatio ſtatuatur, quod non ſubdiaconus voce careat in cap. quia tantum ibi non reuocantur priuilegia religioſorum, nec eorum ſtatuta, aut conſuetudines, poſſunt religioſi, ſi circa hoc habent priuilegium, vocem abere prædictam, etiam non ſubdiaconi: & ita declarauit Congregatio Card. fratri Gaſpari Paraſelo generali Minimorum, anno 1573. quod ſcilicet Concilium non contrariatur conſtitutionibus regularium: ſi in aliquo ordine non ſubdiaconi de conſuetudine, conſtitutione, vel priuilegio ad actus capitulares admittantur.

10 Dubium ergo præſens procedit de priuilegijs modo explicato contrarijs Concilio Tridentino, *an per illud ſint adhuc etiam in foro conſcientiæ reuocata,* vnde ad hoc ſit

Digitized by Google

I. CONCLVSIO.

Prædicta priuilegia ſaltem pro foro externo, ſunt adhuc reuocata in dictis decretis, & clarius in bulla Paul. 4. quæ incipit, *In principiis Apoſtolorum ſede*. Secundò, quia quoties Pontifices poſt Conc. Trident. confirmant priuilegia regularium, addunt expreſſè, *Dum tamen non ſint contra Conc. Trid.* Ita confirmant priuilegia Minorum *Greg.* 13. *Bul.* 1. *& Clem.* 4. *Bul.* 9. ſic confirmat priuilegia Hieronymianorum & bul. 10. priuilegia Præmonſtratenſium, & bul. 21. & 22. priuilegia Benedictinorum. Et idem de aliis confirmationibus, vna excepta confirmatione *Greg.* 13. *Bul.* 26. priuilegiorum Societatis Ieſu, de qua dixi dubio quinto. Nec obſtat, quod *Pius V. Bulla* 7. quæ incipit: *Etſi mendicantium ordines*, multa concedit religioſis ex priuilegiis in Conc. Trid. reuocatis: quia poſtea *Greg.* 13. *in Bul.* 38. quæ incipit: *In tanta rerum, & negotiorum mole*, ſtatuit de prædictis, & aliis literis *Pij V.* de eiſdem rebus pro quorumlibet regularium ordinibus editis: eam diſpoſitionem, ac deciſionem haberi de cætero, quæ ſiue ex iure veteri, ſiue ex ſacris decretis Conc. Trid. ſiue alias legitime ante editionem dictarum literarum erat: ac ſi ipſæ non emanaſſent, ad quam diſpoſitionem illa omnia reducit.

II. CONCLVSIO.

Certiſſimum puto non poſſe religioſos vti etiam in foro conſcientiæ priuilegiis modo explicato contrariis Conc. Trident. Iſta concluſio eſt contra Manu Rodr. in qq. reg. tom 1. qu. 8. art. 9. vbi ſuam ſententiam probat ex quodam viuæ vocis oraculo *Pij V.* vbi *Pius V.* confirmat priuilegia Minorum pro foro conſcientiæ, & conſequenter aliorum religioſorum: etiam illa, quæ ſunt contra Conc. T id. Nec iſta conceſſio (ait Manuel) reuocatur à *Greg.* 13. loco cit. quia ibi (ait) tantum reuocantur literæ & conſtitutiones conceſſæ mendicantibus contrariæ Concil. Trid. ex quibus perturbatio inter Epiſcopos & religioſos ſolet oriri: at ex iſtorum priuilegiorum vſu in foro tantum conſcientiæ, nulla perturbatio oriri poteſt.

Secundò probat, quia in dicta bulla Greg. non reu ocantur (ait) viuæ vocis oracula, etiam contra Concil. Tridenr.

Digitized by Google

conceſſa: ſed ſolæ litteræ & conſtitutiones: ergo poſſunt religioſi in virtute viuæ vocis oraculi *Pij* prædicti, vti priuilegiis ſibi conceſſis, etiam contrariis Conc. Trid.

Sed iſtæ rationes nihil conuincunt; quia vt ait Lud. Lop. *in ſu. 1. p. cap. 8. de Bul. Greg. 13. in ſua Bulla* non tantum reuocat priuilegia ſcripta, & literas, ſed etiam reliqua indulta, etiam ſine literis expedita: dum dicitur, *quin etiam abrogamus omnia irritantia, & alia decreta. & quacumque alia noſtris ſtatutis, ordinationi & reductioni contraria:* ecce quomodo abrogantur quæcumque alia, &c. vbi per iſta verba ſatis intelligitur reuocatum illud viuę vocis oraculũ.

Secundo, quia *Greg.* 13. in dicta bulla etiam meminit confeſſionum audiendarum, pœnitentiarum iniungendarum à religioſis: quæ pertinent ad forum conſcientiæ. Et etiam, quia non fiunt iſta ita ſecrete, quin factum in publicum prodeat, & ad aures Epiſcoporum deueniat: ex quo oriuntur turbationes & lites. Has cupiens Papa vitare, & confeſſiones & iniunctiones pœnitentiarum, quæ in foro conſcientiæ fiebant ex indultis *Pij V.* contra decreta ſupra dicta Concil. Trid. conceſſas, voluit reuocare illas. Ex dictis patet noſtra concluſio, & argumentorum Manuelis ſolutio.

DVBIVM VII.

11 *An priuilegia regularium ſuſpendantur per bullam Cruciata in regno vbi iſta bulla prædicatur.*

Not. quod inter priuilegia regularium quædam conceduntur Prælatis regularium pro ſibi ſubditis: alia conceduntur religioſis pro ſibi ipſis, vt quod tali die lucrentur tales indulgentias: alia conceduntur religioſis pro ſæcularibus, vt quod poſſint eos abſoluere à talibus peccatis & cenſuris.

1. Concluſio. Quando in bulla, vel alibi ſuſpenduntur aut reuocantur omnia priuilegia, intelligitur de priuilegiis ſimilibus priuilegiis bullæ. Qualia ſunt priuilegia aſſiſtendi diuinorum celebrationi in tempore interdicti, eligendi confeſſorem, lucrandi indulgentias, edendi lacticinia, &c. Secus eſt de priuilegiis circa alias materias diſſimilibus illis quæ in bulla conceduntur. *Ita Aug. ver. excommunicatio, quinto, caſu 31. Fe. Pan. & alij quos refert & ſequitur Man. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 13. art. 23.*

Digitized by Google

2. Concluſio. Priuilegia conceſſa Prælatis religionum pro ſibi ſubditis,& quę conceduntur religioſis pro ſibi ipſis, non ſuſpenduntur in bulla: ſed potius ibi excipiuntur à generali ſuſpenſione priuilegiorum. *Et Leo* 10. *Bul.* 45. conceſſit,quod non intelligantur ſuſpenſa per bul. Cruciat. aut alias indulgentias,indulta cōceſſa quoad perſonas Minorū.

3. Concluſio. Priuilegia conceſſa religioſis pro ſæcularibus, non ſuſpenduntur in bul. Ita Rod. qq. reg.to.1.qu. 61. art.14.vbi retractat oppoſitum,quod docuerat in expoſitione Cruciatæ: & ait iſtam eſſe ſententiam ſapientiſſimorū, & patet,quia in bulla tantum ſuſpenduntur gratiæ conceſſę aut concedendæ alicui monaſterio,hoſpitali,vel alteri loco pio,vniuerſitati, confraternitati, aut alicui ſingulari perſonæ: ſed priuilegia iſta tertiæ concluſionis ſunt conceſſa ordinibus in eorum fauorem & authoritatem : ergo non ſuſpenduntur ; ſed poſſunt religioſi abſoluere ſecundum illa priuilegia, à peccatis & cenſuris, diſpenſare & commutare vota & iuramenta, licet ſæculares abſoluendi aut diſpenſandi, careant bulla Cruciatæ. Sicut etiam per ſua priuilegia, poſſunt religioſi in ſuis domibus miniſtrare Euchariſtiam fidelibus, etiam carentibus bulla Cruciatæ;quia licet hoc & alia priuilegia cedant in bonum ſæcularium, ſed immediatius & principalius,reſpiciunt authoritatem & fauorum religionum.*Si obiicias*,quòd in bulla tantum excipiuntur à generali priuilegiorum ſuſpenſione priuilegia conceſſa Superioribus regularium quoad ſibi ſubditòs : ergo manent ſuſpenſa priuilegia illis pro ſæcularibus conceſſa: *Ad hoc reſpondetur*, quod illud dictum bullæ, *exceptis gratiis,&c.conceſſis Superioribus mendicantium*,&c.non eſt exceptio gratiarum conceſſarum religionibus : cum iſtæ, vt dixi,non ſuſpendantur in bulla, ſed eſt exceptio ſuſpenſionis gratiarum, &c. conceſſarum monaſteriis, verbi gratia, indulgentia plenaria conceſſa viſitantibus noſtras Eccleſias in die *S.Dominici* patris noſtri,ſuſpenditur pro ſęcularibus, qui ſine bulla illam non lucrantur, non tamen ſuſpenditur pro religioſis, ſed ſine bulla lucrantur illam; & ita etiā declarauit *Leo* 10. inter viua ora,n. 19. quod ſcilicet per bullam, aut alias indulgentias reuocantes generaliter vel ſuſpendentes alia priuilegia, etiam mendicantium, non intelligantur reuocata, vel ſuſpenſa indulta,priuilegia & gratiæ conceſſæ quoad perſonas Fratrum Minorum de Obſeruantia, & quoad ſuſpendendum interdictum, in feſtis Sancto-

Digitized by Google

ctorum ſui ordinis: niſi de his ſpecificè & nominatim fiat mentio, hoc autem quomodo ſit intelligendum, dixi dub. 3.

DVBIVM VIII.

12 *An excommunicationes contra ſtatuta, priuilegia, benefactores, ſeruitores religioſorum, ſint valida & idem de aliis literis.*

1. Concluſio. Quæuis priuilegia & literæ obtentæ à Sede Apoſtolica contra religioſorum ſtatuta, ſunt nullæ. Ita conceſſit Ciſtercienſibus *Clem.* 4. *Bul.* 1.

2. Concluſio. Cenſuræ latæ contra priuilegia religioſorum ſunt nullæ, Ita conceſſit Minimis *Iul.* 2. *Bul.* 26.

3. Concluſio. Excommunicationes latæ contra benefactores vt ſic religioſorum, vel quia communicant cum religioſis, aut ab eis Sacramenta recipiunt, à quocumque ſint latæ, irritantur ab *Eug.* 4. *Bul.* 9.

4. Concluſio. Familiares ſeruitores religioſorum molentes in eorum molendinis, vel coquentes in eorum furnis, aut aliter cum religioſis communicantes, non poſſunt excommunicari in fraudem priuilegiorum religioſorum: & aliter factum eſt irritum. Ita conceſſit Ciſtercienſibus *Innocen.* 4. *Bul.* 26.

CAPVT IV.

De communicatione priuilegiorum.

SVMMARIVM.

Omnes religiones communicant in priuilegiis. n. 1.
Quomodo hæc communicatio ſit intelligenda. n. 2.
An aliæ religiones communicẽt priuilegiis Societatis Ieſu. n. 3.

DVBIVM.

1 AN *omnes religiones communicent in priuilegiis*, id eſt, an eo ipſo, quod alicui religioni conceditur aliquod priuilegium, cenſeatur aliis religionibus conceſſum.

1. Concl. Omnes religiones, etiam non mendicantes, communicant in priuilegiis; *Leo enim* 10. *Bul.* 13. communicauit, & de nouo conceſſit ordini Prędicatorum & illius

Eccleſiis & oratoriis,& iſta loca viſitantibus, & cōtribuentibus pro earū manutentione & ornatu,& domibus ipſis,generali,prouinciali,Priori,Fratribus,Sororibus,Monialibus, cōuerſis,oblatis,ac vtriuſq; ſexus perſonis de pœnitētia nominatis, & aliis perſonis eiuſdē ordinis: omnes & ſingulas gratias,cōceſſiones, indulgentias, remiſſiones peccatorum, prętogatiuas,fauores, immunitates, exemptiones, facultates,priuilegia & indulta ſpiritualia & tēporalia qualiacumque illa ſint, conceſſa ab ipſo, vel à ſuis prædeceſſoribus; & cōcedenda ab ipſo; vel à ſuis ſucceſſoribus coniunctim vel diuiſim, in genere vel in ſpecie,ordini Minorū,Auguſtinianorū,Carmelitarum,Seruorū S.Marię ac Minimorū & eorū Eccleſiis & oratoriis, ac ipſas Eccleſias & oratoria viſitantibus & domibus & præſidentibus, generalibus, Prouincialibus & Prioribus Cōuentualibus,Fratribus,Sororibus,Monialibus, conuerſis & oblatis, ac vtriuſque ſexus perſonis de pœnitentia, ſeu tertij habitus nuncupatis. Et licet per hoc priuilegium tantum communicentur ordini Prædicatorum expreſſe priuilegia Minorum, Auguſtinianorū, Carmelitarum, Seruorum B. Mariæ, ac Minimorum: tamen Clem.7. bul.2.communicat Minoribus priuilegia & gratias conceſſas, & concedendas mendicantibus, & non mendicantibus:& ſic Prædicatorū ordo, ac alij quibus Minorum priuilegia communicantur, gaudent eiſdem, per priuilegia communicationis, cum concedantur eis priuilegia Minorum, Auguſtinianorum,&c.qualiacumque illa ſint in genere, vel in ſpecie, coniunctim vel diuiſim conceſſa & concedenda. Prærerquam,quod *Iul.3. Bul.3.* conceſſit ordini Prædicatorum,domibus, Eccleſiis ac aliis locis eius,omnia priuilegia, ab ipſo & prædeceſſoribus conceſſa: aliis mendicantibus, aliiſque ordinibus, congregationibus, confraternitatibus, Fratribus, & perſonis, Eccleſiis,monaſteriis, domibus, & oratoriis, ac aliis locis piis. Hæc de priuilegiis communicationis Prædicatorum & Minorum.

Aliæ etiam religiones mendicantes habent ſimilia cōmunicationis priuilegia.Ita cōceſſit Auguſtinianis *Alex.6.* Bul. 12. & Carmel. *Sixt.* 4. *Bul.*37. & 38.& Minimis *Pius* 5. *Bul.* 19. & 20. vbi numerat illos inter mēdicantes.Et idē ſtatuit ibi de ordine Seruorum B. Mariæ,& de ordine Ieſuatarum, B. Hieronymi,ac de ordine Societatis Ieſu. Hos enim quatuor ordines facit mendicantes *Pius* 5. ibi: Et ſic gaudent priuilegiis aliorum mendicantium, religiones etiam mo-

Digitized by Google

nachales, & alij non mendicantes: habent etiam ſimilia priuilegia communicationis: ita conceſſit Benedictinis *Eug.* 4. *Bul.* 7. & Ciſterc. *Greg.* 13. *Bul.* 3. Carthuſienſibus *Greg* 11. *& Pius V*. vt refert Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 55. art. 8. & ordini S. Hieronymi *Pius. IV. & V. Sixtus V*. vt refert Rod. loc. cit. art. 6. & *Adri. Bul.* 4. fecit amplam communicationem pro fratribus & monialibus SS. Trinitatis & Redemptionis captiuorum: & pro Mercedariis *Leo* 10. & *Sixtus V*. vt refert Rodrig. art. 12. & refert in hac quæſtione alia priuilegia communicationis pro aliis religionibus etiam militaribus. *Item*, moniales Prædicatorum, vt conſtat ex priuilegio *Leo*. 10. citato in principio: & moniales minoribus ſubiectæ ex conceſſione *Bonif*. 8. *Bul*. 5. habent etiam ſimilia communicationis priuilegia cum mendicantibus, & non mendicantibus, etiam ſi dictæ moniales ſint tertiæ. Ita conceſſit. *Leo* 10. *Bul*. 16.

2 2. Concl. Communicatio priuilegiorum ſic intelligitur, quod ea quæ conceduntur, v. g. magiſtro generali ordin. Præd. cenſeantur communicata generalibus aliorum ordinum: & quæ conceduntur prouincialibus, vel prioribus, cenſeantur communicata ſimilibus Prælatis aliorum ordinum: & quæ conceduntur vni religioni, & feſtis eius, cenſeantur communicata aliis religionibus & feſtis eorum. Ita declarauit & conceſſit Prædicatorum ordini *Iul*. 2. *Bul*. 18. *& Sixtus* 4. *Bul*. 32. & ſic priuilegia & indulgentię conceſſæ pro feſtis Sanctorum ordinis Minorum, intelliguntur communicata Prædicatoribus pro feſtis ſuorum Sanctorum, non obſtante quod plures Sancti in vno, quam in alio ordine celebrentur.

3. Concluſio. In communicatione priuilegiorum non communicatur vſus vel non vſus priuilegij, ſed ius vtendi priuilegio; & ſic licet vnus non vtatur priuilegio multis conceſſo; non præiudicat aliis vtentibus illo. *Ita Panor. in cap. cum acceſſiſſent, de conſtit. & Silu. ver. priuilegium* § 11. Vnde priuilegia vni ordini conceſſa; quæ per cõmunicationem aliis ordinibus ſunt cõmunia, non omittuntur niſi legitimo tempore contra illa præſcribatur modo dicto cap. 3. dub. 2. vt habetur in c. *accedentibus, de priui*. Et cum contrariorum ſit eadem ratio; ſi aliquis ordo vtitur aliquo priuilegio, alius ordo, vbi contrarius viget vſus ſufficiens ad præſcriptionem contra tale priuilegium, non poteſt iuberi ex alterius vſu ad gaudendũ priuilegio præſcripto. Quod

Digitized by Google

enim à Papa impetratur per viam communicationis & extenſionis, eſt ius vtendi priuilegio; non tamen vſus, vel non vſus, cum in iſta non in iure, ſed in facto contingant.

Ex dictis ſequitur, Primò, quod cum *Pius IV.* ad inſtantiam Catholiciſſimi & prudentiſſimi Philippi 2. Hiſpaniarum Regis, de quo Rod. art. 9. & *Clem.* 8. *Bul.* 19. priuilegia ſpiritualia & temporalia cōceſſa vni monaſterio D. Hiero. communicauerit toti ordini: & idem *Clemens Bul.* 20. idem & eodem modo conceſſerit Præmonſtratenſibus: & in Bul. 21. & 22. gratiæ & priuilegia monaſterij Montis Serrati ordinis ſancti Benedicti, communicauerit toti ordini ſancti Benedicti, & ante hæc *Iul.* 2. *Bul.* 26. conceſſa vni monaſterio Minimorum, toti ordini communicauerit: conſequenter aliæ religiones per priuilegia communicationis eodem gaudent extenſionis indulto, ac ſi eis ſpecialiter concederetur: & ſic priuilegium conceſſum vni monaſterio noſtri ordinis Prædicatorum eo ipſo ad alia extenditur monaſteria eiuſdem ordinis: priuilegia tamen ſingulis religioſis conceſſa, non communicantur aliis etiam eiuſdem ordinis, alias tota religionis obſeruantia funditus euerteretur: & ſic quoad hoc manet in ſuo robore declaratio *Leonis* 10. quod fratres ordinis heremitarum gaudeant priuilegiis generaliter conceſſis congregationibus, perſonis & locis congregationum, non domibus & perſonis particularibus congregationum, ſeu ordinum conceſſis. Ita in ſupple. conceſſ. 157. & Rod. art. 8.

Secundo ſequitur, omnes religioſos gaudere omnibus priuilegiis Societatis Ieſu per priuilegia communicationis: 3
cum in illis communicentur priuilegia conceſſa & concedenda. *Nec obſtat,* quod quando *Leo* 10. & *Iul.* 3. conceſſerunt, verbi gratia, Prędicatoribus priuilegium communicationis, ordo Societatis nondum erat fundatus, ratione cuius aliqui tenent communicationem iſtam non extendi ad priuilegia concedenda ordinibus nondum fundatis; ſed ad concedenda ordinibus iam tunc exiſtentibus. *Ad hoc reſpondetur,* quod poſtea *Pau.* 4. *Bul.* 1. pro Minoribus: & Pius 4. Bul. 2. pro eiſdem: & Pius 5. Bul. 7. pro mendicantibus: & *Greg.* 13. *Bul.* 1. pro Minoribus; & Bul. 10. pro Ciſterciēſibus: & Bul. 13. 14. & 15. pro aliis ordinibus: & *Sixt.* 5. *Bul.* 14. 18. 19. & 20. approbarunt & de nouo conceſſerunt priuilegia dictorum religioſorum: quando iam ordo Societatis erat fundatus, & poſt hæc *Greg.* 14. *Bul.* 3. determinauit ordinem

Ciſtercienſium frui poſſe priuilegiis Societatis : dum ei concedit communicationem omnium priuilegiorum omnium ordinum : & vt refert Rod. loco cit. art. 7. idem *Greg.* 14. ſpecialiter conceſſit ordini Crucifigerorum, vt fruantur priuilegiis Societatis. Et ſic aliæ religiones gaudent illa conceſſione, cum communicent in priuilegiis Ciſtercienſium & Crucifigerorum. Ex quo patet, quod ſi ante *Greg.* 14. conceſſum fuit Societati Ieſu aliquod priuilegium, tollendo eius communicationem pro aliis ordinibus, tamen iam per dictam communicationem, & extenſionem *Greg.* 14. manet communicatum: cum abſolute à *Greg.* 14. concedantur & communicentur omnia priuilegia Societatis prædictæ abſque vlla reſtrictione.

Tertio ſequitur, quod licet religioſi Societatis Ieſu non poſſint vti ſuis priuilegiis, niſi à præpoſito generali, vel ab alio per ipſum deputato eis communicentur, prout illis conceſſit *Greg.* 13. cuius indulti tenorem refert Man. Rod. art. 5. probabile tamen eſt poſſe vti talibus priuilegiis Societatis alios religioſos abſque eo, quod à ſuis generalibus, vel ab aliis ſibi communicentur. Ita tenet Rod. & patet, quia *Greg.* 14. conceſſit Ciſtercienſibus & Crucifigeris communicationem priuilegiorum Societatis abſolute : & abſque dicta dependentia, & nobis etiam abſolutè, ac ſi eſſet noſtra conceduntur, per communicationem ſine reſtrictionibus quibus ab aliis ordinibus ob eorum peculiare regimen ſunt à Papa impetrata.

CAPVT V.

De priuilegiis regularium circa Sacramenta.

Circa Baptiſmum.

SVMMARIVM.

Quibus competat ſolemniter baptizare. n. 1.
Religioſi in Indiis poſſunt baptizare & alia Sacramenta ſicut parochi miniſtrare. n. 2.
In ſuis tamen Eccleſiis, & non alienis. n. 3.
Et in baptiſmo licite vtuntur Chriſmate 4. annorum. n. 4.

DVB.

Digitized by Google

DVBIVM I.

An religioſi poſſint baptizare.

Et non eſt ſermo de Baptiſmo in neceſſitate: certum eſt enim licere tunc cuilibet etiam infideli, & non baptizato, viro, vel fœminæ baptizare, *vt docet D. Tho.3 p.q.67.art.3. & 4.* ſed ſermo eſt de Baptiſmo extra caſum neceſſitatis.

1. Concl. Stando in iure diuino, cuilibet ſacerdoti etiam monacho cōpetit ex officio baptizare. *Ita D. Tho. art.2. & intelligitur ex c. diaconos, d.93.* Et patet quia ſoli ſacerdotes conſecrantur ad conficiendū Euchariſtiam, quæ eſt Sacramentum Eccleſiaſticæ vnitatis: ergo ad ſolum ſacerdotem ſpectat conferre Baptiſmum quo homo fit particeps Eccleſiaſticæ vnitatis, & acquirit ius accedendi ad menſam Dei. 1

2. Concl. Stando in iure communi canonico, ſoli parocho competit ex officio baptizare. Ita in cap. *placuit, 16.q.1.* vbi dicitur hoc eſſe miniſterium parochi, & non alterius etiam ſacerdotis: ergo peccat mortaliter ſacerdos qui baptizat inuito parocho & volente baptizare: cum vſurpet eius officium in re graui. *Ita Soto, cum communi ſent. d. 4. q. 1. art. 3. conc. 3.* non tamen eſt excommunicatus vel irregularis, cum nulla talis pœna imponatur in iure iſti delicto.

3. Concl. Cuilibet ſacerdoti etiam monacho, imo & diacono poteſt à parocho committi, vt etiam extra neceſſitatem, & cum ſolēnitate baptizet. *Ita in c. diaconos, d. 39.* & ſi obiicias quòd in c. *placuit 16.q.1.* prohibentur monachi baptizare: ad hoc reſp. quod intelligitur ſine licentia parochi.

4. Concl. Religioſi Indiarum poſſunt ibi omnia ſacramenta infidelibus & nouiter conuerſis miniſtrare. Ita conceſſit *Leo 10. Bul.* 3. duobus fratribus Minoribus euntibus ad Indos. *Et Adria. 6. Bul.* 1. concedit prouincialibus & religioſis quibus ipſi cōmiſerint, poſſe baptizare filios etiā Hiſpanorum, & alios citra neceſſitatem cum limitationibus ibi poſitis, vtpote concedit iſtis, vbi non ſint Epiſcopatus creati, vel ſi creati ſint infra duas dietas ipſi, aut officiales eorū inueniri non poſſint; tam quoad ſuos fratres & alios cuiuſuis ordinis, vbi ſunt deputati, ac ſuper Indos ad fidem conuerſos, quam ad alios Chriſticolas ad dictum opus eoſdem mittentes, omnimodam authoritatē ſuam in vtroque foro habeant, tantam quantā ipſi, & per eos deputati de fratribus 2

Digitized by Google

ſuis iudicauerint opportunam, & expedientem, pro cõuerſione dictorum Indorum & manutentione, ac profectu eorum & aliorum præfectorum, in fide Catholica, & obedientia Sanctæ Romanę Eccleſiæ viuentium. Et quod dicta authoritas extendatur etiam quoad omnes actus Epiſcopales exercendos, qui non requirunt ordinem Epiſcopalem. Idem poſtea cõceſſit *Pau.* 4. inter viua orac. Fratribus Prędicatoribus de Mexico, de Chiapa, & de Peru: vt fidem fecit Cardinalis Alexandrinus, qui fuit poſtea electus Papa *Pius V.* Et confirmauit omnia ſuorum prædeceſſorum priuilegia pro Indorum conuerſione. Præſertim, quod poſſint fratres mendicantes omnia Sacramenta miniſtrare infidelibus & nouiter conuerſis: & de nouo roborauit Apoſtolica authoritate non obſtantibus, &c. & ſic manent roborata priuilegia Leo 10. & *Adria.* 6. & idem poſtea conceſſit dictus *Pau.* 4. inter viua ora. cuidam religioſo ordinis Minorum.

3 5. Concluſio. Religioſi Indiarum non debent baptizare in aliena parochia, alias confunderetur Eccleſiaſticus ordo cõtra ſacros canones in c. *peruenit* 11. *q.* 1. ſed in ſuis Eccleſiis debent baptizare, nec aliter colligi poteſt ex dictis priuilegiis. Numquam enim Papa in generali conceſſione, viſus eſt alicui præiudicare: imo & *Pius* 5. *Bul.* 4. conceſſit religioſis Indiarum, vt in ſuis monaſteriis & locis ſibi deputatis ibidem, poſſint baptizare, & alia Sacramenta, ſicut parochi miniſtrare; quo priuilegio gaudent omnes prouinciæ Indiarum, & ſic religioſi omnes in ſuis Eccleſiis, & locis ſuorum monaſteriorum poſſunt baptizare, non tantum Indos ſubditos, ſed etiam non ſubditos: & ita eſt obſeruatum, vt teſtantur viri graues.

DVBIVM II.

An dicti religioſi poſſint vti in Baptiſmo, Oleo ſancto & Chriſmate antiquo.

1. Concl. Licet chriſma & oleum catechumenorum & infirmorum ſit quotannis in die cœnæ conficiendum & vetus combutendum, vt dicitur in c. *literis, de conſ. d.* 3. non tamen debet vetus comburi quouſque nouum ſit allatum. Nam præoccupãte morte poteſt ſacerdos veteri chriſmate baptizare: nam licet ſit peccatum mort. *ſecundum Nauar. in man. c.* 25. *n.* 75. *& glo. in c. quoniam, de ſententia excommu-*

Digitized by Google

nicationis, vti dictis materiis veteribus, ex natura rei, ſecus eſt in articulo mortis. *Ex quo ſequitur* licere ſemper vti veteri chriſmate in Baptiſmo paruulorum, ſi nondũ venit nouum: cum iſti ob eorum teneram ætatem ſemper ſint in periculo mortis: & ob hoc mandatur iam quod in omni tempore anni poſſint pueri baptizari, quod olim non licebat extra tempora ab Eccleſia ſtatuta, niſi in articulo mortis.

2. Concluſio. Religioſi in Indiis ex conceſſione *Leo.10. Bul.3.* poſſunt vti oleo & chriſmate trium annorum, imo & quatuor annorum, ex conceſſione *Greg.13.* vt refert. Rod. in qq. reg. tom.1. q.31. art.5. quia in iſtis partibus oleum & balſamum difficile habentur.

CIRCA EVCHARISTIAM.

SVMMARIVM.

An & quando liceat religioſis Euchariſtiam miniſtrare. n. 1.
An id liceat eis in paſchate. n. 2.
Vel in articulo mortis. n. 3.

DVBIVM III.

An liceat religioſis Euchariſtiam fidelibus miniſtrare: & 1 non eſt ſermo de articulo mortis: tunc enim abſente parocho aut nolẽte eam miniſtrare illud licet cuilibet ſacerdoti; imo ſacerdote deficiente aut nolente Euchariſtiam conferre, id poteſt diaconus. *Ita Soto, d.13. quæſt.1. art.4. quem ſequitur Suarez 3. part. diſp.72. ſec.1. & Man. Rod. in qu. reg. tom.1. q.56. art.8. contra Card. & Silu. quos refert & ſequitur Nauar. in manu. c.21. n.52.* Sermo eſt hic de miniſtratione Euchariſtiæ extra mortis articulum.

1. Concluſio. Stando in iure diuino, omni & ſoli ſacerdoti competit Euchariſtiam miniſtrare: *vt late probat D. Thom. 3. p. q. 82. art. 3.*

2. Concl. Stando in iure communi canonico ſoli parocho ex officio competit Euchariſtiam miniſtrare. Patet ex *Clem. 1. de priui.* vbi etiam excommunicantur religioſi Euchariſtiam, Extremam-Vnctionem miniſtrantes, vel matrimonia ſolemnizantes, ſine parochi licentia ſpeciali, vel generali iuxta declarationem *Eugen. 4.* vſu etiam comprobatam: de qua fit mentio in ſupplem. conceſſ. 4.

Digitized by Google

Secundo, quia Sacramentorum adminiſtratio (vt ait Soto) eſt actus iuridicus: ergo, qui adminiſtrat illa, debet habere iuriſdictionem, ex iure communi, vel priuilegio, vel ex commiſſione conceſſam in eos quibus illa miniſtrat.

3. Concluſio. Religioſi ex priuilegio poſſunt vbique, ſaltem extra tempus Paſchæ, Euchariſtiam fidelibus miniſtrare: quia *Nico. 5. Bul. 2. & Sixtus 4. Bul. 11.* conceſſerunt Minoribus, vt quorum confeſſiones audierint, eiſdem Euchariſtiam miniſtrent in omni tempore, excepto die Paſchatis Reſurrectionis. Et poſtea *Leo 10.* inter viua ora. extendit illam conceſſionem ad omnes religioſos ſacerdotes: imo & poſtea *Iul. 2.* vt habetur in ſupplem. conceſſ. 160. de qua Rod. loco cit. art. 3. conceſſit Minoribus, vt in ſuis Eccleſiis quoties opus ſit miniſtrent, vel miniſtrare faciant Euchariſtiam. Et ſic ſacerdotes ſæculares de licentia religioſorum in iſtorum Eccleſiis, idem præſtare poſſunt, quoties religioſis illud facere licet. *Ita Med. in ſum. lib. 1. c. 11. §. 13. & Enriq. tom. 2. de Euchar. lib. 7. n. 1.* Vide quando poſſunt religioſi vti iſti priuilegiis, etiam extra ſua loca, ſup. c. 6. dub. 5. conc. 5.

DVBIVM IV.

2 *An liceat religioſis miniſtrare in Paſchate Euchariſtiam fidelibus.* Et ſumitur modo Paſcha pro toto tẽpore ab Eccleſia taxato, ad communionem annualem, ſcilicet à Dominica in Ramis, vſque ad Dominicam in Albis incluſiue.

1. Concl. Licet religioſis miniſtrare, etiam in Paſchate, & in articulo mortis, omnia ſacramenta familiaribus & ſeruitoribus actualiter religioſis ſeruiẽtibus, & intra monaſteria, aut loca religioſorum commorantibus: & ſub eorum obedientia viuentibus. Patet ex conceſſione *Clemen. 4. & Sixti 4.* pro Benedictinis, vt habetur in monu. ord. conceſ. 315. & cõfirmatur hoc à Conc. Tr. ſeſ. 24. c. 11. reſpectu iſtorum ſic ſeruientium; vbi etiam à iuriſdictione ordinarij eximũtur: licet ſit ibi reuocata dicta conceſſio reſpectu familiarium extra ſepta, ac domos religioſorum cõmorantium, quibus in dictis priuilegiis etiam erat conceſſum recipere dicta Sacramenta à religioſis tunc. *Secundo*, conſulti Cardinales in tempore *Greg. 13.* vt refert Manu. Rod. in compend. an Prælati regularium poſſint audire cõfeſſiones ſæcularium qui ſunt de ſua familia; aut alias deſeruiunt in eo-

Digitized by Google

rum monaſteriis, abſque licentia & approbatione Epiſcoporum: & ſimiliter confeſſores aliorum religioſorum idem poſſint, reſpondet ſic *Congr. Conc. cenſuit dictos religioſos audire poſſe confeſſores ſæcularium; qui ſint de ſua familia & continui commenſales, non tamen eorum qui deſeruiunt in eorum monaſteriis: & idem eſt de Euchariſtia, & extretrema vnctione.* Vide c. 6. dub. 1.

2. Concluſio. Licet religioſis miniſtrare etiam in Paſchate, Euchariſtiam fidelibus communicantibus ob deuotionem: nam quando in dictis conceſſionibus excipitur communio Paſchalis, ſermo eſt de communione impletiua præcepti communionis: hæc enim ſiue fiat in Paſchate, ſiue intra dies taxatos pro impletione præcepti communionis, debet fieri in propria parochia, vt ait Sua. 3. p. diſ. 82. ſeſſ. 2. Secus ſit de communione quæ fit ob deuotionem, hæc enim etiam in Paſchate licitè fit in Eccleſiis religioſorum: cont. Nau. in Man. c. 21. n. 52.

3. Concluſio. Licet religioſis miniſtrare fidelibus in ſuis Eccleſiis Euchariſtiam in Paſchate, etiam ad implendum præceptum communionis. Ita conceſſit fratribus de Guadalupe *Nic.* 5. & *Iul.* 2. vt habetur in compend. iſtius ordi. §. 2 & 6. & eiſdem conceſſit *Pau.* 3. inter viua orac. quod tam intus, quam extra in oratoriis, grangiis, & locis monaſterij, non contradicente Priore, vel Vicario, in abſentia Prioris poſſint miniſtrare Euchariſtiam, etiam in Paſchate ſubditis monaſterij, & ab eo dependentibus & illuc confluentibus vtriuſque ſexus: licentia curatorum, vel rectorum, vel locorum diœceſanorum minime requiſita, & ſic Eccleſiæ præcepto ſatisfaciant, non obſtantibus contrariis quibuſcumque; &c. *Ita in compend. iſtius ordinis, ti. Euchariſt. Sacrament.* §. 6. Et cum hoc & alia priuilegia vni monaſterio D. Hiero. conceſſa, ſint toti ordini communicata, iuxta dicta c. 4. aliis ordinibus cenſentur communicata.

Nec iſta priuilegia ſunt per non vſum reuocata: tum quia priuilegia Minorum, & conſequenter aliorum ordinum, ſunt à *Pio* 4. *Bul.* 2. confirmata ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis, quæ verba vt ait Rodr. in qq. reg. tom. 1. qu 8. art. 3. confirmant priuilegia per non vſum reuocata, non tamen aliter reuocata, iuxta dicta cap. 3. dub. 2. tum etiam, quia idem Papa non tantum confirmauit; ſed & de nouo conceſſit dicta priuilegia: & ſic de nouo robo-

Digitized by Google

ceſſit Minoribus per communicatione, priuilegia dicta, *Nic. 5. Iul. 2. & Pau. 3.* Tum potiſſime, quia *Pau. 5.* confirmauit, & de nouo roborauit priuilegia Minorum & Prædicatorum, etiam per non vſum reuocata iuxta dicta c. 3. dub. 5.

DVBIVM V.

3 *An liceat religioſis miniſtrare Euchariſtiam fidelibus in art. mortis.*

1. Concluſio negatiua, in ſententia aſſerente non licere religioſis miniſtrare Euchariſtiam fidelibus in Paſchate, eo quod talis communio eſt impletiua præcepti: cum etiam ſumptio Euchariſtiæ in articulo mortis ſit etiam impletiua præcepti. Ita Suarez ſec. 2. dub. vlt. & ait eſſe comunem ſententiam, & refert. priuil. Pau. 3. conceſſum Societati Ieſu, vbi illis concedit poſſe Euchariſtiam fidelibus miniſtrare, excipiendo communionem in Paſchate, & in artic. mort.

2. Concluſio. In ſententia aſſerente licere religioſis miniſtrare fidelibus Euchariſtiam in Paſchate, idem videtur dicendum de miniſtratione Euchariſtiæ in art. mort. maxime, quia *Leo 10.* loco citato dub. 3. tantum excipit communionem Paſchatis.

CIRCA MISSAM.

SVMMARIVM.

An liceat religioſis celebrare ante & poſt horam ab Eccleſia ſtatutam. n. 1.

An liceat eis celebrare extra Eccleſiam. n. 2.

Satisfaciunt recitando collectas pro miſſis vſque ad nouem & quando. n. 3.

Soli Ordini Prædic. licet ſolemnizare feſtum Corporis Chriſti dominica infra Octauas. n. 4.

Veſtes ſacerdotales & Corporalia benedicuntur à Prælatis regularium. n. 5.

Ab eiſdem calices conſecrantur, Chriſma conficitur in ſuis terris & Eccleſiæ conſecrantur & reconciliantur. n. 6.

Digitized by Google

DVBIVM VI.

An liceat religioſis Miſſas celebrare ante horam & poſt horam ab Ecleſia ſtatutam. I

1. Concl. Interſtitium temporis intra quod eſt Miſſa celebranda, eſt ab initio auroræ vſque ad meridiem: *vt communiter docent Doctores cum D. Tho. 3. p. q. 83. art. 2. ad 4.* & initium auroræ eſt initiũ crepuſculi diei, & prima lucis irradiatio, & adhuc moraliter taxetur: licet enim crepuſculum non ſit æquale in omni tempore, tamen in omni tempore licet incipere Miſſam hora & dimidia ante ortum ſolis. *Ita tenet Suarez, 3. p. diſt. 8. ſec. 4 & Led. c. 19. de Euch.*

2. Concl. Religioſi ex cauſa rationabili, poſſunt Miſſam celebrare ante horam & poſt horam ab Eccleſia ſtatutam. Ita conceſſit Minoribus *Sixt.* 4. inter viua ora. & *Pius* 5. etiã inter viua ora. cõceſſit generali Minorũ poſſe cõcedere ſuis religioſis licentiam celebrandi Miſſas per vnam horã ante aurorã: & *Alex. 6. Bul. 13.* cõceſſit Benedictinis Montis Serrati, poſſe in ſuo monaſterio celebrare Miſſas immediate poſt duas horas poſt mediam noctem. Et *Leo 10.* inter viua orac. conceſſit Minoribus poſſe de licentia ſuorũ Superiorum, illicò poſt matutinum Miſſam celebrare, & poſt meridiem, quando itinerando non potuerunt venire ad locum, vbi commode celebrent, vel Miſſam audiant, maxime in feſtis. Item *Eug. Bul. 11.* conceſſit Cæleſtinis itinerantibus poſſe Miſſas celebrare, vſque ad nouam excluſiuè. Imo inter viua ora. abſolutè cõcedit Minoribus poſſe Miſſas ſine ſcrupulo celebrare vſque ad nonam. Item *Greg.* 13. *Bul.* 22. conceſſit religioſis Societatis poſſe Miſſas celebrare, de licentia ſui generalis, vel alterius ab eo deputati, ante auroram circa lucem, & infra horam poſt meridiem, itineris, aut alterius legitimi impedimenti exiſtente cauſa legitima.

DVBIVM VII.

An liceat religioſis extra Eccleſiam celebrare. 2

1. Concluſio affirmatiua. Ita Soto d. 13. qu. 2. art. 1. & de Prædicatoribus & Minoribus habetur in cap. in his de priuilegiis.

2. Concl. Licet religioſis Miſſas celebrare in grangiis, & aliis locis monaſterij. Ita conceſſit Prædicatoribus *Sixtus 4. Bul.33. & Iul.2. Bul.20. & Innoc.4. Bul.24. & Alex. 7. Bul.14.* conceſſit Ciſtercienſibus poſſe in grangiis & aliis locis monaſterij capellas, Eccleſias & oratoria conſtruere, vbi ſine licentia ordinarij, vel alterius, poſſint Miſſas & diuina officia celebrare, & vaſallorum, colonorum, incolarum ibi commorantium, confeſſiones audire, pœnitentias iniungere, Euchariſtiam & alia Sacramenta ſine parochiæ præiudicio, per monaſteriorum Abbates, & ſuos monachos ad id deputatos miniſtrare: & per parochiæ præiudicium intelligitur, quoad exactionem decimarum & primitiarum, quæ ſolent clericis exhiberi: ſi enim in hoc nullum ſequitur clericis præiudicium, poſſunt religioſi prædicta exercere. Ita declarauit *Sixtus* 4. vt habetur in li. monu. ord. conceſ. 465.

Si obiicias ex Con.Tri.ſeſ.22.decr. de obſer.in Miſſa, vbi præcipitur Epiſcopis, ne patiantur Miſſas celebrari, etiam à regularibus, in domibus priuatis, & omnino extra Eccleſias & oratoria ad diuinũ cultũ dedicata, deſignanda & viſitanda ab eiſdẽ Epiſcopis: *Ad hoc reſpondetur*, quod ibi tantum intenditur, quod in domibus priuatis non erigantur oratoria, ſine approbatione ordinarij, vbi Miſſa celebretur. Secus eſt de grangiis monaſteriorũ: vbi ſicut in eorum infirmariis erigi poſſint oratoria, & patet ex contex. dũ dicitur, nõ patiantur Epiſcopi vt Miſſę celebrẽtur etiam à regularibus, omnino extra Eccleſiã: Oratoria enim & altaria portatilia in grangiis & infirmariis religioſorũ erecta, non cẽſentur eſſe omnino extra Eccleſiam: quia ſecundum DD.communiter, nomine Eccleſiæ monaſteria intelliguntur. *Ita Man. Rod. in qq. reg. tom. 2. qu.*75.*art.*1.*Et confir.* quia *Eug.4.* vt habetur in compen.Ciſter.ti.grangiæ.§.2.conceſſit, iſtorum grangias ſicut & Eccleſiarum atria, prauorum hominum incurſu & violentia, debere eſſe liberas & quietas. Ita vt nemo in eis poſſit hominum capere ſpolium & ruinam exercere præſumat: & hoc in virtute Spiritus Sancti inhibendo ſtatuit: ergo non debemus de iſtis grangiis iudicare, ſicut de domibus priuatis: vbi Concilium vetat diuinorum celebrationem: cum domus priuata non gaudeat prædicta immunitate, & *Leo.* 10. vt habetur in ſupplem. conceſſione 186. conceſſit, quod infringentes, aut violentiam facientes, in Eccleſiis, aut locis religioſorum, ſint excõmunicati; nec

Digitized by Google

poſſint abſolui, niſi à Papa, aut à conſeruatoribus religioſorum: grangiæ autem inter loca religioſorum computantur.

3. Concluſio. Licet religioſis in caſtris & arcibus, ad quæ ob bella confugiunt, altare portatile erigere, & ibi Miſſas & officia diuina celebrare, ſaluo iure parochialium Eccleſiarum, & cuiuſuis alterius. Ita conceſſit Ciſterc. *Vrb.* 5. *Bul.* 1.

4. Concluſio. Religioſi vbique etiam in priuatis domibus ſæcularium poſſunt Miſſas celebrare. Ita conceſſit Minoribus *Sixtus* 4. *Bul.* 14. *&* *Alexand.* 6. inter viua ora. conceſſit eiſdem, poſſe Miſſas celebrare in cameris ſecularium, & in plateis, dato, quod non videantur loca honeſta: quia in cameris ſæcularium dormiunt coniugati, & in plateis fiunt multa prophana.

Si obiicias decretum Concil. Trident. ſupra relatum: ad hoc Nauar. *in Manu. c.* 25. *n.* 8. *&* alij dicunt dicta priuilegia eſſe reuocata per hoc decretum; at Rod. *in qq. reg. to.* 1. *q.* 28. *art.* 3. tenet oppoſitum, ſed ad hoc dico, quod Concilium aliquo modo reuocat iſta priuilegia: licet enim religioſi antequam ab Epiſcopo moneantur; poſſint vti dictis priuilegiis, non tamen poſt monitionem; quia in Concilio ſic dicitur, *non patiantur Epiſcopi; quod ſacerdotes etiam regulares in domibus priuatis, & omnino extra Eccleſiam, vel oratoria &c. celebrent:* ergo dum Epiſcopi illud non vetant, poterunt religioſi ibi celebrare. Secus tamen erit poſt prohibitionem cum ibi expreſſè reuocentur contraria priuilegia, etiam religioſorum. Ex dictis patet à fortiori licere religioſis celebrare iuxta dicta priuilegia in Eccleſia violata; nec hoc vetatur in dicto decreto Conc. Trident. ſed celebratio in domibus priuatis & omnino extra Eccleſiam.

Not. 1. quod *Iul.* 2. *Bul.* 28. conceſſit generali Minorum, 3
qui tunc erat, poſſe diſpenſare, vt valeant collectæ pro miſſis vſque ad nouem, tam pro Eccleſiarum fabricis, quam pro aliis fratrum neceſſitatibus, quando inuenerit conuentus ita grauatos multitudine Miſſarum, vt eas celebrare non poſſint, applicando etiam porrigentibus talium eleemoſynas Miſſarum, alia ſuffragia, beneficia & ſatisfactiones. Et poſtea *Leo.* 10. anno 1513. in conſtitutione quæ incipit. *Expoſcit dilectorum:* idem extendit & conceſſit cuilibet generali dicti ordinis pro tempore exiſtenti, vt refert Paraſellus in lib. priui. fol. 45. & 58.

Secundo, not. quod licet *Greg.* 13. conceſſerit omnibus religionibus, poſſe celebrare ſolemniter cum proceſſione fe-

Digitized by Google

ſtum SS. Corporis Chriſti in Domini, infra octauas eiuſdem ſolemnitatis, reuocando priuilegium *Pij 5.* noſtro Prædicatorum ordini conceſſum: vbi ſoli noſtro ordini illud concedebatur, vt videre eſt in bul. 39. *Greg.* 13. tamen poſt hæc *Clem.* 8. noſtro ordini maximè affectus, in bulla quæ incipit: *Dudum felicis recordationis Pius Papa* 5. edita die 8. Martij, anni 1592. & habetur authenticatum tranſumptum illius bullæ in Conuentibus noſtri Ordinis, reuocat bullam *Greg.* & ſoli noſtro Prædicatorum Ordini concedit, poſſe tunc dictum feſtum celebrare, & poſſe tunc deferre Euchariſtiam per vicos & plateas, & per loca à nobis electa: & concedit indulgentiam plenariam aſtantibus tali ſolemnitati: & merito hoc noſtro ordini conceditur, ex eo quod noſter Doctor Angelicus *D. Thomas* officium de SS. Euchariſtiæ Sacramento, ab omni Eccleſia receptum & decantatum, & tot diuinis refertum ſententijs, diuino numine in lucem protulit.

DVBIVM VIII.

An liceat regularibus benedicere veſtes ſacerdotales & corporalia.

5 1. Concluſio. Religioſi ſacerdotes, poſſunt benedicere omnes veſtes ſacerdotales. Ita conceſſit *Sixtus* 4. Minoribus inter viua ora.

2. Concluſio. Prælati regularium, & iſtis abſentibus eorum vicarij, & qui habent principale regimen monaſterij: poſſunt benedicere non tantum veſtes ſacerdotales, & alia ornamenta Eccleſiæ, ſed etiam corporalia. Ita conceſſit Minoribus pro veſtibus & corporalibus pro eorum vſu tantum, *Leo* 10. *bul.* 6. *ſed Pius* 5. *& Innoc.* 8. *pro Hier.* idem abſolute, & ſine vlla limitatione conceſſerunt: vt refert Rod. in qq. reg. to. 1. q. 16. art. 2.

Not. poſſe religioſos, etiam laicos, tangere calices & corporalia, cum reuerentia tamen. Ita conceſſit *Sixt.* 4. inter viua ora. poſſunt etiam lauare corporalia, & alia Eccleſiaſtica ex conceſſione *Calix.* 3. inter viua ora. & idem *Sixtus* conceſſit etiam monialibus ſub clauſura, & in congregatione viuentibus; poſſe tangere corporalia & purificatoria prius à religioſis lota.

Digitized by Google

DVBIVM IX.

An liceat religioſis conſecrare calices, benedicere & reconciliare Eccleſias & chriſma conficere.

1. Concluſio. Prælati regularium poſſunt conſecrare calices & patenas ſuorum Monaſteriorum, grangiarum & beneficiorum. Ita conceſſit Benedictinis *Iul.* 2. *bu.* 25. imò iuxta conceſſionem *Innoce.* 8. *bu.* 5 factam Abbati Ciſterc, & alijs primis coabbatibus dicti Ordinis, & iam communicatam per *Gregor.* 14. *bu.* 3. omnibus Abbatibus dicti Ordinis, poſſunt conſecrare calices etiam extraneos. 6

2. Conclu. Prælati regularium poſſunt in ſuis terris conficere chriſma. Ita conceſſit *Vrba.* 2. *bu.* 1. Nec hoc priuilegium ſicut nec alia primæ concluſionis, ſunt reuocata per non vſum. Tum quia vt priuilegium per non vſum reuocetur, requiritur notitia talis priuilegii, & non vſus centum annorum: iuxta dicta ca. 3. dub. 2. Tum etiam, quia iuxta dicta cap. 3. dub. 5. priuilegia per non vſum reuocata, iam ſunt per *Paulum* 5. reualidata.

3. Concluſio, Prælati regularium poſſunt conſecrare Eccleſias, vel altaria chriſmate ſacro ab aliquo antiſtite Catholico recepto. Ita conceſſit *Innocen.* 8. & *Vrba.* 2. locis cit. & licet poſtea *Leo* 10. vt dixi c. 3. dub. 5. ſtatuerit, quod Eccleſiæ, vel altaria religioſorum conſecrentur & benedicantur ab Epiſcopo diœceſano, niſi bis, vel ter, cum inſtantia & debita reuerentia requiſitus, venire recuſaſſet (per quod etiam reuocabatur priuilegium conceſſum Auguſtinianis à *Sixto* 4. *bul.* 34. & *Eugen.* 4. *bul.* 9. quod quilibet Epiſcopus abſque diœceſani licentia poſſit Eccleſias monaſteriorum & altaria conſecrare) tamen iam *Pau.* 5. vt dixi loco cit. imo & alij ante ipſum vt probaui, confirmarunt & reualidarunt priuilegia à *Leo* 10. *bul.* 45. reuocata: & ad minus certiſsimum eſt, non eſſe reuocatum priuilegium poſt *Leo.* 10. à *Paul. bu.* 8. conceſſum pro religioſis Societatie, vt eorum Eccleſiæ & cæmiteria conſecrentur à quouis Epiſcopo ſi diœceſanus vltra quatuor menſes illud facere differat: imò ſi diœceſanus ter requiſitus modo dicto venire recuſaſſet, poteſt quilibet Epiſcopus iuxta priuilegium *Sixti* 4. & *Euge.* 4. dictas Eccleſias & altaria conſecrare, non expectatis dictis quatuor menſibus.

Digitized by Google

4. Concl. Prælati regularium, poſſunt reconciliare Eccleſias etiam conſecratas, cæmiteria & oratoria quouis modo polluta: & hoc cum aqua ab eis benedicta: maxime in locis remotis, vbi Epiſcopum per duas dietas adire non poſſunt pro aquæ benedictione. Ita conceſſit Minoribus *Leo*. 10. *Bul*. 6. *&* *Iul*. 2. idem conceſſit Minimis, vt habetur in ſupplem. conceſ. 30. quod etiam intelligitur iuxta conceſ. Leo. 10. quando Epiſcopus non exſtat intra duas dietas & vna dieta continet viginti milliaria, ſeu ſeptem leucas, *ſecundum Silu. ver. benefic. 2. §. 1. & Mandoſ. in Cancel. reg. 3. q. 2. n. 20.* imo ſecundum *l. 8. tit. 3. l. 2. fori, & l. 25. in prog.* vna dieta continet decem leucas.

5. Concl. Religioſi in terris infidelium, poſſunt Eccleſias erigere, & reformare; veſtes, corporalia, calices, cæmiteria (ſi Epiſcopus non adſit) benedicere, ac Eccleſias violatas reconciliare, & ſtatuta neceſſaria facere, & ea mutare, & bis in die celebrare. Ita conceſſit religioſis Societatis Ieſu *Pau*. 3. *Bul*. 8. & ſupra cap. 5. dub. 1. concl. 4. adduxi priuilegium *Adria*. 6. concedentis religioſis ordinis Minorum, in terris Indiarum omnem Epiſcoporum authoritatem, pro actibus non requirentibus ordinem Epiſcopalem cum limitationibus ibi poſitis.

CAPVT VI.

De priuilegiis circa Sacramentum Pœnitentiæ.

SVMMARIVM.

Religioſi vt audiant confeſſiones regularium debent ab Epiſcopo admitti. n. 1.

Prædicatores tamen & Minores præſentati Ordinariis & ſine cauſa rejecti, ſunt à Papa expoſiti. n. 2.

Religioſi ab Epiſcopo approbati, poſſunt inuitis parochis audire confeſſiones ouium talis Epiſcopi. n. 3.

Dominicani ſine licentia ſuperiorum non abſoluunt valide, ſecus de aliis cum licentia Ordinarij. n. 4.

An religioſi approbati ab Epiſcopo, prohibiti ab audientia confeſſionum per ſuperiores, valide abſoluant. n. 5.

An approbatio regularium poſſit limitari ad certum tempus, locum & perſonas. n. 6.

An approbatio regularium ſit perpetua & irreuocabilis. n. 7.

Digitized by Google

An approbatio pro vna diœceſi, valeat pro omnibus aliis. n. 8.
An Religioſi poſſint abſoluere à caſibus Papa. n. 9.
An à caſibus Epiſcopo reſeruatis. n. 10.
An poſſint in foro pœnitentia diſpenſare in votis, & iuramento. n. 11.
An poſſint cum coniugibus inceſtuoſis, vel voto caſtitatis obſtrictis, diſpenſare in petitione debiti. n. 12.

DVBIVM. I.

An Religioſi cum ſola licentia ſuorum Prælatorum, & ſine licentia ordinarij poſſint abſoluere ſæculares. 1

1. Concluſio. Religioſi cum ſola licentia ſuorum Prælatorum, poſſunt etiam in Paſchate, & in articulo mortis miniſtrare Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis, ſuis famulis qui in eorum morantur obſequiis: & poſſunt eos in ſuis domibus ſepelire, & gaudent iſti famuli in articulo mortis priuilegiis & indulgentiis religioſorum. Ita conceſſit Auguſtinianis *Innocen. 6. Bul.* 1. & Carmelitis *Sixtus* 4. *Bul.* 37. & Minimis *Leo*. 10. *Bul.* 41. & Congregatio Cardinalium, vt refert Manu. Rod. in compen. in tempore *Greg.* 13. declarauit poſſe religioſos audire confeſſiones ſæcularium, qui ſunt de ſua familia, & continui commenſales, non tamen eorum qui deſeruiunt in eorum monaſteriis iuxta dicta c. 5. dub. 4.

2. Concl. Religioſi omnes præter Prædicatores & Minores, nō abſoluunt valide ſæculares, qui iuxta modo dicta non ſunt de ſua familia, ſi non habent licentiam ordinarij ipſorum ſæcularium. Patet ex Concil. Trident. ſeſ. 23. ca. 15. vbi dicitur, quod nullus ſacerdos etiam regularis audiat cōfeſſiones ſæculariū etiam ſacerdotum, niſi ſit parochus, aut ab ordinario approbatus, non obſtante quouis priuilegio, & conſuetudine etiam immemoriali in contrarium. Dixi 2
præter Prædicatores & Minores, nam de iſtis diſponitur in Clem. *dudum de ſepul.* quod electi à ſuis Prælatis coram ordinario ſe præſentent, humiliter petentes, vt ſuo placito liceat ſuarum ouium audire confeſſiones: & ſi ordinarius ex cauſa rationabili aliquem expellit, non poteſt confeſſiones audire: ſi tamen ſine cauſa expellatur, non manet expulſus, ſed à Papa tunc ſibi conceditur ibi iuriſdictio: imo ſi non

Digitized by Google

Ciſtercienſium frui poſſe priuilegiis Societatis : dum ei concedit communicationem omnium priuilegiorum omnium ordinum : & vt refert Rod. loco cit. art. 7. idem *Greg.* 14. ſpecialiter conceſſit ordini Crucifigerorum, vt fruantur priuilegiis Societatis. Et ſic aliæ religiones gaudent illa conceſſione, cum communicent in priuilegiis Ciſtercienſium & Crucifigerorum. Ex quo patet, quod ſi ante *Greg.* 14. conceſſum fuit Societati Ieſu aliquod priuilegium, tollendo eius communicationem pro aliis ordinibus, tamen iam per dictam communicationem, & extenſionem *Greg.* 14. manet communicatum: cum abſolute à *Greg.* 14. concedantur & communicentur omnia priuilegia Societatis prædictæ abſque vlla reſtrictione.

Tertio ſequitur, quod licet religioſi Societatis Ieſu non poſſint vti ſuis priuilegiis, niſi à præpoſito generali, vel ab alio per ipſum deputato eis communicentur, prout illis conceſſit *Greg.* 13. cuius indulti tenorem refert Man. Rod. art. 5. probabile tamen eſt poſſe vti talibus priuilegiis Societatis alios religioſos abſque eo, quod à ſuis generalibus, vel ab aliis ſibi communicentur. Ita tenet Rod. & patet, quia *Greg.* 14. conceſſit Ciſtercienſibus & Crucifigeris communicationem priuilegiorum Societatis abſolute : & abſque dicta dependentia, & nobis etiam abſolutè, ac ſi eſſet noſtra conceduntur, per communicationem ſine reſtrictionibus quibus ab aliis ordinibus ob eorum peculiare regimen ſunt à Papa impetrata.

CAPVT V.

De priuilegiis regularium circa Sacramenta.

Circa Baptiſmum.

SVMMARIVM.

Quibus competat ſolemniter baptizare. n. 1.
Religioſi in Indiis poſſunt baptizare & alia Sacramenta ſicut parochi miniſtrare. n. 2.
In ſuis tamen Eccleſiis, & non alienis. n. 3.
Et in baptiſmo licite vtuntur Chriſmate 4. annorum. n. 4.

DVB.

Digitized by Google

DVBIVM I.

An religioſi poſſint baptizare.

Et non eſt ſermo de Baptiſmo in neceſſitate: certum eſt enim licere tunc cuilibet etiam infideli, & non baptizato, viro, vel fœminæ baptizare, *vt docet D. Tho.3 p.q.67.art. 3. & 4.* ſed ſermo eſt de Baptiſmo extra caſum neceſſitatis.

1. Concl. Stando in iure diuino, cuilibet ſacerdoti etiam monacho cōpetit ex officio baptizare. *Ita D. Tho. art.2. & intelligitur ex c. diaconos, d.93.* Et patet quia ſoli ſacerdotes conſecrantur ad conficiendū Euchariſtiam, quæ eſt Sacramentum Eccleſiaſticæ vnitatis: ergo ad ſolum ſacerdotem ſpectat conferre Baptiſmum quo homo fit particeps Eccleſiaſticæ vnitatis, & acquirit ius accedendi ad menſam Dei. 1

2. Concl. Stando in iure communi canonico, ſoli parocho competit ex officio baptizare. Ita in cap. *placuit, 16.q.1.* vbi dicitur hoc eſſe miniſterium parochi, & non alterius etiam ſacerdotis: ergo peccat mortaliter ſacerdos qui baptizat inuito parocho & volente baptizare: cum vſurpet eius officium in re graui. *Ita Soto, cum communi ſent. d. 4. q. 1. art. 3. conc. 3.* non tamen eſt excommunicatus vel irregularis, cum nulla talis pœna imponatur in iure iſti delicto.

3. Concl. Cuilibet ſacerdoti etiam monacho, imo & diacono poteſt à parocho committi, vt etiam extra neceſſitatem, & cum ſolēnitate baptizet. *Ita in c. diaconos, d. 39.* & ſi obiicias quòd in c. *placuit 16.q.1.* prohibentur monachi baptizare: ad hoc reſp. quod intelligitur ſine licentia parochi.

4. Concl. Religioſi Indiarum poſſunt ibi omnia ſacramenta infidelibus & nouiter conuerſis miniſtrare. Ita conceſſit *Leo 10. Bul.* 3. duobus fratribus Minoribus euntibus ad Indos. *Et Adria. 6. Bul. 1.* concedit prouincialibus & religioſis quibus ipſi cōmiſerint, poſſe baptizare filios etiā Hiſpanorum, & alios citra neceſſitatem cum limitationibus ibi poſitis, vtpote concedit iſtis, vbi non ſint Epiſcopatus creati, vel ſi creati ſint infra duas dietas ipſi, aut officiales eorū inueniri non poſſint; tam quoad ſuos fratres & alios cuiuſuis ordinis, vbi ſunt deputati, ac ſuper Indos ad fidem conuerſos, quam ad alios Chriſticolas ad dictum opus eoſdem mittentes, omnimodam authoritatē ſuam in vtroque foro habeant, tantam quantā ipſi, & per eos deputati de fratribus 2

ſuis iudicauerint opportunam, & expedientem, pro cõuerſione dictorum Indorum & manutentione, ac profectu eorum & aliorum præfectorum, in fide Catholica, & obedientia Sanctæ Romanę Eccleſiæ viuentium. Et quod dicta authoritas extendatur etiam quoad omnes actus Epiſcopales exercendos, qui non requirunt ordinem Epiſcopalem. Idem poſtea cõceſſit *Pau*. 4. inter viua orac. Fratribus Prędicatoribus de Mexico, de Chiapa, & de Peru: vt fidem fecit Cardinalis Alexandrinus, qui fuit poſtea electus Papa *Pius V*. Et confirmauit omnia ſuorum prædeceſſorum priuilegia pro Indorum conuerſione. Præſertim, quod poſſint fratres mendicantes omnia Sacramenta miniſtrare infidelibus & nouiter conuerſis: & de nouo roborauit Apoſtolica authoritate non obſtantibus, &c. & ſic manent roborata priuilegia Leo 10. & *Adria*. 6. & idem poſtea conceſſit dictus *Pau*. 4. inter viua ora. cuidam religioſo ordinis Minorum.

3 5. Concluſio. Religioſi Indiarum non debent baptizare in aliena parochia, alias confunderetur Eccleſiaſticus ordo cõtra ſacros canones in c. *peruenit 11. q. 1*. ſed in ſuis Eccleſiis debent baptizare, nec aliter colligi poteſt ex dictis priuilegiis. Numquam enim Papa in generali conceſſione, viſus eſt alicui præiudicare: imo & *Pius 5. Bul*. 4. conceſſit religioſis Indiarum, vt in ſuis monaſteriis & locis ſibi deputatis ibidem, poſſint baptizare, & alia Sacramenta, ſicut parochi miniſtrare; quo priuilegio gaudent omnes prouinciæ Indiarum, & ſic religioſi omnes in ſuis Eccleſiis, & locis ſuorum monaſteriorum poſſunt baptizare, non tantum Indos ſubditos, ſed etiam non ſubditos: & ita eſt obſeruatum, vt teſtantur viri graues.

DVBIVM II.

An dicti religioſi poſſint vti in Baptiſmo, Oleo ſancto & Chriſmate antiquo.

1. Concl. Licet chriſma & oleum catechumenorum & infirmorum ſit quotannis in die cœnæ conficiendum & vetus comburendum, vt dicitur in c. *literis, de conſ. d. 3*. non tamen debet vetus comburi quouſque nouum ſit allatum. Nam præoccupãte morte poteſt ſacerdos veteri chriſmate baptizare: nam licet ſit peccatum mort. *ſecundum Nauar. in man. c. 25. n. 75. & glo. in c. quoniam, de ſententia excommu-*

nicationis, vti dictis materiis veteribus, ex natura rei, ſecus eſt in articulo mortis. *Ex quo ſequitur* licere ſemper vti veteri chriſmate in Baptiſmo paruulorum, ſi nondũ venit nouum: cum iſti ob eorum teneram ætatem ſemper ſint in periculo mortis: & ob hoc mandatur iam quod in omni tempore anni poſſint pueri baptizari, quod olim non licebat extra tempora ab Eccleſia ſtatuta, niſi in articulo mortis.

2. Concluſio. Religioſi in Indiis ex conceſſione *Leo. 10. Bul.* 3. poſſunt vti oleo & chriſmate trium annorum, imo & quatuor annorum, ex conceſſione *Greg. 13.* vt refert. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 31. art. 5. quia in iſtis partibus oleum & balſamum difficile habentur.

CIRCA EVCHARISTIAM.

SVMMARIVM.

An & quando liceat religioſis Euchariſtiam miniſtrare. n. 1.
An id liceat eis in paſchate. n. 2.
Vel in articulo mortis. n. 3.

DVBIVM III.

An liceat religioſis Euchariſtiam fidelibus miniſtrare: & 1
non eſt ſermo de articulo mortis: tunc enim abſente parocho aut nolẽte eam miniſtrare illud licet cuilibet ſacerdoti; imo ſacerdote deficiente aut nolente Euchariſtiam conferre, id poteſt diaconus. *Ita Soto, d. 13. quaſt. 1. art. 4. quem ſequitur Suarez 3. part. diſp. 72. ſec. 1. & Man. Rod. in qu. reg. tom. 1. q. 56. art. 8. contra Card. & Silu. quos refert & ſequitur Nauar. in manu. c. 21. n. 52.* Sermo eſt hic de miniſtratione Euchariſtiæ extra mortis articulum.

1. Concluſio. Stando in iure diuino, omni & ſoli ſacerdoti competit Euchariſtiam miniſtrare: *vt late probat D. Thom. 3. p. q. 82. art. 3.*

2. Concl. Stando in iure communi canonico ſoli parocho ex officio competit Euchariſtiam miniſtrare. Patet ex *Clem. 1. de priui.* vbi etiam excommunicantur religioſi Euchariſtiam, Extremam-Vnctionem miniſtrantes, vel matrimonia ſolemnizantes, ſine parochi licentia ſpeciali, vel generali iuxta declarationem *Eugen. 4.* vſu etiam comprobatam: de qua fit mentio in ſupplem. conceſſ. 4.

Digitized by Google

Secundo, quia Sacramentorum adminiſtratio (vt ait Soto) eſt actus iuridicus: ergo, qui adminiſtrat illa, debet habere iuriſdictionem, ex iure communi, vel priuilegio, vel ex commiſſione conceſſam in eos quibus illa miniſtrat.

3. Concluſio. Religioſi ex priuilegio poſſunt vbique, ſaltem extra tempus Paſchæ, Euchariſtiam fidelibus miniſtrare: quia *Nico. 5. Bul. 2. & Sixtus 4. Bul. 11.* conceſſerunt Minoribus, vt quorum confeſſiones audierint, eiſdem Euchariſtiam miniſtrent in omni tempore, excepto die Paſchatis Reſurrectionis. Et poſtea *Leo 10.* inter viua ora. extendit illam conceſſionem ad omnes religioſos ſacerdotes: imo & poſtea *Iul. 2.* vt habetur in ſupplem. conceſſ. 160. de qua Rod. loco cit. art. 3. conceſſit Minoribus, vt in ſuis Eccleſiis quoties opus ſit miniſtrent, vel miniſtrare faciant Euchariſtiam. Et ſic ſacerdotes ſæculares de licentia religioſorum in iſtorum Eccleſiis, idem præſtare poſſunt, quoties religioſis illud facere licet. *Ita Med. in ſum. lib. 1. c. 11. §. 13. & Enriq. tom. 2. de Euchar. lib. 7. n. 1.* Vide quando poſſunt religioſi vti iſti priuilegiis, etiam extra ſua loca, ſup. c. 6. dub. 5. conc. 5.

DVBIVM IV.

2 *An liceat religioſis miniſtrare in Paſchate Euchariſtiam fidelibus.* Et ſumitur modo Paſcha pro toto tēpore ab Eccleſia taxato, ad communionem annualem, ſcilicet à Dominica in Ramis, vſque ad Dominicam in Albis incluſiue.

1. Concl. Licet religioſis miniſtrare, etiam in Paſchate, & in articulo mortis, omnia ſacramenta familiaribus & ſeruitoribus actualiter religioſis ſeruiētibus, & intra monaſteria, aut loca religioſorum commorantibus: & ſub eorum obedientia viuentibus. Patet ex conceſſione *Clemen. 4.* & *Sixti 4.* pro Benedictinis, vt habetur in monu. ord. conceſ. 315. & cōfirmatur hoc à Conc. Tr. ſeſ. 24. c. 11. reſpectu iſtorum ſic ſeruientium; vbi etiam à iuriſdictione ordinarij eximūtur: licet ſit ibi reuocata dicta conceſſio reſpectu familiarium extra ſepta, ac domos religioſorum cōmorantium, quibus in dictis priuilegiis etiam erat conceſſum recipere dicta Sacramenta à religioſis tunc. *Secundo*, conſulti Cardinales in tempore *Greg. 13.* vt refert Manu. Rod. in compend. an Prælati regularium poſſint audire cōfeſſiones ſæcularium qui ſunt de ſua familia; aut alias deſeruiunt in eo-

rum monaſteriis, abſque licentia & approbatione Epiſcoporum: & ſimiliter confeſſores aliorum religioſorum idem poſſint, reſpondet ſic *Congr. Conc. cenſuit dictos religioſos audire poſſe confeſſores ſæcularium; qui ſint de ſua familia & continui commenſales, non tamen eorum qui deſeruiunt in eorum monaſteriis: & idem eſt de Euchariſtia, & extretrema vnctione.* Vide c. 6. dub. 1.

2. Concluſio. Licet religioſis miniſtrare etiam in Paſchate, Euchariſtiam fidelibus communicantibus ob deuotionem: nam quando in dictis conceſſionibus excipitur communio Paſchalis, ſermo eſt de communione impletiua præcepti communionis: hæc enim ſiue fiat in Paſchate, ſiue intra dies taxatos pro impletione præcepti communionis, debet fieri in propria parochia, vt ait Sua. 3. p. diſ. 81. ſeſſ. 2. Secus ſit de communione quæ fit ob deuotionem, hæc enim etiam in Paſchate licitè fit in Eccleſiis religioſorum: cont. Nau. in Man. c. 21. n. 52.

3. Concluſio. Licet religioſis miniſtrare fidelibus in ſuis Eccleſiis Euchariſtiam in Paſchate, etiam ad implendum præceptum communionis. Ita conceſſit fratribus de Guadalupe *Nic.* 5. & *Iul.* 2. vt habetur in compend. iſtius ordi. §. 2 & 6. & eiſdem conceſſit *Pau.* 3. inter viua orac. quod tam intus, quam extra in oratoriis, grangiis, & locis monaſterij, non contradicente Priore, vel Vicario, in abſentia Prioris poſſint miniſtrare Euchariſtiam, etiam in Paſchate ſubditis monaſterij, & ab eo dependentibus & illuc confluentibus vtriuſque ſexus: licentia curatorum, vel rectorum, vel locorum diœceſanorum minime requiſita, & ſic Eccleſiæ præcepto ſatisfaciant, non obſtantibus contrariis quibuſcumque; &c. *Ita in compend. iſtius ordinis, ti. Euchariſt. Sacrament.* §. 6. Et cum hoc & alia priuilegia vni monaſterio D. Hiero. conceſſa, ſint toti ordini communicata, iuxta dicta c. 4. aliis ordinibus cenſentur communicata.

Nec iſta priuilegia ſunt per non vſum reuocata: tum quia priuilegia Minorum, & conſequenter aliorum ordinum, ſunt à *Pio* 4. *Bul.* 2. confirmata ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis, quæ verba vt ait Rodr. in qq. regl. tom. 1. qu 8. art. 3. confirmant priuilegia per non vſum reuocata, non tamen aliter reuocata, iuxta dicta cap. 3. dub. 2. tum etiam, quia idem Papa non tantum confirmauit; ſed & de nouo conceſſit dicta priuilegia: & ſic de nouo robo-

ceſſit Minoribus per communicatione, priuilegia dicta, *Nic. 5. Iul. 2. & Pau. 3.* Tum potiſſime, quia *Pau. 5.* confirmauit, & de nouo roborauit priuilegia Minorum & Prædicatorum, etiam per non vſum reuocata iuxta dicta c. 3. dub. 5.

DVBIVM V.

3 *An liceat religioſis miniſtrare Euchariſtiam fidelibus in art. mortis.*

1. Concluſio negatiua, in ſententia aſſerente non licere religioſis miniſtrare Euchariſtiam fidelibus in Paſchate, eo quod talis communio eſt impletiua præcepti: cum etiam ſumptio Euchariſtiæ in articulo mortis ſit etiam impletiua præcepti. Ita Suarez ſec. 2. dub. vlt. & ait eſſe comunem ſententiam, & refert. priuil. Pau. 3. conceſſum Societati Ieſu, vbi illis concedit poſſe Euchariſtiam fidelibus miniſtrare, excipiendo communionem in Paſchate, & in artic. mort.

2. Concluſio. In ſententia aſſerente licere religioſis miniſtrare fidelibus Euchariſtiam in Paſchate, idem videtur dicendum de miniſtratione Euchariſtiæ in art. mort. maxime, quia *Leo 10.* loco citato dub. 3. tantum excipit communionem Paſchatis.

CIRCA MISSAM.

SVMMARIVM.

An liceat religioſis celebrare ante & poſt horam ab Eccleſia ſtatutam. n. 1.

An liceat eis celebrare extra Eccleſiam. n. 2.

Satisfaciunt recitando collectas pro miſſis vſque ad nouem & quando. n. 3.

Soli Ordini Prædic. licet ſolemnizare feſtum Corporis Chriſti dominica infra Octauas. n. 4.

Veſtes ſacerdotales & Corporalia benedicuntur à Prælatis regularium. n. 5.

Ab eiſdem calices conſecrantur, Chriſma conficitur in ſuis terris & Eccleſiæ conſecrantur & reconciliantur. n. 6.

DVBIVM VI.

An liceat religioſis Miſſas celebrare ante horam & poſt horam ab Eccleſia ſtatutam. 1

1. Concl. Interſtitium temporis intra quod eſt Miſſa celebranda, eſt ab initio auroræ vſque ad meridiem: *vt communiter docent Doctores cum D. Tho. 3. p. q. 83. art. 2. ad 4.* & initium auroræ eſt initiũ crepuſculi diei, & prima lucis irradiatio, & adhuc moraliter taxetur: licet enim crepuſculum non ſit æquale in omni tempore, tamen in omni tempore licet incipere Miſſam hora & dimidia ante ortum ſolis. *Ita tenet Suarez, 3. p. diſt. 8. ſec. 4 & Led. c. 19. de Euch.*

2. Concl. Religioſi ex cauſa rationabili, poſſunt Miſſam celebrare ante horam & poſt horam ab Eccleſia ſtatutam. Ita conceſſit Minoribus *Sixt. 4.* inter viua ora. & *Pius 5.* etiã inter viua ora. cõceſſit generali Minorũ poſſe cõcedere ſuis religioſis licentiam celebrandi Miſſas per vnam horã ante aurorã: & *Alex. 6. Bul. 13.* cõceſſit Benedictinis Montis Serrati, poſſe in ſuo monaſterio celebrare Miſſas immediate poſt duas horas poſt mediam noctem. Et *Leo 10.* inter viua orac. conceſſit Minoribus poſſe de licentia ſuorũ Superiorum, illicò poſt matutinum Miſſam celebrare, & poſt meridiem, quando itinerando non potuerunt venire ad locum, vbi commode celebrent, vel Miſſam audiant, maxime in feſtis. Item *Eug. Bul. 11.* conceſſit Cæleſtinis itinerantibus poſſe Miſſas celebrare, vſque ad nouam excluſiuè. Imo inter viua ora. abſolutè cõcedit Minoribus poſſe Miſſas ſine ſcrupulo celebrare vſque ad nonam. Item *Greg. 13. Bul. 22.* conceſſit religioſis Societatis poſſe Miſſas celebrare, de licentia ſui generalis, vel alterius ab eo deputati, ante auroram circa lucem, & infra horam poſt meridiem, itineris, aut alterius legitimi impedimenti exiſtente cauſa legitima.

DVBIVM VII.

An liceat religioſis extra Eccleſiam celebrare. 2

1. Concluſio affirmatiua. Ita Soto d. 13. qu. 2. art. 1. & de Prædicatoribus & Minoribus habetur in cap. in his de priuilegiis.

2. Concl. Licet religioſis Miſſas celebrare in grangiis, & aliis locis monaſterij. Ita conceſſit Prædicatoribus *Sixtus 4. Bul.33. & Iul.2. Bul.20. & Innoc.4. Bul.24. & Alex. 7. Bul.14.* conceſſit Ciſtercienſibus poſſe in grangiis & aliis locis monaſterij capellas, Eccleſias & oratoria conſtruere, vbi ſine licentia ordinarij, vel alterius, poſſint Miſſas & diuina officia celebrare, & vaſallorum, colonorum, incolarum ibi commorantium, confeſſiones audire, pœnitentias iniungere, Euchariſtiam & alia Sacramenta ſine parochiæ præiudicio, per monaſteriorum Abbates, & ſuos monachos ad id deputatos miniſtrare: & per parochiæ præiudicium intelligitur, quoad exactionem decimarum & primitiarum, quæ ſolent clericis exhiberi: ſi enim in hoc nullum ſequitur clericis præiudicium, poſſunt religioſi prædicta exercere. Ita declarauit *Sixtus* 4. vt habetur in li. monu. ord. conceſ. 465.

Si obiicias ex Con.Tri.ſeſ.22.decr. de obſer.in Miſſa, vbi præcipitur Epiſcopis, ne patiantur Miſſas celebrari, etiam à regularibus, in domibus priuatis, & omnino extra Eccleſias & oratoria ad diuinũ cultũ dedicata, deſignanda & viſitanda ab eiſdẽ Epiſcopis: *Ad hoc reſpondetur*, quod ibi tantum intenditur, quod in domibus priuatis non erigantur oratoria, ſine approbatione ordinarij, vbi Miſſa celebretur. Secus eſt de grangiis monaſteriorũ: vbi ſicut in eorum infirmariis erigi poſſint oratoria, & patet ex contex. dũ dicitur, nõ patiantur Epiſcopi vt Miſſę celebrẽtur etiam à regularibus, omnino extra Eccleſiã: Oratoria enim & altaria portatilia in grangiis & infirmariis religioſorũ erecta, non cẽſentur eſſe omnino extra Eccleſiam: quia ſecundum DD. communiter, nomine Eccleſiæ monaſteria intelliguntur. *Ita Man. Rod. in qq. reg. tom.2. qu.75. art.1. Et confir.* quia *Eug.4.* vt habetur in compen. Ciſter. ti. grangiæ. §.2. conceſſit, iſtorum grangias ſicut & Eccleſiarum atria, prauorum hominum incurſu & violentia, debere eſſe liberas & quietas. Ita vt nemo in eis poſſit hominum capere ſpolium & ruinam exercere præſumat: & hoc in virtute Spiritus Sancti inhibendo ſtatuit: ergo non debemus de iſtis grangiis iudicare, ſicut de domibus priuatis: vbi Concilium vetat diuinorum celebrationem: cum domus priuata non gaudeat prædicta immunitate, & *Leo.* 10. vt habetur in ſupplem. conceſſione 186. conceſſit, quod infringentes, aut violentiam facientes, in Eccleſiis, aut locis religioſorum, ſint excõmunicati, nec

poſſint abſolui, niſi à Papa, aut à conſeruatoribus religioſorum: grangiæ autem inter loca religioſorum computantur.

3. Concluſio. Licet religioſis in caſtris & arcibus, ad quæ ob bella confugiunt, altare portatile erigere, & ibi Miſſas & officia diuina celebrare, ſaluo iure parochialium Eccleſiarum, & cuiuſuis alterius. Ita conceſſit Ciſterc. *Vrb. 5. Bul. 1.*

4. Concluſio. Religioſi vbique etiam in priuatis domibus ſæcularium poſſunt Miſſas celebrare. Ita conceſſit Minoribus *Sixtus* 4. *Bul.* 14. *&* *Alexand. 6.* inter viua ora. conceſſit eiſdem, poſſe Miſſas celebrare in cameris ſęcularium, & in plateis, dato, quod non videantur loca honeſta: quia in cameris ſæcularium dormiunt coniugati, & in plateis fiunt multa prophana.

Si obiicias decretum Concil. Trident. ſupra relatum: ad hoc Nauar. *in Manu. c.* 25. *n.* 8. *&* alij dicunt dicta priuilegia eſſe reuocata per hoc decretum; at Rod. *in qq. reg. to.* 1. *q.* 28. *art. 3.* tenet oppoſitum, ſed ad hoc dico, quod Concilium aliquo modo reuocat iſta priuilegia: licet enim religioſi antequam ab Epiſcopo moneantur; poſſint vti dictis priuilegiis, non tamen poſt monitionem; quia in Concilio ſic dicitur, *non patiantur Epiſcopi; quod ſacerdotes etiam regulares in domibus priuatis, & omnino extra Eccleſiam, vel oratoria &c. celebrent:* ergo dum Epiſcopi illud non vetant, poterunt religioſi ibi celebrare. Secus tamen erit poſt prohibitionem cum ibi expreſſè reuocentur contraria priuilegia, etiam religioſorum. Ex dictis patet à fortiori licere religioſis celebrare iuxta dicta priuilegia in Eccleſia violata; nec hoc vetatur in dicto decreto Conc. Trident. ſed celebratio in domibus priuatis & omnino extra Eccleſiam.

Not. 1. quod *Iul.* 2. *Bul.* 28. conceſſit generali Minorum, 3
qui tunc erat, poſſe diſpenſare, vt valeant collectæ pro miſſis vſque ad nouem, tam pro Eccleſiarum fabricis, quam pro aliis fratrum neceſſitatibus, quando inuenerit conuentus ita grauatos multitudine Miſſarum, vt eas celebrare non poſſint, applicando etiam porrigentibus talium eleemoſynas Miſſarum, alia ſuffragia, beneficia & ſatisfactiones. Et poſtea *Leo.* 10. anno 1513. in conſtitutione quæ incipit. *Expoſcit dilectorum:* idem extendit & conceſſit cuilibet generali dicti ordinis pro tempore exiſtenti, vt refert Paraſellus in lib. priui. fol. 45. & 58.

Secundo, not. quod licet *Greg.* 13. conceſſerit omnibus religionibus, poſſe celebrare ſolemniter cum proceſſione fe-

ſtum SS. Corporis Chriſti in Domini, infra octauas eiuſdem ſolemnitatis, reuocando priuilegium *Pÿ 5.* noſtro Prædicatorum ordini conceſſum: vbi ſoli noſtro ordini illud concedebatur, vt videre eſt in bul. 39. *Greg.* 13. tamen poſt hæc *Clem.* 8. noſtro ordini maximè affectus, in bulla quæ incipit: *Dudum felicis recordationis Pius Papa* 5. edita die 8. Martij, anni 1592: & habetur authenticatum tranſumptum illius bullæ in Conuentibus noſtri Ordinis, reuocat bullam *Greg.* & ſoli noſtro Prædicatorum Ordini concedit, poſſe tunc dictum feſtum celebrare, & poſſe tunc deferre Euchariſtiam per vicos & plateas, & per loca à nobis electa: & concedit indulgentiam plenariam aſtantibus tali ſolemnitati: & merito hoc noſtro ordini conceditur, ex eo quod noſter Doctor Angelicus *D. Thomas* officium de SS. Euchariſtiæ Sacramento, ab omni Eccleſia receptum & decantatum, & tot diuinis refertum ſententijs, diuino numine in lucem protulit.

DVBIVM VIII.

An liceat regularibus benedicere veſtes ſacerdotales & corporalia.

§ 1. Concluſio. Religioſi ſacerdotes, poſſunt benedicere omnes veſtes ſacerdotales. Ita conceſſit *Sixtus* 4. Minoribus inter viua ora.

2. Concluſio. Prælati regularium, & iſtis abſentibus eorum vicarij, & qui habent principale regimen monaſterij: poſſunt benedicere non tantum veſtes ſacerdotales, & alia ornamenta Eccleſiæ, ſed etiam corporalia. Ita conceſſit Minoribus pro veſtibus & corporalibus pro eorum vſu tantum, *Leo* 10. *bul.* 6. *ſed Pius* 5. & *Innoc.* 8: *pro Hier.* idem abſolute, & ſine vlla limitatione conceſſerunt: vt refert Rod. in qq. reg. to. q. 16. art. 2.

Not. poſſe religioſos, etiam laïcos, tangere calices & corporalia, cum reuerentia tamen. Ita conceſſit *Sixt.* 4. inter viua ora. poſſunt etiam lauare corporalia, & alia Eccleſiaſtica ex conceſſione *Calix.* 3. inter viua ora. & idem *Sixtus* conceſſit etiam monialibus ſub clauſura, & in congregatione viuentibus; poſſe tangere corporalia & purificatoria prius à religioſis lota.

Digitized by Google

DVBIVM IX.

An liceat religioſis conſecrare calices, benedicere & reconciliare Eccleſias & chriſma conficere.

1. Concluſio. Prælati regularium poſſunt conſecrare calices & patenas ſuorum Monaſteriorum, grangiarum & beneficiorum. Ita conceſſit Benedictinis *Iul.* 2. *bu.* 25. imò iuxta conceſſionem *Innoce.* 8. *bu.* 5 factam Abbati Ciſterc, & alijs primis coabbatibus dicti Ordinis, & iam communicatam per *Gregor.* 14. *bu.* 3. omnibus Abbatibus dicti Ordinis poſſunt conſecrare calices etiam extraneos. 6

2. Conclu. Prælati regularium poſſunt in ſuis terris conficere chriſma. Ita conceſſit *Vrba.* 2. *bu.* 1. Nec hoc priuilegium ſicut nec alia primæ concluſionis, ſunt reuocata per non vſum. Tum quia vt priuilegium per non vſum reuocetur, requiritur notitia talis priuilegii, & non vſus centum annorum: iuxta dicta ca. 3. dub. 2. Tum etiam, quia iuxta dicta cap. 3. dub. 5. priuilegia per non vſum reuocata, iam ſunt per *Paulum* 5. reualidata.

3. Concluſio, Prælati regularium poſſunt conſecrare Eccleſias, vel altaria chriſmate ſacro ab aliquo antiſtite Catholico recepto. Ita conceſſit *Innocen.* 8. & *Vrba.* 2. locis cit. & licet poſtea *Leo* 10. vt dixi c. 3. dub. 5. ſtatuerit, quod Eccleſiæ, vel altaria religioſorum conſecrentur & benedicantur ab Epiſcopo diœceſano, niſi bis, vel ter, cum inſtantia & debita reuerentia requiſitus, venire recuſaſſet (per quod etiam reuocabatur priuilegium conceſſum Auguſtinianis à *Sixto* 4. *bul.* 34. & *Eugen.* 4. *bul.* 9. quod quilibet Epiſcopus abſque diœceſani licentia poſſit Eccleſias monaſteriorum & altaria conſecrare) tamen iam *Pau.* 5. vt dixi loco cit. imo & alij ante ipſum vt probaui, confirmarunt & reualidarunt priuilegia à *Leo* 10. *bul.* 45. reuocata: & ad minus certiſsimum eſt, non eſſe reuocatum priuilegium poſt *Leo.* 10. à *Paul. bu.* 8. conceſſum pro religioſis Societatis, vt eorum Eccleſiæ & cæmiteria conſecrentur à quouis Epiſcopo ſi diœceſanus vltra quatuor menſes illud facere differat: imo ſi diœceſanus ter requiſitus modo dicto venire recuſaſſet, poteſt quilibet Epiſcopus iuxta priuilegium *Sixti* 4. & *Euge.* 4. dictas Eccleſias & altaria conſecrare, non expectatis dictis quatuor menſibus.

Digitized by Google

4. Concl. Prælati regularium, poſſunt reconciliare Eccleſias etiam conſecratas, cæmiteria & oratoria quouis modo polluta: & hoc cum aqua ab eis benedicta: maxime in locis remotis, vbi Epiſcopum per duas dietas adire non poſſunt pro aquæ benedictione. Ita conceſſit Minoribus *Leo*. 10. *Bul*. 6. *& Iul*. 2. idem conceſſit Minimis, vt habetur in ſupplem. conceſ. 30. quod etiam intelligitur iuxta conceſ. Leo. 10. quando Epiſcopus non exſtat intra duas dietas & vna dieta continet viginti milliaria, ſeu ſeptem leucas, *ſecundum Silu. ver. benefic*. 2. *§*. 1. *& Mandoſ. in Cancel. reg*. 3. *q*. 2. *n*. 20. imo ſecundum *l*. 8. *tit*. 3. *l*. 2. *fori*, *& l*. 25. *in prog*. vna dieta continet decem leucas.

5. Concl. Religioſi in terris infidelium, poſſunt Eccleſias erigere, & reformare; veſtes, corporalia, calices, cæmiteria (ſi Epiſcopus non adſit) benedicere, ac Eccleſias violatas reconciliare, & ſtatuta neceſſaria facere, & ea mutare, & bis in die celebrare. Ita conceſſit religioſis Societatis Ieſu *Pau*. 3. *Bul*. 8. & ſupra cap. 5. dub. 1. concl. 4. adduxi priuilegium *Adria*. 6. concedentis religioſis ordinis Minorum, in terris Indiarum omnem Epiſcoporum authoritatem, pro actibus non requirentibus ordinem Epiſcopalem cum limitationibus ibi poſitis.

CAPVT VI.

De priuilegiis circa Sacramentum Pœnitentiæ.

SVMMARIVM.

Religioſi vt audiant confeſſiones regularium debent ab Epiſcopo admitti. n. 1.

Prædicatores tamen & Minores præſentati Ordinariis & ſine cauſa rejecti, ſunt à Papa expoſiti. n. 2.

Religioſi ab Epiſcopo approbati, poſſunt inuitis parochis audire confeſſiones ouium talis Epiſcopi. n. 3.

Dominicani ſine licentia ſuperiorum non abſoluunt valide, ſecus de aliis cum licentia Ordinarij. n. 4.

An religioſi approbati ab Epiſcopo, prohibiti ab audientia confeſſionum per ſuperiores, valide abſoluant. n. 5.

An approbatio regularium poſſit limitari ad certum tempus, locum & perſonas. n. 6.

An approbatio regularium ſit perpetua & irreuocabilis. n. 7.

Digitized by Google

An approbatio pro vna diœceſi, valeat pro omnibus aliis. n. 8.
An Religioſi poſſint abſoluere à caſibus Papæ. n. 9.
An à caſibus Epiſcopo reſeruatis. n. 10.
An poſſint in foro pœnitentiæ diſpenſare in votis, & iuramento. n. 11.
An poſſint cum coniugibus inceſtuoſis, vel voto caſtitatis obſtrictis, diſpenſare in petitione debiti. n. 12.

DVBIVM. I.

An Religioſi cum ſola licentia ſuorum Prælatorum, & ſine licentia ordinarij poſſint abſoluere ſæculares. 1

1. Concluſio. Religioſi cum ſola licentia ſuorum Prælatorum, poſſunt etiam in Paſchate, & in articulo mortis miniſtrare Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis, ſuis famulis qui in eorum morantur obſequiis: & poſſunt eos in ſuis domibus ſepelire, & gaudent iſti famuli in articulo mortis priuilegiis & indulgentiis religioſorum. Ita conceſſit Auguſtinianis *Innocen.* 6. *Bul.* 1. & Carmelitis *Sixtus* 4. *Bul.* 37. & Minimis *Leo.* 10. *Bul.* 41. & Congregatio Cardinalium, vt refert Manu. Rod. in compen. in tempore *Greg.* 13. declarauit poſſe religioſos audire confeſſiones ſæcularium, qui ſunt de ſua familia, & continui commenſales, non tamen eorum qui deſeruiunt in eorum monaſteriis iuxta dicta c. 5. dub. 4.

2. Concl. Religioſi omnes præter Prædicatores & Minores, nō abſoluunt valide ſæculares, qui iuxta modo dicta non ſunt de ſua familia, ſi non habent licentiam ordinarij ipſorum ſæcularium. Patet ex Concil. Trident. ſeſ. 23. ca. 15. vbi dicitur, quod nullus ſacerdos etiam regularis audiat cōfeſſiones ſæculariū etiam ſacerdotum, niſi ſit parochus, aut ab ordinario approbatus, non obſtante quouis priuilegio, & conſuetudine etiam immemoriali in contrarium. Dixi 2
præter Prædicatores & Minores, nam de iſtis diſponitur in Clem. *dudum de ſepul.* quod electi à ſuis Prælatis coram ordinario ſe præſentent, humiliter petentes, vt ſuo placito liceat ſuarum ouium audire confeſſiones: & ſi ordinarius ex cauſa rationabili aliquem expellit, non poteſt confeſſiones audire: ſi tamen ſine cauſa expellatur, non manet expulſus, ſed à Papa tunc ſibi conceditur ibi iuriſdictio: imo ſi non

Digitized by Google

expectata præſentatione dicta, ordinarius præmonēs dicat, non præſentetis aliquos Religioſos; quia non admittemus, ſecundum Card. ibi poſſunt qui erant præſentandi, confeſſiones audire abſque alia præſentatione. Nec reuocatur dicta Clementina in Conc. Trid, loc. cit. quia ibi tantum reuocantur mera priuilegia & conſuetudines contrariæ, vt ibi exprimitur. At illa facultas Prædicatorum & Minorum eſt inſerta in jure communi illius Clementinæ, ſicut aliæ leges Eccleſiæ, & iuxta morem loquendi Iuriſtarum, nomine priuilegij non intelligitur quod eſt in corpore juris inſertum. *Secundò*, quod lex de nouo inſtituta non reuocat priuilegia in jure inſerta, niſi de illis fiat expreſſa mentio, licet apponat quaslibet non obſtantias generales & reuocet omnia priuilegia, quia priuilegia in jure inſerta vendicant ſibi aliud nobilius nomen, & ſunt iam leges communes: *Ita communiter Iuriſtæ in l. hæreſes abſens, ff. de judicijs. Feli. c. 1. de reſcrip. n. 12. Naua lib. 3. conſ. 87. tit. de regu. Bart. vel diuerſius in authen. qua in prouincia, & alij quos refert & ſequitur Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. qu. 59. art. 2.*

Si arguas ex cap. licet de conſt. in 6. vbi habetur, quod Princeps condens legem cenſetur abrogare priorem contrariam, cum præſumatur habere totum ius in ſcrinio pectoris ſui: *Ad hoc reſpondetur*, quod hoc decretum non intelligitur generaliter, ita quod ferente Papa aliquam legem negatiuam, deroget omnibus affirmatiuis circa eandē materiam. Hoc enim eſt contra Doctores communiter ſentientes. quod nulla lex poſterior abſolutè lata derogat legi ſpeciali, vel priuilegijs in iure inſertis, ſi nulla ſit iſtorum mentio. Sicut lex concedens nobilibus noctu arma deferre. non reuocatur per legem poſtea abſolutè præcipientē, quod nullus tunc arma deferat, ſine reuocatione prioris legis: & patet hoc ex regula 34. de reg. juris in 6. quæ ſic ait. *generi per ſpeciem derogatur*, id eſt, legi generali per ſpecialē derogatur; & ſecundum hoc ait Naua. *lib. 3. conſ. 1. de clericis non reſiden.* quod leges generales limitãtur per particulares. Intelligitur ergo illud decretum, quando duæ leges contrariæ conduntur, & dicuntur contrariæ, non quando vna eſt negatiua, & altera affirmatiua; ſed quando ſunt incompatibiles, vt iſtæ: compatres poſſunt contrahere matrimonium, compatres non poſſunt contrahere matrimonium. Tunc enim quando vna iſtarum legum editur, altera reuocatur,

Digitized by Google

licet non fiat mentio illius. Bene tamen compatiuntur inter ſe duæ leges, quarum vna eſt vniuerſalis negatiua, altera particularis affirmatiua; vt iſtæ: Nullus regularis ſine approbatione ordinarij, audiat ſæcularium confeſſiones, Fratres Prædicatores, & Minores ſine tali approbatione audiant ſæcularium confeſſiones. Præterquam quod Concilium tantum procedit contra audientes ſæcularium confeſſiones ex conſuetudine, aut priuilegio: vt patet ex tex. dum ſubditur, *quibuſuis conſuetudinibus & priuilegijs in contrarium non obſtantibus*: quod eſt priorum verborum explicatio, non tamen loquitur contra Fratres Prædicatores, & Minores, qui ex iure communi dictæ *Clem.* dudum de ſepul. cum ſola præſentatione coram Epiſcopis modo ibi declarato, illud (vt iam dixi) præſtare poſſunt.

3. Conclu. Religioſi ab Epiſcopo approbati, etiam parocho renuente, poſſunt audire confeſſiones ouium talis Epiſcopi. Ita conceſſit minoribus *Alexan.* 4. *bu.* 24. vbi eis concedit, poſſe prædicare, & confeſſiones audire aſſenſu parochorum minime requiſito. *Et Clem.* 4. *bu.* 10. concedit Minoribus, quod ſi talis licentia prædicandi, & confeſſiones audiendi, detur eis à legatis Papæ, poſſint ea vti ſine conſenſu inferiorum Prælatorum & curatorum, & à *Ioan.* 22. *bu.* 1. damnatur Ioannes de Poliaco aſſerens quod confeſſi religioſis expoſitis tenentur iterum eadem peccata confiteri proprio Sacerdoti, aut parocho: & *Sixt.* 4. *bu.* 33. pro Prædicatoribus, committit inquiſitoribus hæreticæ prauitatis hoc punire. Ex dictis patet, quod licet clerici ab Epiſcopo expoſiti cum limitatione ne confeſſiones audiant renuente parocho, non poſſint confeſſiones audire parocho renuente, cum iuriſdictio iſtorum ſit à ſolo Epiſcopo; & ſit ab eo limitabilis, ſecus tamen eſt de religioſo expoſito cum eadem limitatione: quia dicta Pontificum priuilegia religioſis conceſſa hoc illis concedunt expreſsè; quæ conceſſio non poteſt ab Epiſcopo tolli aut limitari. 3

DVBIVM II.

An religioſi cum ſola licentia ordinarij & ſine præſentatione facta per ſuos ſuperiores poſſint audire confeſſiones ouium talis ordinarij. 4

1. Concluſio. Religioſi noſtri Ordinis Prædicatorum ſine dicta præſentatione, etiam cum licentia ordinarij, non ab-

ſoluunt validè. Cauetur enim in conſtitutionibus iſtius ordinis, ne iſti religioſi audiant extraneorum confeſſiones, ſine licentia & approbatione ſui ordinis. Ita in diſ.2.c.12. Et in ca. Romæ, anno 1589. ſtatuitur authoritate Apoſtolica, quod nullus admittatur ad confeſſiones fratrum, aut ſæcularium, niſi per quinque examinatores, & vbi tot non ſuppetunt idonei patres, per tres ad minus idoneus iudicetur; & præcipitur examinatoribus in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicatione latæ ſententiæ; vt per vota ſecreta ſua dantes ſuffragia, ſecluſa omni particulari affectu inſufficientes excludant, & ſufficientes admittant tantum. Et in capitulo Venetiis celebrato anno 1592. idem etiam ſtatuitur, & ſuſpenduntur non approbati, vt ſupra, ab audientia confeſſionum, quouſque per quinque examinatores per vota ſecreta ſint approbati.

Secundo, in quadam bulla Iul. 2. intimata in capitulo generali Salmanticæ, an. 1551. ſub Franciſco Romeo Caſtelionenſi tunc Magiſtro generali, & in iſto capitulo acceptata, annullantur omnes licentiæ obtentæ, & obtinendæ ab ordinariis per dictos religioſos ad confeſſiones audiendum ſine licentia & conſenſu ſuorũ Prælatorum. Ita etiam refert Rod. in qq. reg. to. 1. q. 60. art. 3. Et licet aliæ religiones poſſint vti iſta bulla per communicationem, cum cõtineat priuilegium conceſſum in fauorem iuriſdictionis Prælatorum regularium, ad quos ſpectat præſentare ſuos religioſos ab ordinario approbandos, ſi tamen tales Prælati iſta bulla non vtantur, eorum religioſi poſſunt abſoluere ſæculares iuxta poteſtatem ſibi ab eorum ordinariis conceſſam. Non tamen poterunt abſoluere à caſibus tali ordinario reſeruatis: quia priuilegia Papæ concedentia religioſis poſſe abſoluere à caſibus ordinario reſeruatis, ſupponunt quod ſint ordinario præſentati per ſuos ſuperiores. *Ita communiter Doctores in 4. d 17. Nau. in Man. c. 9. n. 6. Enriq. l. 3. de pœnit. cap. 6. n. 6. & idem ſentit Manu. Rod. de caſibus Papæ reſeruatis*: non enim eſt credibile Papam concedere abſolutionem à ſuis caſibus, & non à caſibus Epiſcoporum.

2. Concl. Taliter eſt neceſſaria omnibus religioſis dicta præſentatio, quod ſi ſemel per ſuos ſuperiores præſentati, & ab ordinario expoſiti, iuridicè & legitimè per ſuos Prælatos inhibeãtur, & ſuſpendantur ab audientia confeſſionũ & intentẽt abſoluere, nihil faciunt. *Ita Sil. ver. confeſſor. 2. §. 11. Lud. Lop. tom. 2. c. 8. de bulla, & Man. Rod. art. 2.* Et patet ex priuilegio

priuilegio à *Leo*.10.cõceſſo Prędicatoribus ad inſtantiam ſui generalis Stephani Vſus maris, dato Romæ die 7. Ian. anni 1515. vbi reuocantur licentiæ conceſſæ & concedendæ ſuis religioſis, ad confeſſoré eligendum,& confeſſiones audiendum, quas ipſe magiſter generalis reuocandas iudicauerit, & undecumque manaturas gratias, ſine licentia Superiorum concedendas annullat, niſi manu Papæ, aut Cardinalis protectoris ſint ſignatæ: ergo religioſi Ordinis Prędicatorum, & alij etiam per communicationem, non faciunt confeſſiones validas contra prohibitionem iuridicam ſuorum Prælatorum. Dixi, ſi iuridice inhibeantur; nam ſi per prohibitionem extraiudicialé interdicatur religioſus à ſuo ſuperiore, ne audiat confeſſiones, peccabit illas audiendo, *ſecundum Soto d. 18. q. 4. a. 3. circa fin. & Lu. Lop. contra Cano. relec. de pœni p*.5. tamé confeſſiones erunt validæ: & ita intelligit Ledeſm. c. 13. de pœn. dub. 12. & patet, quia iam iſte eſt adeptus legitimam approbationem, ſed in religionibus bene & ſuauiter omnia diſponentibus, non poteſt quis priuari officio Prædicatoris, vel Confeſſoris, niſi per ſententiam latam in conuictum: cum priuatio iſta inter pœnas grauiores computetur: ergo per ſimplicem Prælati prohibitionem non manet religioſus dictis officijs priuatus.

DVBIVM III.

An approbatio regularium poſſit ab ordinario limitari ad certum tempus, locum & perſonas. 6

1. Concluſio. Si ordinarius ſine rationabili cauſa limitat regularium approbationem, manet limitata quantum ad iuriſdictionem ab eo delegatam, non tamen quantum ad iuriſdictionem ex priuilegio Papæ conceſſam ipſis Religioſis ſemel approbatis; ſed quantum ad hoc ſunt habendi veluti abſolutè approbati: *Ita Enriq. lib. 3. de pœnit. cap. 6. num*. 8.

2. Concl. Si ordinarius ex rationabili cauſa ſicut ex defectu ſcientiæ pro mercatoribus, &c. reſtringat regularium approbationem, valet reſtrictio, nec poteſt religioſus etiam per bullam, aut ſua priuilegia agere contra illam reſtrictionem: *Ita Angelus. ti. confeſſor*. 4. *n*. 25. conceditur enim Epiſcopis in Clem. *dudum, de ſepult*. poſſe ex rationabili cauſa non approbare religioſum à ſuo Prælato præſentatum: ergo à fortiori poſſunt limitare approbationé ex cauſa rationa-

bili, ita vt ſit appprobatus ad certum locũ & non ad alia vbi maiori ſcientia opus eſt, & ſit approbatus ad certum tempus, vt vacet ſtudiis. Ex dictis patet, quod ſicut approbatus pro omnibus, exceptis negotiantibus ex defectu ſcientiæ, non eſt ab iſtis, etiam per bullam, eligibilis in confeſſorem, ſic nec approbatus pro omnibus, exceptis mulieribus ex defectu ætatis, eſt ab iſtis etiam per bullam eligibilis in confeſſorem, nec pro illis idoneus cenſetur: quia idoneitas confeſſoris conſiſtit non tantum in ſciendi petitia, ſed etiam in probitate vitæ, in morum venuſtate, modeſtia & diſcretione, vt colligitur ex Clement. *dudum, de ſepult.* quæ idoneitas regulariter non reperitur in ſacerdote iuueni reſpectu fœminarum. *Ita tenet Lud. Lop. 2.p.c.8.de bulla, & hoc reputat ſecurius Led.c.13.de pœnit. & Manu.Rod.in ſum.1.p. c. 60.n.4. licet alij aliter probabiliter ſentiant, ſicut Antolinez in expoſitione Cruciata, Enr.*|*to.1.l.6.c.6.n.8. Vega t.1.c. 62.caſu 75. in fi. Et Sanch.tom.3. de matrim.diſp.74.n.16.*

DVBIVM IV.

7 *An approbatio, ſeu expoſitio regularium ad confeſſiones audiendum, ſit perpetua.*

1. Concluſio. Sacerdos ſæcularis aut regularis expoſitus pro certo tempore, illo tempore finito, finitur eius expoſitio: niſi in caſu, quo quis ſit expoſitus, vſque ad Dominicam in Albis, verbi gratia, & audita infra illud tempus alicuius confeſſione, oportuit differre abſolutionem per aliquot dies, tunc poterit ille ſacerdos illum pœnitentem abſoluere, etiam poſt Dominicam in Albis. Ita Ledeſ.c.12. de pœnit. licet oppoſitum reputet ſecurius: ſed patet, quia confeſſor ille habuit tunc iuriſdictionem ad audiendam illam confeſſionem, & differendam abſolutionem pro tempore ſibi viſo conuenienti, iuxta cap. *omnis vtriuſque ſexus, de pœnit. & rem.* ergo poteſt perficere Sacramentum, licet enim expiraſſet licentia audiendi nouas confeſſiones, non tamen licentia finiendi inceptas.

2. Concl. Religioſi ſemel expoſiti ad confeſſiones audiendum in aliqua diœceſi, ſi inde exeant & iterum reuertantur, non tenentur ſe iterum præſentare eidem Epiſcopo pro noua licentia. Ita conceſſit *Eug. 4.* inter viua ora. de quo Soto, *d.18.qu.4.art.3. & Nau.in Man.c.27.n.262.* imo nec

Digitized by Google

tenentur ſe præſentare Epiſcopo ſucceſſori dũ non reuocat eorum licentias, *vt ait Silu. ver. confeſſor 2. n. 4. & Ange. ver. confeſſor 4. n. 25.* & idem etiam eſt de quouis confeſſore, etiam ſæculari, *vt ait Led. & iuxta dicta à nobis c. 3. dub.* 1.

Maior difficultas eſt, *an talis expoſitio poſſit reuocari ab Epiſcopo qui expoſuit, vel ſaltem ab Epiſcopo ſuccedente*, & ad hoc ſit

1. Conclſio. Expoſitio regularium non poteſt reuocari ab Epiſcopo qui expoſuit, nec à capitulo Sede vacante. Ita conceſſit *Clem. 4. bul. 4.* poteſt tamen reuocari ab Epiſcopo ſuccedente. Ita *Pius 5. bul.* 10. vbi decernitur, quod religioſus ſemel ab Epiſcopo præuio examine approbatus, ab eodem iterũ non debet examinari, bene tamen ab Epiſcopo ſucceſſore: non obſtantibus priuilegiis, &c. vbi reuocat quoad hoc, quod antea conceſſerat inter viua orac. die 23. Martij anno 1567. reualidando priuilegia Minorũ in foro concientiæ, licet ſint contra Conc. Trid. Item, ſimilis declaratio facta à Congregatione Card. refertur à Man. Rod. in qq reg. to. 1. q. 95. art. 4. Et talis Congregatio Concilij cenſuit regulares ſemel ab Epiſcopo præuio examine approbatos, iterũ ab eodem Epiſcopo non eſſe examinandos. Bene tamen à ſucceſſore iuxta conſtitutionem prædictam *Pij V.* quæ à *Greg.* 13. non eſt reuocata per reductionem priuilegiorum mendicantium ad terminos iuris, & Conc. Trid. & iſta declaratio Congreg. Card. in tempore *Sixt.* 5. & poſt *Greg.* 13. facta eſt, & ſic à *Greg.* 13. non potuit reuocari.

4. Concl. Probabile eſt expoſitionem fratrum Prædicatorum & Minorum eſſe perpetuam. Ita tenet Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 59. & probat *primo*, ex extraua. *inter cunctas*, vbi iſta perpetuitas iſtorum ordinũ pro confeſſionibus audiendis, videtur inſinuata dum dicitur: data vero licentia (prædictis ſcilicet religioſis) per diœceſanorum mortem nolumus terminari: quę verba videntur approbari in Clem. *dudum, de ſepult.* dum cõceditur Prædicatoribus & Minoribus eadem authoritas quam habent parochi, ſed Epiſcopi à parochis tollere authoritatem abſoluendi minime poſſunt cũ de iure diuino illam habeant: vt patet ex Conc. Trid. ſeſ. 23 c. 15. id inſinuante: ergo idem videtur dicendum de prædictis religioſis. *Si dicas*, dictos religioſos habere extenſiue tantam authoritatem, quantam parochi: & hoc probare argumentum, non tamen quod illam habeant eo modo quo parochi: alias de iure diuino illã haberent: Ideo proba-

Digitized by Google

tur *ſecundo,* quia *Pius V. bul. 12.* declarat expoſitionem prędictorum religioſorum eſſe perpetuam. Nec reuocatur iſta declaratio à *Greg. 13. bul. 38.* vbi reuocanrur omnia conceſſa Mendicantibus per *Pium V.* contraria Conc. Trid. Tum quia declarationes *Pij V.* cum ſint declarationes Concil. Trid. non ſunt contra Concil. Trident. vt dicemus cap. 9. dub. 5. Tum etiam, quia *Greg. 13.* reducit iſtam reuocationem ad terminos iuris communis, & Concil. Trid. ſed conceſſio & declaratio *Pij V.* prout concernit Prædicatores & Minores, non eſt contraria decretis iuris, vel Conc. Trid. ergo.

Si obijcias, quòd ex declarationibus allatis in tertia concluſione, ſequitur Prædicatores & Minores, poſſe iterum examinari ab Epiſcopo ſucceſſore, cum ibi reuocentur contraria Priuilegia; *Ad hoc dico,* quod ſi declaratio *Pij V.* allata in tertia concluſione ſit à *Greg. 13.* reuocata & reducta ad jus commune: iam ſecundum ius commune Clem. *dudum, de ſepult.* non reuocatum in Conc. Trident. Prædicatorum & Minorum expoſitio eſt perpetua: ſi tamen non ſit reuocata dicta declaratio, vt declarauit Congreg. Card. adhuc iſta Prædicatorum & Minorum expoſitio eſt perpetua: cum iſta perpetuitas competat illis ex iure communi dictæ Clementinæ, & non ex priuilegio, ſicut alijs religionibus. In declaratione enim prædicta *Pij V.* ſicut & in Concil. Trident. non reuocatur ius commune, vt ibidem patet, nec priuilegia in iure communi inſerta, quia cum iſta vendicent ſibi aliud nobilius nomen, & ſint iam leges communes, non manent reuocata per generalem reuocationem omnium priuilegiorum: *Ita communiter Iuriſta, in l. hares abſens ff. de iudicijs Feli. cap. 1. de reſcrip. n. 12. & Nau. l. 3. conſ. 87. tit. de regularibus,* ſecus tamen eſt de alijs priuilegijs. Ex dictis patet, quod licet ante declarationes allatas in 3. Con. Clem. *dudum* eſſet extenſa, & communicata Auguſt. per *Clem. V.* & Carmelitis per Ioannem 21. vt refert Manua. Rod. quia tamen extenſio iſta non competit illis ex iure communi, ſed ex mero priuilegio reuocato iam per iſtas declarationes, ſi valent, vt certum puto, vel per Conc. Trid. ſi dictæ declarationes ſint reuocatæ & reductæ ad ius commune, & à Conc. Trident. iam non fauent eis, vt patet.

Digitized by Google

DVBIVM V.

An expoſitio regularium pro vna diœceſi, valeat pro aliis diœceſibus. 8

1. Concl. negatiua; ſtando in jure communi: *Ita Archidi. in cap. per lectis* 25. *d.*17. *Sil. ver. confeſſor* 1. §. 14. *Soto d.*18. *q.* 4. *art.* 3. *& communiter:* & quando in Conc. Trid. ſe. 21. c. 15. dicitur, quod confeſſarius ſit ab Epiſcopo approbatus, intelligitur ab Epiſcopo eius cujus confeſſionem audit: nec eſt audiendus Cord. in addit. ad §. 16. vbi ait, quod regularis in vna diœceſi approbatus, eſt pro omnibus approbatus: ex eo, quod *Clem.* 7. *vt habetur in compen. mend. ti. abſolutio quo ad ſæculares* 1. §. 16. conceſſit Minimis alicui Epiſcopo præſentaris, non debere iterum præſentari, licet ad aliam tranſeant diœceſim, ſed iſta conceſſio *Clem.* 7. eſt ſimilis illi conceſſioni *Eug.* 4. de qua dub. præce. conc. 2.

2. Conc. Religioſi ex priuilegio poſſunt aliquando audire confeſſiones ouium diœceſis, vbi non ſunt approbati.

Primò, *Nic.* 5. bul. 2. & Leo 10. inter viua ora. conceſſerunt Minoribus obſeruantiæ, vt in diœceſi vbi ſunt expoſiti, audiant confeſſiones quorumlibet fidelium.

Secundò, *Sixtus* 4. inter viua ora. conceſſit Minoribus poſſe audire confeſſiones ſæcularium, vndequaqne venientium ea authoritate quam habent ab Epiſcopo diœceſis vbi exiſtunt.

Tertiò, *Pau.* 3. *bu.* 7. conceſſit Presbyteris Societatis *Ieſu* (alias ſcilicet iuxta Conc. Trid. ſeſ. 25. c. 15. approbatis ab ordinario) poſſe abſoluere omnes fideles, etiam à reſeruatis Papæ extra Bullam Cœnæ. *Et not.* quod licet iſta conceſſio vniuerſaliter loquatur de omnibus fidelibus, nõ tamẽ intelligitur de religioſis, quidquid aliqui improbabiliter dicãt: cum iſti ex vi ſuorum ſtatutorum & Priuilegiorum, non poſſint abſolui ſine licentia ſuorum Superiorũ, aut alio clariori indulto, iuxta dicta l. 1. c. 6. dub. 11. & 12. nec in conceſſionibus generalibus, vnquam Papę videantur derogare ſtatutis quæ ignorant: iuxta notata in c. *ex parte, de foro competenti: ita Silu. ver. confeſſor* 2. *n.* 6. *Armi. ver. abſolutio. n.* 2.

Quartò, *Greg.* 13. conceſſit Confeſſoribus & Prædicatoribus Societatis, ſemel ab aliquo ordinario approbatis, & à ſuis Superioribus ad iſta officia deputatis: vt quoties iter

faciunt poſſint audire confeſſiones,vbi non ſunt approbati. Ita in compend. Societ. tit. confeſſores. §. 2.

Quinto, in bulla plumbea Cruciatæ conceditur ſumenti illam, poſſe eligere in confeſſorem ex regularibus ſemel tantum approbatum, hoc eſt, approbatum ſemel ab aliquo ordinario.

3. Concl. Religioſi poſſunt vti dictis priuilegiis, etiam extra ſua monaſteria, quia ſecuudum Pan.in ca. *tuarum*,& in c. *cum capella, de priuil.* quando datur exemptio ratione loci, ſcilicet ratione alicuius Eccleſiæ,aut monaſterij,ſicut ſunt priuilegia conceſſa religioſis ad celebrandum in ſuis Eccleſiis in tempore interdicti, non habet locum, niſi in ſuis Eccleſiis,attamen quando datur exemptio ratione perſonæ, ſicut priuilegia dicta ſupra, comitatur ipſam perſonam. *Secundo*, quia *Pius* 4. *Bul*.3. *&* *Pius* 5. *Bul*.7. conceſſerunt religioſis, alias ſcilicet expoſitis, poſſe vbique etiam extra conuentum miniſtrare fidelibus Sacramenta Pœnitentiæ & Euchariſtiæ.

DVBIVM VI.

9 *An religioſi expoſiti poſſint abſoluere à caſibus Papæ.*

1. Concl. Regularis, ſicut & alius Sacerdos ab ordinario approbatus, poteſt abſoluere habentes bullam Cruciatæ, à caſibus Papæ (ſola hæreſi excepta) ſemel in vita, & in articulo mortis. Ita habetur in bulla: vbi etiam conceditur, bis ſumenti bullam intra annum, poſſe bis in vita à prædictis (excepta hæreſi) abſolui.

2. Concluſio. Regulares (alias approbati, iuxta Conc. Trid. ſeſ. 23. c. 15.) poſſunt iuxta ſua priuilegia abſoluere quoties opus ſit, omnes fideles à caſibus, ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis Papæ extra bullam Cœnæ reſeruatis. Ita habetur in priuilegio *Pau.* 3. *Bul.* 6. de qua dub. præc.con. 2. & intelligitur ſatisfacta parte modo explicando cap. 7. dub. 1. nec hoc priuilegium ſuſpenditur per bullam, iuxta dicta cap. 3. dub. 7.

3. Concl. Religioſi in terris infidelium remotiſſimis à Sede Apoſtolica, poſſunt omnes fideles abſoluere, etiam à reſeruatis in bulla Cœnæ. Ita conceſſit religioſis Societatis *Pau.* 1. *Bul.* 8. *&* *Adri.* 6. *Bul.* 1. iam conceſſerat ad inſtantiam *Carol.* 5. imperatoris, quod prouinciales Indiarũ & fratres

Digitized by Google

quibus ipſi commiſerint, poſſint omnes Indos & omnes Chriſticolas comitantes ad opus conuerſionis abſoluere in vtroque foro, & Papæ authoritatem quantam iudicauerint expedire pro conuerſione Indorũ, & manutentione ac profectu illorum, ac aliorum præfectorum in fide Catholica & obedientia Romanæ Eccleſiæ viuentium. Vide c. 5. dub. 1.

DVBIVM VII.

An religioſi expoſiti poſſint abſoluere à caſibus Epiſcopo reſeruatis.

1. Concl. Regularis ſicut & alius ſacerdos ab ordinario approbatus, poteſt quoties opus ſit abſoluere habentes bullam Cruciatæ à caſibus Epiſcopo reſeruatis. Patet in bulla.

2. Concl. Probabilius eſt poſſe religioſos, ſtando in ſolo iure communi & ſecluſo priuilegio, abſoluere à caſibus extra ius commune Epiſcopo reſeruatis. *Ita Diuus Ant. 3. p. tit. 17. cap. 11. Silu. ver. caſibus, & ver. confeſſio n. 28. Tabie. ver. diſpenſatio, § 15. Armi. ver. abſolutio. n. 25. Panor. in c. ſuper ſpecula, ne cler. vel monach. Bonif. in clem. dudum, de ſepult. & alij contra Nau. in man. c. 27. nu. 363. & contra alios*: ſed concluſio patet, quia quando alicui conceditur priuilegium ad inſtar aliorum, nõ limitatur iſti, ſi poſtea aliis limitatur, ſed in Clem. *dudum, de ſepult.* conceditur Prædicatoribus & Minoribus, & conſequenter aliis religionibus per communicationem, *iuxta dicta dub. quart. in finem*, facultas abſoluendi à caſibus, à quibus curati de iure poſſunt abſoluere: & ibi datur facultas curatis abſoluendi ab omnibus, exceptis caſibus in iure Epiſcopo reſeruatis: ergo licet poſt hæc ſit limitata curatis iſta poteſtas per Epiſcopum, vel Papam, non ex hoc limitatur religioſis, ſicut è contra, ſi extenderetur curatis, non ex hoc extenderetur religioſis, ſecundum Bonif. loco cit. *Secundo*, quia in dicta Clemen. datur religioſis à Papa tanta facultas, quanta in iure conceditur curatis: nec habuit Papa reſpectum ad ſtatuta Epiſcoporum, quæ pro loco & tempore variantur: maximè, quia Epiſcopi tunc habebant alios caſus ex conſuetudine ſibi reſeruatos, vt patet ex extrau. *inter cunctas, de priuil.* quæ præceſſit dictam Clem. *dudum*.

3. Concl. Religioſi iuxta ſua priuilegia, poſſunt abſoluere ab omnibus caſibus Epiſcopo etiam in iure reſeruatis.

Patet *primò*, ex conceſſione *Paul.* 3. cit. dub. 5. vbi cõceditur religioſis Societatis, poſſe abſoluere ab omnibus caſibus, cenſuris & pœnis, ſolis caſibus Bullæ Cœnæ exceptis. *Secundò, Eug. 4. bul.* 11. conceſſit Benedictinis, poſſe abſoluere fideles ab omni peccato, excommunicatione, ſuſpẽſitione, ac interdicto, exceptis Papæ reſeruatis: & inter viua ora. conceſſit ConfeſſoribusOrdinis Prædicatorum, vt dum ſunt in itinere, aut alibi, ita quod non poſſint petere caſus Epiſcopales, eo ipſo poſſint vti plenarie authoritate Epiſcopi. *Tertio, Vrba. 4.* vt conſtat ex bu. 7. *Sixt. 4.* conceſſit Carmelitis, poſſe audire confeſſiones fidelium, niſi talia commiſerint, ob quæ Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda. Et *Eug.* 4. vt conſtat ex eadem bul. *Sixti* conceſſit eiſdem Carmelitis, eandem in hoc poteſtatem quam habent ex officio Minores pœnitentiarij Romanæ Curiæ. Nec obſtat ſi Carmelitæ non vtantur iſto priuilegio, ad hoc quod alij religioſi illo vti valeant per communicationẽ: cum per cõmunicationem non communicetur priuilegiorum vſus, aut non vſus, ſed jus vtendi priuilegijs, iuxta dicta l. 2. c. 4. Ex dictis patet, quod licet *Pius* 2. & *Sixtus* 4. *bu.* 42. conceſſerint Benedictinis Valeoleti, poſſe abſoluere ſæculâres in ſuo conuentu à caſibus Epiſcopi, tamen in dictis priuilegiis nulla ponitur reſtrictio: & ſic religioſi poſſunt abſoluere à conceſſis in illis, etiam dum exiſtunt extra ſua monaſteria.

Si arguas primo, quòd videntur dicta priuilegia reuocari in Con. Trid. ſeſ. 14. c. 7. vbi declaratur, poſſe Epiſcopos reſeruare caſus, à quibus inferiores abſoluere non poſſunt: *ad hoc reſpondetur*, quod in Conc. Trid. non reuocantur regularium priuilegia, & multo minus, Clem. *dudum, de ſepult.* vbi Prædicatoribus & Minoribus, & conſequenter aliis per communicationem, conceditur poſſe abſoluere à caſibus Epiſcopo extra ius reſeruatis: cũ non fiat expreſſa mẽtio iſtorum priuilegiorũ, ſicut fit ſemper quoties in aliquo decreto intenditur alicuius priuilegij reuocatio: iuxta dicta c. 3. dub. 6. Nec iſta Epiſcoporum reſeruatio eſt impertinẽs: tum quia eſt alias neceſſaria de lege ordinaria & efficaciam habens ſecluſo priuilegio, tum etiam, quia vim habet reſpectu non habentium priuilegium, ſcilicet clericorum. *Si arguas ſecundo*, quòd conſultus Papa cum Cong Card. an religioſi per ſua priuilegia, poſſint abſoluere à caſibus Epiſcopi, reſp. *Greg.* 13. Romæ die 5. Sept. anni 1577. quod non. Item, Epiſcopo Caiet. conſulenti Congr. Card. an per bul-

las ordinarias, in quibus conceditur poſſe abſolui à caſibus Papæ, comprehendantur etiam caſus reſeruati Epiſcopis & Prælatis religionum; reſpond. quod non, niſi de eis fiat expreſſa mentio, *ad hoc reſpondetur Greg. 13.* die 10. Maij anni 1583. declaraſſe, non eſſe mentis ſuæ, quod per dictam reuocationem ſit derogata facultas religioſorum Societ. Ieſu, eamque quatenus opus eſt confirmat. Ita refert collector priuilegiorum Societatis abſolut. §. 1. Ex quo ſequitur religioſos iſtos, & alios cum iſtis communicantes, poſſe virtute ſuorum priuilegiorum abſoluere à caſibus Epiſcopi, iuxta dicta c. 4. conc. 3. maxime in 2. corollario.

DVBIVM VIII.

An religioſi in Sacramento pœnit. poſſint cum fidelibus diſpenſare in votis & iuramentis. 11

1. Concluſio. Religioſi ad confeſſiones expoſiti ab ordinario, poſſunt diſpenſare in votis Epiſcopo reſeruatis, quia *Eug. 4. bul.* 25. & *Iul. 2. bul. 23.* hoc conceſſerunt priori, ſeu præſidenti & quatuor monachis ab iſtis deputatis, vel ad nutum deputandis conuentus Benedictini Valeoletani: & licet iſtæ conceſſiones petant talium diſpenſationem fieri debere in iſtorum conuentu, tamen *Mart.* 5. idem eiſdem ſine tali reſtrictione conceſſit. Ita habetur in com. Soc. ti. de pœn. §. 10. imo licet religioſi non poſſint diſpenſare in votis Papæ reſeruatis, ſcilicet in votis ſimplicibus abſolutæ & perpetuæ caſtitatis, religionis, & peregrinationis Hieroſolymitanæ, Romanæ & Compoſtellanæ, quando ſunt abſoluta, bene tamen quando iſta vota ſunt pœnalia, aut conditionata, quia vt ſic non ſunt Papæ reſeruata.

2. Concl. Licet qui etiam ex priuilegio poteſt diſpenſare in votis poſſit illa à fortiori commutare, cum ſit minus commutare quam diſpenſare, tamen vltra hoc poſſunt religioſi commutare in quoduis opus pium omnia vota præter illa quinque Papæ reſeruata. Ita cõceſſit Benedictinis. *Eug. 4. bul.* 11. & *Paul. 3.* Societati *bul.* 7. & *Greg.* 13. *vt refert Manu. Rod. in qq reg. tom. 1. q. 61. art. 5.* extendit prædictam conceſſionem ad vota iurata eiuſdem materiæ, dum tamen non fiat commutatio in præiudiciũ tertiæ perſonæ, non tamen fit in præiudicium tertiæ perſonæ, quando iuramentũ factum Deo, de dando calicẽ vni Eccleſiæ, commutatur aut

applicatur alteri Eccleſiæ: vt cum communi ſententia tenet Naua. & iſta conceſſio *Greg.* eſt peculiaris: quia licet qui poteſt diſpenſare & commutare vota, idem poſſit circa iuramenta votiua, cum idem ſit & ſimul reſeruentur & concedantur, *vt ait Sot.*8*.de iuſ.q.1.art.*9. non tamen poteſt ex hoc diſpenſare aut commutare vota iurata, ob duplex vinculum, voti ſcilicet, & iuramenti. *Ita Enriq.l.7. de indulg.c.*30. *lit. Y & Man. Rod.loco cit.Secundo, Sixtus* 4. vt dicitur c. 7. dub.1. conc. 2. inter alia conceſſit Minimis, poſſe omnia vota commutare & relaxare, ſicut poteſt diœceſanus.

3. Concluſio. Qui poteſt diſpenſare & commutare vota, melius faciet vtendo in hoc vtraque poteſtate; vt ſic defectus in aſſignando ſufficientem materiam pro commutatione, ſuppleatur per diſpenſationem: & cauſa ſufficiens maior pro diſpenſatione quam pro commutatione, ſuppleatur per commutationem.

4. Concluſio. Probabilis eſt ſententia Nauar. in Manu. c. 27.n. 272. quod cui conceditur diſpenſare & commutare vota, non ex hoc poſſit diſpenſare, & commutare iuramenta votiua: cum ſint diſtincta vincula, & quando Papa hoc concedere intendit, exprimit illud, tamen oppoſita ſententia Soto, loco cit. vt dixi, eſt etiam valde probabilis: quod pro certo tenendum eſt de religioſis: cum ex conceſſione *Greg.* vt dixi, poſſint diſpenſare & commutare vota iurata, cum limitatione prædicta.

DVBIVM IX.

12 *An religioſi ad confeſſiones expoſiti, poſſint cum coniugibus inceſtuoſis, aut voto caſtitatis aſtrictis, diſpenſare in petitione debiti.*

1. Concluſio. Iſti religioſi ex commiſſione ſuorum Prouincialium, poſſunt in foro tantum conſcientiæ diſpenſare cum coniugibus qui carnaliter peccauerũt cum conſanguineis alterius ſui coniugis, vt poſſint petere debitum à ſuo coniuge. *Ita Pius V.* inter viua ora. imo & *Iul.* 2. *Bul.* 23. iam cõceſſerat Priori ſeu Pręſidenti monaſterij Benedictini Valleoletani, & tribus, aut quatuor monachis eiuſdem conuentus per Priorem, ſeu Pręſidentem deputandis, & ad nutum reuocandis, vt poſſint in ſuo monaſterio cum prædictis diſpenſare: & iſta cõceſſio vt in eadem bulla habetur, eſt iam

extenſa ad alia monaſteria dicti ordinis: & conſequenter aliis ordinibus communicata iuxta dicta cap. 4.

2. Concl. Dicti religioſi ab ordinario expoſiti, ex commiſſione ſuorum Prouincialium, poſſunt in foro tantum conſcientiæ, diſpenſare cum eo qui ante matrimonium vouit caſtitatem, vt poſſit à ſuo coniuge petere debitum. Ita conceſſit *Pius V.* inter viua ora. ſed aduertant confeſſores, diſpenſatum, ſi ſoluto matrimonio ſuperuixerit, non poſſe aliud matrimonium contrahere, & ſi de facto peccando illud contrahat, non poſſe petere debitum à nouo coniuge ſine noua diſpenſatione.

3. Concl. Prædictorum diſpenſatio, non poteſt fieri ſine cauſa legitima, & erit pro tunc cauſa legitima, ſi coniuges non ſe poſſunt continere. *Ita Manu. Rod. in ſum.* 1. *p.c.*238.

4. Concluſio. Religioſi ab ordinario expoſiti, deſignati à ſuo generali, aut de iſtius licentia ab alio ſuperiore dicto generali ſubordinato, poſſunt aperire literas ſacræ pœnitentiariæ obſignatas & directas in foro conſcientiæ Doctoribus in Theologia, vel iure canonico, & abſoluere & diſpenſare iuxta earum tenorem. Ita conceſſit Societati Ieſu *Greg.* 13. *Bul.* 33.

CAPVT VII.

De priuilegiis regularium circa cenſuras Eccleſiæ.

SVMMARIVM.

Priuilegia regularium circa abſolutionem à cenſuris. n. 1.
Privilegia circa interdictum & ceſſationem à diuinis. n. 2.
An ſint iam reuocata. n. 3.
An ſuſpendantur per bullam cruciata. n. 4.

DVBIVM I.

An religioſi expoſiti poſſint abſoluere à cenſuris. 1

1. Concl. Religioſi ab ordinario expoſiti poſſunt quoties opus ſit abſoluere ab omnibus cenſuris, etiam Papæ extra Bullam Cœnæ reſeruatis. Patet ex dictis cap. 6. dub. 6. & 7. conſequenter poſſunt abſoluere manifeſtos percuſſores clericorum, & nominatim excommunicatos & aliis ſententiis

Digitized by Google

latis ab homine ligatos: non obſtãte quod *Leo* 10. *in bu.* 45. de qua ſupra c. 3. dub. 5. decreuerat non poſſe religioſos abſoluere ſæculares à ſententiis ab homine latis, reuocando contraria priuilegia: tum quia iuxta dicta ibi, priuilegia in illa bulla contenta, iam ſunt iterũ per alios Pontifices, maxime per *Paulum* 5. confirmata & reualidata: tum etiam, quia alij Pontifices poſt *Leonem*, vt patet ex c. 6. dub. 6. & 7. abſolutè conceſſerunt religioſis poſſe abſoluere à cenſuris, non excipiendo cenſuras ab homine latas, ſed tantũ reſeruatas Papæ in bulla Cœnæ: & ſic præter iſtas, alias à Papa, & aliis inferioribus latas tollere poſſunt, iuxta dicta l. 1. c. 6. dub. 15. *Item, Sixt.* 4. conceſſit Minimis poſſe abſoluere ab omni excommunicatione, ſuſpenſione, interdicto, ac irregularitate, tam à iure, quam ab homine reſeruatis, quoties opus ſit, ac omnia vota cõmutare & relaxare, ſicut poteſt diœceſanus: & quia poſſet dubitari an iſta concedantur religioſis pro ſæcularibus: ideo *Iul.* 2. in confirmatione ordinis Minimorum, ait quod dicti Minimi quarumlibet perſonarum Eccleſiaſticarum & ſæcularium vbilibet poſſint audire confeſſiones, & ipſis auditis perſonas ipſas iuxta tenorem priuilegij *Sixti* 4. Minimis dudum conceſſi ac confirmati abſoluere & pœnitentiam ſalutatem illis iniungere poſſint. *Ita refert Man. Rod. in q. reg. tom.* 1. *q.* 61. *art.* 3.

2. Concluſio. Prædictæ abſolutiones, ſicut & abſolutiones factæ per bullam Cruciatæ, valent etiam pro foro externo præmiſſa ſatisfactione: & ſine illa pro foro conſcientiæ tantum. *Ita Med. in ſum. l. 2. c. 12. Nau. l. 5. conſ. 26. tit. de ſent. excom. Man. Rod. q. 61. art. 6. contra Guti. & Cou. ab eo relatos.* Et confir. ex declaratione *Pij V.* in quodam iubileo ab eo conceſſo 15. Kalend. Nouemb. anni 1568. vbi ſic ait: *declarantes inſuper tam præſentes quam alias quaſcumque conceſſiones ſimilium & diſſimilium indulgentiarum, à nobis & prædeceſſoribus noſtris emanatas, & in futurum quomodolibet emanandas literas Chriſti fidelibus ipſis niſi ad eorum effectum in foro conſcientiæ, & pœnitentiali conſequendum dumtaxat, non tamen in foro contentioſo, niſi ſatisfecerint, vllatenus ſuffragari:* vbi duo inſinuantur.

Primo, quod ſatisfacta parte, poſſunt abſolui etiam à cenſuris ab homine latis etiam in foro contentioſo.

Secundo, quod poſſunt in foro conſcientiæ abſolui ſine ſatisfactione: maxime cum cautione de ſatisfaciendo, cum commode fieri poſſit, ſicut cum ſubſcriptione pœnitentis,

Digitized by Google

fideiuſſore, pignore, vel ſaltem præſtito iuramento, ſi alia non ſint poſſibilia.

CIRCA INTERDICTVM.
DVBIVM II.

An religioſi habeant aliquot priuilegia circa interdictum, & ceſſationem à diuinis, & an ſint reuocata. 2

1. Concluſio, Religioſi in hoc habent multa priuilegia. *Primò*, in conuentibus ſeparatis à populo, poſſunt religioſi in tempore interdicti generalis diuina celebrare alta voce, cãpanis pulſatis, ianuis apertis, excluſis tamen interdictis, ſcilicet ſpecialiter, & excommunicatis, ſcilicet non toleratis. Ita conceſſit Ciſterc. *Vrban*. 4. Bul. 3. & iuxta hoc *Iul. 2. Bul.* 9. pro Minoribus conceſſit, quod ſi in aliquo oppido promulgetur interdictum extendendo illud ad tria milliaria, vt ſic comprehendat aliquod Monaſterium religioſorum: non teneantur religioſi illud ſeruare, niſi alias Monaſterium exiſtat intra terminum ex more præſcriptum, vt iuxta ius commune teneantur religioſi illud ſeruare.

Secundò, Eccleſiæ religioſorum non poſſunt interdici ſpecialiter, niſi religioſi dederint cauſam interdicto; vel niſi ille ad cuius inſtantiam interdicuntur, prouideat religioſis de victu. Ita conceſſit Minoribus *Leo 10. Bul. 29.*

Tertiò, Religioſi in tempore interdicti, alias non Apoſtolici, poſſunt canere benedictionem menſæ, & gratias poſt refectionem, & facere proceſſiones per clauſtra, canendo hymnos, litanias & alia quæ ſunt in vſu. Ita in compen. tit. interdictum. 1. §. 20.

Quartò, in interdicto & ceſſatione, poſſunt religioſi bini, & plures extra Eccleſiã officiũ diuinũ recitare. Ita ibi §. 18.

Quintò, in interdicto etiã Apoſtolico, poſſunt religioſi celebrare publice & ſolemniter, feſta ſanctorum ordinis etiam ſi talia feſta in octauis habeant ſolam memoriam. Et etiamſi iſta feſta ſint tranſlata, cũ quibus etiam indulgentiæ pro illis diebus transferuntur: & intelliguntur iſta, niſi alias Eccleſiæ religioſorum ſint ſpecialiter interdictæ, aut ipſi religioſi ſint nominatim interdicti, vel dederint cauſam interdicto. Ita conceſſit Prædicatoribus *Leo 10. Bul. 34.* Et idem conceſſit pro ceſſatione *Iul. 2. Bu. 15*, idem conceſſit *Leo. 10. Bu. 38. & 39.* cũ dicta limitatione, & excluſis nominatim in-

Digitized by Google

terdictis & excommunicatis non toleratis, pro feſto Conceptionis, Natiuit. ac Viſitat. B. Virginis, & pro Natiuitate S. Ioannis Baptiſtæ, & pro feſtis & octauis Patronorum ſuarum Eccleſiarum & Sanctorum quorum corpora in eorum Eccleſiis ſunt condita, & à primis veſperis Dominicæ in Ramis, vſque ad Dominicam in Albis, & pro Miſſis nouis religioſorum à primis veſperis vſque ad finitam Miſsã, & pro tẽpore quo religioſus, vel religioſa profitetur, aut velum accipit, poteſt interdictum ſuſpendi. *Item*, interdictum latum ab ordinario, poteſt ſuſpendi in domibus religioſorum ad ſepeliendum ibi religioſos, cum ſolemnitate & campanis. Ita conceſſit Minoribus Iul. 2. bul. 7. imo & per bullam conceſſam Benedictinis, *vt habetur in compen. mendi tit. interdictum* 1. §. 24. *& tit. interdictum* 2. §. 10. poteſt ſuſpendi omne interdictum etiam Apoſtolicum & ceſſatio à diuinis, ad ſepeliendos religioſos, etiam nouitios, conuerſos & famulos ſolemniter cum officio & Miſſa, excluſis ſpecialiter interdictis & excommunicatis non toleratis. Quinetiam in feſtis in quibus religioſi ſuſpendunt interdictum, poſſunt omnes fideles ibi cum dicta ſolemnitate ſepeliri, ac alia fieri, ac ſi non eſſet interdictum, excluſis iam dictis. Ita conceſſit *Leo*. 10. loc. citato § 7. & 11. & ſic iuxta iſtam conceſſionem, poſſunt tunc in Eccleſiis religioſorum omnia Sacramenta miniſtrari, vt ibi exprimitur. Ita Cord. in quadam reſolutione ab eo circa hoc facta. Vbi nota, quod quoties in domibus religioſorum ſuſpenditur interdictum, aut ceſſatio, poſſunt clerici, & alij ibi ſolemniter omnia quæ religioſi, exercere. *Ita loc. cit.* §. 1. 2. *&* 3. *& Silu. ver. interdictum* 5. q. 5. §. 7.

Sexto, famuli, procuratores negotiorum religioſorum & operarij non ligantur interdicto aut excõmunicatione lata in perſonas, aut terras vbi religioſi habitãt, & poſsũt audire diuina in interdicto, niſi ſint excommunicati, aut ſpecialiter interdicti, vel ei cauſam dederint. Ita *Alex.* 4. *Bul.* 7. imo ex cõceſſione *Eug.* 4. *Bul.* 9. pro Benedictinis, omnes habitãtes intra ſepta monaſterij in interdicto, poſſunt nõ tantũ audire diuina, ſed & Sacramẽta recipere. *Item* in interdicto & ceſſatione, fratres omnes, etiã conuerſi, nouitij, donati, moniales, ſeruitores, famuli & famulæ monaſteriorũ, poſſunt omnia Sacramenta recipere: dum tamen Euchariſtiã recipiant corã valentibus ex iure, aut priuilegio audire officia diuina. *Ita in compend. mendi tit. interdictum* 1. §. 4. *& t. interdictũ* 2. §.

11. *Item* tertiarij, beatæ, ſerui, familiares, domeſtici, ſindici, œconomi, procuratores, aduocati, officiales ordinarij monaſteriorum, religioſorum & monialium in interdicto generali, aut ſpeciali intereſſe poſſunt diuinis, & in domibus religioſorũ ſine pompa ſepeliri, & ibi omnia Sacramenta recipere cum cautela cap. *Alma mater,* dum tamen prædicti, nec ſint excommunicati, nec dederint cauſam interdicto: & iuxta ius commune & religioſorum priuilegia, familiares & domeſtici vocantur qui in domibus religioſorum commorantur, & illorum bonis aluntur, licet aliquando ob aliqua negotia abſint à monaſteriis: & ſic ancillæ, & ſeruitrices monialium, & aliæ mulieres intra illarum monaſteria exiſtentes, licet ſint portioniſtæ, gaudent dicto priuilegio, *vt habetur loco cit. tit. interdictum* 3. & idem etiam eſt de operariis ob ſtipendium pro diebus operis, & de famulis operariis, & mercenariis reſidentibus in grangiis, aut aliis locis religioſorum, qui dicto gaudent priuilegio, quando veniunt ad domos religioſorum. *Item* Prælati regulares poſſunt eligere ſex perſonas ſucceſſiuè, quæ in interdicto ſpeciali & ceſſatione, alias non latis à Papa vel authoritate Apoſtolica, poſſint gaudere prædictis. Ita conceſſit *Nicol.* 5. *Bul.* 4. Et per aliam conceſſionem cuiuſdam legati à latere. poſſunt eligere ad prędicta quindecim perſonas, dum tamen non ſint excommunicatæ non toleratæ, vel ſpecialiter interdictæ, nec dederint cauſam interdicto. *Ita in compend. Ciſterc. c. interdictum* 1. §. 23. *&* 24.

Septimo, ex conceſ Iul. 2. loco cit. §. 14. poſſunt religioſi facere in interdicto ſpeciali, omnia quæ facere poſſunt in interdicto generali: & iſta eſt magna conceſſio: quia iuxta ius commune, quando ſupenditur interdictum non ſuſpenditur pro perſonis & Eccleſiis ſpecialiter interdictis: & iuxta iſtam conceſſionem, quæ fiunt in interdicto generali in Eccleſiis religioſorum, licite etiam fiunt in eiſdem Eccleſiis, etiam ſpecialiter interdictis, licet non coram perſonis ſpecialiter interdictis. Et *Leo.* 10. inter viua ora. concedit religioſis, vt eodem modo ſe gerant, etiam quoad familiares, & alios de quibus ſupra, in ceſſatione, ac interdicto.

2. Concluſio. Dicta priuilegia habent modo ſuam vim, nec ſunt reuocata, etiam in Conc. Trid. *Ita Medin. in ſum. lib.* 1. §. 13. *Lud. Lop.* 2. *p. c.* 21. *& alij quos refert & ſequitur Man. Rod. in expoſitione Cruciatæ,* §. 5. *contra Nauar. in Manu. c.* 27. *n. vlt.* & patet conc. ex dictis c. 3. dub. [illegible] *obiicias.*

quòd in Conc.Trid.ſe.25.c.12. præcipitur religioſis ſeruare interdicta ordinariorum: & confirmatur, quia licèt *Pius* 5. *Bul.* 7. declaret Conc Trident. non intelligi in feſtis religioſorum & octauis, in quibus religioſi non obſtante interdicto, poſſunt diuina ſolemniter celebrare: tamen poſtea *Gregor.* 13. *Bul.* 38. reuocauit bullam *Pij* 5. & vult non habere vim in contrarijs Conc. Trid. & licèt poſtea idem *Gre. Bul.* 1. pro Minoribus confirmet, & de nouo concedat omne id quod non contrariatur Concil. Trid, & alias ſit in vſu: tamen priuilegium non ſeruandi interdictum in dictis feſtis videtur contra Concil. Trid. Ad hoc reſpondetur, Concilium tantũ præcipere, quod religioſi ſeruent interdicta ordinariorũ, ſicut de facto ſeruant: ſed non reuocat dicta priuilegia, in quibus conceditur religioſis poſſe aliquando ſuſpendere interdictum, & aliqua miniſteria in interdicto exercere. Mens ergo Concilij eſt reuocare aliquarum religionum priuilegia, in quibus concedebatur eis, nulla interdicta ſeruare, ſicut fuit conceſſum religioſis Sancti Ioannis hoſpitalis Heruſalem per *Anaſtaſium* 4. *Alex.* 3. *&* 4. *Vrba.* 3. *Clem.* 3. *&* 4. & idem erat cõceſſum Minimis per Leo. 10. hæc & ſimilia priuilegia reuocantur à Con. Tri. lo. cit. *Ex quo ſequitur* dicta priuilegia non eſſe reuocata cum non ſint contra Conc. nec declaratio *Pij* citata, eſt quoad hęc per *Greg.* reuocata cum nec ſit contra Concilium Tridentiu.

DVBIVM III.

4 *An per bullam Cruciatæ ſuſpendantur dicta priuilegia.*

1. Concluſio. Bulla Cruciatæ non ſuſpendit priuilegia in iure communi inſerta, nec conſuetudinem habentem vim legis: quia vt ait Bart. in extraua. *ad reprimendam, verbo non obſtantibus*: ad hoc quod iſta reuocentur, debet fieri expreſſa illorũ mentio, ſicut ſæpe fit in Con. Trid, & in bulla Cœnæ vbi priuilegia, & conſuetudines immemoriales ſolent reuocari. *Secundò*, priuilegia inſerta in iure communi pertinent iam ad ius commune: ex quo colligunt Doctores, initiatos prima tonſura poſſe in interdicto intereſſe diuinis: cum hoc ſibi in iure concedatur, *ſecundum Naua. in manu. c.* 27. *n.* 173. & poteſtas prælatorum regularium ad concedendas literas fraternitatis, in quibus admittunt ſæculares ad ſuffragia ordinis non ſuſpenditur per bullã: & ſæculares etiam

etiam ſine bulla poſſunt illis frui, cum facultas iſta ſit de iure communi, *ſecundum Nauar. de indulg. notabili* 31. *nu.* 21. *&* 22. *ergo; &c.*

2. Concl. Religioſi etiam ſine bulla gaudent dictis priuilegiis: cum in bulla expreſſe excipiantur priuilegia conceſſa Superioribus mendicantium quoad ſibi ſubditos, licèt ſuſpendantur quoad ſæculares, & ſic famuli & alij ſæculares nominati dub. 2. imo & donati non habentes animum perſeuerandi, non poſſunt in regnis vbi Bulla Cruciatæ prædicatur intereſſe diuinis ſine tali bulla, niſi forte quis eorum ſit neceſſarius pro adiuuando in Miſſa: tunc enim iſte iuxta ius commune poteſt aſſiſtere.

3 Concluſio Religioſi etiam ſine bulla rectè ſuſpendunt interdictum iuxta ſua indulta, & ſæculares tunc etiam ſine bulla, ſi alias non ſint excommunicati, aut ſpecialiter interdicti, aut dederint illi cauſam, licitè aſſiſtunt diuinis: quia priuilegium ſuſpendendi tunc interdictum, etiam pro ſæcularibus, non ſuſpenditur per bullam iuxta dicta c. 3. dub. 7. Item, *Leo.* 10. inter viua ora. n. 19. concedit Minoribus, quod per bullam Cruciatæ, aut aliam gratiam generaliter reuocantem omnia priuilegia etiam mendicantium, non intelligantur reuocata, aut ſuſpenſa indulta, priuilegia, aut gratiæ conceſſæ quoad perſonas Minorum, & quoad ſuſpendendum interdictum in feſtis Sanctorum ſui ordinis, niſi de iſtis fiat expreſſa mentio, de quo vide cap. 3. dub 4.

An vero dicta priuilegia conceſſa pro tempore ceſſationis, valida ſint etiamſi ceſſatio ſit rigoroſa; vtpote quando in Eccleſia non celebrantur diuina, niſi baptiſmus pro paruulis & Sacramentum Pænitentiæ pro adultis. In hoc aliqui negant, ſed licet hoc ita verum ſit, reſpectu particularium perſonarum, vt in ſuis domibus, vel in altari portatili in Eccleſia audiant Miſſam: ſecus tamen eſt de priuilegiis, in quibus iſta religioſis pro tempore ceſſationis conceduntur: quia religioſorum priuilegia ſunt ample interpretanda, iuxta dicta c. 2. dub. 2. & ita habet vſus.

Digitized by Google

CAPVT VIII.

De priuilegiis circa Sacramentum Ordinis & Officium diuinum.

SVMMARIVM.

Priuilegia religioſorum circa Sacramentum Ordinis. n.1.
Priuilegia circa Officium diuinum.n. 2.

SVMMARIVM.

1 *An priuilegia aliqua habeant religioſi circa Sacramentum Ordinis, & quæ ſint iſta.*

1. Concl. Religioſi circa Sacramentum ordinis habent priuilegia. *Primo*, etſi nouitij alias non habẽtes beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ad victum, iuxta Conc. Trid. ſeſſ. 21. cap. 2. de refor. & *Pium* 5. *bul.* 26. ad ſacros ordines promoueri non poſſint, nec aliter promoti in altari miniſtrare valeant; tamen *Greg.* 13. *bul.* 25. hoc reuocat pro religioſis Societatis: & præcipit ordinariis vt iſtos religioſos cum licentia ſuorum ſuperiorum ordinent, etiam extra tẽpora in tribus feſtis continuis, & non ſeruatis interſtitiis, & abſque vlla ordinum functione, nec eos inquirant de cantu, de officiis & ceremoniis Eccleſiaſticis, vel de proprij ordinarij licentia, & parochi approbatione in vita & moribus. Et *Greg.* 14. *bul.* 2. conceſſit iſtis religioſis emiſſis votis ſimplicibus ad ſacros ordines promoueri poſſe, quibus priuilegiis gaudent omnes religioſi, iuxta dicta c. 4. conc. 3. in fine.

Secundo. Religioſi poſſunt extra tempora ordines recipere, iuxta declarationem Cardi. de qua cap 3. dub. 6. cum in hoc habeant multa priuilegia, maximè priuilegium *Greg.* 13. modo citatum pro Societate Ieſu.

Tertio. Etſi in Conc. Trid. ſeſ. 14. c. 2. ſtatuatur quod quilibet à ſuo Epiſcopo ordinetur, aut ſi ab alio, cum dimiſſoriis proprij Epiſcopi, quod *Greg.* 13. voluit intelligi etiam de religioſis: imo & Congreg. Card. de mandato *Sixti* 5. & auditis procuratoribus circa hoc, idem ac *Greg.* 13. declarauit, tamen poſt hæc *Sixtus* 5. ex ſententia Congregationis dixit, regulares Prælatos ſuis poſſe concedere dimiſſorias

ad Epiſcopum diœceſanum : & iſto abſente, aut ordines non conferente, vel ſede vacante, de quo fiat mentio in dimiſſoriis ad quemlibet alium, modo ab iſto quoad doctrinam examinetur. *Ita refert Manu. Rod. in compend. & Proſper Farina. decı. 240.* Poſtea autem *Clem. 8.* hoc ipſum abſolute, & ſine dictis limitationibus *Sixt. 5.* conceſſit Ciſtercienſibus, *de quo Manu. Rodr, in qu. regul. tom 1 qu 18. art. 6.* & hoc ipſum prius conceſſerant *Vrban. 2. bul 1.* Benedictinis, & Minoribus *Alexand. 5. bul. 10.* & Prædicatoribus *Sixtus 4. bulla. 33.*

Quartò, Ex conceſſione *Eug. 4. bul. 9.* pro Benedictinis, quilibet Epiſcopus abſque diœceſani licentia, poteſt in monaſteriis monachos ordinare: ſed iſta moderantur in bul. 45. *Leo. 10.* de qua ſupra cap. 3. dub. 5. vbi quoad ordines habetur: Nullatenus in Eccleſiis, domibus, aut aliis locis religioſorum ab alio, quam ab diœceſano Epiſcopo, niſi iſto, vel eius vicario ſuper hoc cum debita inſtantia requiſito, & abſque rationabili cauſa contradicente, vel eo à diœceſi abſente, ad dictos ordines promoueri debeant, ſcilicet, religioſi; ſed vide ſupra loco citato an iſta moderatio habeat modo ſuam vim.

Quinto, Abbas Benedictinus poteſt ſuos ſubditos, etiam ſæculares, ad Minores ordines promouere. Ita conceſſit *Greg. 9 bul. 23. & Iul. 2. bul. 25.* & hoc ipſum conceditur Abbatibus, cap. *quoniam, diſt. 10.* nec hoc reuocatur in Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 10. pro ſibi ſubditis regularibus, ſed pro aliis. *Item, Innoc. 8. bul. 5.* conceſſit Abbati Ciſterc. Cabilonenſis diœc. & aliis quatuor Abbatibus aliorum conuentuum, & iſtorum ſucceſſoribus, poſſe ſuis ſubditis conferre ſubdiaconatum & diaconatum ac alios ordines Minores.

Sexto, In monaſteriis religioſorum ipſis inuitis, non poſſunt ordines celebrari, vel alia Pontificalia exerceri, vel Synodi, aut proceſſiones, Miſſæ, &c. celebrari, nec aliæ cauſæ agi. Ita conceſſit Ciſter. & *Eug. 4. bul. 15. & in bul. 9.* pro Benedictinis, idem mandatur Epiſcopis & ordinariis. Ita etiam conceſſit Auguſt. *Sixt. 4. bul. 34.*

DVBIVM II.

An religioſi habeant priuilegia circa officium diuinum.

2

1. Concl. Religioſi poſſunt mentaliter legendo intra ſe per librum recitare horas, & alia quæ in officio diuino & Miſſa præcipiuntur dici ſecrete ſub ſilentio. Ita conceſſit Minoribus *Leo*. 10. inter viua ora. n. 12.

2. Concl. Religioſi non valentes bene recitare in choro, ob defectum viſus, vel auditus, ſi quid horarum ſic omittant, ſatisfaciunt dicendo in fine horarum *Pater noſter*. vel *Aue Maria*. Ita conceſſit Minoribus Innoc. 8. inter viua ora. & *Leo*.10.inter viua ora.conceſſit plenariam indulgentiam, & remiſſionem omnium defectuum humana fragilitate, & non ex malitia commiſſorum in diuinis horis, dicendo hanc orationem, ſcilicet, *Sacroſanctæ, ac indiuiduæ Trinitati, Crucifixi Domini noſtri Ieſu Chriſti humanitati, & beatiſſimæ, ac glorioſiſſimæ Virginis Mariæ fœcunditati, ſeu integritati, & omnium Sanctorum vniuerſitati, ſit ſempiterna laus, honor, virtus & gloria ab omni creatura, nobiſcum remiſſio peccatorum, per infinita ſæculorum ſæcula. Amen. Et beata viſcera Mariæ Virginis, quæ portauerunt æterni Patris Filium. Et beata vbera quæ lactauerunt Chriſtum Dominum.* Et deinde *Pater noſter* & *Aue Maria* pro fœlici ſtatu ſuæ Sanctitatis & Eccleſiæ. Et explicat idem *Leo* inter viua ora. num. 69. ſat eſſe, dicere iſta in fine plurium horarum vno contextu dicendarum. Et vt notat Nau. *cap*.19. *de oratione n*. 89. iſta priuilegia non intelliguntur de omittentibus aliquam partem notabilem, ſed de omittentibus aliqua parua cum culpa veniali. Et ita etiam intelligitur aliud priuilegium Minoribus conceſſum à *Leo* 10. *de quo Manu. Rod. in qq. regul. tom*. 1. *q*. 41. *art*. 2. quod ſcilicet ſatisfaciant præcepto recitandi horas, quando non integre pronuntiant, ob negligentiam, imperitiam, malam pronuntiationem naturalem, ob defectum linguæ, aut aliter horas imperfectè dicendo, vel cum animi diſtractione, ſenſuum vagatione: dum tamen hoc non fiat ex malitia, & quod recitantes cum iſtis non teneantur iterum recitare, ab iſtis imperfectè dicta, vel non integre audita, ob diſtantiam loci, ob ſtrepitum, vel aliam cauſam.

3. Concluſio. Religioſi dum prædicant, vel confeſſiones audiunt, ſcilicet in aduentu, vel quadrageſima, poſſunt

Digitized by Google

officium feriale anticipare, & feſta illis diebus ſeruare, quibus illos plus laborare neceſſe eſt: & non in fraudem officij diuini, ſed vt liberius ſtudio & conſolationi ſpirituali fidelium vacent. Ita conceſſit Minoribus *Leo.* 10. inter viua orac. n. 44.

4. Concluſio. Religioſi extra ſua loca exiſtentes, poſſunt ſe cum aliis regularibus & clericis conformare in diuino officio. Ita conceſſit Minoribus *Innoc.* 4. *bul.* 11.

CAPVT IX.

De priuilegiis circa temporalia.

SVMMARIVM.

Quomodo religioſi poſſint recipere nouas domos, & eas in alium locum transferre. n. 1.
An poſſint vnum monaſterium alteri vnire. n. 2.
An ſint exempti à legibus tributorum. n. 3.
An ſint exempti à decimis ſoluendis. n. 4.
An ſint exempti à ſolutione canonica & quarta funeralis. n. 5.

DVBIVM. I.

An regulares poſſint noua loca & domos recipere, ac ſua monaſteria in alium locum transferre. 1

1. Concl. Religioſi mendicantes, domos, vel loca recipientes, vel recepta mutãtes, alienantes, vel differentes, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ, excommunicantur in Clem. *cupientes, de pænit. & rem.* & in c. 1. *de exceſſibus prælat.* ſed per priuilegia Minorum & Auguſtinianorum, vt habetur in conſt. Prædicatorum, d. 2. cap. 1. poſſunt de nouo loca recipere, cum licentia tamen Epiſcopi: vt decernitur in Conc. Trid. ſeſ. 25. c. 3. & ex decreto *Clem.* 8. *bul.* 18. non poſſunt Epiſcopi dare iſtam licẽtiam, niſi vocatis & auditis prioribus vel procuratoribus cõuentuum eiuſdem oppidi, & aliis intereſſe habentibus, cognito quod ſine iſtorũ conuentuum damno poſſint illi commodè ſuſtentari: & ſi ſuper hoc ad Sedem Apoſtolicam ſit appellatio, erectio nouorum conuentuum ſuſpendatur, quo vſque à Sede Apoſtolica in ea-

Digitized by Google

dem cauſa ſit pronuntiatum, aliter factum ſit irritum.

2. Concl. Prælati regularium poſſunt tranferre monaſteria fundata in locis ſterilibus, & aquoſis, aut dominorum temporalium eorum bona occupantium ad alia loca, cum ſuis reditibus, fructibus & prouentibus. Ita conceſſit Benedictinis Valeoletanis *Pius 2. bul. 6.* & Minoribus *Sixtus 4. bul. 14.* & Prædicatoribus *bul. 33. & Alex. 4. bul. 7.* & iſti conceſſerunt poſſe ſecum bona deferre, & vendere ædificia, & ſolum, præter Eccleſias.

3. Concl. Nullus ordo etiam mendicantium, aut alia perſona prope domos Carmelitarum, infra ſpatium cẽtum quadraginta cannarum, per aerem menſurandarum, Eccleſiam, vel loca conſtruat, aut de nouo recipiat. Ita *Sixtus 4. bul.37.* & Auguſtinianis idem conceditur, reſpectu ordinum in paupertate fundatorum, per *Bonif.8.bul.6.* imo & Prædicatoribus conceditur per *Clem. 4. bul 7.* quod nullus ordo in paupertate fundatus, qui ex ſuis legibus extra ſua monaſteria nullas debet habere poſſeſſiones, poſſit prope Eccleſias Prædicatorum ad trecentas cannas octo palmorum, per aerem menſurandas, monaſterium Eccleſiam, vel oratorium conſtruere, vel ex alio loco transferre: excipitur à prædictis ordo Minorum per *Iul. 2. bul. 10.*

DVBIVM II.

2 *An religioſi poſſint vnum monaſterium alteri reunire.*

1. Concluſio. Generales ordinum ac capitula generalia poſſunt monaſteria & Prioratus ordinis, etiam monialium, vnire pauperibus monaſteriis, ſine licentia diœceſani, aut alterius, non obſtantibus ſtatutis Apoſtolicis, vel monaſteriorum, etiam iuratis. Ita conceſſit Ciſtercien. *Ioan. 23. bul. 1. & Pius 2. bul. 6.* conceſſit Priori Benedictino Valeoletano, poſſe duo, vel tria monaſteria, vbi ob exiguos reditus, tres aut quatuor monachi ſuſtentari non poſſunt, cum conſenſu Superiorum talium conuentuum in vnum monaſterium vnire, vbi duodecim ſaltem monachi conſtituantur: imo *Innoc. 8. bul. 3.* conceſſit Prædicatoribus, quod conuentus non valens ſuſtentare octo religioſos, poſſit alteri incorporari per vicarium congregationis cum diffinitoribus: dum tamen ſine ſcandalo fiat & in Eccleſia loci incorporati non ceſſet cultus diuinus.

Digitized by Google

2. Concluſio. Bona monaſteriorum deſtructorum monialium Minoribus ſubiectarum, licet non ſint ſui ordinis, ſunt applicanda Minoribus vicinioribus. Ita conceſſit *Sixt. 4. bul. 14.* & idem conceſſit bul. 33. Prædicatoribus reſpectu monialium ſibi ſubiectarum.

DVBIVM III.

An religioſi ſint exempti à legibus tributorum. 3

1. Concl. Religioſi vtriuſque ſexus, non tantum ex iure communi ſicut alij clerici. in cap. *quanquam, de censibus*, ſed etiam per multa priuilegia ſunt exempti à legibus tributorum.

Primo, Alex. 4. ſtatuit, quod imponentes Minoribus angarias, aut alias impoſitiones & exactiones, vel ſimilia, ſunt ipſo facto excommunicati. Et ſi contumaces ab hoc non deſiſtant, non poſſunt abſolui niſi à Papa. Ita in monum. ord. conc. *656.*

Secundo, Eug. 4. bul. 29. facit ampliſſimam exemptionem pro monialibus S. Claræ: & in compen. Societ. ver. exemptio. § 8. refertur alia ampliſſima exemptio pro Camalduleníibus.

Tertio, Pius V. bul. 7. eximit monaſteria & collegia mendicantium à contributione pro ſeminariis, quæ ab Epiſcopo exigitur, iuxta Conc. Trid. ſeſſ. 23. c. 18.

DVBIVM IV.

An religioſi ſint excepti à decimis ſoluendis. 4

1. Concluſio. Religioſi non tenentur decimas ſoluere de laboribus, quos ſuis manibus aut ſumptibus colunt, nec de nutrimentis ſuorum animalium, vt conceſſit Benedictinis Benedict. 12. bul. 1.

2. Concluſio. Religioſi non tenentur decimas ſoluere, de ſuis bonis mobilibus, & immob. poſſeſſionibus, & prædiis præſentibus & futuris, etiam ab aliis cōductis, dum tamen illa ſuis manibus, vel ſumptibus excolantur, aut pro ſuſtentatione excoli faciant. Nec tenentur decimare de pratis, herbis, paſcuis, nutrimētis animalium, ac paſtorum eorundem. Ita conceſſit fratribus de Guadalupe *Greg. 11. Mart. 5. & Pau. 3.* anno. *1535. vt habetur in compe. D. Hieron. tit. deci-*

Digitized by Google

marum exemptio 12. 15. *&* 16. *Item, Sixt.* 5. *bul.* 18. eximit religioſos S. Ioan. Hieroſolymitani, vaſallos, colonos, ſeruitores, &c. & ipſorũ animalia, prædia, domos, molendina, & quæuis bona, à ſolutione decimarũ, iurium, etiam ſynodalium, cenſuũ & canonicarum portionum, ſeu charitatiui ſubſidij, aut iucundi aduentus, ſeu quartæ & aliorum onerum: & præcipitur ordinariis, ne in hoc eos moleſtent.

3. Concluſio. Religioſi iuxta cap. *nuper, de decimis* tenebãtur decimare de poſſeſſionibus acquiſitis poſt Conc. latè, ſi alias de iſtis poſſeſſionibus decimæ ſoluebantur: ſed iam ab iſta decimarum ſolutione liberantur per *Pau.* 3. *bul.* 8. vbi concedit Societati, vt de eorum domibus, prædiis, hortis, ac aliis locis quæ pro eiſdem emendis ipſis pro tempore largiri, vel donari contigerit, & de aliis bonis ab eis poſſeſſis & obtentis, non ſoluant decimam, etiam Papalem, ſeu canonicam portionem, nec ad pręſtationem procurationum Legatorum dictæ Sedis, vel exactionem collectarum, vel prouiſionum quarumcumque, nec ad id per literas Apoſtolicas, poſſunt cõpelli, niſi iſtæ literæ de hoc indulto de verbo ad verbum, ac de Societate fecerint mentionem: & ſi per ſedem Apoſtolicã ex piis legatis diſpoſitis vel relictis aliqua pars alteri piæ, vel non piæ cauſæ ſit conceſſa vel concedatur, legata Societati, vel relicta, vel in fauorem eius diſpoſita ſub his conceſſionibus non cõprehendantur, niſi de ipſa Societate & de hoc indulto, & de Pontificis voluntate fiat mentio in eiſdem, & non per clauſulas generales idem importantes. Sed quomodo iſta verba intelligantur de concedendis ab iſtomet Papa hoc tenore iſta concedente; Vide cap. 3. dub. 4. Item poſteà *Pius* 4. *bul.* 5. confirmauit exemptionem à quibuſuis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, perſonalibus, quartis, medietatibus, & aliis fructuum partibus, ſubſidiis, etiam charitatiuis & aliis ordinariis oneribus, etiam pro expeditione contra infideles defenſioneque patriæ, ac aliis quomodolibet, etiam ab Imperatorum & inferiorum principum impoſitis: & licet in ipſa impoſitione caueatur, quod nulla omnino exemptio cuique aduerſus illa ſuffragetur: & idem poſtea etiam confirmauit *Greg.* 13. *bul* 21. expreſſè derogando dicto c. *nuper de decimis*.

4. Concluſio. Religioſi non tenentur decimare, etiam de terris & poſſeſſionibus, aliis ad colendum traditis: imo ipſi poſsũt percipere decimas quas coloni tenẽtur aliis ſoluere, etiam ſi alij in poſſeſſione, vel quaſi, eas à colonis exacturi,

fuerint. Ita conceſſit Ciſterc. *Bonif.* 8. *bul.* 10. & *Ioa.* 22. Carthuſienſibus: vt habetur in compen. Ciſter. ver. decima §. 4. & idem *Bonif.* 8. præcipit Prælatis Eccleſiæ, vt cum cenſuris inhibeant ſuis ſubditis, ne à fratribus hoſpitalis S. Ioa. decimas exigere præſumant de noualibus, vel alijs terris quas ſuis ſumptibus, vel per ſuos amendatarios, vel cultores ad tempus, & non in perpetuum excoli faciunt, vel de animalium nutrimentis; vel aliorum à ſuis terris naſcentium, vel de hortis, virgultis, & piſcatoribus non obſtante longua præſcriptione, ſeu potius violenta ſupra dictis exactione eiſdem fratribus irrogata: *Ita in comp. mendi. ti. decima* §. 17. & *Manu. Rod. in qq. reg. to.* 2. *q.* 44. *art.* 4. Item, *Cle.* 7. *bul.* 10. concedit ordini Militiæ S. Iacobi amplum priuilegium circa hoc.

Ex dictis ſequitur primò, dicta priuilegia ſiniſtrè interpretari ab aliquibus iudicibus Eccleſiaſticis, dicendo quod quando religioſi proprijs manibus vel ſumptibus dictas terras excolunt integram decimam recipere poſſunt: ſi tamen illas excolunt, per colonos, ex communi aceruo prius extrahatur reditus monaſterio ſoluendus, & de reſiduo decima pars parocho ſoluatur, niſi alias per quadraginta annos religioſi integram decimam à colonis percepiſſent. *Sed ad hoc dico*, quod bona regularium per ſuum reale priuilegium eximuntur à decimis prædialibus, & non tenentur ſoluere decimam perſonalem, vel quartam, aut aliam partem: *vt probat Mandoſius ad inſtar glo.* 15. *nu.* 4. Et cum ſit priuilegium reale, vt conſtat ex littera priuilegiorum, terra cum eodem priuilegio tranſit ad colonos, quod adhuc clarius patet ex priuilegijs Societatis *Ieſu*, & peritiſſimi iuriſtæ fatentur, concedere plenum ius exceptionis etiam colonis conducentibus religioſorum agros: & ita iudicatum eſt in multis tribunalibus in fauorem Societatis & colonorum, ſicut Salmanticæ anno 1588. Beticæ, & Murtiæ adductis executoribus Pontificis mandatum eſt executioni, & contra confirmatum ſententia rei iudicatæ: *vt refert Enri. l.* 7. *de indulg. c.* 7. *n.* 7. *ar.* 1. & ſic coloni debent ſoluere decimas monaſterio. *Secundò ſequitur*, quod vbi ſoluitur decima perſonalis, non tenentur ſeruitores monaſteriorum eam ſoluere: alias monaſteria illam decimam ſoluerent: cum ſeruitores carius operas ſuas locarent, ſi eam ſoluerēt.

5. Concl. Moniales eodem modo ac religioſi ſunt exēptæ à decimarum & primitiarum ſolutione. Ita conceſſit

monialibus S. Claræ *Boniſ. 8. bul. 3.* vbi eximuntur à ſolutione decimarum, à contributione in procurationibus ordinariorum, legatorum, & nuntiorum Papæ, à collectis, talliis, pedagiis, à teloniis & aliis exactionibus, regibus, aut aliis ſoluendis, & idem eiſdem concedit *Leo. 10. bul. 23.* habentque moniales ſua priuilegia communicationis, iuxta dicta ſupra c. 4.

DVBIVM V.

5 *An religioſi ſint exempti à ſolutione canonicæ portionis & quartæ funeralis.*

Not. quod canonica portio dicitur, quæ à canonibus eſt approbata, & iure decretorũ debita; & eſt duplex: alia quæ debetur Epiſcopo ab omnibus Eccleſiis ſuæ diœceſis, vt habetur c. *de his 10. q 1.* vbi dicitur, quod de terris, vineis, mancipiis, & peculiis Eccleſiæ à fidelibus oblatis tertia pars Epiſcopo fideliter deferatur; & intelligitur *ſecundum Panor. quem refert & ſequitur Armi. ver. canonica portio, & ſecundum communem ſententiam,* de Eccleſiis Epiſcopo immediatè ſubiectis, & non de exemptis; quia iſta portio debetur Epiſcopo ratione ſollicitudinis, quam de ſuis tantum Eccleſiis habere debet; vt dicitur in c. *conquerente, de officio ordinarij.* Alia canonica portio debetur Eccleſiæ parochiali, de omnibus à ſuo parochiano relictis vel ratione funeris obuenientibus illi loco, vbi quis eligit ſepulturam relicta ſua parochia; vt habetur in Clem. *dudum, de ſepult.* Et licet olim iſta portio eſſet varia pro more patriæ; nam alibi medietas, alibi tertia pars ſoluebatur, tamen ibi taxatur quarta pars, & ſic communiter appellatur quarta funeralis.

1. Concl. Stando in iure communi, & ſecluſo priuilegio, vel conſuetudine, religioſi omnes, etiam Prædicatores & Minores tenentur ſoluere dictam quartam funeralem, & non amplius. Ita in Clem. cit. vbi habetur, quod vltra dictam quartam, nil aliud valeant parochi exigere, nec religioſi amplius illis impendere teneantur, nec ad id ab aliquo cogantur, & reuocantur illic conſuetudines & priuilegia illuc vſque conceſſa, & conuentiones, ſtatuta & pacta in quantum alicui ex præmiſſis contrariantur.

2. Concluſio. Religioſi iam iuxta ſua priuilegia, non tenentur ſoluere Epiſcopo, vel parocho dictam portionem,

Digitized by Google

nec de funeralibus, oblationibus, ſepulturis, legatis, vltimis voluntatibus, nec de aliis pro victu, ornamentis, aut aliis quomodolibet largitis: nec ipſi, nec qui eis illa ſoluunt, poſſunt ad illud coarctari; non obſtante decreto Clem. *dudum, de ſepult.* & aliis ſtatutis. Ita conceſſit poſt dictam clementinam *Eug. 4. bul. 12.* pro Benedictinis & *Sixt. 4. bul. 14.* pro Minoribus, & bul. 37. pro Carmelitis. Vbi etiam conceditur, quod ſi à Papa mandetur dari alicui cauſæ piæ aut non piæ de piis legatis, non intelligitur de legatis relictis religioſis, niſi de eis fiat expreſſa mentio; item in bul. 26. *Clem 8.* Carmelitæ diſcalceati poſt contradictorium iudiciũ, & vẽtilata cauſa, à ſolutione quartæ funeralis liberãtur.

Si obiicias, quod in Conc. Trid. ſeſ. 25. c. 13. de reformatione habetur, quod dicta quarta funeralis ſoluatur, vbi ſolita eſt perſolui ante annos quadraginta, hoc eſt *de quarenta annos aca*, non obſtante quouis priuilegio; *Ad hoc reſpondetur*, Concilium loqui de monaſteriis ante annos quadraginta fundatis quæ dictam portionem ſoluebant: & ſic ſi aliqua monaſteria ſint fũdata à quadraginta annis & citra, hoc eſt, *de quarenta annis aca*, non tenentur ſoluere dictam quartam. Ita declarauit *Pius V. bul. 7.* Et *ſi inſtes*, quod iſta bulla eſt reuocata à *Greg. 13. bul. 38.* & reducta ad terminos Conc. Trid. *Ad hoc reſpondetur Primo,* quod in bulla illa *Pij V.* & conceduntur quædam priuilegia, ex quibus ſola iſta reuocantur à *Greg.* quæ ſunt contraria Con. Trid. modo explicato dub. 6. c. 3. & inſuper declarantur aliqua decreta Conc. Trid. & iſtæ declarationes non etiam reuocantur ibidem à *Greg. 13.* cum non ſint contra Concilium, ſed potius eius declarationes, & alias ad Papam ſpectãt declarare ius. *Secundo reſpondetur*, quod eadem omnino declaratio *Pij V.* data etiam eſt poſtea à Congr. Card. quæ nec à *Greg. 13.* nec ab alio eſt reuocata, cuius declarationis tenor refertur à Rod in qq. reg. to. 1. q. 39. a. 2 rt, & talis eſt, *Congr. Con. cenſuit non comprehendi in dictis verbis Concilij monaſteria ædificata à quadraginta annis & citra, vel quæ in dies ædificãtur, ſuppoſito quod iſta monaſteria ſint illius religionis cui a Sede Apoſtolica ſit indultum vt quartam funeralem non debeant ſoluere Epiſcopo:* & vt refert Veracruz in ſuo compendio, orta lite circa hoc inter religioſos & Epiſcopum de Guatimala, Archiepiſcopus Mexicanus tulit ſententiam pro religioſis: & hoc ipſum patet ex bulla cit. *Clem. 8.* pro diſcalceatis Carmelitis: & ſunt alia innumera priuilegia religioſis ante & poſt Clem.

Digitized by Google

dudum, de ſepult. conceſſa, quæ conſulto omitto, cum nil aliud præter iam dicta contineant.

3. Conclu. Religioſi quartam funeralem ſoluentes, iuxta tenorem prædictum Conc. Trid. adhuc non tenentur illam ſoluere de omnibus eis relictis, vt de Miſſis, de candelis quæ danrur in manibus religioſorum: vt habetur in bu. 14. *Sixt.* 4. pro Minoribus, ſed de his tantum quæ cum corpore defuncti deferri ſolent. Ita declarauit *Pius V.* loc. cit. & ita habet vſus, *vt notat Card. in Clem. dudum, de ſepult. §. verum. Cou. c. vlt. de teſta. n. 6. & 7. & Mon. de iuſ. trac. 2. diſp. 215.*

4. Conclu. Quidquid à fidelibus in monaſterijs Religioſorum offertur, Monachis ibi ſeruientibus debet proficere, nec ſuper hoc ab Epiſcopo, vel alijs Presbiteris poſſunt religioſi moleſtari. Ita habetur definitum expreſſis terminis in c. 1. *de ſtatu mon. & c. nimis iniqua, de exceſſi. pral.* Et conſtat etiam ex dictis concl. 2. de quo etiam Silu. & Arm. *ver. oblationes.* Imo, ſi Prælati celebrent in Monaſterijs Religioſorum, non poſſunt ſibi vſurpare eis ibi oblata, ſed tenentur ea monaſterio dimittere. Ita conceſſit Ciſterc. *Bonif.* 8. *bu.* 9 Ex quo patet non poſſe parochos ſibi poſtulare candelas aut alia oblata in Eccleſijs religioſorum, à mulieribus puerperis ſuos filios Domino præſentantibus, vt aliqui clerici perperam, & contra dicta decreta & priuilegia ſibi vſurpari contendunt.

CAPVT X.

De Iudice Conſeruatore.

SVMMARIVM.

Quis poſſit eſſe Iudex Conſeruator religioſorum, & an teneatur acceptare. n. 1.
An talis conſeruator poſſit delegare ſuas vices. n. 2.
Ad quam diſtantiam loci ſe extendat eius authoritas. n. 3.
Contra quos & quibus pœnis poſſit procedere. n. 4.
An poſſit procedere contra debitores ex cauſa ciuili. n. 5.
An Religioſi pro debitis ciuilibus conueniri poſſint coram Iudice Conſeruatore, vel Ordinario. n. 6.
Conſeruator excedens ſuam poteſtatem, & qui illum inducit ad hoc, quam pœnam incurrat. n. 7.

Digitized by Google

NOt. Religioſos per ſua priuilegia poſſe creare judices conſeruatores, qui eos à ſuis moleſtatoribus defendant. etiam per cenſuras. Ita conceſſit Prædicatoribus *Sixt. 4. bu.* 33. & ſunt alia multa priuilegia pro alijs religioſis circa hoc, vt ex dicendis in hoc conſtabit.

DVBIVM I.

Quæ perſonæ poſſint à religioſis creari in Iudices conſeruatores, & an ad hoc munus creati à religioſis teneantur acceptare. 1

1. Concluſio. Stando in iure communi cap. *fin. de officio de leg.* Iudex conſeruator, debet eſſe Epiſcopus, vel Abbas, vel conſtitutus in dignitate Eccleſiaſtica, in Eccleſia Cathedrali aut Collegiata. Et *Leo 10. bul. 45.* edita in Conc. Latera. de qua ſupra c. 3. dub. 5. ſtatuit, quod conſeruatores religioſorum ſint in dignitate Eccleſiæ conſtituti, & reuocantur contraria priuilegia. Ex quo tamen ſequitur Priores & ſimiles Prælatos regularium, imo & Vicarios conuentuum, non habentium Priores, poſſe eſſe Iudices conſeruatores, cum ſint in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti. *Ita Sil. ver. de leg. n. 3. & man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 65. art. 3.*

2. Concluſio. Conſeruatores religioſorum vltra prædictos de jure communi, poſſunt eſſe canonici Cathedralium Eccleſiarum & Vicarij Epiſcoporum in ſpiritualibus, & eorum officiales generales vbilibet conſtituti. Ita conceſſit Societati poſt dictam reuocationem *Leo* 10. *Gregor.* 13. *bulla* 18.

3. Concluſio. Omnes prædicti (præter Religioſos) requiſiti à regularibus, tenentur ſub excommunicatione acceptare iudicaturam, niſi alias ſint legitime impediti. Ita conceſſit Minoribus *Iul. 2. bul.* 9. Dixi præter religioſos: nam iſti ex priuilegio non tenentur acceptare iudicaturas, & commiſſiones à Sede Apoſtolica, vel eius Legatis injunctas. Ita conceſſit Prædicatoribus *Honor. 3. bul. 6.* & Minoribus *Gregor. 9. bul.* 2. & *Innoc.* 4. *bul.* 12. & *Alexand.* 4. *bul.* 9. & *Eug.* 4. *bu.* 7. *pro Celeſtinis, & bu.* 9. *pro Benedictinis, & Sixt.* 4. *bu.* 37. pro Carmelitis.

4. Conclu. Semel nominato aliquo conſeruatore & acceptante & inchoante, non poteſt alius pro eadem cauſa

nominari, ſtando in iure communi cap. *cum plures* niſi nominatus infirmitate, aut alia iuſta cauſa impediatur, vel ſi nolit, aut malitioſè in eo procedat, ex priuilegio tamen Societati conceſſo à *Greg. 13. bul. 18.* quilibet conſeruatorum poteſt proſequi articulum per alium inchoatum, licet qui inchoauit nullo ſit canonico impedimento præpeditus.

5. Concluſio. Stando in iure communi cap. *fina de offic. de leg.* iudices delegati morte concedentis extinguuntur: niſi quoad negotia incepta. Secus tamen eſt de conſeruatoribus regularium: quia iſti eliguntur à religioſis virtute ſuorum priuilegiorum, quæ non ſunt gratiæ perſonales, ſed reales certo generi perſonarum conceſſæ, & conſequenter perpetuæ, ſicut & priuilegia conceſſa ciuitati, vel loco, *iuxta l. forma §. quamquam ff. de cenſi*, & idem eſt de priuilegio conceſſo ciuibus, vel religioſis *iuxta l. 2. ff. de rebus dub.* & ita habet vſus *ſecundum iuriſtas relatos à Manu. Rod. q. 65. art. 6.*

DVBIVM II.

2 *An iudex Conſeruator poſſit delegare vices ſuas.*

1. Concluſio. Stando in iure communi cap. *fin. de officio delegat.* iudex iſte non poteſt delegare vices ſuas, exceptis citationibus & ſententiarum denuntiationibus, niſi aliter eis ſpecialiter committatur: & tunc non aliter niſi infra ciuitatem, aut diœceſim in qua fuerint deputati.

2. Concluſio. Conſeruator religioſorum poteſt ex priuilegio committere vices ſuas: conceſſit enim Minoribus *Sixt. 4. bul. 14.* & Prædicatoribus bul. 33 & Aug. bul. 34. & Carmelitis bul. 37. vt eorum conſeruatores conſeruent eos per ſe & per alios contra iniuriantes: & idem conceſſit Societati Ieſu *Gregor. 13. bul. 18.* debent tamen iſti committere vices ſuas illis, quia alia iuxta dicta dub. 1. poſſunt eſſe iudices conſeruatores, conformiter ad id quod habetur in cap. *fin. ci. ita Man. Rodri. cum Ioann. Andri. loco citato articul. 10.*

Digitized by Google

DVBIVM III.

Ad quantam loci diſtantiam ſe extendat Conſeruatorum iudicum auctoritas. 3

1. Concluſio. Stando in iure communi cap. *fin. de officio deleg.* non poteſt iudex conſeruator procedere contra aliquem extra ciuitatem, aut diœceſim, vbi eſt deputatus, aut aliquem trahere vltra vnam dietam à fine talis diœceſis, computandam: & vna dieta *ſecundum Doctores in cap. nonnullis, de reſcrip. & Silu. ver. beneficium 2. §. 1. & Mandoſ. in lance, reg. 3. q. 2. n. 2.* continet viginti milliaria, hoc eſt, ſeptem leucas, aut *iuxta l. 8. tit. 3. lib. 2. fori, & leg. in preg.* continet decem leucas.

2. Concluſio. Conſeruator religioſorum poteſt procedere vltra duas dietas, non obſtante dicto c. fin. de vna dieta, & bul. 45. *Leo.* 10. de qua c. 3. dub. 5. de duabus dietis: dum tamen vltra duas dietas non trahant aliquem ad iudicum. Ita conceſſit Ciſtercienſibus *Greg.* 13. *bul.* 3. poſt *Leo.* 10. & iſtæ dietæ computantur à fine diœceſis, vbi citandi morantur, *vt habetur in noua recop. lib. 20. tit. 7. l.* 1. *iuxta decretum Bonifac. 8. in c. fin.*

3. Conclu. Quando conſeruator regularium non valet tutè accedere, ad loca vbi morantur qui ſunt citandi, monendi, vel inhibendi, poſſunt iſta efficere per edicta publica, affigendo illa in locis publicis, de quibus ſit veriſimilis coniectura, quod ab ipſorum citatorum, monitorum, & inhibitorum notitiam peruenire valeant. Ita conceſſit Societati Ieſu *Greg.* 12. *bul.* 18. citat.

DVBIVM IV.

Contra quos & quibus pœnis poſſit iudex Conſeruator procedere. 4

1. Concluſio. Conſeruator religioſorum poteſt procedere contra alios religioſos, & Eccleſiaſticos, contra collegia, vniuerſitates, & communitates habentes etiam facultatem eligendi conſeruatorem, non obſtantibus quibuſuis inhibitionibus ſibi factis, etiam prætextu quantumlibet licentiarum, aut priuilegiorum conceſſorum & concedendorum. Ita conceſſit. *Greg.* 13. *bul.* 18.

Digitized by Google

2. Concluſio. Conſeruator iſte poteſt appellatione poſt-poſita, procedere per cenſuras Eccleſiaſticas quoties opus ſit,& vſque ad inuocationem brachij ſæcularis. Patet ex priuilegijs cit.nec poteſt ab ordinario impediri,ſub priuatione exercitij, officij & iuriſdictionis ipſo facto incurrenda, & aliter attentatum eſt irritum. Ita conceſſit Ciſterc. *Mart.* 5. vt habetur in iſtorum compen. ti.bullæ conſeruatoriæ. §. 1. *Vbi not.* quod ſi conſeruator nolit facere fidem ordinario de ſuis literis,nō poteſt eum nolentem exequi eius ſententiam excommunicare: quia delegatus non habet iuriſdictionem ſupra ordinarium, niſi ordinarius ſit ei rebellis, non tamen dicitur rebellis, dum petit fidem de ſua commiſſione, cum ſic petendo faciat quod ſibi competit de iure: ſecus ſit ſi ordinarius malitioſè aſſerat, ſe dubitare de commiſſione conſeruatoris,maxime allegando falſitatem reſcripti, tunc enim delegatus exequatur per ſe quod poſſit, vt patet ex c. *ex literis, de officio deleg.* & puniat ordinarium ſi conſtet malitioſè ſe opponere, & poteſt eum damnare in triginta libras, iuxta l. 2. C. de legibus.

DVBIVM V.

5 *An conſeruator Regularium poſſit procedere contra debitores ex cauſa ciuili.*

1. Concluſio. Cum Papa ſit ſupremus adminiſtrator bonorum regularium & Eccleſiaſticorum, poteſt per ſe & per alios procedere contra illorum retentores, etiam laïcos, vt ſic illa recuperet, nec ſic turbat regiam iuriſdictionem,cum iſta bona non ſint laïcalia: & hoc ita facere etiam creando ad hoc iudices conſeruatores expedit, maxime tum quia Iudices ſæculares ſolent eſſe negligentes in adminiſtrando juſtitiam Eccleſiaſticis,tum maxime ne Eccleſiaſtici ad tribunalia ſæcularia trahantur, vbi cauſæ cum ſtrepitu & figura judicij tractantur, quæ omnia dedecent viros Eccleſiaſticos.

2. Conclu. Conſeruator religioſorum, poteſt procedere contra debitores ex cauſa ciuili, etiam laïcos. *Patet primò*, quia in cap. *fin. de officio deleg.* conceditur iſtis conſeruatoribus poſſe cognoſcere de manifeſtis iniurijs & violentijs,vbi iniuria non tantum ſumitur pro contumelia, vel conuitio, (*quidquid dicat Gutierez in pract. crim. lib. 3. quæſt. 9*

ſed

Digitized by Google

ſed pro omni iſto quod fit contra ius & infert damnum monaſterio.

Secundo, Pius V. bul. 28. concedit religioſis Melitenſibus, conſeruatores iudices contra inferentes perſonis ſui inſtituti, ac eorũ ſeruitoribus & familiaribus iniurias, ſiue grauamina, vel damna in perſonas, res & bona: licet hoc, quod hic dicitur de familiaribus & ſeruitoribus, limitetur in Con. Tri. ſeſ. 24. c. 11. de ref. vt ſolis proſit ſeruientibus aliàs intra ſepta domus commorantibus, ac ſub regularium obedientia viuentibus; & his qui legitime, & ſecundum regulam profeſſionem fecerunt, de qua ordinario conſtet, & reuocantur ibi priuilegia, etiam religioſorum in contrarium. *Tertio, Greg. 13. bul. 18.* conceſſit Societati Ieſu, quod poſſint in criminalibus, ciuilibus, & mixtis, & in fauorem ſuorum priuilegiorum, ſiue ſint actores, ſiue rei, creare iudices conſeruatores contra quaſcumque cõmunitates, collegia, &c. Alia etiam extant religioſorum priuilegia circa hoc, de quibus Vide Man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 65. art. 12.

Si obijcias primo, quòd in l. 1. *tit. 5. l. 1. noua recopilat.* præcipitur iſtis conſeruatoribus, quod cognoſcant tantum de iniuriis & offenſis manifeſtis, contra monaſteria, Eccleſias, vel perſonas Eccleſiaſticas, ſecundum quod jura Papæ diſponunt, etiam ſi vberior poteſtas & iuriſdictio eis concedatur, ſub pœna amiſſionis temporalium & naturalitatis iſtorum regnorum: ergo in Hiſpania conſeruator religioſorum, non poteſt compellere debitores, ſaltem ſæculares, ad ſoluendum monaſteriis debita ciuilia:

Ad hoc reſpondetur, quod iſta lex non eſt contra ſupradicta: nam in eo quod ait, ſecundum quod iura Papæ diſponunt, iam ſe ſubiicit legibus Pontificum, qui ſucceſſu temporis alia ampliora in fauorem religioſorum ordinant: & quando ibi dicitur, non obſtante quod vberior poteſtas eis concedatur, non eſt ſermo de vberiore poteſtate à Papa, ſed ab aliis inferioribus conceſſa, qui iuxta ius commune non poſſunt concedere conſeruatorias.

Si obijcias ſecundo, quòd in c. 1. *de officio del. in 6.* præcipitur iudicibus conſeruatoribus, ne cognoſcant de exigentibus iudicialem indaginem, hoc eſt, cauſæ cognitionem, ſeu examinationem quando dubia ſunt: ergo ſi debitum negatur à debitore alias legitimas exceptiones allegando, non poterit conueniri coram iudice cõſeruatore: cum ſic debitum reddatur dubium, & requiratur indago: *Ad hoc reſpon-*

Digitized by Google

detur, quod poſt hæc eſt iam conceſſa juriſdictio Conſeruatoribus religioſorum in requirentibus iudicialem indaginem per *Benedictum* 11. Ordinis Prædicatorum in fauorem Minorum: & per *Eug.* 4. in fauorem conuentus de Guadalupe: *vt habetur in eorum compen. ti. bulla conſeruatoria*, §. *vlt. de quo Rod, loc. cit, art.* 2. & tandem per *Greg.* 13. *bul.* 18. conceditur conſeruatoribus Societatis *Ieſu*, quod procedant in requirentibus iudicialem indaginem ſummarie, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, in alijs autem prout eorum qualitas exegerit.

DVBIVM VI.

6 *An religioſi pro debitis ciuilibus conueniri poſſint coram Iudice Conſeruatore, vel ordinario.*

1. Concluſio. Religioſi in clauſtro degentes, non poſſunt pro debitis ciuilibus conueniri coram ordinario Eccleſiaſtico. Hæc eſt contra Gutie. *in pract. cri lib.* 1. *q.* 10. ſed patet, quia iſti religioſi ſunt exempti à juriſdictione Eccleſiaſtica ordinarij, iuxta l. 1. cap. 6. dub. 5.

Si obijcias, quòd in Conc. Trid. ſeſ. 7. cap. 14. dicitur, quòd in cauſis mercedum & miſerabilium perſonarum clerici ſæculares & regulares extra Monaſterium degentes quomodolibet exempti, etſi certum iudicem in partibus habeant, in alijs autem ſi ipſum judicem non habuerint, coram locorum ordinarijs, tanquam ad hoc à Sede Apoſtolica delegatis conueniri, & ad ſoluendum cogi poſſunt, non obſtantibus, &c. *Ad hoc reſpondetur*, Concilium loqui de regularibus extra Monaſterium degentibus, vt patet ibi, & ſunt illi qui ex priuilegio, vel ſpeciali licentia, habent domicilium extra ſua monaſteria: ille tamen, qui iuxta ſua regularia inſtituta ſeruit Monaſterio Monialium, vel alicui beneficio, & maxime qui ob prædicationes, confeſſiones, eleemoſynas, vel ob aliam ſimilem cauſam extra monaſterium moratur, non comprehenditur in iſto decreto: cum non degat proprie extra Monaſterium, ſed ad tempus & non permanenter. *Ita Naua. in cap. non dicatis, num.* 96. Prædictis tamen regularibus extra monaſterium degentibus, conceduntur in licentia degendi extra monaſterium Iudices delegati, pro omnibus cauſis eorum, & coram iſtis debent conueniri pro debitis ciuilibus, ſicut deberent conueniri coram Prælatis ſui ordi-

Digitized by Google

nis,ſi extra Monaſterium degerent:& ſi iſti alicubi tales Iudices non habent, debent conueniri coram ordinarijs, & ab eis cogi ad debita ſoluendum, vt dicitur in Conc. Trid. cit.

2. Concluſio. Religioſi non poſſunt conueniri pro debitis ciuilibus coram Iudice conſeruatore, quidquid aliqui improbabiliter dicant.

Patet primò, ex priuilegio conceſſo Carthuſienſibus à *Nic.* 5. & relato à Rod. in quæſtionibus reg. tom. 1. quæſt. 65. art. 3. vbi ſtatuitur, quod iſti religioſi, & conſequenter alij per communicationem non poſſint ad prædicta compelli per ſuos judices conſeruatores.

Secundò, quia religioſi non ſunt aſtricti ad conſeruatores perpetuos, ſicut olim, ſed ſunt ad nutum amouibiles, & pro ſingulis cauſis creant illos.

Tertiò, quia Iudex iſte conceditur à Sede Apoſto. religioſis pro conſeruatione & defenſione à moleſtantibus ipſos. Debent ergo religioſi à creditoribus, etiam ſæcularibus conueniri coram ſuis Prælatis, cum iſti ſint illorum juces ordinarij, & ſic ſæculares ſolent recurrere ad prouinciales, vel generales, vel ad generalia, & prouincialia capitula pro exigendis ſibi debitis à religioſis, vel monaſterijs.

Ex dictis conſtat, ordinarios iniuſte aliquando cogere religioſos, ad creandos Iudices conſeruatores pro iſtis debitis: cum religioſi ſint alias exempti à juriſdictione ordinariorum, vt patet ex lib. 1. c. 6. dub. 5. nec ordinarij habent à Papa commiſſionem ad ſic in iſto caſu cogendos religioſos: imo contrarium eis præcipitur à *Nicol.* 5. in priuilegio cit. nec iſta cauſa pertinet ad Iudices conſeruatores: quæ omnia aduertens Dionyſius de Melgar, Vicarius generalis in ciuitate Toleti, poſtquam Priorem Sancti *Dominici* de Hiepes cenſuris compulerat, vt deſignaret judicem conſeruatorem ſuper quadam lite cum patrono ejuſdem Conuentus, oſtenſis ſibi dicto priui. *Nico.* 5. & alijs priuilegijs exeptionis loc. cit. relatis, à dicta coactione dictus Vicarius ceſſauit, & cauſa deuoluta eſt ad Reuerendiſſimum Magiſtrum Fratrem Ioſephum Gonzalez à ſacris confeſſionibus Sereniſſimi Principis Hiſpaniarum Philippi *Dominici* Victoris, qui tunc erat Prior Prouincialis eiuſdem Ordinis.

Si obijcias quandam declarationem Congreg. Cardi. die 19. Iunij anni 1573. vbi ſic habetur, *Regulares non poſſunt conueniri à ſuis creditoribus coram Epiſcopo, bene tamen coram ſuis conſeruatoribus in caſibus permiſſis in Conc. Trid. ſeſſ.* 14.

Digitized by Google

c.5. Ita refert Proſper Frrina. ſuper Concil. Trident. loco citato.

Ad hoc reſpondetur, hoc non obſtare, quia in iſto loco concilij expreſſè eximuntur à ſtatutis in illo loca regularia & illorum perſonæ, & tantum vult in ſuo robore manere, quæ ſtatuta ſunt de religioſis, ſeſſ. 7. c. 14. circa cauſas mercedum & miſerabilium perſonarum iuxta dicta ſupra.

DVBIVM VII.

7 *An conſeruator excedens ſuam poteſtatem, & qui illum inducit ad hoc, incurrant aliquam pœnam.*

1. Concluſio. Conſeruator iſte ſcienter excedens ſuam poteſtatem, ſuſpenſus manet per annum ab officio, & conſequenter à beneficio. *Ita in c. fin. de officio deleg. cum glo. & in c. præter hoc, d. 52. & c. ſi qui, d. 81. & in lib. 1. noua recop. priuatur temporalitate & naturalitate iſtorum regnorum:* & ille etiam dicitur ſcienter illud facere qui laborat ignorantia affectata, vtpote quando illud ſcire tenebatur & potuit ſcire & noluit, ſed diſſimulauit, licet in foro externo, vt ſcientia valeat debet probari: quia iuxta regulam 48. iuris, *præſumitur ignorantia, vbi ſcientia non probatur:* imo & ignorantia affectata eſt probanda, vt valeat, *vt habetur in lege gener. C. de tabul. lib. 10.*

2. Concluſio. Pars quæ procurat, quod conſeruator iudex excedat ſuam poteſtatem, excommunicata manet ipſo facto, nec poteſt abſolui, quo vſque integraliter ſatisfaciat de expenſis, ei quem indebitè fatigauit. *Ita in cap. fin. de officio deleg.*

Et notat Naua. *in manuc. ap. 27. num. 125.* quod non incurritur iſta excommunicatio ab illo qui non eſt pars in iudicio; etſi procuraſſet talem exceſſum, ſi iudex aliàs non exceſſit: quia lex quæ excommunicat operantem aliquid, regulariter non comprehendit conſentientem, etiamſi mandet, conſulat, foueat, aut auxilietur antequàm fiat, niſi ex eius tenore, aut ex tenore aliarum legum id expreſſè aut tacitè colligatur, *vt ait cap. ver. excommunicat. cap. 47. notab. 5. & Nauar. in manu. c. 25. n. 51.*

Hæc ad laudem & gloriam Ieſu Chriſti Domini noſtri, Beatiſſimæ Matris eius, ac Beati Dominici Patris noſtri, nec non & Angelici Doctoris Diu. Thomæ Aquinatis dicta ſufficiant.

Digitized by Google

INDEX NOTABILIVM.

A.

ABſoluunt Prælati regulares, & iſtis amotis eorum vicarij etiam per alios, ſuos etiam hoſpites & nouitios ad reincidentiam ſi non profitentur, à caſibus & cenſuris reſeruatis etiam Papæ extra Bullam cœnæ, ſatisfacta parte, l. 1. cap. 6. dub. 5.

Abſoluunt prædicti à prædictis conuerſos, oblatos, ac perpetuo donatos, ſemel in vita & ignorantes, aut inaduertentes quoties opus ſit, dub. 13.

Abſoluunt generales, & prouinciales, & iſtorum abſentium vicarij, etiam per alios, nouitios & volentes ordinem intrare, à cenſuris, etiam ab homine latis & peccatis Papæ extra bullam cœnæ reſeruatis, dub. 15.

Abſoluunt religioſi cum ſola licentia ſuorum Prælatorum famulos monaſterij, l. 2. c. 6. dub. 1.

Abſoluunt religioſi expoſiti fideles à Papæ reſeruatis extra bullam cœnæ, & à caſibus & cenſuris ab homine latis etiam in foro externo, l. 2. c. 6. & 7. & c. 7. dub. 1.

Abſoluunt religioſi ex commiſſione ſuorum prouincialium in terris infidelium remotiſſimis à Sede Apoſtolica omnes fideles à reſeruatis in bulla cœnæ, l. 2. c. 6. dub. 6.

Alienatio bonorum monaſterij quibus ſolemnitatibus debeat fieri vt valeat, & de pœnis aliter alienantium iſta, l. 1. c. 4. dub. 3. & 4.

Apoſtata non eſt religioſus recedens ſine habitu cum animo redeundi, ſed excommunicatus, & poteſt cogi ad reditum cenſuris à ſuo ſuperiore, & ſunt excommunicati iſtis fauentes ſcienter, aut detinentes, & idem circa religioſos ſine licentia tranſeuntes ad alia monaſteria, aut ſeruitia, etiam Cardinalis, lib. 1. cap. 6. dub. 3. Portans alterius ordinis habitum, aut ei ſimilem, poteſt cenſuris cogi ab ordinario requiſito, vt dimittat illum, c. 7. dub. 4.

Digitized by Google

B.

BAptizant in ſuis Eccleſijs, & locis religioſi Indiarum. l. 2. cap. 5. dub. 1.

Bulla non ſuſpendit priuilegia religioſorum pro ſæcularibus, l. 2. c. 3. d. 6. nec priuilegia inſerta in iure, nec conſuetudines habentes vim legis, nec literas fraternitatis, bene tamen priuilegia ſuis priuilegiis ſimilia, c. 7. d. 3. & c 3 d 6.

Gaudent religioſi bulla indulto eligendi confeſſorem, lib. 1. c. 6. dub. 12.

C.

CAlices conſecrantur à Prælatis regularium, lib. 1. c. 5. d. 9. Caſus reſeruabiles à Prælatis regularium, l. 1. c. 6. d 9. Et iſti caſus non ſunt pro nouitijs reſeruati. dub. 10. Religioſus cum ſola licentia generali confitendi, non poteſt abſolui à reſeruatis, dub. 11.

Chriſma conficitur à Prælatis regularium in ſuis terris, l. 2. c. 5. d. 9. Religioſi in Indijs poſſunt vti oleo & Chriſmate quatuor annorum. dub. 2. In cibis quomodo diſpenſent Prælati regulares & iſtorum abſentium vicarij, l. 1. c. 6. d. 21.

Confitendi idoneo ſacerdoti licentia clauditur in licentia itinerandi data religioſo, l. 1. c. 6. d. 11. Prædicatores & Minores ordinario debite præſentati, & ſine ratione ab eo rejecti ſunt à Papa expoſiti, l. 2. c. 9. dub. 1. Dominicani ſine licentia ordinis non abſoluunt valide, ſed alij cum ſola licentia ordinarij vere abſoluunt; licet non à caſibus Papæ, vel ordinarij, l. 2. c. 6. d. 2. Religioſus rationabiliter pro viris expoſitus, non abſoluit mulieres, etiam cum priuilegio, d. 3. Si tamen ſine cauſa rationabili limitate exponatur, non manet limitatus quo ad juriſdictionem ex priuilegio Papæ. Expoſitio Prædicatorum & Minorum eſt perpetua, nec reuocabilis etiam ab Epiſcopo ſuccedente, ibi. Religioſi vbi ſunt expoſiti abſoluunt oues alterius diœceſis, & expoſiti in vna diœceſi vbique abſoluunt habentes bullam, & in itinere omnes, niſi in locis vbi ordinarij ſunt, ibi. Corporalia etiam extranea benedicuntur à quouis præſidente monaſterij, c. 5. dub. 8.

D.

DEcimarum exemptio pro Religioſis de omnibus rebus, l. 2. cap. 9. dub. 4.

Diſpenſatio ſine cauſa in jure diuino non valet, nec diſpenſatio in lege humana facta ſine cauſa ab inferiore Papa, c. 2. dub. 1. Religioſus ex commiſſione generalis aperit literas pœnitentiariæ, & diſpenſat iuxta illas, c. 6. dub. 8.

Digitized by Google

E.

ECcleſia, cæmiteria & altaria regularium ab eorum Prælatis conſecrantur & reconciliantur, c.5.d.9.

Electio jure naturæ valida valet in conſcientia etiam rejectis ſolemnitatibus iuris, l.1.c.4.dub.9.

Epiſcopus monachus tenetur ad tria vota eſſentialia, & ad ceremonias ordinis ſuo officio non repugnantes, & ad portandum veſtem monaſticam, nec poteſt teſtari, c.2.dub.4.& jam conſecratus licet Epiſcopatum dimittat, non poteſt in ſuo ordine officium tenere, c.6.d.7. & Acceptando Epiſcopatum ſine licentia ordinis, aut mandato Papæ, priuatus eſt ſuffragijs & beneficijs ordinis, ibi. Et ante conſecrationem reſignabit quæ habet præter quaternos, c.7.d.3.

Euchariſtia quibus & quando poſſit à religioſis miniſtrari, l.2.c.6.d.4.& c.5.d.4.

F.

FAmuli religioſorum ſunt exempti ab ordinario, l.2.cap.5.dub.4. Et gaudent in articulo mortis priuilegijs & indulgentijs religioſorum, c.6.d.1.

G.

GRatia facta morte concedentis non ſpirat, ſecus eſt de gratia facienda, c.3.d.1.

Gratia conceſſa religioſis Dominicanis, ſine ſuorum ſuperiorum licentia annullantur, l 2.c.6.d.2.

H.

HOræ dici poſſunt à religioſis mentaliter legendo per librum, l.2.c.8.d.2. In horarum recitatione quomodo diſpenſant Prælati regulares, l.1.c.6.d.21. Religioſi habent priuilegia ad ſupplendum defectus horarum, & ad alia, l.2.c.8.d.2.

I.

IEjunia regularium quomodo diſpenſantur à Prælatis, l.1.c.6.d.21. Religioſus jejunare non valens ob debilitatem ad id non tenetur, ibi. Religioſus poteſt ſeruato jejunio anticipare, aut retardare prandium, aut collationem, & poteſt itinerando transferre jejunia in alios dies. ibi.

Illegitimus non admittitur in religione vbi ejus pater viuit profeſſus, l.1.c.8.d.1. Et diſpenſatur ad ordines per profeſſionẽ, & ad dignitates. A quo diſpenſetur. Vide c.6.d.18.& alia circa hoc tibi. Interdictum quando ſuſpenditur à religioſis, & quòd eorum Eccleſiæ non poſſunt ſpecialiter interdici, & quæ poſſunt canere in interdicto, & quod monaſteria à populo ſeparata, non tenentur ſeruare interdictum & alia plura, c.7.d.2.

Digitized by Google

Irregularitas religioſi iuſtè occidentis & illicitè, & occidentis occultè diſpenſatur à Prælato iſtius, lib.1. c.6. d.19. & idem de irregularitate religioſi, etiam hoſpitis orta ex delicto, excepta irregularitate celebrantis in ordine ſymoniacè ſuſcepto, d.16. idem de irregularitate bigami ſimilitudinarij occulti, aut habentis manifeſtè & culpabiliter membrum abſciſſum, & de infami infamia facti, vel nouiter conuerſo, d.17.

Iudices religioſorum ſunt eorum Prælati, & coram eis debent conueniri, quia poſſunt eos punire iuxta ſua ſtatuta, l.1. c.6. d.3. & 5. & l.2. c.10. d.6.

Iudex conſeruator religioſorum, quis poſſit eſſe, & an teneatur acceptare, & an poſſit committere vices ſuas. d. 1. & 2. poteſt procedere ad tres dietas d. 3. & contra quos d. 4. & 5. &c.

L.

LEges ciuiles obligant religioſos, l.1. c.6. d.2. & in illis diſpenſat Prælatus regularis, d.21. promulgatio eſt de ratione legis etiam reuocantis gratias, l.2. c.1. d.3.

Lex non ſuſpenditur interpoſita ſupplica, ſecus eſt de reſcripto peculiari, ibi.

Lex pendet ex acceptatione, ſi alias non reuocat gratias & priuilegia, ibi, & l.1. c.6. d.12. & ibi quando dicitur lex non recipi. Pro legum & priuilegiorum declaratione dantur regulæ, d.3.

Lex generalis non reuocat ſpeciales eiuſdem materiæ, niſi de illis fiat mentio, c.6. d.1.

M.

MIſſa intra quod tempus celebranda, & vbi, l.2. c.5. d.6. & 7.

Monaſteria religioſorum & monialium intrare an, & quando liceat, & de pœnis illicitè intrantium, l.1. c.5. dub.1. & 2. In monaſteriis monialium reperti poſſunt incarcerari & puniri per Prælatos regulares monialium, ibi. Quando liceat monialibus exire à monaſterio, d.3. & 4.

N.

NOtarij creantur à prouincialib. l.2. c.2. d.3. Nouitij in fauorabilibus reputantur religioſi, & à quo poſſint abſolui à caſibus Epiſcopi, l.1. c.6. d.10. Quomodo ſint recipiendi maiores ſexdecim annorum, c.8. d.2. De pœna cogentis, aut impedientis mulierem à religione, l.1 c.8. d.4. De pœna impedientis, aut extrahentis alterum à religione, vel retinentis profeſſum ſine licentia ſuperioris, ibi.

Digitized by Google

O.

OBlatum etiam Prælatis celebrantibus in Eccleſiis religioſorum, iſtis debet prouenire, l.2.c.3.dub.5.

Ordinantur religioſi à quouis Epiſcopo cum ſola licentia ſui Prælati, & quomodo in ſuis domibus, & extra tempora, & non ſeruatis interſtitiis, l.2.c.8.d.1.

P.

PAupertas non minuitur habendo bona in communi; imo & religioſo viuente ſuccedit in bonis parentum eius & licitè acquirit alia de quibus l.1.c.4 dub.1. & 2. Si religioſus poteſt habere peculium, ſi redditus annuos, ſi pecunias, etiam extra depoſitum, ſi poteſt illas in vſus illicitos expendere, & quomodo poteſt aliqua recipere, dum eſt extra vel intra conuentum, c. 3. dub.1. 2. & 3.

Non licet religioſo ſine licentia emere, vendere, mutare, aut donare, bene tamen commodare, imo ſi abeſt Prælatus, & adeſt neceſſitas, aut vtilitas, habet interpretatiuam licentiam expendendi pecunias. dub. 4. & 5. Donatio liberalis vetatur religioſis etiam inter ſe & eſt irrita, ibi.

Prædicare poteſt religioſus idoneus prima tonſura cum ſola licentia ſui ſuperioris, nec poteſt ab ordinario impediri. c.7. dub. 2.

Priuilegij ſcriptura, aut bullatio eſt neceſſaria pro foro externo, l. 2. c. 1. d. 2.

Priuilegium perſonæ ceſſat per non vſum decem annorum; priuilegium Eccleſiæ per non vſum 40. annorum, priuilegia regularium per non vſum centum annorum, & quid requiritur ad ceſſationem per non vſum, c. 3. dub. 1.

Priuilegiorum confirmatio variis tenoribus quomodo intelligitur, c. 5. d. 4.

Priuilegium quomodo ceſſat per actum contrarium, c.3. d.2.

Priuilegia regularium non ceſſant per vnam, aut plures contrauentiones ibi. nec per generalem reuocationem priuilegiorum, ſed per generalem reuocationem priuilegiorum regularium, l.1.c.3.d.5 & c.6.d.1. & l.2.c.3.d.3.

Priuilegia reuocata à Leo.10. iam valent. dub. 5. ſecus de reuocatis in Con.Tri. dubio 6. In priuilegiis communicant omnes religiones, etiam cum Societ. Ieſu, & quomodo intelligitur hoc, & quod non cõmunicatur vſus, ſed ius vetendi priuilegio, c.4.

Priuilegia vnius monaſterij communicantur aliis eiuſdem ordinis, ibi. ad proceſſiones non tenentur venire conuentus diſtantes à ciuitate per dimidium milliare, l.2.c.3.d.5.

Digitized by Google

Q.

QVarta funeralis à quibus & de quibus debeatur, cap. 9 dub. 5.

R.

REligioſi expulſi, aut à religione egreſſi, aut ſine licentia alium ordinem intrantes, quibus priuentur & quomodo expulſus ſine licentia prouincialis, non poſſit in alio ordine recipi. l. 1 c. 7. d. 3. Religioſi in terris infidelium multa poſſunt, de quibus l. 2. c. 5. d. 9.

S.

SVſpenſio à diuinis quid, & quid includat, l. 1. c. 5. dub. 1.

T.

TEſtes poſſunt eſſe religioſi in omni tribunali etiam pro ſuis cauſis, c. 6. dub. 2.

Tranſitus de vno in alium ordinem vetatur multis religioſis imo mendicantes tranſeuntes ad monachos nil faciunt, ſed ſunt excommunicati dum non reuertuntur, & qui habent licentiam ad iſtum tranſitum, intra quod tempus debeant illam exequi, c. 7. dub. 3.

Tributum imponentes religioſis ſunt excommunicati, l. 2. c. 9. dub. 3.

V.

VEſtes ſacra benedicuntur à religioſis ſacerdotibus, cap. 5. d 8.

Vota regularium præter ſolemnia irritantur ab eorum Prælato, & ab eodem diſpenſatur votum religioſi tranſeundi ad arctiorem ordinem; & vota & iuramenta nouitiorum oblatorum, &c. excepto voto caſtitatis & religionis, &c. l. 1. c. 19. & 20.

Regularium poteſtas pro ſæcularium votis, aut iuramentis diſpenſandis, aut commutandis, l. 2. c. 6. d. 8. Religioſus quomodo diſpenſat cum vouente caſtitatem ante matrimonium vt coniugatus petat debitum, dub. 6.

Finis huius Indicis.

Digitized by Google

Computus annorum

AB ADAM VSQVE AD CHRISTVM EX SACRA SCRIPTVRA COLLECTVS PER R. P. F. IOANNEM DE LA CRVZ THEOLOGVM SACRI Ordinis FF. Prædicatorum.

(Prima ætas mundi continet 1656. *annos.*)

In quo anno creationis ſinguli nati ſunt.		Anni vitæ ſingulorum.
1.	ADAM	930.
130.	Seth genitus ab Adam 130. ætatis ſuæ.	912.
235.	Enos genitus à Seth 105. ætatis ſuæ.	905.
325.	Cainam genitus ab Enos 90. ætatis ſuæ.	910.
395.	Malaleel genitus à Cainam 70. ætatis ſuæ.	895.
460.	Iareb genitus à Malaleel 65. ætatis ſuæ.	962.
622.	Henoch genitus à Iareb 162. ætatis ſuæ.	365.
687.	Mathuſalam genitus ab Henoc 65. ætat. ſuæ.	969.
874.	Lamech genitus à Mathuſalam 187. æta. ſuæ.	777.
1056.	Noë genitus à Lamech 182. ætatis ſuæ.	950.
1559.	Sem genitus à Noë 503. ætatis ſuæ.	600.

Hæc prima ætas durauit ab exordio mundi vſque ad diluuium, incluſiuè per 1656. annos, vt colligitur ex Geneſ. 5. in qua ætate ob robuſtiorem naturam, vbertatem fructuum, & terræ feracitatem, numquam aquis Oceani ſalſiſſimis ſterilizatam; circiter millenos annos homines vixerunt. Nec audiendi ſunt aſſerentes, illos annos ex tribus, vel quatuor, vel ſex menſibus conſtare: qui in cap. 8. Geneſ.

Digitized by Google

ſit mentio ſeptimi & decimi menſis & 27. dierum menſis ſecundi; imò poſt nonum menſem expletum numerantur alij 40. dies ante emiſſionem corui, & propterea numerantur tria ſeptenna dierum pro tribus emiſſionibus columbæ, qui omnes faciunt 61. dies pro duobus menſibus, & poſt iſtos dies, & vt credo poſt alios neceſſarios ad duodecimum menſem componendum, ſubditur: *Igitur ſexcenteſimo primo anno, primo menſe, prima die menſis, imminuta ſunt aquæ ſuper terram: & aperiens Noë tectum arcæ, aſpexit & vidit quod exſiccata eſſet ſuperficies terræ.* Ante enim hunc diem aquæ erant ſuper omnem terram, vt conſtat ex eodem cap. 8. Geneſis.

Iſtorum prædictorum Patrum ætates patent Geneſis 5. præterquam quod in fine dicitur quod Noë quingentorum annorum genuit Sem, Cham & Iapheth; & ſenſus eſt, quod tunc cœpit generare: non enim in eodem anno omnes generauit: ſed Sem genuit 503. anno, & patet Gen. 11. vbi Sem centum annorum, biennio poſt diluuium, genuit Arphaxad; ſed tunc Noë attigit 603. annum; ſiquidem diluuium ceſſauit anno 601. vitæ Noë, quibus addendo duos annos, faciunt 603. annos. Quare ab iſtis 603. annis remouendo centum vitæ Sem antequam generaret Arphaxad, remanent 503. anni vitæ Noë quando genuit Sem.

Et ſi obijcias quòd Sem nominatur prius quam Cham & Iapheth: R. quod non prius nominatur, quia ſit maior natu, ſed quia dignior aliis: ex ordinatione enim patris adeptus eſt primogenituram, ſicut Iacob & Ioſeph; ratione cuius erat etiam Sacerdos. Nam vſque ad Aaron ſacerdotium erat annexum primogenituræ. Et iſte Sem ſecundum Hebræos, quos refert & ſequitur D. Hieronymus in Quæſtionibus Hebraïcis, fuit Melchiſedech, qui adhuc viuus (vt patet exſupputatione 500. annorum quos vixit poſt diluuium) occurrit Abrahę Geneſ. 14. reuertenti à cæde regum, cum pane & vino, quæ ſicut Sacerdos obtulit in gratiarum actionem pro victoria Abrahæ; & oblato ſacrificio benedixit Abrahæ vt inferiori, & conſequenter benedixit Sacerdoti legali, qui erat tunc in lumbis Abrahæ ſecundum ſeminalem rationem. Et ipſe Abraham & conſequenter Leuiticus Sacerdos, vt exponitur ad Hebræos 7. decimas ſoluit Melchiſedech vt meliori, & conſequenter Chriſto cui Melchiſedech aſſimilatur. Sicut enim Melchiſedech (vt Paulus ait) erat *Sacerdos & Rex Salem*, id eſt, pacis & iuſti-

tiæ: ſic Chriſtus erat Sacerdos & rex pacificus,& ſicut Melchiſedech (ait Paulus) erat *ſine patre & ſine matre, & ſine genealogia, nec initium dierum, nec finem vitæ habens*, hoc eſt,quod in ſacra ſcriptura, vt ait Sanctus Thom. 3. parte q. 22. art. 6. ad 3. ſub illius nomine Melchiſedech, non texitur genealogia, ſed ſubito introducitur in Geneſi occurrens Abrahæ, nec ante nec poſt, ſub tali nomine de eo fit mentio Ita Chriſtus in terris ſine patre & in cœlis ſine matre, nec habuit initium ſui eſſe nec habebit finem, cum ſit Deus æternus & ſicut Melchiſedech obtulit Deo panem & vinum in ſacrificium; ita Chriſtus in cœna ſeipſum ſub ſpeciebus panis & vini obtulit.

(Secunda ætas Mundi continet 352. annos.)

In quo anno creationis ſinguli nati ſunt.		Anni vitæ ſingulorum.
1056.	NOE	950
1559.	Sem genitus à Noë 503. æta is ſuæ.	600
1659.	Arphaxad genitus à Sem 100. ætatis ſuæ.	338
1694.	Sale ſeu Cainam genitus ab Arphaxad. 35. ęt. ſuę.	433
1724.	Heber genitus à Sale 30. ætatis ſuæ.	464
1754.	Phaleg genitus ab Heber 34. ætatis ſuæ.	239
1784.	Reu genitus à Phaleg 30. ætatis ſuæ.	239
1814.	Sarug genitus à Reu 3 . ætatis ſuæ.	230
1844.	Nachor genitus à Sarug 30. ætatis ſuæ.	148
1878.	Thare genitus à Nachor 29. ætatis ſuæ.	205
2009.	Abraham genitus à Thare 130. ætatis ſuæ.	175

Hæc ſecunda ætas durauit à diluuio excluſiuè vſque ad natalem Abrahę excluſiuè per 152. annos, & licet D. Aug. 16. de ciuit. c. 10. ſecutus tranſlationem 70. Interpretum, & alios Græcos codices inter Arphaxad & Sale ponat Cainam aſſignando ei 130. annos antequam generaret Sale, noſtra Editio vulgata, quæ iuxta decretum Conc. Trident. ſeſſio. 4. pro authentica habenda eſt Geneſ. 11. & 1. Paralip. 1. & D. Hieron. & omnes tranſlationes ex Hebræo nihil tale ponunt.

Et ſi obijcias, quòd in vulgata editione Lucæ 3. ponitur, dum dicitur; *qui fuit Sale, qui fuit Caina, qui fuit Arpha-*

Digitized by Google

xad. Reſpondeo, quod *Sale & Cainam* ſunt duo nomina eiuſdem hominis:& hic ſenſus eſt, quod ille qui fuit Sale, fuit etiam Cainam Ita Samotheus lib. 1. cap 6. Genebrard. in Chroni. & Maffeus l. 2. Chronic.

Prædictorum Patrum ætates conſtant Geneſ. 11. præterquam quod ponimus quod Thare anno ætatis ſuæ 130. genuit Abraham & videtur colligi ex Geneſis 11. & 12. vbi narratur profecto Abrahæ in Canaam cum patre Thare de Vr Chaldæorum ex reuelatione facta Abrahæ, ibidem antequam moraretur in Charam ſeu Aram, vt ait D. Stephanus Acto. 7. ibi enim narratur quod habitantibus illis in Charam in itinere ad terram Chanaam ad quam pergebant, mortuus eſt Thare 205. annorum, poſt cuius obitum volens Abraham reuerti in terram ſuam, & ad domum patris ſui, ſiue ad cognationem ſuam, rurſus ait ei Dominus: *Exi de terra tua*, in qua ſcilicet habitas (non corporaliter, cum adhuc eſſet in Charam) ſed per affectum, & propoſitum in illam redeundi, vt explicat D. Aug. 16. de ciuit. c. 15. Exiit igitur, ſicut præcepit ei Deus; & ſubditur: 75. *annorum erat Abraham cum egrederetur de Haram*. Itaque quando pater Thare erat 205. annorum, Abraham habebat 75. annos: ergo Thare genuit Abraham quando habebat 130. annos.

Nec obſtat illud Geneſ. 11. *Vixit Thare 70. annis, & genuit Abraham, Nachor & Aran*. Senſus enim eſt quod tunc cœpit eos generare, non enim illos omnes eodem anno ſeptuageſimo vitæ ſuæ generauit, ſicut dixi ſupra de filiis Noë. Et licet ob dignitatem, Abraham prius nominetur, non tamen fuit maior natu. Et hoc probatur, & præcedens doctrina magis roboratur; quia Abraham duxit vxorem Sara, quæ ſecundum D. Hiero. eadem eſt cum Ieſcha filia fratris ſui Aran, qui vt dicitur Geneſ. 11. ante Thare patrem ſuum, id eſt adhuc viuente Thare, aut in eius præſentia, obiit ſuffocatus à Chaldæis, quia noluit adorare ignem. Si ergo Sara erat filia Aran, eſſet Iunior illo pluſquam decem annis, non enim illam genuiſſet in anno decimo ætatis ſuæ, maximè tunc quando tardè coniugio copulabãtur, at vero Abraham tantum habebat decem annos pluſquam Sara vt patet Geneſ. 17. vbi dicit Abraham de ſe; *putaſne centenario naſcetur filius*; (ſcilicet Iſaac) *& Sara nonagenaria pariet?* ergo Aran erat maior natu. Ex his quoque patet quomodo Sara, vt notat D. Thom. 2. 2. qu. 110. art. 3. ad 3.

non ſit ſoror Abrahæ, ſed conſobrina, filia ſcilicet fratris ſui Aran.

Nec obſtat, quod ipſe Abraham vocat eam ſororem filiam patris ſui, Geneſ. 20. nam præterquam quod auunculus & conſobrinus, ſæpe in ſacra ſcriptura appellantur fratres, vt patet Geneſ. 13. & 14. vbi Abraham vocat Loth fratrem ſuum, cum alias ſit eius conſobrinus filius Aran fratris ſui, & Geneſ. 29. Laban vocat Iacob fratrem ſuum, cum alias ſit conſobrinus filius ſororis ſuæ Rebeccæ; eſt etiam alia ratio, nam mortuo Aran filij eius Loth & Sara manſere in domo aui ſui Thare ſicut filij adoptiui: & ob hoc dicuntur fratres Abrahæ. Sic etiam Gen. 48. Ephraim & Manaſſe filij Ioſeph adoptantur ab auo ſuo Iacob, & ſuccedunt ei in hæreditate ſicut alij filij eiuſdem Iacob,

(*Tertia ætas Mundi continet* 505. *annos.*)

In quo anno creationis ſinguli nati ſunt.		Anni vitæ ſingulorum.
2009.	ABRAHAM.	175. Gen. 25.
2109.	Iſaac genitus ab Abraham 100. ætat. ſuæ. Gen. 21.	180. Gen. 35.
2169.	Iacob genitus ab Iſaac 40. ætatis ſuæ. Gen. 25.	147. Gen. 47.

Linea Regia.	Linea Sacerdotalis.
Iudas filius Iacob.	Leui filius Iacob.
Phares filius Iudæ.	Caath filius Leui.
Eſron filius Phares.	Amram filius Caath.
Aram & Caleph filij Eſron.	Aaron filius Amram.
	Eleazar filius Aaron.

Hæc tertia ætas durauit à natali Abrahæ vſque ad exitum Iſraël de Ægypto per 505. annos, qui ſic ſupputantur. Nam Abrahæ cum eſſet 75. annorum, vt patet Geneſ. 12. ſtatim ingreſſo terram Chanaam promittitur à Deo Iſaac: ſed ab hac promiſſione vſque ad exitum Iſraël de Ægypto, & datam legem in monte Sina tranſierunt 430.

Digitized by Google

anni, qui cum prædictis 75. vitæ Abrahæ faciunt 505. annos: ergo.

Minor patet ad Galatas 3. vbi Paulus referens prædictas promiſſiones ait. *Abrahæ dictæ* (id eſt factæ) *ſunt promiſſiones*, &, *hoc autem dico* (ait Paulus) *teſtamentum*, id eſt has promiſſiones voco teſtamentum, *confirmatum à Deo* (quia ſcilicet per modum teſtamenti ſunt firmara iuramento diuino) & ſubditur: *quæ poſt* 450. *annos facta eſt lex*, *non irritum facit ad euacuandam promiſſionem:* id eſt lex quæ poſt 430. annos data eſt eis in monte Sina, non irritabat illas promiſſiones; alias, vt ibi ait Paulus, *ſi ex lege hæreditas* (ſcil. datur) *iam non ex promiſſione.*

Et ſi obijcias illud quod dictum eſt Abrahæ Geneſ. 15. *Peregrinum erit ſemen tuum in terra non ſua, & affligent eos* 400. *annis &c. generatione autem quarta reuertentur huc.* Si ergo iſtis 400. annis addantur alij 290. tranſacti à natali Abrahæ vſque ad ingreſſum in Ægyptum, duraſſet hæc ætas per 690. annos.

Reſp. quod Iſraëlitæ non vixerunt in Ægypto per 400. annos. Nam Caath cum patre ſuo Leui Geneſ. 46. intrauit in Ægyptum & vixit Caath 133. annis, vt patet Exodi 6. & filius Amram vixit 137. annis, vt ibi patet: & Exodi 7. patet Moyſem filium Amram octogenarium eduxiſſe Iſraël de Ægypto, qui omnes anni adhuc vniti faciunt 350. & adhuc ex iſtis tollendi ſunt anni quos habebat Caath quando ingreſſus eſt Ægyptum, & anni quos habebat Amram antequam generaret Moyſen. Itaque à prædictis 408. annis tollendi ſunt anni vitæ Iſaac antequam generaret Iacob, qui fuere 60. vt dicitur Geneſ. 25. & anni vitæ Iacob ante deſcenſum in Ægyptum, qui fuere 130. vt dicitur Geneſ. 47. & ſic remanent 210. anni; quibus addendi ſunt quinque, vt locus iſte conſonet cum alio loco ad Galat 3. & Exod. 12. vbi iſtis 400. adduntur 30. videl. 25. qui præceſſerunt natiuitatem Iſaac à tempore promiſſionis factæ Abrahæ, & iſti quinque qui ex eo quod erant parua res, ſacra Scriptura in loco prædicto Geneſ. 15. non curauit de eis. Hæc explicatio & ſupputatio conſonat cum textu dicti loci Geneſ. 15. ibi enim dicitur. *Peregrinum erit ſemen tuum* (id eſt Iſaac & eius poſteri qui erant ſemen Abrahę) *in terra non ſua:* non enim ait in terra Ægypti, ſed abſolutè ait, *in terra non ſua*, per quam etiam intelligitur terra Chanaam in qua tunc

Digitized by Google

tunc erat, quæ adhuc non erat tradita; ſed promiſſa, vt dicitur Acto. 7. & ipſe Iſaac & Iacob ſæpe vocant ſe peregrinos, vt patet Geneſ. 23. 26. 28. & 47. & licet Exod. 12. dicatur habitatio filiorum Iſraël, qua manſerunt in Ægypto 430. annis: ideo eſt quia ex iſtis annis per plures peregrinati ſunt in Ægypto, & fuit peregrinatio iſta magis continua, & non interrupta per 215. annos: aliis autem 215. annis peregrinati ſunt modo in terra Chanaam, modo Geraris vt patet Geneſ. 10. & 26. & poſtea Iacob apud Laban peregrinatus eſt, vt dicitur Geneſ. 24. Quod autem dicitur, *Peregrinum erit ſemen tuum in terra non ſua, & affligent eos* 400. *annis*, conſtruendum eſt per Hyperbaton, vt ait gloſſa ex Auguſt. Ita vt illa dictio 400. *annis* cadat ſuper illud *peregrinum &c.* Alias enim pluſquam 70. annis fuerant in Ægypto ſine afflictione, toto ſcilicet tempore vitæ Ioſeph, & donec *ſurrexit Rex nouus qui ignorabat Ioſeph* vt dicitur Exod. 1. & quod dicitur, *generatione quarta reuertentur huc*, intelligitur à die qua ingreſſi ſunt Ægyptum. Quæ generationes per lineam regiam ſupputantur ſic. Nam Iudas ingreſſus eſt Ægyptum cum Iacob, & Iudas genuit Phares, Phares genuit Eſron, Eſron genuit Aram & Caleph, vt patet 1. Paralip. 2. & iſte Caleph, in quo completur quarta generatio, ingreſſus eſt terram promiſſionis, vt patet num. 14. Sept. Interpretes legunt ſic; generatione quinta reuertentur huc. Et hoc etiam verificatur ſi fiat ſupputatio per lineam ſacerdotalem. Nam Leui qui cum patre Iacob ingreſſus eſt Ægyptum, genuit Caath, Caath genuit Amram, Amram genuit Aaron & Moyſem; Aaron genuit Eleazar, vt dicitur 1. Paralip. 6. & iſte Eleazar, in quo completur quinta generatio, ingreſſus eſt terram promiſſionis.

BIBLIOTECA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

(Quarta ætas mundi continet 436. annos.)

Anni creationis.			Anni Regni ſingulorum.

Duces & Iudices Iſraël.

2514.	Moyſes de Tribu Leui.		40.
	Ioſue de Tribu Ioſeph.		
255.	Othoniel de Tribu Iudæ.	Iudic. 3.	40.
2594.	Aod. de Tribu Beniamin.		80.
	Sangar.	Iud. 3.	
2674.	Debbora ſimul cum Barac.	Iud. 4.	40.
2714.	Gedeon de Tribu Manaſſe.	Iud. 8.	40.
2754.	Abimelech filius ſpurius Gedeonis.	Iud. 9.	3.
2757.	Thola de Tribu Iſſachar.	Iud. 10.	23.
2780.	Iair Galadites.	Iud. 10.	22.

Hic Iſraël fuit ſine Iudice per 18. annos. Iud. 10.

2820.	Iephte.	Iud. 12.	6.
2826.	Abeſan.	Iud. 12.	7.
2833.	Ahialon.	Iud. 12.	10.
2843.	Abdon.	Iud. 12.	8.
2851.	Sanſon de Tribu Dan.		20.
2871.	Heli de Tribu Leui.	1. Reg. 4.	40.
2911.	Samuel & Saül.	Actor. 13.	40.

Hæc quarta ætas durauit à tempore quo Moyſes octogenarius eduxit Iſraël de Ægypto, vſque ad regnum Dauid per 436. annos completos, vt patet ex 3. Reg. 6 vbi dicitur quod quadringenteſimo & octogeſimo anno exitus de Ægypto in anno quarto menſe ſecundo Regni Salomonis, cœpit ædificare domum Domini, à quibus annis ſi tollas iſtos quatuor regni Salomonis, & alios 40. regni Dauid 2. Reg. 4. remanent dicti 436. anni.

Digitized by Google

Item iſtorum annorum ſupputatio patet ex annis quibus Iudices gubernarunt Iſraël, *vbi nota* 1. quod iſtis Iudicibus quibus in ſacra ſcriptura non taxantur anni ſuæ Iudicaturæ, adſcribuntur anni Iudicis ſibi vicini, vt ſic dicta ſupputatio 2. Reg. 4. integra maneat. Et ſic anni Ioſue ſub annis Othoniel, & vnus annus Sangar, ſub annis Aod, & anni Samuel ſub annis Saül comprehenduntur.

Nota 2. quod tempus medians inter duos Iudices adſcribitur iudici ſuccedenti, vt notant Auguſt. Iſido. Beda & alij expoſitores libri Iudicum. Excipiuntur tamen illi decem & octo anni qui ſine Iudice anteceſſerunt Iephte, qui non numerantur inter ſex annos iſtius, vt clare patet.

Et ſi obijcias quod in hoc tempore medio, vt ſæpe dicitur in libro Iudicum, Hebræi idolis immolabant, & à regibus vicinis infeſtabantur, & poſtea in annis Iudicum quietabantur: v. g. Iud. 3. electo Othoniele, quieuit terra 40. annis, quibus ipſe præfuit, & in octo annis antecedentibus non quieuerat: ergo illi octo anni ſeorſim computantur.

Reſpondetur quod illi octo anni reſpectu 40. cum ſint parua res, pro nihilo reputantur, & ſic abſolutè dicitur quod quieuit Iſraël 40. annis.

(Quinta ætas mundi continet 454. annos.)

Anni creationis.			Anni regni ſingulorum.
	Reges totius Iſraël.		
2951.	Dauid filius Iſai.	2. Reg. 15.	40.
2991.	Salomon filius Dauid.	3. Reg. 11.	40.

Mortuo Salomone, ob eius peccata, diuiſum eſt regnum in tribum Iuda & Beniamin ex vna parte, quibus præfuit Roboam filius Salomonis; & in alias decem Tribus, quibus præfuit Hieroboam, vt habetur 3. Reg. 12. & ambas lineas apponemus incipiendo à regibus Iuda & Beniamin.

Digitized by Google

(Reges Iuda)

Anni creationis.		Anni regni ſingulorum.	
3030.	Roboam filius Salomonis.	3. Reg. 14.	17
3047.	Abias filius Roboam.	3. Reg. 15.	3
3049.	Aſa filius Abiæ.	3. Reg. 15.	41
3089.	Ioſaphat filius Aſa.	3. Reg. 22.	25
3110.	Ioram filius Ioſaphat.	4. Reg. 8.	8
3117.	Ochozias filius Ioram.	4. Reg. 8.	1
3117.	Athalia mater Ochoſiæ.	4. Reg. 11.	7
3123.	Ioas filius Ochoſiæ.	4. Reg. 12.	40
3162.	Amaſias filius Ioas.	4. Reg. 14.	29
3190.	Ozias ſiue Azarias filius Amaſiæ.	4. Reg. 15.	52
3241.	Ioathan filius Oziæ.	4. Reg. 15.	16
3256.	Achaz filius Ioathan.	4. Reg. 16.	16
3271.	Ezechias filius Achaz.	4. Reg. 18.	29
3299.	Manaſſes filius Ezechiæ.	4. Reg. 21.	55
3353.	Amon filius Manaſſes.	4. Reg. 21.	2
3354.	Ioſias filius Amon.	4. Reg. 22.	31
3384.	Ioachan filius Ioſiæ.	4. Reg. 13.	3. mẽſes.
3384.	Eliachim ſeu Ioachim filius etiam Ioſiæ.	4. Reg. 23.	11
	Ioachim ſeu Iechonias Pater.	4. Reg. 4.	3. mẽſes.
3394.	Salathiel & filius Ioachim.		
3394.	Sedechias filius Ioſiæ.	4. Reg. 24.	11

Hæc quinta ætas durauit à principio regni Dauid vſque ad captiuitatem Babylonicam per 454. annos, vt patet ex ſupputatione annorum, quibus ſinguli reges gubernarunt. Vbi

Aduerte primo quod vltimus annus vnius Regis eſt primus ſequentis, & patet, nam 3. Reg. 15. dicitur, quod anno 18. Hieroboam Regis Iſraël regnauit Abias ſuper Iudam tribus annis; & poſtea de Aſa ſucceſſore Abiæ dicitur, quod regnauit in anno 20. Hieroboam; itaque annis vigeſimus Hieroboam numeratur pro tertio & vltimo anno Abiæ, & pro primo Aſa, & ſic de aliis. Ex quo colligitur, quod in ſumma annorum omnium Regum Iuda vel Iſraël non eſt bis, ſed ſemel tantum numerandus iſte annus me-

Digitized by Google

dius. Excipitur tamen ab hac regula Dauid, qui cum regnauerit 40. annis & ſex menſibus, vt conſtat 2. Reg. 5. pro illo debent numerari 40. anni integri, & alij ſex menſes illius debent connumerari inter 40. annos Salomonis, excipitur etiam Roboam primus Rex ſuper Iudam & Beniamin, cuius 17. anni ſunt integri. Nam de eius ſucceſſore Abia dicitur 3. Reg. 15. quod incœpit regnare decimo octauo anno Hieroboam Regis Iſraël, cum tamen Roboam & Hieroboam in eodem anno regnare incœperint, vt patet 3. Reg. 14. & 15.

Aduerte ſecundo, quod aliquando tam in Iſraël quam in Iuda regnabant duo reges ſimul, quando enim pater procedebat ad bellum, vel erat impotens ad gubernandum, deſignabat filium vt ſecum corregnaret. Sic enim in Iuda Ioram corregnauit cum patre Ioſaphat tribus annis. Et patet hoc quia iſte Ioram vt dicitur 4. Reg. 8. incœpit regnare in anno quinto alterius Ioram Regis Iſraël, ſed tunc erat annus vigeſimus ſecundus regni Ioſapbat, poſt quod regnauit Ioſaphat alios tres annos, cum regnauerit 25. annis: Ergo. Minor patet; nam Ioram Rex Iſraël cœpit regnare anno octauo Ioſaphat vt dicitur 4. Reg. 3. Ex his patet quod Ioram rex Iuda poſt mortem patris in anno vigeſimo quinto .egni ſui, regnauit in ſolidum per quinque annos tantum, vſque ad vltimum annum alterius Ioram Regis Iſraël, & ſucceſſit ei ſuus filius Ochoſias per vnum annum in duodecimo & vltimo anno Ioram Regis Iſraël, vt patet 4. Reg. 8. in illo enim eodem duodecimo anno, iſti duo Ochoſias & Ioram Rex Iſraël occiſi ſunt à Iehu 4. Reg. 9. & ſic iſtorum ſucceſſores, vtpote Athalia ſuper Iudam & idem Iehu ſuper Iſraël incœperunt regnare in eodem anno ab orbe condito 3117.

Aduerte tertio, quod anni 52. Oziæ numerantur à vigeſimo nono anno regni patris ſui Amaziæ, in quo obiit profugus in Lachis. Tunc enim licet Ozias eſſet 4. tantum annorum, ratione cuius regnum gubernabatur per tutores 12. annis, vſque ad 16. annum ætatis Oziæ, illi tamen 12. anni numerantur inter 50. annos regni eiuſdem Oziæ, vt ſic vera conſurgat ſupputatio, regni aliorum regum.

Nec obſtat quod 4. Reg. 15. dicitur: Ozias incœpit anno 27. Hieroboam Regis Iſraël, qui Hieroboam incœperat regnare anno 15. Amaziæ patris Oziæ, vt dicitur 4. Reg 14. ex quo tempore vſque ad 27. annum regni Hieroboam me-

diant 14. anni regni Amaziæ vſque ad 29. & vltimum annum regni eius, & iſti 12. anni tutorum. Ad hoc enim dico quod ſenſus eſt, quod in illo 27. anno Hieroboam, cœpit Ozias regnare per ſe ſolum & ſine tutoribus, cum quo etiam ſtat, quod antea incœperat regnare cum tutoribus.

(Reges Iſraël durauerunt per 247. annos.)

7

Anni creationis.			Anni regni ſingulorum.
3030.	Hieroboam ſeruus Salomonis.	3. Reg. 4.	22
3030.	Nadab filius Hieroboam.	3. Reg. 15.	2
3051.	Baaſa de tribu Iſacar.	3. Reg. 15.	24
3074.	Elia filius Baaſa.	3. Reg. 16.	2
3075.	Zambri ſeruus Ela.	3. Reg. 16.	ſep. dies
3075.	Amri dux & ſeruus Ela.	3. Reg. 16.	12
3086,	Achab filius Amri.	3. Reg. 16.	22
3105.	Ochozias filius Achab.	3. Reg. 16.	2
3106.	Ioram filius etiam Achab.	4. Reg. 1.	12
3117.	Iehu ſeruus Achab.	4. Reg. 10.	28

Hic fuit interregnum anni vnius.

3145.	Ioacham filius Iehu.	4. Reg. 13.	17
3161.	Ioas filius Ioacham.	4. Reg. 13.	16
3176.	Hieroboam filius Ioab.	4. Reg. 14.	41

Hic fuit interregnum duodecim annorum.

3227.	Zacharias filius Hieroboam.	4. Reg. 15.	ſex men.
3227.	Sellum filius Iabes coniurator.	4. Re. 15.	vnius mē.
3228.	Manahem filius Gadi.	4. Reg. 15.	10

Digitized by Google

Hic fuit interregnum trium annorum.

3240. Phaccia filius Manahen. 4. Reg. 15. 2
3241. Phare dux Phaccia & filius Romeliæ. 4. Reg. 15. 20

Hic fuit interregnum 8. annorum.

3268. Oſee coniurator. 4. Reg. 17. 9

Regnum Iſraël à Hieroboam vſque ad Oſeam incluſiuè durauit per 247. annos, vt patet ex ſupputatione annorum quibus iſti reges regnarunt, in quibus etiam, ſicut in Regibus Iuda, annus vltimus vnius Regis eſt primus ſequentis. Item in Iſraël ſicut & in Iuda, aliquando regnabant duo reges ſimul, ſic enim Nadab coregnauit per vnum annum cum patre ſuo Hieroboam. Quia incepit regnare in anno ſecundo Aſa regis Iuda 3. Reg. 15 & tamen pater eius Hieroboam obiit anno tertio Aſa, quia Aſa incepit regnare anno vigeſimo Hieroboam qui regnauit viginti duobus annis. Et Annus Nadab in quo cum patre regnauit numeratur inter duos annos qui ei adſcribuntur cum eius ſucceſſor Baaſſa inceperit regnare in anno 3. Aſa. Item Ochozias ſuis duobus annis coregnauit cum Achab. Quia vt dicitur 3. Reg. vltimo, cœpit regnare anno 17. Ioſaphat regis Iuda; in cuius anno 19. obiit Achab cum regnarit per 22. annos: & alias Ioſaphat inceperit regnare anno 4. Achab, vt dicitur 3, Reg. 22. Imo mortuo Ochozia eius frater Ioram regnauit ſimul cum patre ſuo Achab per vnum annum, cum inceperit regnare anno 18. regni Ioſaphat. Item Ioas coregnauit cum patre ſuo Ioachan tribus annis. Quia incœpit regnare, 4. Reg. 13. in anno 37. Ioas regis Iuda & pater eius obiit anno 39, eiuſdem Ioas, cum inceperit regnare anno 23. eiuſdem per 17. annos 4. Reg. 13. iſti tamen tres anni non numerantur inter 16. annos eiuſdem, quia poſt iſtos ſtatim incepit regnare Hieroboam. Et alias hoc conſonat ſupputationi regum Iuda, quorum Amaſias cœpit regnare anno 2. iſtius Ioas, vt dicitur 4. Reg. 14.

Nota ſecundo, quod inter Reges Iſraël aliquando mediant aliqui anni, qui non computantur inter annos ipſo-

rum Regum. Cum enim filij non ſemper ſuccederent patribus in regia dignitate, ſæpe populus erat ſine lege. Et licet aliqui ſtatim regnum occuparent, ex eo quod hoc fiebat per tyrannidem, populus non quietabatur, & ſic anni Regis tyranni non incipiebant numerari quouſque populus pacificabatur. Sic inter Iehu & Ioacham ponimus vnum annum interregni: quia Ioacham incœpit regnare anno 23. Ioas Regis Iuda vt dicitur 4. Reg. 13. & pater eius Iehu obiit anno 22. incœpto eiuſdem cum incœperit regnare per 28. annos cum Athalia ſex & cum Ioas ſucceſſore 22. Item inter Hieroboam & Zachariam mediant 11. anni interregni, quia Hieroboam incœpit regnare anno 15. Amaſiæ regis Iuda per 41. annos vſque ad iſtius 29. & vltimum annum; & in tempore Oziæ filij Amaſiæ & tutorum eius regnauit alios 27. cum quibus impleuit 41. annum regni ſui, ſed eius ſucceſſor Zacharias vt dicitur 4. Reg. 15. incœpit regnare anno 38. Oziæ regis Iuda, ergo mediant inter Hieroboam & Zachariam 12. anni, qui non aſcribuntur Zachariæ, ſed ſoli ſex menſes cum quibus tamen impleuit 38. annos Oziæ; cum in anno 39. Oziæ incœperit regnare in Iſraël Sellum ſucceſſor Zachariæ per vnum menſem. Item inter Manahen & Phaceiam mediant tres anni, quia Manahen 4. Reg. 15. incœpit regnare anno 39. Oziæ regis Iuda per 10. annos & ſic obiit anno 48. eiuſdem Oziæ:& tum Phaceia, vt ibi dicitur, incœpit regnare anno 50. regni Oziæ. Item inter Phacee & Oſee mediant octo anni, quia Phacee 4. Reg. 15. incœpit regnare anno 52. & vltimo Oziæ, & in anno 1. regni Ioatham filij Oziæ per 20. annos; & ſic regnauit in tempore Ioatham per iſtius 16. annos; & obiit anno 5. regni Achab filij Ioatham,ſed Oſee 4.Reg.17. incœpit regnare anno 12. regni Achab. Quia licet Oſee occiderit Phacee anno 5. regni Achab regis Iuda,qui annus 4. Reg. 15. vocatur vigeſimus Ioatham, ſi vſque tunc ſcilicet regnaret, & licet dicatur ibi, quod tunc Oſee incœpit regnare,non tamen pacifice regnauit vſque ad 12. regni Achab, & ſic illi anni non numerantur inter nouem annos eiuſdem, & hæc ſupputatio conſonat ſacræ ſcripturæ 4. Reg. 18. vbi dicitur, quod in anno 6. Ezechiæ regis Iuda & 9. Oſee; & ſic anno ab orbe condito 3278. Salmanaſar Rex Babylonis tranſtulit 10. tribus Iſraël in Aſſyrios & Medos. Inter quos Tobias ductus eſt in Niniven. Et Rex Babylonis miſit ad inhabitandam

Digitized by Google

Samariam, & alia loca iſtarum tribuum , Cutheos & alios vaſſallos ſuos , qui ſucceſſu temporis à terra quam inhabitabant, vocati ſunt Samaritani. Ex quibus deſcendit mulier illa Samaritana de qua Ioan 4. Qui ex eo quod recipiebant 5. libros Moyſi, & ex eo quod ob metum leonum eos dilacerantium colebant Deum Iſraël, vocabant patrem Iacob, ſicut vocat eum Samaritana Ioan. 4. & quando Iudæi à regibus Syriæ & Alexandro Magno honorabantur, dicebant ſe eſſe Iudæos, quibus tamen alias non coutebantur, vt dixit mulier illa Samaritana Ioan. 4. Hæc de captiuitate 10. tribuum.

Nota vltimo, circa captiuitatem tribus Iudæ & Beniamin, quod iſta facta fuit in duabus vicibus, vt conſtat ex 4. Reg. 24. primo in tempore Iechoniæ Regis Iuda, quando Nabuchodonoſor tulit ſecum iſtum Iechoniam, matrem & filios eius ac nobiles regni inter quos Ezechielem & Danielem, & hæc captiuitas vocatur tranſmigratio Math. 1. quia ſponte Iudæi iſti ſe obtulerunt Regi Babylonis. Secunda captiuitas fuit in tempore Sedechiæ, quem Nabuchodonoſor conſtituerat regem pro Iechonia cum certo tributo, qui rebellans contra Nabuchodonoſor vocato in ſuum auxilium rege Ægypti, venit Nabuchodonoſor & effugato rege Ægypti obſedit Ieruſalem per 10. & 8. menſes & tandem cepit Sedechiam in 11. anno regni eius, & euulſis oculis duxit in Babylonem, vt impleretur quod dicitur de iſto Sedechia Hier. 52. quod eſſet ducendus in Babylonem; & illud Ezech. 12. quod non eſſet viſurus Babylonem. Putabat enim Sedechias iſtas prophetias eſſe contrarias; & ſic noluit credere Hieremiæ ſuadenti c. 28. & 29. vt ſponte ſe traderet Nabuchodonoſor, quia iam Deus ob eius ſcelera decreuerat tradere eum illi. Poſt hoc Nabuchodonoſor miſit Nabuzardam principem militiæ ſuæ in Ieruſalem, qui ſuccendit templum & domos Ieruſalem & muros deſtruxit & reliquum vulgus ex prima captiuitate relictum cum vaſibus Templi duxit in Babylonem, exceptis paucis agricolis pro cultura agrorum, & ſic impletur illud Hierem. 25. *Dereliquit Leo* id eſt Deus, *vmbraculum ſuum*, id eſt Ieruſalem quam ſuis rugitibus & præſentia ſicut Leo tuebatur; *facta eſt terra in deſolationem à facie iræ columbæ* 1. à facie Regis Babylonis, qui dicitur columba ex eo quod in ſuis

vexillis columbam portabat depictam, vt ait D. Thom. ibi. Credebant enim Babylonij, quod ſua regina Semiramis fuit in columbam conuerſa & ſic in vexillis columbam depictam portabant, hoc etiam erat oſtenſum Ezechieli cap. 1. exiſtenti iuxta fluuium Chobar ante vltimam captiuitatem in viſione quatuor animalium figurantium quatuor Monarchias deſtructuras Iſraël. In leone enim figurabatur Monarchia Aſſyriana; quæ ſicut leo erat fortior & prima inter alias, cuius reges Hier. 5. vocantur Leones, quorum Salmanaſar captiuauit decem tribus, & tandem Nabuchodonoſor, vt diximus, captiuauit Tribum Iuda & Beniamin & deſolatus eſt Ieruſalem. In homine figurabatur Monarchia Perſiana quæ humaniùs & mitiùs ſe geſſit cum Iudæis, vt patet in Cyro & Aſſuero Longimano, qui poſt reunitam Monarchiam Perſianam cum Aſſyriana, alias ante diuiſam in tempore Sardanapali, dederunt licentiam Iudæis reædificandi Templum & Ieruſalem. In tauro figurabatur Monarchia Græca, quæ incepit in Alexandro magno, cuius multi Reges, vt patet in Antiocho illuſtri, ſicut Tauri impetu furibundo percuſſerunt Iudæos. Vnde Alexander Dan. 8. vocatur cornu, ex quo per mortem fracto orta ſunt quatuor cornua, qui ſunt quatuor Reges ei ſuccedentes, vtpote Philippus Arideus in Macedonia, Ptolomæus Lagus in Ægypto, Antigonus in Aſia, Seleucus in Syria & Babylonia. Ecce quomodo Reges iſtius Monarchiæ cornu vocantur ob eorum crudelitates, de quibus in libris Machabæorum ſatis conſtat. In aquila figurabatur Monarchia Romana, quæ vt aquila rapaciſſima, non iuſtitia, ſed potentia omnes gentes ſubiugauit & Iudæos omnino deuaſtauit, vt patet in Tito & Veſpaſiano. Item deſolatio Iudæorum erat figurata, Zachar. 6. in viſione quatuor quadrigarum. In quadriga enim ruforum equorum figurabatur prima Monarchia effuſiua ſanguinis Iudæorum. In figura equorum nigrorum figurabatur ſecunda Monarchia, cuius reges maximè Aſſuerus, ad inſtantiam Aman cauſarunt luctum Iudæis, quando præcepit eos occidere. In quadriga equorum alborum figurabatur tertia Monarchia, cuius Rex Alexander lætificauit Iudæos, eos honorando & releuando à tributo ſeptimi anni, in quo ſecun-

dum legem non ſeminabant quando veniens manu armata contra Ieruſalem, Pontifice Onia in Pontificali habitu & omni ciuitate magna cum ſolemnitate eum recipiente benignè ſe geſſit circa eos, Angelo ſibi apparente & præcipiente ne ſanctam ciuitatem & templum violaret. In quadriga equorum varij coloris figurabatur varietas quartæ Monarchiæ Romanorum quorum aliqui Imperatores fuerunt pij cum Iudæis & mites , alij verò impij & crudeles.

(Sexta ætas Mundi continet 589. annos.)

Anni creationis.		Anni Iudicaturæ.

DVCES ISRAEL.

3404.	Salathiel filius Iechoniæ in captiuitate Babyloniæ.	70
3474.	Zorobabel ſeu Barachias filius Salathielis.	58
3532.	Reſa ſeu Moſola filius Zorobabelis.	66
3598	Ioanna Benreſa filius Reſa.	53
3651.	Iudas Hircanus filius Ioanna.	14

Hic incipit Monarchia Græcorum in Alexandro Magno.

3665.	Ioſephus filius primus Iudæ.	7
3672.	Abner Semei filius Ioſeph.	11
3683.	Eli Marathias filius Semei.	12
3695.	Aſſar Maath filius Matathiæ.	9
3704.	Nagath Arphaxad filius eius.	10
3714.	Agai Heſti filius Nagath.	8
3722.	Maſeth Nathum filius Heſti.	7
3729.	Amos Scirach filius Nahum.	14
3743.	Matathias Siloa filius Amos.	10
3753.	Ioſephus Arſes Matathiæ.	60
3813.	Ianneus Hircanus filius Ioſephi.	16

Digitized by Google

Hic opprimente Antiocho Iſraël, vt patet 1 Machab. 1. inſurgit Matathias cum Machabæis filiis ſuis & mortuo Ianeo Hircano, qui erat de tribu Iuda, vt patet Luc. 3. tranſiit ducatus cum ſummo ſacerdotio ad Iudam Machabæum filium Matathiæ & eius ſucceſſores, qui erant de tribu Leui vt patet 1. Machab. 2. vbi Matathias pater Iudæ dicitur ſacerdos ex filiis Ioarim, ſeu Ioarib; qui Ioarib erat vnus illorum viginti quatuor ſacerdotum, quos elegit Dauid 1. Paral. 24. Sic etiam Zacharias dicitur ſacerdos de vice Abiæ.

3829.	Iudas Machabæus filius Matathiæ.	5
3834.	Ionathas frater Iudæ.	19
3853.	Simon frater etiam Iudæ.	8
3861.	Ioannes Hircanus filius Simonis.	26
3887.	Ariſtobulus filius Hircani.	1
3888.	Ianeus Alexander filius Ariſtobuli.	27
3515.	Alexandra vxor Alexandri.	9
3924.	Hircanus filius Alexandri.	34

Iſte Hircanus ſtatim mortuo patre, etiam regnante matre, fuit ſummus ſacerdos, & iſte fuit vltimus, qui habuit ſceptrum & ducatum. Nam poſt illum ſuſcepit principatum Herodes Aſcalonita, qui non erat de gente Iudæorum & accepit regnum Iudæorum anno creationis 3958. per 37. annos in cuius 35. & conſequenter ab orbe condito 3992. anno Ieſus Chriſtus filius Dei viui, pro ſalute hominum, ex virgine naſci dignatus eſt.

Hæc ſexta & vltima ætas durauit à primo anno, quo populus Iudęorum captiuus ductus eſt in Babylonem vſque ad Chriſti natalem per 589. annos, vt patet ex ſupputatione annorum, quibus duces iſtius ætatis gubernarunt. Quæ omnia non conſtant ex ſacra ſcriptura, cum eius hiſtoriæ in hac ætate non continuentur, ſed ex Philone l. 2. breuiarij; cuius authoritas communiter in hac parte præ omnibus eligitur, & hæc ſupputatio conſonat ſupputationi Olympiadum Euſebij in Chronico, qui ait Chriſtum eſſe natum anno 3. Olympiadis centeſimæ nonageſimæ quartæ, & quod in anno ſecundo Darij in quo impleti ſunt anni 70. captiuitatis Babylonicę incepit Olympias ſexageſima quin-

Digitized by Google

to. Ità quod ab anno ſecundo Darij vſque ad Chriſtum tranſierunt centum triginta Olympiades, dempto vno anno. Ergo cum quælibet Olympias conſtet ex 4. annis, prædictæ centum triginta Olympiades vno anno dempto ſummabunt 519. annos; quibus ſi addantur ſeptuaginta anni captiuitatis Babylonicæ, facient 589 annos.

Hæc enim ſupputatio cõſonat ſupputationi ſeptuaginta hebdomadarũ Dan. cap. 9. vbi Daniël in anno primo regni Darij, qui etiam erat primus annus regni Cyri conſobrini ſui, vt dicitur 1. Eſdr. 1. ambo enim cum eſſent reges Perſarum venerũt contra Babylonem & occiſo Balthaſar rege Babyloniæ in eadem nocte, qua ipſe prophanarat vaſa ſacra delata à patre ſuo ex Ieruſalem, vt dicitur Daniel. 5. reunierunt Monarchiam alias in tempore Sardanapali diuiſam in Aſſyrios & Perſas; & in iſto Cyro incepit Monarchia Perſiana, finitâ iam Aſſyriana. In anno igitur primo iſtorum, qui ſimul per duos annos vſque ad mortem eiuſdem Darij in Babylonia regnarunt, intelligens Daniel eſſe completos 70. annos captiuitatis prænuntiatos Hierem. 25. orauit ad Deum, vt promiſſa impleret circa libertatem populi temporalem, & apparuit Gabriel Angelus oſtendens ei finem captiuitatis etiam ſpiritualis per Chriſtum fiendum: ait enim: *Septuaginta hebdomades abbreuiatæ* (id eſt definitæ) *ſunt ſuper populum tuum, vt finem accipiat peccatum, & adducatur iuſtitia ſempiterna, & impleatur viſio & prophetia & vngatur ſanctus ſanctorum* (id eſt Chriſtus qui ſolus inter homines vocatur ſanctus ſanctorum) & *vnctus oleo lætitiæ præ participibus ſuis* vt dicitur Pſal. 44 & determinat Angelus Tempus à quo incipiunt numerari iſtæ hebdomadæ, ait enim. *Animaduerte: ab exitu ſermonis* (id eſt à licentia data Iudæis) *vt iterum ædificaretur Ieruſalem vſque ad Chriſtum ducem hebdomades 7. & hebdomades ſexaginta duæ erunt*, id eſt hebdomades ſexaginta nouem erunt vſque ad tempus in quo Chriſtus baptizatus ſicut dux verbo & exemplo gubernabit gentes, & poſtea ait quod *in medio hebdomadis* ſequentis (id eſt ſeptuageſimæ) *deficiet hoſtia & ſacrificium* (ob preſentiam ſcilicet ſacrificij Chriſti in Cruce) hæc autem licentia de reædificanda Ieruſalem conceſſa eſt Nehemiæ 2. Eſdr. 2. à Dario Aſſuero Longimano marito, vt fertur, Eſther anno 20. regni ſui, à Cyro enim non fuit data licentia, vt ciuitas reædificaretur, ſed ſolum Templum reſtitutis vaſis ſacris delatis à Nabuchodonoſor in Babylonẽ,

vt dicitur 1.Eſdr.1.& nullus alius ante Darium legitur conceſſiſſe facultatem reædificandi Ieruſalẽ & quando Darius conceſſit iſtam licentiam, incipiebat annus ſecundus olympiadis 81.vt referunt Romanæ hiſtoriæ, quibus vt ait Aug. 2. de doct. 28. ſtandum eſt ſæpe, quando deficit ſacra ſcriptura, & tranſierant pro hac ætate centum 35. anni, vtpote 70. anni captiuitatis, & alij 65. anni ab illo primo anno Cyri. Quia tunc ſecundum Euſebium, & alios Chroniſtas incipiebat olympias ſexageſima quinta, & illis centum triginta quinque annis addantur 480. & 6 anni cum dimidio, ex quibus conſtant ſexaginta nouem hebdomades cum dimidia, faciunt ſexcentos viginti vnum annos cnm dimidio. Iſtæ enim hebdomades non ſunt dierum, alias cito tranſirent, ſed ſunt hebdomades annorum. Ita quod quæuis conſtat ex ſeptem annis, & de talibus hebdomadibus fit mẽtio Gen. 29. dum dicitur impleuiſſe hebdomadam pro Rachel: & Leui. 25. dum dicitur: *Numerabis tibi ſeptem hebdomades annorum.* A prædictis tamen ſexcentis viginti vno annis cum dimidio, tollendo 32. annos & 3. menſes vitæ Chriſti, remanent prædicti 589. anni pro iſta ſexta ætate.

Dubitatur circa prædicta de ſenſu illorum verborum Gen. 47. *Non auferetur ſceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat qui mittendus eſt*, id eſt Chriſtus: videtur enim ſæpe defeciſſe ſceptrum de tribu Iuda ante aduentum Chriſti, nã licet illa verba intelligantur de ſceptro ſemel ſuſcepto, cũ non dicatur auferri niſi iam habitum: vnde cum Tribus Iuda nõdum acceperit ſceptrum ſaltem permaneuter vſque ad Dauid, non mirum quod Iudices præcedentes Dauid in quarta mundi ætate fuerint ex variis tribubus, tamen poſt Dauid videtur ſæpe eſſe ablatum ſceptrum de domo Iuda ante natalem Chriſti. Nam in 70.annis captiuitatis Babyloniç, vt notat D. Hieron. in Iſai. 11. Iudçi nullibi habuerunt iuriſdictionem temporalem, & de Iechonia 18. rege Iuda dicitur Hier. 22. *Scribe virum iſtum ſterilem* (non quia caruerit filiis cum genuerit Salathiel, ſed quia vt ibi ſubditur) *non erit de ſemine eius vir, qui ſedeat ſuper ſolium Dauid.* Nec obſtat hiſtoria Suſannç, Daniel 13 vbi ſenibus eam iudicantibus dicitur quod conſtituti ſunt Iudices illo anno. Nam licet illi ſenes eſſent Hebræi, ſiquidem vt amici frequentabant domum mariti Suſannç. non tamen conſtat illos fuiſſe de tribu Iuda. Item in tempore Machabçorum. qui erant de tribu Leui per lineam maſculinam, ipſi habue-

Digitized by Google

runt ſceptrum. Nec valet dicere illos fuiſſe de Tribu Iuda per lineam fœmininam. Iſtæ enim duæ tribus ſæpe matrimonio iungebantur: Aaron enim, ex quo deſcendunt Machabæi & omnes Sacerdotes, duxit vxorem Elizabeth filiam Aminadab ſororem Naaſon de Tribu Iuda: ſed hoc non ſat eſt, vt dicatur ſceptrum duraſſe in Tribu Iuda, alias ob eandem rationem poſſet dici Sacerdotium etiam fuiſſe ſemper in domo Iuda. Sed his non obſtantibus dicendum eſt, quod tam in tempore captiuitatis, quam in tempore Machabæorum, manſit ſceptrum, ſeu ducatũs in Tribu Iuda, licet non quantum ad vſum & poſſeſſionem, bene tamen quantum ad dominium & proprietatem quam nullus ab eis, ipſis inuitis, poterat auferre, & Salathiel in Babylonia dicitur dux populi 4. Eſdr. 5. & ipſi ſemper reclamarunt etiam in tempore Machabæorum, vt ait Philo in lib. 2. breuiarij; licet Machabæi ex multis de cauſis ab iniuſtia excuſentur. In tempore verò Herodis Gentilis Aſcalonitæ, omnino defecit ſceptrum à Tribu Iuda, ſiquidem vt ait Ioſephus 17. Antiq. cap. 3. omnes Tribus Iſraël poſt 1. annum quo iſte Herodes tyrannice regnarat, conuenerunt in vnum & voluntariè in eum regem iurarunt & ſic impleta tunc prophetia Iacob prædicta anno 35. regni Herodis naſcitur Chriſtus.

Summa annorum ab Adam vſque ad Chriſtum 3992. anni.

Sacerdotum linea ab exordio mundi vſque ad Chriſtum, prima, ſecunda & tertia ætas mundi.

Ab exordio mundi Eccleſia militans in terris plantata, vſque in finem ſæculi eſt duratura, iuxta illud Chriſti dictũ Matth. 28. *Ecce ego vobiſcum ſum vſque ad conſummationem ſæculi*, & cum Eccleſia ſit viſibilis collectio fideliũ ſub vno capite, ſemper habuit Sacerdotes quibus ſenſibilium Sacramentorum adminiſtratio & ſacrificiorum oblatio incumberet, & in tribus primis ætatibus mundi dignitas ſacerdotalis maioritatui annectebatur, & ſic Eſaü vendendo ſuam primogenituram Gen. 25. commiſit vitium ſimoniæ, vt ait D. Tho. in epiſt ad Hebræos cap. 12. lec. 3.

Digitized by Google

Quartæ ætatis mundi ſummi Sacerdotes.

Primus	Aaron de tribu Leui.
2.	Eleazar filius Aaron.
3.	Phinees filius Eleazari.
4.	Abiſue filius Phinees.
5.	Bocci filius Abiſue.
6.	Eli de linea Aaron per Ithamar.
7.	Phinees filius Heli.
8.	Achitob filius Phinees.
9.	Achias filius Achitob.
10.	Abiathar filius Achitob vel Abimelech.

In hac quarta ætate in primo anno exitus Iſraël de Ægypto, Deo præcipiente Leuit. 8. ſeparatur Aaron de tribu Leui, & in ſummum ſacerdotẽ ſpecialiter conſecratur. Cui ſucceſſit eius filius Eleazar num. 20. & iſti ſucceſſit eius filius Phinees, ſicut promiſerat ei Deus Num. 25. quarto ſucceſſit Abiſue filius Phinees, & 5. Bocci filius Abiſue, & licet iſti duo vltimi texantur in genealogia Sacerdotum 1. Paralip. 6. non tamen fit mentio de illis in libro Iudicum, quia fuerunt negligentes in reuocando populo ab idololatria cui intendebant, niſi pro tempore quo ſurgebat iudex nouus in Iſraël. Imò ob iſtam negligentiam tulit Deus Pontificatum à ſucceſſoribus Eleazari ad ſucceſſores Ithamar alterius filij Aaron. Et horum primus fuit Heli qui ſimul fuit iudex 40. annis, ſed quia fuit negligens in corrigendis ſacrilegiis filiorum, minatur ei Deus 1. Reg. 2. dicẽs: *Ecce dies venient & præcidam brachium tuum* (i. robur ſacerdotij vt explicat gloſſa interlin.) quod impletum eſt quando Salomõ 3. Reg. 2. depoſuit Abiathar à ſacerdotio. Nam ſtatim ſubditur: *Vt impleatur ſermo Domi. quem locutus eſt ſuper domum Heli in Silo* Interim Heli adhuc viuenti & non valẽti præ ſenectute miniſtrare, ſucceſſit filius eius Phinees, quo mortuo in bello & capta Arca à Philiſtæis 1. Reg. 4. ſucceſſit eius filius maior Achitob. De hoc enim dicitur 1. Re. 14. *& Achias filius Achis fratris Ichabod filij Phinees qui, ortus fuerat ex Heli ſacerdote.* Iſte enim Ichabod fuit minor quam Achitob, ſiquidem natus eſt mortuo patre ſuo Phinees & mater in partu eius obiit, vt dicitur 1. Reg. 4. & ſic

Achitob

Digitized by Google

Achitob fuit Sacerdos, cum ſacerdotium primogenito daretur, niſi aliter Deus ordinaſſet. Nonus ſacerdos fuit Achias filius Achitob. Iſte enim in tempore Saül conſuluit dominum 1. Reg. 14. & de iſto dicunt aliqui, quod fuit Abimelech occiſus cum alijs minoribus Sacerdotibus à Saüle in Nobe, 1. Reg. 21. eo quod dediſſet panem & gladium Dauidi, ſed ad minus erant fratres, cum vterque vocetur filius Achitob 1. Reg. 22. Decimus Sacerdos fuit Abiathar filius Abimelech, qui ex dicta occiſione fugit ad Dauid & fuit ſummus Sacerdos eius, licet Saül haberet in Gabaon (vbi ex Nobe tranſtulit Tabernaculum) alium Sacerdotem de linea Eleazari, nomine Sadoc. & mortuo Saüle ambo iſti Sacerdotes fuere cum Dauid 2. Reg. 4. & poſtea cum Salomone 3. Reg. 4. quouſque Abiathar 3. Reg. 2. fuit per Salomonem ab officio depoſitus & in exilium miſſus; & ſic Sacerdotium manſit cum Sadoc & eius ſucceſſoribus deſcendentibus ab Aaron per Eleazarum. Hæc de ſacerdotibus huius quartæ ætatis.

Arca & Tabernaculum.

ARca cum Tabernaculo, ingreſſis Hebræis terram promiſſionis, collocatur primo in Galgala, Ioſue 4. & inde in Silo, Ioſue 18. vbi fuit circiter 330. annis vſque ad mortem Heli, 1. Reg. 4. quãdo capta à Philiſthæis fuit apud eos ſeptem menſibus in Azotho, in Geth, & in Acharon, quouſque reducitur in Iſrael, & collocatur in Bethſames, & ſtatim in Cariathiarim in domo Aminadab: & vt ait Diuus Hieron. in qq. Hebraic. ſuper 1. Reg. ex illo loco tranſlata eſt in Maſphat, & colligitur ex 1. Reg. 7. vbi numeratis 20. annis manſionis Arcæ in Cariathiarim, ait Samuel: *Congregate vniuerſum Iſrael in Maſphat, vt orem pro vobis Dominum.* Et ſubditur: *Et conuenerunt & hauſerunt aquam & effuderunt in conſpectu Domini*, id eſt Arcæ. Deinde, ait Hieron. fuit tranſlata in Galgala, poſtea in Nobe, poſtea in Gabaa, & inde in domum Obededon &c. Alij communiter dicunt, quod licet à Cariathiarim ſæpe ad bellum portaretur, vt colligitur ex 1. Reg. 14. tamen illuc reducebatur, & illic manſit quouſque in anno 8. regni Dauid ducitur in Hieruſalem in domum Obededon, vt habetur 1. Parali. 13. ex quo loco poſt tres menſes portatur in domum Dauid, in

Digitized by Google

montem Sion, vbi ſtetit vſque ad vndecimum annum regni Salomonis, quando ædificato Templo ibidem collocatur. 3. Reg. 6. & 7.

Tabernaculum vero à tempore quo capta eſt arca à Philiſthæis, fuit tranſlatum à Silo in Nobe trans Iordanem, & ibi manſit quouſque Saül (occiſis ſacerdotibus illic miniſtrantibus & deſtructa Nobe, eo quod dederant gladium & panem Dauid 1. Reg. 7.) illud tranſtulit in Gabaon. & ibi etiam manſit ſine arca, quouſque ædificato templo, illuc portatur & reconditur inter Theſauros Templi. Poſtea autem quando populus ducebatur captiuus in Babylonem, vt dicitur 2. Machab. 2. Hieremias ſumptam arcam, Tabernaculum & altare incenſi abſcondit in monte vbi Moyſes ſepultus iacet, in quadam ſpelunca à Domino ſibi oſtenſa, & huc vſque non ſunt inuenta. Vnde in templo Zorobabel & multo minus in templo Herodis, non fuit Arca Teſtamenti.

Quinta ætatis mundi ſummi Sacerdotes.

11 Sadoc filius Achitob.
12 Achimaas, filius Sadoc.
13 Azarias filius Achimaas.
14 Ioannam ſeu Ioiada filius Azariæ.

Iſte nutriuit occultè in Templo Regem Ioas vt ſeruaretur à nece quam Athalia parabat omni ſemini regio. 4. Reg. 11.

15 Azarias ſeu Zacharias filius Ioiadæ.

Iſte occiſus eſt à Ioas in atrio domus Domini. 2. Paralip. 24.

16 Amarias filius Azariæ.
17 Achitob filius Amariæ.
18 Sadoc filius Achitob.
19 Sellum filius Sadoc.
20 Helchias filius Sellum.

Iſte in tempore Ioſiæ Regis Iuda inuenit Deuteronomium legis. 4. Reg. 22.

Digitized by Google

21 Azarias filius Helchiæ.
22 Saraias filius Azariæ.

Iſti duodecim Sacerdotes deſcendentes ab Aaron per Eleazarum, vt patet 1. Paralip. 6. miniſtrarunt Domino in hac quinta ætate. Ex quibus ſolus primus Sadoc non miniſtrauit in templo Salomonis, cum obierit ante eius conſummationem, & vltimus eorum Saraias fuit occiſus à Nabuchodonoſor quando fuit deſtructa ciuitas & templum, vt patet 4. Reg. 25. & iſti ſucceſſit filius eius Ioſedech, qui fuit primus ſacerdos in captiuitate Babylonis, licet ibi nullum ſacerdotale miniſterium exercuerit, cum hoc alias non eſſet licitum extra Hieruſalem.

Sexta ætatis mundi ſummi Sacerdotes.

23 Ioſedec filius Saraiæ.
24 Ieſus filius Ioſedec.

Et iſte cum Zorobabel reædificauit Templum. 1. Eſd. 3.

25 Eliaſib filius Ieſus.
26 Iudas filius Eliaſib.
27 Ioannes filius Iudæ.
28 Iado filius Ioannis.
29 Onias filius Iadi.
30 Simon iuſtus filius Oniæ.
31 Eleazarus frater Simonis.

Iſte miſit Ptolomæo Philadelpho Regi Ægypti, filio Ptolomæi Lagi ſucceſſoris Alexandri Magni 72. ſenes Hebræos, qui in 72. diebus, vt ait Ioſeph 12. antiq. 2. verterunt de Hebræa in Græcam linguam quinque libros Moyſi tantum, vt ait idem Ioſephus in Prolog. Antiq. & D. Hieron. in proœmio quæſtionum Hebraicarum, licet poſtea, vt ait hiſtoria Eccleſiaſtica, reuerſi illi Rabbini in Hieruſalem, verterint Pſalmos & Prophetas & miſerint Philadelpho.

32 Manaſſes filius Eleazari.
33 Onias filius Simonis Iuſti.

Digitized by Google

Qui ex eo quod manſit puer moriente patre, non miniſtrauit ſtatim.

34 Simon filius iſtius Oniæ.
35 Alter Onias filius Simonis.

Iſte apparuit Iudæ Machabæo. 2. Mach. 15.

36 Ieſus,ſeu Iaſon frater Oniæ.
37 Menelaus frater etiam Oniæ.

De iſtis duobus dicitur 2. Machab. 4. quod per Simoniam adepti ſunt ſacerdotium.Et poſt illos,licet alij ponant alium ſacerdotem nomine Alcimum, alij tamen id negant, ſed immediatè ponunt Iudam Machabæum & eius ſucceſſores. Qui omnes vſque ad tempus Herodis Aſcalonitis, ſimul etiam fuerunt Duces populi & Sacerdotes. In tempore vero Herodis vſque ad mortem Chriſti cum ſacerdotium venale redderetur, multi ſacerdotio fungebantur, de quorum nominibus nihil ad rem. Sed ſatis ex dictis conſtat quomodo à principio mundi vſque ad Chriſtum ſemper fuit in Eccleſia ſacerdos & hoſtia viſibilis.

FINIS.

Digitized by Google

INDVLGENTIÆ PLENARIÆ.

Deſumptæ ex nouo Compendio Prædicatorum, diligentia R. P. F. Ioannis de la Cruz, Theologi eiuſdem Ordinis compilato; quibus gaudent per communicationem omnes Religioſi vtriuſque ſexus, etiam Tertiarij.

1. INdulgentia plenaria conceditur religioſis in ſuis Eccleſijs orantibus pro pace Eccleſiæ, &c. In feſto B. P. N. Dominici Bul. 17. Gregorij 9. & Sixti 4. Bul. 11. Idem & Indulgentias ſtationum Romæ eiſdem pro eodem feſto & pro articulo mortis conceſſit, & Paulus 5. Bul. vltim. idem eiſdem pro feſto noſtri Patroni Dominici conceſſit, & Clemens 8. Bul. 6. idem pro eodem feſto & octauis omnibus fidelibus conceſſit: & Pius 5. Bul. 27. idem conceſſit viſitantibus in eodem feſto Eccleſiam monialium Calarogæ, ac per commutationem alias noſtri ordinis Eccleſias: & Sixtus 4. Bul. 1. idem conceſſit orantibus vt ſup. in noſtris Eccleſijs in feſto B. P. N. Dominici, Petri Martyris, & Catharinæ de Senis, & Clemens 8. inter viua ora. idem conceſſit pro feſto B. Thomæ de Aquino, Antonini & Vincentij Ferrerij, & Indulgentiæ conceſſæ pro feſtis Sanctorum Ordinis, conceſſæ ſunt à Clemente 8. & in Bullis canonizationis SS. Hyacinthi & Raymundi pro eorum feſtis; & iſtas lucrantur religioſi aliorum ordinum in ſimilibus feſtis ſuorum ordinum, iuxta dicta à nobis ſupra lib. 2. cap. 4.

2. Indulgentias ſtationum Romæ lucrantur quotidie religioſi recitando in ſingulis trium altarium vnum Pſalm. Pœnitent. Ita Sixtus 4. Bul. 13. & Innocent. 8. Bul. 8. idem conceſſit religioſis, etiam nouitijs, recitando ad altare maius Pſal. *Miſerere*, & officialibus & familiaribus Conuentus ibi recitando ſepties *Pater noſter*, & *Aue Maria*, & Iul. 2. Bul. 6. idem conceſſit religioſis recitantibus ad quinque altaria vel ad vnum, quinquies quinque Pſalmos vel quinque *Pater noſter*, & Paul. 5. Bul. vlt. idem con-

ceſſit eiſdem, quotidie in ſua Eccleſia pro pace Eccleſiæ &c. orantibus.

3. Indulgentia Portiunculæ conceditur religioſis venientibus ad ſuum capitulum prouinciale, ac fidelibus eleemoſynas pro dicto capitulo largientibus & orantibus in ſingulis octo dierum capituli in Eccleſia vbi celebratur capitulum. Bul. 6. Bonif. 9.

4. Indulgentiæ ſanctæ Mariæ de Populo conceduntur religioſis ac eorum familiaribus Eccleſias religioſorum viſitantibus. Bul. 6. Leonis 10.

5. Indulgentia plenaria poteſt religioſis à ſuis confeſſoribus concedi in natali ac reſurrectione Domini. Bul. Innocent. 4.

6. Indulgentia plenaria conceditur fidelibus recitantibus in noſtris Eccleſijs ſemel *Pater noſter* & *Aue Maria*, pro pace Eccleſiæ &c. In Natiuitate Virginis. Bul. 2. Paul. 3. In feſto ac decollatione S. Ioannis Baptiſtæ, & in feſto S. Ioannis Euangeliſtæ. Bul. 8. Clement 8. Et idem conceditur fidelibus quoties recitauerint quinquies *Pater noſter* & *Aue*, ad altare crucifixi in Inuentione & Exaltatione S. Crucis. Bul. 4. Pij 4. & iterum Clemens 8. Bul. 6. idem eiſdem conceſſit pro eiſdem feſtis & pro feria 5. & 6. hebdomadæ ſanctæ.

7. Indulgentia plenaria conceditur religioſis confeſſis & ſacra communione refectis. Primo cum ordinem intrant. 2. cum profitentur. 3. cum primam Miſſam celebrant, vel alterius religioſi primam Miſſam audiunt. 4. in articulo mortis dicendo *Ieſu* ſaltem corde, ſi non poſſint ore. Bul. vlt. Pauli 5.

8. Indulgentiæ conceſſæ religioſis corporaliter viſitantibus, lucrantur à religioſis infirmis recitantibus in lecto, vel in infirmaria. Bul. 7. Iulij 2.

9. Indulgentiæ ſtationum Romæ, Hieruſalem, Compoſtellæ & Portiunculæ lucrantur à religioſis vbilibet recitantibus quinquies *Pater noſter* & *Aue Maria, cum Gloria Patri, &c.* & alterum *Pater noſter* & *Aue, cum Gloria Patri, &c.* pro intentione Papæ concedentis. Ita conceſſit Leo 10. inter viua ora. num. 24. apud Manuelem Rod. & Bul. 46. conceſſit monialibus S. Claræ ac omnibus religioſis vtriuſque ſexus per communicationem, Indulgentiam plenariam, quoties ſumunt Euchariſtiam.

Et nota, quod Romæ quotidie lucrantur ſeptem Indul-

Digitized by Google

gentiæ plenariæ, & vna anima à purgatorio à quouis viſitante liberatur, & in Hieruſalem altera anima liberatur, & viginti duæ Indulgentiæ plenariæ præter alias indulgentias dierum & annorum lucrantur. Alias indulgentias paſſim inuenies in compendijs aliorum ordinum; quibus omnibus & alijs conceſſis confraternitatibus, congregationibus, pijs locis, & ſingulis perſonis ſecularibus & regularibus potiuntur religioſi omnes vtriuſque ſexus, iuxta dicta à nobis lib. 2. cap. 4. & licet ſæculares indigeant Bulla Cruciatæ, vbi iſta prædicatur pro lucrando indulgentias ſibi conceſſas, ſecus eſt de religioſis iuxta dicta à nobis, lib. 2. cap. 3. dub. 7.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google